

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

lit.
80.

AGNES VON KRUSENSTJERNA

FRU ESTERS PENSIONAT

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM

AGNES VON KRUSENSTJERNA

FRU ESTERS PENSIONAT

FRU ESTERS PENSIONAT

AV

AGNES VON KRUSENSTJERNA

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Copyright. Albert Bonnier 1927.

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1927

I.

Fru Ester Befverfeldt, pensionatets värdinna, kom långsamt uppför den mattbelagda trappan till övre hallen. Hennes gäster hade redan gått in på sina rum. Själv hade hon dröjt kvar i vardagsrummet för att avsluta ett handarbete.

I hallen stannade hon ett ögonblick och lade i ordning tidskrifterna på det runda bordet. Den långa spegeln på väggen bredvid henne, i vars glas pensionsvärdinnans gäster gärna kastade en blick, då de gingo ned till måltiderna, återgav nu hennes gestalt, men hennes kraftiga, ståtliga figur tycktes inte vilja rymmas inom denna trånga ram. De breda axlarna sågo ut, som om de skulle tränga åt sidan spegelns smala guldlist. Hon märkte det, då hon såg upp från tidningen, och hon gjorde en lätt grimas mot sitt eget ansikte. Så sträckte hon upp armen och släckte lampan. Men då blev hon förvånad stående. Hon hade ju släckt, men det hade ändå inte blivit mörkt i rummet. Det berodde inte på den lilla nattlampan, som brann i korridoren. Den nådde inte hit. Det var som ett svagt darrande skimmer ute i trädgården. Hon såg rutorna och listerna emellan dem.

Plötsligt gick hon fram och öppnade fönstret. En doft av fuktig jord slog upp emot henne. Luften om-

kring henne fylldes därav. Hon tyckte att glänsande silverstrimmor drogo genom mörkret. De hade fått rutorna att glänsa. Månen hade inte kommit fram. Hon visste med ens, vad det var. Våren! Äntligen nalkades den, och hon hade inte vetat det förrän nu.

Hon lutade sig ut. Det var ännu tänt i köket på nedre botten. Ljuset därifrån bildade två gula fyrkanter på trädgårdsrabatten nedanför. Det kom henne att tänka på drivhusfönster, som solen skiner på.

En stund stod hon och såg ned på dem, så lade hon sakta på haken och gick in i korridoren. Alla dörrar voro stängda, i skenet från den lilla nattlampan vände de sina breda, vita sidor mot henne, som om de trotsat henne att tränga sig in någonstades. Hon kastade en dröjande blick runtomkring sig. Allt var tyst. Hon kunde tryggt gå till vila, och hon var just på väg mot sitt rum, då hon hörde en av dörrarna öppnas. Hastigt vände hon sig om.

— Ester!

Det var en ängslig pojkröst, som kallade.

— Jag kommer!

Hon steg in i det upplysta rummet. På kanten av den engelska järnsängen satt en ung gosse på sjutton, aderton år i randiga pyjamas. Med ett lugnande leende mötte hon hans oroliga blick.

— Hur är det, Krister?

Han suckade:

— Hjärtat!

Det var hennes enda sjukling. Pensionatet var inte ämnat för sjuka, men för honom hade hon gjort ett

undantag. Hon hade i många år känt hans familj, och nu hade de skickat honom till henne, därför att han vantrivts på det sjukhem, där han förut varit. Det var en hjärtsjukdom som han led av. Fru Befverfeldt hade sådant medlidande med honom. Detta år skulle han ha kommit upp i sista klassen i gymnasiet, då han måste avbryta alla studier. Hon satte sig bredvid honom, och hon tyckte sig höra hur hårt hans hjärta slog: dunk, dunk.

— Jag har medicinen, sade hon.

Efter ett ögonblick var hon tillbaka med en droppflaska. Hon höll upp den mot ljuset och räknade noga dropparna i glaset.

— Jag dör, jämrade han sig.

Han hade krupit ihop på sängen i en onaturligt ansträngd ställning. Då hon räckte honom glaset, märkte hon, hur vit han var, och blev skrämmd.

— Doktorn . . . föreslog hon tveksamt.

— Ja, ja, mumlade han.

Då gick hon ut i hallen och ringde upp doktorn, som bodde i en villa helt nära, och hon kände sig litet lugnare, när hon genast hörde hans röst svara i telefonen.

— Var inte orolig, Krister, doktorn kommer, sade hon i dörren.

Han satt i samma ställning med ögonen vitt uppspärrade. Hastigt vred hon på det elektriska ljuset i hallen och gick nedför trappan. Där nere öppnade hon dörren. Lukten av jord slog emot henne igen. Någon kom raskt uppför trädgårdsgången.

— Så bra att ni kom. Jag är så orolig för Krister, sade hon och räckte doktorn handen.

Doktorn nickade endast och sprang uppför trappan. När hon åter stod i dörren till Kristers rum, såg hon bara hans nedböjda rygg. Med örat mot stetoskopet lyssnade han på gossens hjärta.

— Häll i några droppar till, sade han.

Hon gjorde det och räckte honom glaset.

— Räta ut dig, Krister, fortsatte han strax därpå med ett helt annat tonfall. Du bara anstränger hjärtat mera.

Gossen lydde mödosamt.

— Vill ni sätta på den elektriska pannan, fru Befverfeldt? Jag skall lägga på en värmepåse.

— O, det kunde jag väl hittat på själv, tänkte hon misslynt.

När värmepåsen legat på en stund, började gossen le av lättnad.

— Tala inte, förmanade doktorn.

Han ville förströ Krister och började titta på böckerna på nattduksbordet.

— Vad läser du? Se där! Det var inte dåligt: Anna Karenin. Ingen lektyr för hjärtat i alla fall! Och dikter av Goethe. Det var mig en litterär en.

Han såg skrattande på fru Ester. Hon log tillbaka. Det var något så tryggt att ha doktorn sittande där på Kristers sängkant. Lampan i taket kastade sitt sken över hans ljusa hår. Det låg blankt och slätt över pannan, lämnande ansiktet liksom bart därunder utan någon skugga. Det var ett ljuslätt ansikte, som fick

sin karaktär av de grå, egendomligt glänsande ögonen och en vacker, litet stor mun. Nu reste han sig och rätade på sig, och den långa magra gestalten tycktes växa mot taket.

— Lägg dig nu ner, Krister.

Gossen kröp ned i sängen.

— Ester, utbrast Krister alldeles oförberett, vad du ser bra ut i kväll!

Hon ryckte till litet och rodnade. Doktorn tittade förvånad på henne.

— Hjärtattacken är över för den här gången, sade han allvarsamt, men skulle du ändå inte ha en sköterska? Du minns jag ville det, när du kom för fjorton dagar sedan.

Krister såg ängsligt på Ester.

— Han vill inte, sade Ester. Han är så trött på att ständigt vaktas. Jag kan väl se om honom.

— Nå då så, sade doktorn litet buttert.

Han stack stetoskopet i fickan.

— God natt, min vän.

Krister tackade honom ivrigt.

Ester och doktorn gingo nedför trappan. I hallen stannade han och såg sig omkring.

— Så trevligt här är, sade han vänligt. Och se en gungstol! Jag tycker så mycket om gungstolar.

— Men vill ni inte sitta en stund?

— Jag skall skriva ett recept till Krister.

Han gick fram till skrivbordet. Där stod ett ställ med brevpapper. När han skrivit receptet, såg han på Ester med rynkade ögonbryn.

— Pojken har blivit bortskämd!

Och hans röst lät litet förebrående.

— Men det är ju så synd om honom, invände fru Ester. Så ung! Och han var så ärelysten! Alltid högsta betyget, premier, beröm!

— Det var inte han, som var ärelysten, inföll doktorn bestämt.

— Inte han?

— Det var hans far. Ni känner ju advokat von Block. Den där pojken var hans hopp. Enda gossen bland tre systrar. Det var fadern, som eggade honom. Krister är ju egentligen litet loj — en drömmare. Man märker det bäst nu. Det var i själva verket fadern, som ville ha det högsta betyget, premierna, berömmet. Det här var ett förfärligt slag för honom.

Han steg upp.

— Nej, nu skall jag inte störa er längre. God natt!

När fru Befverfeldt öppnade dörren, sade hon plötsligt:

— Det är vår nu.

Han såg leende ned på henne.

— Jag tittar väl in ett tag i morgon, sade han.

Fru Ester lyssnade ett ögonblick utanför Kristers dörr. Det hördes ingenting därinifrån. Hon fick äntligen gå in till sig.

II.

När Ester Befverfeldt beslöt sig för att öppna ett pensionat, var det inte så mycket med tanke på inkomsten. Hon hade ett litet arv efter sin man och behövde inte förtjäna. Men det fanns en längtan hos henne att samla människor omkring sig, att ge något av ett hem åt andra, hon, som två gånger mistat sitt. Pensionatet var kanske bara ett utslag av hennes moderliga hjärta. Hon hade sett, hur lätt man blir ensam, och innerst hos henne fanns det väl en lurande och ganska egoistisk tanke: jag vill inte själv vara ensam längre. Nu vid nära trettiofem års ålder tyckte hon sig rätt väl känna till livet och människorna, så väl att hon vågade be främmande människor bo hos sig. Det var ett vågstycke. Men det hade slagit väl ut. Hon höll noga fast vid sin första princip: att bilda ett hem, och därför tog hon sällan emot mer än sex till sju personer. Denna lilla slutna krets gav också något hemtrevligt åt måltiderna och åt hela livet på det gamla vackra stället.

Det var en egendom nära Stockholm, icke långt från Saltsjön. Förrre ägaren hade gjort konkurs, och så hade fru Befverfeldt fått överta den. Otaliga råd hade haglat över henne den tiden för ett par år sedan. Aldrig hade så många olyckskorpar kraxat kring den

gamla gården. Esters vackre bror, Albrekt, löjtnanten, hade tiggat henne om att hon skulle flytta till honom. Hon var ju inte van att arbeta så där! Varför skulle hon göra det nu? Men hon hade skrattande flytt ifrån dem allesammans. Och när hon kommit ut till gården sedan allt blivit ommålat och tapetserat och hon själv kunde gå och ordna och ställa med möbler och tavlor, hade hon fyllts av en känsla av glad stolthet, som hon aldrig förr erfarit.

Det var sant att hon aldrig hade arbetat. Hon hade vuxit upp i en förmögen familj i Stockholm. Fadern var häradshövding och hette Hillgren. Det var bara hon och brodern. Hennes mor hade levat med i sällskapslivet. När Ester tänkte på henne, mindes hon henne alltid klädd till fest. Till deras nöjen som barn hörde att få komma in och se på, när modern skrudade sig. Hårfrisörskan brände hennes ljusa hår, luggen som föll ned i pannan, jungfrun knäppte hennes sidenklänning. Barnen stodo och hängde på var sin sida om toalettbordet, fyllda av beundran.

— Du blir aldrig så vacker som mamma, sade Albrekt, när de blevo ensamma.

Då grät hon. Ibland klöste hon honom, så ond var hon. Men då skrattade han och sprang sin väg.

Föräldrarna voro inte vänner. Så snart ett barn märker, när något är i olag! Makarnas ondska mot varandra ruvade över hemmet. De hade inte samma åsikter om någonting. Barnens liv tycktes gå i vågor, pendlande mellan far och mor. De visste var de kunde få sötsaker, granna band och roliga böcker, men de

visste också var rättvisan fanns. Därför blev det fadern, som behöll dem, när skilsmässan äntligen kom till stånd. Modern for utomlands.

Finns det inte alltid bland barndomsminnena något, som man minns bjärtare än de andra — som smygande följer med genom åren? För Ester var detta minnet av garderoben.

Hon hade flytt dit en kväll, när hennes mamma farit på bal och Albrekt retat henne. Hon hade slängt igen dörren efter sig och satt sig på hyllan längst bort i mörkret. Där satt hon nu tyst och butter med de små knutna händerna tryckta mot pannan. Hon var ensam, mörkret svepte sig omkring henne, så att hon tyckte att hon inte kunde andas. Men hon höll ut. Varför? Det visste hon inte. Jungfrurna började leta efter henne, hon urskilde Albrekts gälla röst, och ett ögonblick hörde hon fadern och spratt till, men hon gav inte ett knyst ifrån sig. I mörkret föreföll det henne, som om garderoben blivit ett gapande hål, en grop som hon fallit ned i. Nu kom hon inte upp. Hon tyckte att våningen låg ovanför henne. Där uppe! De elektriska lamporna brunno. Hon såg rummen ligga där vackra och glada, de mjuka sofforna, tavlorna, de små fina prydnadssakerna. Men allt det där var inte för henne. Hon var ensam. Med förfäran viskade hon ordet: "ensam". Det låg något hemskt i det. Att vara ensam, det var att leva skild från de där vackra rummen, från rösterna, från värmen och ljuset. Till sist fann hon inte längre någon smärtfyllt njutning i att sitta där i mörkret. Det var bara otäckt. Då sträckte hon ut han-

den för att öppna dörren. Hon kunde det inte. Den hade smällt igen, och nyckeln satt på andra sidan. Hon ville ropa, men fick inte fram ett ljud. Först nu var hon ensam, riktigt ensam. Då började hon bulta och sparka på dörren; man hörde henne och sprang och öppnade. Upphettad och med rufsigt hår tumlade hon ut, bländad av ljuset som strömmade emot henne.

Efteråt kunde hon inte glömma den skräck, som gripit henne. Hon hade inte ens tänkt på att be till Gud, en resurs som hon eljes alltid tillgrep. Denna händelse hade givit henne en ångest för ensamheten, en hemlig krypande ångest, som hon aldrig vågade anförtro åt någon människa. Det som man är mest rädd för brukar alltid infinna sig. Man säger att människor, som sky smittsamma sjukdomar och vidta alla möjliga försiktighetsmått mot dem, lättast bli angripna av dem. Ester, som var rädd för ensamheten, fick också pröva den.

Hemmet blev splittrat. Modern for. Albrekt kom på Krigsskolan. Så blev Ester allena med fadern. Det var intet sällskap för henne. Han gick och kom, såg förstrött på henne, slog igen dörren till sitt rum. En tant till henne förde ut henne i sällskapslivet. Det roade henne, men efter festerna föreföll hemmet henne ännu mera tyst och glädjelöst. På en av dessa bjudningar träffade hon sin blivande man, den unge juristen Befverfeldt. Hon gifte sig med honom, mest för att få ett eget hem. Hon längtade efter det. Men hon lärde sig också att hålla av honom. Han var en egenomlig, splittrad natur, litet ytlig, fåfäng, känslig

som ett barn. I deras hus var ett ständigt ut och in av hans och hennes vänner och bekanta. Man roade sig, gick på teatern. Det var inte precis det liv Ester velat leva, hon hade väl aldrig tydligt skisserat upp sina önskningar för sig, men hon var inte ensam längre.

Då kom olyckan, snabbt, så att hon ej genast kunde fatta vad som hänt. Man kom hembärande med hennes make en förmiddag. Han hade blivit överkörd. Han var död. Ester satt än en gång i den mörka garderoben. Dörren till livets glada och varma rum hade åter gått i lås bakom henne.

Hon var änka, en ung änka med livet tomt och ändlöst långt framför sig. De hade inga barn. Det sörjde hon över. Det hade inte varit så ensamt, om hon kunnat känna en liten varm hand i sin. Dörren var stängd. Det tjänade ingenting till att bulta och sparka på den. Hon hörde inte till dem som ha så stora intressen, så många tankar, att detta är tillräckligt att fylla deras dagar. Det var livet omkring sig hon hade velat gripa, detta pulserande, ivriga liv, vars bilder ständigt växla. De flesta unga äro väl så. Men Ester hade nu en gång fått garderoben på sin lott. Hur många handarbeten förfärdigade hon inte detta sorgeår, då vännerna ej längre fyllde hennes rum! Så hon bråkade i hushållet, köpte nya och praktiska saker till köket, möblerade om... En frisk och arbetsför kvinna ensam för sig själv inom sina fyra väggar! Det var för litet för henne. Med glädje tog hon slutligen emot sin fars anbud att hon skulle flytta till honom.

De kommo nu strax väl överens. Han hade inte sett åt den gängliga, litet kutryggiga flickan med det tunga, blonda håret och de slängiga rörelserna, men han fann nöje i att betrakta denna kvinna, så harmoniskt utvecklad och med ett skärt, finhyllt ansikte med hans egen släkts regelbundna drag och blå ögon. Ja, hon var lik dem. Icke ett spår av modern! Han brukade upprepa det för sig själv, utan att låtsas om att ifall han ändå kände som en lätt saknad, när han såg på henne, så var det just därför att han ej återfann ett enda drag av den han en gång älskat.

Ester bjöd nu gäster till huset. Hon måste ha buller omkring sig, det var som om det fattats något eljes. I själva verket misskände hon dessa år sin egen karaktär. Hon trodde att detta behov av människor var sällskapsmänniskans ständiga längtan efter prat och festklädda damer och herrar. Hon såg brodern föra sig bland dem, elegant, uppmärksam, helt och hållet uppgående i stundens nöje. ”Jag är som han”, tänkte hon då. Hon förstod inte skillnaden. Hos henne fanns en moders natur dold. Den hade väckts till liv, då hon gift sig så ung med en man, som var nästan ett barn. Hon behövde någon att beskydda, att värna, att slösa ömhet på, sak samma ett barn eller en vuxen människa. Då någon förtrodde sig åt henne, kände hon sig stolt, och hon längtade efter att få stryka över en upphettad panna, att visa sig stark, då andra voro svaga. Det var skyddslingar hon sökte, icke självsäkra människor. Men hon fann inga andra. Detta berodde väl också på henne själv. Hon visste

inte ännu att för att få andra att anförtro sina hemligheter, måste man också giva något av sitt eget jag. Så nöjde hon sig med sorlet av rösterna, ljuset, skimmeret. Det skymde bort vad hon sökte i hemlighet och knappast förstående det själv.

Fadern dog, när hon var ett par och trettio år. Ensam igen! Hon hade hållit av honom. De hade dock haft ett hem. Garderobens mörker tycktes henne denna gång alltför fruktansvärt. Det var då tanken på pensionatet gripit henne. Den sköt undan allt annat. Hennes bekanta förstodo henne inte. De tyckte inte om det. Man fick inte bryta sig ut ur laget. Och en pensionsfru på landet utanför Stockholm... Nej, det gick inte an. Men Ester brydde sig ej om dem. Hennes längtande hjärta hade hakat sig fast vid detta. Människor! Människor i hennes eget hem! Kanske sådana, som behövde skydd! Hon var så stark.

Hennes bror hade gift sig med en vacker dam. Hon hörde inte till deras umgängeskrets. Ester visste egentligen inte riktigt, vart hon hörde. Det var affärsfolk. Flickan hade ett kokett sätt, var pratsam, dansant, och ett par tunga korallörhängen dinglade i örsnibbarna. Hon kastade med huvudet, och örhängena klingade. Albrekt tyckte det var förtjusande. Hos dem ville Ester inte tänka på att bo, då kunde hon hellre bott ensam kvar i den vackra våning som hon och fadern haft tillsammans. Men det var nu pensionatet. Hon redde sig med det. Hon redde sig med det utmärkt. Det tystade med ens alla kraxande korpar. Men hon var icke säker på att hon funnit vad hon sökt. Denna

vår, den andra sedan hon flyttat ut till den gamla gården och nästan helt övergivit sina forna bekanta i staden, började hon förstå, att människorna icke voro så villiga att räcka fram sina pannors hemligheter och bli smekta. Men hon lät sig inte nedslås. Den vilja hon besjälades av gick då ut över hemmet, och det var en strålande husmor, som varje dag presiderade vid bordet i den vackra matsalen.

III.

Gonggongen ljud. Det var första ringningen till lunchen. Ester var på väg ned, då i detsamma någon ropade på henne. Ett vitt burrigt huvud stack ut genom en dörr.

— Å, fru Befverfeldt, kom in ett ögonblick!

Ester vände villigt. Hon mottogs med många utrop och ett glatt skratt. Man skulle tro, att det var flera i rummet, men det var bara en liten rund äldre dam, som stod framför spegeln och provade en ljusblå klänning.

— Är den bra? Jag fick den just från sömmerskan, sade hon och vände och vred på sig för att kunna se sig från alla sidor.

Därpå tittade hon på Ester. Det ljusblå mjuka tyget var av en utmärkt verkan mot det skära ansiktet med den pikanta näsan och de släpande, klipska ögonfransarna. Ester uttryckte sin beundran.

— Det är vackert, sade hon.

Men hon kände att hon själv om ett par tiotal år ej skulle våga ikläda sig något, som tycktes så direkt skuret ur den blå vårhimmeln.

— Var doktorn här i går kväll? frågade den lilla damen och puffade och for med händerna över klänningen.

— Ja, sade Ester, Krister fick en attack åt hjärtat. Vi störde väl inte fru Åström?

— Ånej, jag blir aldrig störd, men det är ju så tyst här, att man urskiljer varje ovanligt ljud. Jag hörde, när han sprang uppför trappan.

Hon grep Ester i armen och skakade den litet.

— Är här inte tyst, ni förtjusande människa där! Här är så tyst om kvällarna, så jag vill kvävas. Man hör inte det minsta från något rum. När gästerna försvunnit in till sig, är det som om de sjunkit i en grav. Jag undrar ibland, om de plötsligt blivit lama. Stegen som bruka trippa runtomkring en, när man ligger på ett hotell, dunsarna, prasslet, skrattet — var är det? Och så utanför trädgården bara sus, sus från träden.

Ester skrattade ofrivilligt. Ingen hade trott att den lilla livliga frun skulle stanna länge på pensionatet, och ändå hade hon nu dröjt där hela vintern.

— Gästerna ha inte klagat över att det är tyst, sade hon.

— Klaga! Vem säger att jag klagar? utbrast den andra förtrytsamt. Har jag sagt ett ord? Träden kunna väl inte gärna bli stötta över vad jag sade om att de susa, och gästerna veta nog inte om att de bli lama varje kväll. Jag är glad åt den här ljusblå härligheten. Fröken Steen kommer att tycka att jag är en gammal toka. Alldeles ljusblå!

I hallen mötte de också fröken Steen, som stirrade på den ljusblå klänningen med ett uttryck av stel häpnad.

— För all del! Var så god! sade hon, då fru Åström gick före henne ned till matsalen.

Gonggongen ljud åter, när de kommo nedför trappan. I salen voro redan de övriga. Stolarna skötos åt sidan. Man satte sig till bords. Solen kastade en bred, bländande vit bård över duken. Fröken Steen rättade litet på sin pincené. Hon var en rakryggad dam på ett par och fyrtio år. De mörka ögonen bakom pincenén, som knep till den vassa, krökta näsan, hade ett uttryck av högfärd och envishet. Hon satt och väntade på att man skulle bjuda henne brödet. De andra sträckte sig fram och togo vad de ville ha, men hon väntade alltid. Krister kom nu ned litet blek och satte sig på den tomma platsen bredvid fröken Steen. Han tog genast en brödskena, men så kom han ihåg sig och bjöd fröken Steen brödkorgen.

— Tack så mycket, sade hon; det lät nästan ödmjukt.

Krister nickade åt Ester.

— Jag kunde inte ligga längre, sade han, jag är alldeles bra nu.

— Har ni varit sjuk, sade justitierådinnan Mölling på hans andra sida. Jag tyckte, jag hörde någon springa uppför trappan i går kväll.

— Alla ha hört någon springa uppför trappan, inföll fru Åström bestämt, det var det enda, som hördes i går kväll.

— Vi få vara doktorn tacksamma, log Ester.

Nu bjöd jungfrun omkring ett fat med fiskomelett. Den gamle herrn som satt till vänster om Ester bör-

jade tala. Han var smal och spinkig med hög färg och ett par klara, blå ögon. När han talade, gestikulerade han med armarna, som om han stode i begrepp att fånga något.

— Det var en underbar insekt, sade han, tuggande på sin hårda smörgås så att orden, torra som brödet, tycktes knastra i hans mun. Jag hörde den surra utanför fönstret. Jag smög mig ut och förföljde den längs en hög åker — råg, tror jag. Den bara surrade. Äntligen ute på fältet fick jag tag i den. Den var underligt luden och stor. Ett utmärkt exemplar.

— Var det i går kväll? Fru Åström smålog mot honom över sitt mjölkglas.

— Nej, det var nog för tio år sedan.

— Herr Moustik minns inga människor från den tiden? fortsatte hon. Ni minns bara insekter?

Han nickade litet förlägen.

— Ja, de intressera mig.

— Jag har drömt om djur hela natten, sade justitierådinnan, herr Moustik var vänlig och lånade mig sin bok om insekterna. Jag låg och tittade i den, innan jag somnade. Sedan drömde jag att jag var ett långt, smalt djur med höga, kantiga vingar. Jag flög . . . Å, det var förfärligt!

Medan hon talade, var hon med sina uppkörda axlar och sitt smala ansikte så lik det djur hon beskrev, att ingen vågade skratta. Jungfrun kom nu in med ett fat kotletter. En lukt av brynt sås drog ett ögonblick genom salen. Samtalet avstannade. Fröken Steen såg ned på sin tallrik med lätt rynkade ögon-

bryn. Hon hade lagt märke till hur likgiltigt den unge gossen bredvid henne förde sin kniv och gaffel. Maten tycktes inte smaka honom.

Den korta tid Krister von Block vistats på pensionatet hade han utan att veta det blivit föremål för fröken Steens intresse, ja beundran. Hans ansikte med den fylliga, barnsliga munnen, ögonen med den bekymrade, litet drömmande blicken, hade för henne något tilldragande. Föregående kväll hade hon varit mycket orolig, när hon förstått att doktorn blivit efterskickad. Hennes egen dörr, näst intill Kristers, hade stått på glänt, men ingen tycktes ha märkt det.

— I dag är det så vackert, riktigt varmt, sade Ester. Du borde sitta ute i solen, Krister. Vi skulle ha en sådan där liggstol åt dig. Dem vi använda på somrarna, de där långa, äro på vinden, för resten behöva de repareras. Jag vet inte...

— Jag har ju en, inföll fröken Steen. Herr von Block får gärna låna den. Den borde väl för övrigt stå på hans rum, tillade hon skarpt.

— Där finns ju schäslongen, svarade Krister, men jag är mycket tacksam, om jag får låna stolen.

Fröken Steen böjde stelt på huvudet. Resten av måltiden sysselsatte detta hennes tankar. De skulle komma in i hennes rum, den där gossen Krister och naturligtvis fru Befverfeldt, för att titta på stolen, kanske bära ned den. Hon hade aldrig haft någon annan än städerskan där inne. Hon bad inte någon. Nu hade hon ändå bott här i flera månader. Men i

hemlighet väntade hon alltid på att någon skulle säga: "Få vi titta in en stund och prata?" Hon hörde ju de andra damerna säga det till varandra. Själv kunde hon ju inte veta hur hon stelnade till, bara någon närmade sig. Hade hon ordentligt i rummet? De skulle se på hennes fotografier, alldeles säkert. Hennes far och mor och syster och systemns man och barn, och de skulle tänka att dessa hennes anhöriga sågo bra enkla ut. Hon visste, att de gjorde det. Men hon hade dem likväl uppe. Nu mindes hon inte, om hon hängt undan sin gamla fula nattrock. Det pinade henne. Teet var urdrucket och alla reste sig. Fröken Steen hade fått litet färg på kinderna. Teet var så hett. Då sade fru Ester:

— Jag skall skicka upp Anna. Hon kan ta ned stolen.

Fröken Steen stramade genast till.

— Ja visst!

Men det kändes som en missräkning. Alla gingo ut i trädgården. Flickan kom med stolen. Den placerades under salsfönstren, där solen baddade på. Krister satte sig i den och drog ned mössan över pannan. Ester lade på honom en filt. Nu hade han det utmärkt. Filten hade en svag doft. Den måste vara från Esters eget rum, hennes kläder hade samma doft av någon blomma. De andra gingo ett par minuter småpratande på gångarna. De blickade upp mot himmeln och ned på rabatterna. Det såg ut som en ceremoni, ett slags besvärjelse, på grund av att de alla gjorde samma rörelser. Men de talade bara om vilka blommor man

borde ha i rabatterna. Fru Åströms klänning lyste, så att man kunde tro att blommorna redan kommit upp och brett ut sig över den svarta jorden. Någon sade att det var kallt, och med ens voro de försvunna. Men här i solen kändes det inte kallt. Det var full sommar. Krister slöt ögonen för att bibehålla illusionen. Han glömde att han satt insvept i sin päls med en filt över sig, omgiven av kuddar. Han låg utsträckt på en gräsmatta, där hela dungar av blåklockor växte. Så tittade han upp. Någon hade tagit plats bredvid honom på en pinnstol, en sådan som de använde i köket. Det var fröken Steen. Hon hade en svart kapp på sig och en filthatt. Krister kände ett ögonblicks obehag. Men så tänkte han: — Det var ju hon som lånade mig stolen. Nu vaktar hon den. Han visste inte, att för fröken Steen hade utflyttandet av den lilla pinnstolen varit ett mycket djärvt företag och att hon nu försökte övervinna sin häpnad däröver. Krister funderade på vad han skulle säga till den svarta skuggan bredvid sig. Alldeles givet var hon den osympatiska av gästerna. De andra voro lätta att tala med. Redan de första måltiderna hade de visat, att de intresserade sig för litet av varje. Men fröken Steen hade sett ut, som om hon velat snäsa av dem. I detsamma föll en kudde i marken. Krister gjorde en rörelse för att nå den, men en annan hand, smal och ivrig, var snabbare än hans. Kudden sattes till rätta bakom hans rygg. Den stacks in så precis där den skulle sitta, att han kände som om han förut inte alls haft någon nytta av den.

— Tack snälla ni, sade han, vad jag har det bra nu!

Den stela stämningen var på väg att brytas. Krister tänkte för sig själv att fröken Steen kanske inte var så omöjlig ändå. Han var van att inta människor, och han hade en charm, som fröken Steen totalt saknade. Nu beslöt han att fröken Steen skulle tycka om honom, bara därför att det vid måltiderna och annorstädes var oangenämt att ha en människa bredvid sig, som såg ogillande ut. Han stötte inte emot något motstånd. Den mur han trott upprest mellan sig och den bistra mörka damen fanns ju inte till. Det var ingenting som gav vika, då han böjde sig fram för att se upp i hennes ansikte — helt enkelt därför, att det hos henne inte fanns något, som inte redan på förhand var intaget till hans fördel. Då han mötte fröken Steens blick, kände han sig som man gör, när man med sänkt huvud rusar fram i mörkret, beredd att när som helst törna emot något vasst och obehagligt, och så plötsligt finner sig stående på skyddad och säker mark. Ett litet leende som såg tillstramat ut, emedan det var så ovant, krusade hennes läppar och kom ögonen bakom pincenéglasen att glänsa. Han sjönk tillbaka igen med en belåten nick.

— Har ni varit här länge? frågade han.

— Ja, i flera månader.

— Tänk, och i morgon blir det fjorton dagar sedan jag kom hit. Jag trivs mycket bättre här än på sjukhuset.

Han väntade på att hon skulle säga något, men fröken Steen sade ingenting.

— Där var förskräckligt, fortsatte han då och sparade otåligt med foten. En så sträng regim! Och så lukten i korridorerna, den där av karbol. Den kommer mig alltid att tänka på amputerade ben och armar. Jag stod inte ut, och då fick jag äntligen komma hit, kanske mest för att doktorn här är husläkare i vår familj. Han är präktig. Tycker ni inte?

Leendet hade ej lämnat fröken Steens ansikte. Det stannade kvar, som om det velat lära sig att trivas där. Det hade till och med givit ansiktet med den stora vassa näsan en tillsats av ömhet.

— Jag vet inte. Jo, kanske... sade hon, eftersom han tydligen väntade på svar.

— Är det inte synd om mig, sade han förtroligt och lutade huvudet bakåt mot kudden. Jag är inte aderton år än och skulle just upp i sista ringen, då det här med hjärtat kom. Det är en stor olycka. Nu i vår skulle jag tagit studenten och sedan studerat till jurist, jag vill ju bli advokat som min far. Hur skall det nu gå för mig? Jag blir försenad och efter mina kamrater i allting — pjoskig och inlindad som en gammal mamsell.

Ordet undslapp honom, och han hade velat slå sig på munnen. Satt inte inkarnationen av allt vad en gammal mamsell heter vid hans sida? Men hon hade inte lagt märke till det olyckliga uttrycket, hon som eljes var så känslig för allt som kunde vara sårande för henne.

— Det är mycket synd om er, sade hon.

Så länge hade hon haft medlidande med sig själv,

att det nu kändes egendomligt att ömka en annan. Solen gassade. Det var så skönt. Hon tog med handen på kappan, den riktigt hettade. En sådan dag! En svag vind drog fram. Den var fylld av okända syror, av något hemlighetsfullt och nytt. Det var våren.

— Tycker ni det är trevligt här? fortfor Krister på samma förtroliga sätt.

Fröken Steen var inte van vid att man talade på det sättet till henne. Det föreföll henne så behagligt.

— Jag kom hit, därför att jag var överansträngd, sade hon. Jag har i många år varit guvernant. Det syns väl på mig för resten, tillade hon litet torrt.

Det var just vad Krister tänkte, men han låtsade inte om det. När han ville, kunde han vara mycket väluppfostrad och taktfull.

— Det måtte vara knogigt, sade han blott med en liten grimas.

Småsystrarna hade haft en guvernant på landet, och de hade inte varit så snälla mot henne. Fröken Steen kunde inte motstå sin längtan att tala. Det var ett sällsynt nöje för henne att ha någon som lyssnade.

— O, jag hade det förfärligt, sade hon. Först jakten efter annonser! Jag började helt ung, jag hade ju bara gått igenom en flickskola och var inte kvalificerad som riktig lärarinna, därför klippte jag alltid ur annonserna om sådana, som önskade ha någon som gick frun till handa och på samma gång ville läsa med ett par småbarn. Jag har varit på många egendomar, jag, hon skrattade nervöst, man visste inte

ibland om man inte i själva verket blivit piga. Det var så mycket man skulle räcka till. Men om barnen voro så stora att de sutto med vid bordet, fick jag också göra det. Annars satt jag i barnkammaren. Alltid gick jag sist i dörrarna, tog sist av maten. Det fanns ju herrskap som voro hövliga också, men det var sällsynt, det är väl bättre nuförtiden. Men på min tid hade inte guvernanterna för roligt. Sedan dess misstänker jag alltid att människor äro ohövliga mot mig med avsikt, tillade hon nästan viskande.

Det var hennes sårbara punkt, hennes obotliga onda, som hon nu blottade för denne sympatiska skolpojke, som dåsande i solskenet lyssnade på henne. Han mumlade något beklagande, men hon hade så kommit in i sina egna tankar, att hon knappast hörde det. Hon teg nu. Alla de tusen nålstyng som träffat henne stucko åter i sidorna. En gång hade en nykommen gäst, en herre, slängt ut sina stövlar till henne, där hon stått i tamburen, och ropat: "Det är bråttom." De voro leriga och smutsiga, det hade varit en utflykt i skogen, och han hade kastat dem så vårdslöst, att den ena stöveln hade träffat hennes vrist. Men svedan i benet kunde inte göra smärtan i hjärtat mindre. En annan gång hade hon hört en dam som var på besök viska till frun: "Kära du, låter du henne äta med vid bordet? Så förfärligt obehagligt för er!" Men det var obehagligare för guvernanten. Den som hade haft sinne för det komiska i situationerna skulle skrattat åt alltsammans. Men fröken Steen hade inte sinne för det komiska.

Hon var stolt och ömtålig om sin värdighet. I det liv hon förde hade hon varken bruk för sin stolthet eller sin värdighet, men hon släpade dem ändå med sig, fast de voro ett mycket bristfälligt pansar kring hennes innersta väsen, som var blygt och darrande. Som barn hade hon varit så blyg, att hon sprungit och gömt sig i sängen under täcken och filter, när det kommit främmande. De hade fått dra fram henne. Nu hörde hon Krister tala igen.

— Det är något lustigt med ett sådant här ställe, sade han, där människor, som förut aldrig haft en aning om varandras existens, plötsligt sitta kring samma bord och skrubba armbågarna mot varandra. Måste inte det vara intressant? Den där insektsätaren, jag menar insektsfångaren, skulle väl aldrig annars ha träffat justitierådinnan, och hon hade inte behövt få otrevliga drömmar om att hon var ett långt, smalt flygande djur. Och fru Åström, ja, vad har hon egentligen här att göra, hon som är van vid resor och hotell och stora städer? Så plötsligt flaxar hon litet med vingarna och fastnar vid bordet.

Han tyckte om att prata, och han hade bytt om samtalsämne, därför att han trodde att fröken Steen plågades av att påminna sig sin guvernantstid. Han kunde ju inte veta, att det varit tröstande för henne att få tala därom.

— Vet ni att herr Moustik har bott i England i många år? Han är gift med en engelska. Men när han började längta till Sverige, ville hon inte följa med. De ha en liten flicka, han har visat mig porträtt

av henne. Han är inte alls ledsen på sin fru. Till jularna skickar han barnet små lådor. Jag tror, att det är grodor eller andra insekter i dem. När hon lyfter på locket, hoppa de upp. Det är bara vänlighet från hans sida. Han är så säker på att det skall roa och bilda henne.

— Jag har inte hört något om detta, sade fröken Steen.

Hon visste ingenting om pensionatsgästerna. Hennes uppmärksamhet var alltid inriktad på om de skulle förbigå henne på något sätt eller vara ohövligen mot henne.

— Det var märkvärdigt, anmärkte Krister, och ni har ändå varit här så länge.

Då nästan skändes hon. Men han tänkte strax på annat. Han fortsatte att prata med henne, hoppande från ämne till ämne. Hon svarade enstavigt och märkte inte, hur tiden gick.

— Se där kommer Ester, sade Krister plötsligt. Den där mörkröda mössan är vacker.

Ester kom nedifrån stationen. Hon syntes på långt håll i sin röda, yviga mössa. Krister sträckte båda händerna emot henne med en rörelse av beundran, som inte undgick fröken Steen.

Fröken Steen och jag ha haft riktigt trevligt, må du tro, sade han med ett skratt, men nu skulle bestämt en liten promenad vara nyttig.

Han kom upp ur stolen.

— Går fröken med? frågade han artigt.

— Nej tack, jag stannar här.

Hon satt kvar med den tomma stolen bredvid sig. Den korta pratstunden hade gjort henne gott. Ofri-villigt tog hon ett tag över kudden, som ännu var varm efter Kristers näcke.

IV.

Doktor Stefan Norelius satt vid sitt stora skrivbord och bläddrade i några papper. Rummet var insvept i cigarrettrök. Det var efter middagen, så att han inte behövde frukta några besök. Han hade ett par lådor framför sig, de voro indelade i fack, och ur varje fack stucko vita fullskrivna papper upp. Det var journalen över hans patienter. Han ordnade dem i bokstavsordning som kataloglapparna i ett modernt bibliotek. Så snart han ville uppfriska sitt minne i fråga om någon patient, dök han ned i lådan. Det var så tryggt att ha de där papperslapparna med patienternas namn och födelseår präntade överst på sidan. Det hindrade honom från att förväxla någon och befriade honom från många brydsamma situationer. Han hade en ganska stor praktik, lungorna och hjärtat voro hans specialitet, men här på landet mottog han alla slags patienter. Det skulle kanske varit bättre för honom, om han flyttat in till staden, men de sista åren hade hans gamla mor bott hos honom. Hon var klen, och det var för hennes skull han stannat kvar där ute. Sedan hon dött, fortsatte han att bo där, men han hyrde ett par rum i Stockholm, där han tog emot ett par gånger i veckan. Nu hade han dragit fram lådorna för en bestämd patients skull, men det slutade som

vanligt med att han blev sittande och läste på den ena lappen efter den andra.

Han var lidelsefullt intresserad av människor. Det var samma intresse som Ester hade, där fanns samma längtan att trösta, att visa sig stark, men då den hos henne stannat i något outrett, vagt, som lämnade en bitter saknad efter sig, hade han vetat att göra den fruktbar, buren av hans kunskap och skarpa intuition. Gosseårens svärmiska trängtan efter hjälteedade hade här fått sin utlösning. Han dödade inga verkliga drakar och frälste inga prinsessor, men ibland när han stack stetoskopet i fickan efter en tillfredsställande undersökning, som visade att han hjälpt ett plågat hjärta att åter arbeta normalt, tyckte han sig dock trampa på en krossad drake, som visserligen snart skulle höja ett nytt, fruktansvärt huvud mot honom, men endast för att han åter och åter skulle hugga ned det. Han var nöjd med denna ständiga strid. Ibland om nätterna, då han låg vaken och tänkte på något särskilt krävande fall, kände han hela tillvaron som ett stort kämpande, dunkande hjärta mot sitt öra. Så mycket blod det rann därigenom! Ett sådant larm och bråk det åstadkom!

Ända sedan han varit helt ung hade han önskat bli läkare. Hans far, en ärelysten och hetlevrad officer, som dock aldrig nått längre än till major vid ett litet landsortsregemente, ville att han skulle bli militär, men ingen hade kunnat tvinga honom. Hans bröder fingo uniform och gingo genom Krigsskolan, medan han lärde sig de första grunderna på Asis i Uppsala.

Yrket hade i det stora hela skonat honom från de besvikelser, som ett livligt åtrått mål ofta har i beredskap åt en ung man. Det var hans storartade entusiasm, som inte kunde nedslås av tillfälliga obehagligheter. Mitt i all åtstramad sakkunskap glödde i hans själ en alldeles röd blomma, något fantastiskt, som hade att göra med barnets brist på sinne för proportioner och himmelshöga drömmar. Det var därför tillvaron för honom ibland syntes som ett stort dunkande hjärta, vars brus han förnam genom alla små svaga och ängsliga hjärtan, till vilka han lade sitt öra. Med modern hade han fått vara sig själv. För henne hade han alltjämt varit barnet, som byggde leksakstorn och ville höra sagor. För andra människor visade han ingenting av sitt inre. Men han forskade ivrigt i deras öden, viss om att alltid träffa på en syster till hans egen själs röda blomma, fastän den ofta förde ett förkrympt och tynande liv.

Han fortsatte att läsa i sina papper. Plötsligt log han litet. Där voro patienterna från fru Befverfeldts pensionat. De voro inte egentligen sjuka, det var bara Krister, som led av en allvarligare åkomma, men hur det var, eftersom doktorn bodde i närheten, hade de ändå troppat till honom.

Justitierådinnan hade blodbrist, ja, det kunde man ju se på henne utan att ta prov. Lilla fru Åström led av reumatism, den hade hon förvärvat på sina ständiga resor, och herr Moustik hade haft en knäskada. Det fanns andra patienter därifrån också, men de hade flyttat; somliga hade doktorn återsett i

staden. Vårdinnan själv hade aldrig bett om ett recept, hennes namn hörde icke till hans samling. Fröken Steen hade också uteblivit.

Stefan grep ett av papperen framför sig. Här var då också ett öde. "Fru Gina Åström, född 1865" stod det. Hon var snart sextio år. En gång hade hon berättat sitt liv för honom, uppmuntrad av hans tysta intresse. Han mindes att medan hon talat, hade han suttit och tänkt på den stora silverkulan som de haft i trädgården hemma på faderns lantställe. Då de voro barn, hade de haft mycket nöje av den. Den var så lustig. Om man kom spatserande från långt håll, kunde man få se återspeglingsen av sig själv och trädgården som en förminskad bild i kulan. Det såg så idylliskt ut. I den stora silverkulan fick allt ett glänsande skimmer över sig. Men när man steg närmare, förvandlades bilden, blev ful, trollaktig till dess man häpen stod framför ett nästan oigenkännligt ansikte, uppsvällt och onaturligt, som det visade sig i glaset.

Medan fru Åström berättade på sitt livliga sätt, hade Stefan sett henne på avstånd nalkas den där kulan. Den grönskande idyll, som hela livet tyckts henne vara, hade så småningom förvandlats, till dess hon slutligen skräckslagen stirrat emot en hopplöst förvriden och elakt grimaserande verklighet. Hon hade sett den alldeles lik trollbilden i silverkulan en afton på ett litet rum i Montmartre, då hon upptäckte att hennes man rymt ifrån henne med en annan kvinna, artist som han själv, tagande med sig nästan allt vad hon ägde i pengar och smycken. Hennes föräldrar, burget och

konservativt folk, hade varit emot hennes giftermål med den unge artisten, en vacker och begåvad slarver, men hon tvingade sig till det. Mycket snart upptäckte hon sitt misstag, men då bodde hon i Paris, förande ett osäkert bohemliv, som till sist tycktes bli henne oundgängligt. Hon kunde inte fortsätta med det efter mannens flykt. Då väntade hon en liten. Fadern hämtade hem henne, och hon födde ett dött barn till världen. Det var som om hela tragedien samlat sig kring detta dödfödda barn, som ingen längtande modersfamn kunde värma. Sedan skydde hon kärleken. Hon vistades mycket på resor, ibland hade hon skrivit litet till tidningar. Doktorn hade läst några av hennes artiklar. De voro livaktiga, fyllda av små belysande detaljer, men varken djupa eller inträngande. Det var så med henne själv: hon vågade inte längre blicka bakom tingen, viss om att strax finna en förvriden och trollaktig bild dold.

”De ha alla något som skrämt dem, ett spöke som de äro rädda för”, tänkte doktorn. Han kände också litet till herr Moustiks liv. Människor förtrodde sig gärna åt Stefan. Han visste hur den där torre herrn längtade efter hustru och barn, medan han för att glömma fördjupade sig i sina studier. Till och med justitierådinnan hade bekänt för honom att hon flyttat till pensionatet, därför att hon funnit sig vara överflödig i sin gifta dotters hem. Hennes hemliga skräck var kanske icke av samma tragiska art som hennes grannes på pensionatet, men tillräckligt stark för att göra henne till en ensam människa: på gamla dar

ville hon icke vara någon till besvär, icke intränga i andras hem och leva på andras lycka.

Hon hade en ångest för att det skulle visa sig, att hon var överflödig. Ack, denna de gamlas ständiga fasa för de trampande fötter, som så raskt marschera förbi och över dem! De fullbordade och avslutade ödena lära icke de framilande skarorna något. Var och en vill pröva. Allting synes nytt, och ändå upprepas ödena tröttsamt monotont.

Doktorn vände sig om i stolen. Det hade knackat på dörren. Han mumlade misslynt:

— Stig in!

Det var flickan som brukade öppna för patienterna och hjälpa till med litet av varje. Hon kom nu för att sätta in några skålar och instrument, som hon rengjort, i skåpet. Doktorn betraktade henne medan hon sysslade med detta.

Hon hade mörkt slätkammat hår och ett par vackra svarta ögon, ett madonnaansikte, men det milda väsen detta ansikte uttryckte fick en nästan brutal motsats i den yppiga gestalten, som tycktes dölja på någon eruptiv kraft: de breda höfterna, bröstet, som spände ut blusen, de runda armarna, allt var könsbetonat, nästan mäktigt. Hon råkade stöta till ett par skålar, så att de klirrade mot varandra, och genast vände hon sig mot doktorn och skrattade högt. Han log mot henne, medan fingrarna kramade om cigaretten.

— Slå inte sönder något, Tyra, sade han.

Då såg hon ond ut. Trumpet satte hon allt på sin plats och stängde skåpet.

— Jag tänkte gå ut i kväll, sade hon och närmade sig skrivbordet.

Han märkte då, att hon hade gjort sig fin. Hon hade en röd blus och en kort promenadkjol. Det klädde henne bättre än den blå bomullsklänningen, som hon alltid bar på hans mottagningar.

— Var så god, sade han. Men här finns väl inga nöjen?

— Jag far in till staden förstås.

Hans min blev allvarlig.

— Tyra kommer väl inte för sent hem, sade han. Det lät som en befallning.

Han kände ett visst ansvar för den där flickan. För ett par år sedan hade hennes mor, en tvätterska, dött. Han hade kallats till hennes dödsbädd av en förgråten flicka, som tiggt och bett honom om att hennes mor skulle få leva. Det var Tyra. Det föreföll honom då, som om hon trott honom vara Gud Fader själv. Men han kunde inte hjälpa henne. I det lilla fattiga rummet hade tvätterskans liv oroligt flämtat som ett fladdrande ljus, till dess det slutligen släcktes av en osynlig hand. De andra barnen sutto slöa omkring henne, snöto sig och hostade, men Tyra, också då klädd i något grant och rött, hade kastat sig över modern och skakat henne. Det var som om hon velat rycka tillbaka livet, blåsa in det igen i denna utarbetade kropp.

Doktorn tyckte synd om henne, kanske hade han även något påverkats av hennes utseende, och erbjöd henne plats i sitt hem. En jungfru skulle just flytta, och det passade utmärkt att Tyra kom. Hon hade

vunnit hans hjärta genom att vara särskilt uppmärksam mot hans mor det sista året, hon levde. Men nu de senaste veckorna for hon in till staden, så snart hon blev ledig. Vad gjorde hon? Han betraktade henne på nytt, men ansiktet var tillslutet, litet buttert. Hon såg inte ut, som om hon ville ge några förtroenden.

— Jag kommer inte sent hem, sade hon.

Men han visste, att hon inte talade sanning. Kokerskan hade en dag, röd av förtrytelse, berättat honom, att flickan inte kommit hem förrän tre på natten, och då anlände hon i bil. Nu hade Stefan för mycket att göra för att hinna syssla med detta, men det retade honom litet att Tyra inte rättade sig efter honom. Han återtog sitt arbete. Hon gick mot dörren, och han såg inte den blick hon gav honom, på en gång längtansfull och trotsig. Så stängdes dörren sakta. När hon gått, sköt doktorn papperen åt sidan. Hon hade avbrutit honom. Han kunde inte fortsätta, och han tände en ny cigarrett och drog ett djupt andetag. Tyra hade fyllt rummet med sina steg, med prasslet av sina kjolar. Plötsligt kom han ihåg vad han nyss tänkt på: ”De ha alla något som skrämt dem, ett spöke, som de äro rädda för.” Hade icke han det också? Jo och Tyra i sin röda blus hade påmint honom om det.

Det hade hänt en gång i Paris, då han varit där för att vila ut efter en examen. På ett kafé hade han träffat en flicka. Hon satt vid bordet bredvid hans. Ett par ögon sågo på honom ur ett vitpudrat ansikte, eller hon kanske var så blek, men munnen hade varit röd. Han hade flyttat sig intill henne. Då kysste hon honom

på munnen mitt i kaféet, medan en leende kypare satte fram en ny amer picon åt honom. Sedan följde han henne upp på hennes rum. Den breda franska sängen var fylld av färgrika täcken och kuddar, den såg ut som en blomsteräng, ljuvlig och mjuk att vila på. Flickan log mot honom. Hon sysslade med en liten spruta, som hon ett par gånger förde in i armen. "Morfin", tänkte Stefan, men han hade icke lust att vara läkare och komma med varnande ord just då. Han fattade henne i sina armar och hörde ett svagt klirrande, det var sprutan som föll i golvet. Men plötsligt, då han själv glömt allt, kände han, hur hon stelnade i hans famn och blev kall. Han nyktrade till med ens.

— Hon dör, viskade han.

Kylan från hennes kropp spred sig över till hans. Denna kvinna, som bara för ett par timmar sedan varit alldeles okänd för honom, och som nu slösande och villigt givit honom del av sin kropps hemligheter . . .

Varsamt lade han ned henne bland de blommande kuddarna och kände på hennes puls. Den var så svag, att han knappast kunde förnimma den.

— För stor dosis, mumlade han.

Men medan han sade detta och helt vanemässigt tryckte fingret mot hennes puls och lämnade hennes sida för att doppa en handduk i vatten att lägga mot hennes panna, greps han av en skräck, som alldeles överväldigade honom. Detta underbara, doftande liv, som bara för ett ögonblick sedan skänkt honom en känsla av fullhet och rikedom så stark, att han glömt

allt omkring sig, hade stelnat i hans armar och tycktes nu dött. Han visste att det var morfinet, att hon måste tagit för mycket, men han kunde inte värja sig från den tanken, att han dödat henne eller varit nära att göra det. Hon hade långsamt förblött genom alla dessa män, som inträngt i hennes kropp, och han hade fullbordat dådet. När hon klängt sig upp mot honom och hennes blossande mun pressat sig mot hans, hade han tyckt att hon varit ett ungt djur, men nu när hon låg med vita kinder och munnen vemodigt slutet, såg han i henne en lidande kvinna, en liten syster som snubb-lat på vägen.

Han fick henne att vakna upp ur sin medvetlöshet igen genom några droppar eter ur en flaska, som han funnit på hennes toalettbord, det andra beviset för vilka medel denna kvinna använde att hålla sig uppe; men ännu länge efter sedan han lämnat henne, förföljde hennes bild honom.

Han hade inte glömt henne än. För honom hade denna händelse i det lilla hotellrummet i Paris blivit ett säkert vittnesbörd om, att man icke ostraffat fick bortse från människan för att finna vällusten. Man måste älska, om man skulle ha lov att också njuta. Men han, som var fylld av kärlek till människorna och som medlidsamt lyssnade till deras hemligheter, hade nu vid några och trettio år ännu icke funnit någon kvinna att älska. Minnet av den där unga kroppen, som mitt i njutningen blivit stel i hans armar och kommit honom att skaka av kyla, hade på nytt rest sig i hans tankar, så snart han funnit någon särskild

kvinnu tilldragande. Hon hämnades storartat på sina lidna oförrätter, den okända kvinnan från Paris' gränder.

Han sköt igen lådorna och reste sig upp. Det hördes steg i sanden utanför. Han tittade ut genom fönstret. Det var Tyra. När hon kom till grinden, vände hon litet på huvudet och kastade en snabb förstulen blick upp till honom, men då hon märkte att han stod och såg efter henne, började hon hastigt gå mot stationen. Utan att se hennes ansikte, förstod han, att hon nu gick och log för sig själv.

V.

Mellan doktors villa och pensionatet var det endast några steg. När Stefan satt vid sitt skrivbord, kunde han titta över till pensionatets trädgård. Denna dag då solen sken på rabatterna, voro Ester och trädgårdsmästaren i trädgården. Ester pekade på jorden och stannade då och då och pratade med gubben. Det rörde sig naturligtvis om blommor. Doktorn mindes, att trädgården förra sommaren lyst i alla regnbågens färger. Ester tyckte om blommor och ville ha rabatterna fyllda. Föregående vår hade doktorn inte besökt pensionatet så ofta, hans mor hade legat döende och han hade varit fullt upptagen av henne. Men i år hade han ofta varit där. Nu var det ju också Krister, som var sjuk. Stefan tyckte bra om Ester. Hon var så förståndig. Där han nu satt vid fönstret och såg ned i trädgården, gladde han sig åt hennes skönhet. Hon var barhuvad, och det blonda håret lyste i solen. Hon hade en grön kofta på sig. Där var ju redan våren: solsken och grönt!

Stefan log litet och lutade sig fram. Han spratt till vid att någon rörde vid hans rockärm. Det var Tyra. Hon hade kommit in, utan att han märkt det. Också hon såg över till trädgården. Hennes ögon voro

alldeles svarta och hon mönstrade den blonda kvinnan där ute med en butter, nästan hätsk min.

— Vad vill Tyra? sade doktorn med rynkade ögonbryn.

— Jag kom bara in för att höra, om det var något jag skulle ta med mig till mottagningen.

Hon svarade mycket artigt. Föregående kväll hade hon åter kommit sent hem. Doktorn gav henne ett par anvisningar. Det var hans mottagningsdag i staden, och Tyra följde alltid med. Så sprang han nedför trappan. När han öppnade pensionatets grind, vände sig Ester mot honom med en glad nick. Den gamla gubben såg ut som ett förkrympt och surt troll bredvid henne.

— O, jag har så mycket att göra, sade hon. Här skall bli blommor.

Doktorn tyckte, att hon redan hade famnen full av dem. Uppe vid husväggen satt Krister och solade sig.

— Hur mår du? Doktorn tog hans hand och såg uppmärksamt på honom. Jag tror, att du redan blivit solbränd.

— Pappa var ute i går, sade Krister. Jag blir så nervös av honom. Du vet hurudan han är. Han slår sig ned bredvid mig och granskar mig med orolig min. Hela tiden tänker han: "Är du inte bra snart? Kan du inte börja igen?" Han säger det inte. Men det är, som om jag såge orden skrivna i luften.

— Ja, det är tråkigt, sade doktorn allvarsamt.

— Är inte Ester vacker! utbrast Krister. Jag sitter och tittar på henne.

Ester kom just nu uppför gången.

— Nu ha trädgårdsmästaren och jag planterat. Han har andra meningar än jag, men jag övertalar honom, sade hon glatt.

— Tacka för det, inföll Krister. Du skulle kunna övertala vem som helst, och den där ruskiga karlen . . .

— Hysch, hysch! sade Ester. Han är så snäll. Han har ju skött den här trädgården förr. Nu tycker han bara, att allt är galet, därför att stället blivit pensionat.

— Förlåt jag störde!

Det var fröken Steen som kom i sin svarta kappa och hatt och med en filt på armen. Hon såg envisare och högfärdigare ut än någonsin, men Krister lade ivrigt sin hand på stolen bredvid sig.

— Sitt ned, sade han nästan befallande. Ni stör ingen.

Fröken Steen gjorde en stel bugning för doktorn och slog sig ned bredvid Krister. Stefan var nära att brista i skratt, då han såg dessa båda sitta bredvid varandra. De liknade ett par resande i en järnvägskupé, som av en skalkaktig slump förts ihop: Kristers unga ansikte bredvid hennes förgrämda med den vassa näsan och blicken ovisst skymtande bakom pincenén!

— Jag skall in till staden nu, sade doktorn. Det är min mottagningsdag.

— Då få vi sällskap, utropade Ester. Jag måste också in och göra några uppköp.

En stund senare möttes de på den lilla stationen för att fara in med det elektriska tåget. Bakom doktorn syntes Tyra. Hon bar på ett paket och satte sig

litet ifrån Stefan och Ester inne i vagnen. Oavbrutet hade hon sedan ögonen fästade på de två framför henne. Vagnen skakade så, att de måste böja sig mot varandra för att kunna höra varandra. De sågo ut att ha det trevligt tillsammans. Tyra hatade dem. Föregående kväll hade hon åkt på tåget med en ung man, som envisats att följa henne från danssalongen. Hon visste just ingenting om honom annat än att han var student. Det smickrade henne. Vagnen hade skakat lätt som nu, och hon hade känt hans axel mot sin. Denna färd med studenten betydde så gott som en brytning med en annan ung man, som hon en tid varit förlovad med. Han hade varit biträde i ett varuhus. Men sedan Tyra träffat doktorn, trivdes hon inte riktigt med dem, som ej voro bildade. Hon saknade tonfall och uttryckssätt, som hon vant sig vid och lärt sig att älska. Å, så ivriga doktorn och den där avskvärda frun voro! Hon kunde inte höra ett ord av vad de sade. Vad doktorn sade var detta:

— Kära fru Befverfeldt, kan ni inte hjälpa mig med flickan där borta! Se, så svarta hennes ögon äro! Hon kommer hem mitt i natten och jag kan väl inte gärna låsa in henne heller. Vad skall jag göra? Jag har ju ansvaret för henne. Hon är så ung.

Men Ester vägrade bestämt.

— Jag kan inte blanda mig i det, svarade hon. Det skulle inte bli bättre. Jag är ju inte husmor i ert hem.

Och i detsamma hon sade det, var det som om hon snärtat till något inom Stefan, och hans aldrig

riktigt stillade längtan efter ett kvinnligt väsen reste sig på nytt i hans hjärta. "En husmor i mitt hem!" tänkte han. Så såg han på henne. Men hon log mot honom alldeles oberörd med detta friska, glada leende, som gjorde hennes ansikte så tilldragande.

Han hade en arbetsam förmiddag, och medan han lyssnade till patienternas klagomål och deras många anledningar till oro, såg han mitt igenom dem Esters leende, soligt och intagande. "Det är våren, som kommer", tänkte han och skrev ut ett recept till en anemisk ung dam.

— Nu kommer våren, sade han högt och log för sig själv. Det är bäst att ta in något stärkande.

Ester hade under tiden gått till torget. Hon gick och solade sig bland stånden. Blommor i alla färger vältrade sig ut ur dem. De långa smidiga darwin-tulpanerna med kalkarna fyllda av mörker vred sig som ormar bland skära och ljusblå hyacinter, som stadiga och feta tronade i sina krukor. Innanför glas-kurarna skymtade mera ömtåliga blommor: ljusa månadsrosor, lackvioler skiftande i mörkbrun sammet, en väldig hortensia. I grönsaksstånden var det ännu fattigt: jordiga morötter, palsternackor, vitkål, ingenting som lockade ljusgrönt eller ljusrött som de första salladshuvudena eller rädisknipporna. Dem fick man ännu vänta på en tid.

Ester köpte vad hon skulle ha och gick därpå upp i ett hus på Östermalm. Hon hade lovat att hälsa på sin svägerska. Denna kom själv och öppnade, när Ester ringde. Ester slöts i en häftig omfamning, en

cigarrett höll på att bränna henne på handen. Då hon gav till ett litet utrop kom en skur av ursäkter.

— Å, förlåt! Vad jag är dum! Jag glömde att jag hade cigarretten. Har jag bränt dig?

Ester sade lugnt:

— Nej, visst inte, Annie, och tog av sig hatten framför spegeln.

Den andra fortsatte att prata blossande på cigarretten. Hon samlade ihop påsarna och paketen och lade dem på en stol. Hennes röst var jollrande och smeksam, ibland litet tjock, som om hon höll på att brista i gråt, och man måste titta på hennes mun, om den inte trutade som en barnmun. Det var en lång smärt dam med shinglat, mörkt hår och ett förtjusande ansikte, ovalt med buktande linjer, ett par skimrande blå ögon och en lustig mun med kort överläpp, som liksom bedjande och barnsligt lyftes upp och blottade de vita tänderna. Ester betraktade henne ett ögonblick, där hon stod sysslade med paketen, men hon såg endast, att Annie redan så här tidigt på dagen var starkt pudrad och att läpparnas röda färg ej kunde vara naturlig.

— Vad vill du ha? frågade Annie, då de stego in i salongen, som såg ut som en konfektask i vitt och guld och rosa.

— Tack ingenting, jag har ätit lunch, svarade Ester.

— Men en kopp te?

— Ja, kanske!

Annie gick mot dörren och ropade på någon.

Plötsligt visade sig en bastant flicka med eldrött ansikte och stripigt gult hår sammanpressat till en hård knut på hjässan.

— Vad är det? sade hon utan att hälsa.

Annie blåste ogenerat ut ett rökmoln, som kom jungfrun att fnysa föraktligt.

— Te, sade hon, varmt vatten, småbröd, spring ned och köp på konditoriet.

Hon tog flickan i båda axlarna och svängde henne ut genom dörren, därpå kom hon storskrattande fram till Ester.

— Vad tycker du? Den tredje på ett par månader! Först hade jag två servanter, men nu får jag nöja mig med en. Den här är väl gudomlig. Den första låg med karlar, den andra stal, nu väntar jag bara på, vad den här skall uppenbara för ljuvliga laster. Hon ser ut som om hon drack.

Annie fick aldrig någon att stanna i huset, ibland var hon för kamratlig, satt i köket med sin kaffekopp ivrigt lyssnande till skvallerhistorierna från andra familjer, ibland åter befallande och nyckfull, ingenting var bra och hon tålde inte att det slog i en dörr. Själv kunde hon inte förstå, varför inte tjänstefolket stannade. För vem som ville höra på talade hon om deras löjligheter och svagheter, fullkomligt omedveten om att hon samtidigt blottade sina egna. Ester var trött på det kapitlet och frågade ivrigt efter babyen. Alldeles i detsamma hördes ivriga steg i salen. Någon tultade över golvet, småpratande och skrattande. Annie öppnade salsdörren, och en liten

flicka på tre år kom in, en liten ljuslockig docka med stora blå ögon, som uttryckte idel vänliga känslor. Ester tog henne upp i sitt knä.

— God dag, Inga, sade hon.

De stora blå ögonen höjdes mot henne. Ester började leka med den lilla, tog av sig sitt armband och skramlade med det, lät barnet rida på sitt knä. Hon var avundsjuk på Annie för denna lilla flicka, som Annie själv tycktes ägna ett helt ytligt intresse.

— Jag har fått en som går ut och går med henne på förmiddagarna, sade Annie, en så kallad bildad flicka, som behöver tjäna en slant. Det gör mig mindre bunden.

Hon såg inte ut, som om hon skulle låta sig bindas av något som helst, men hon skakade bekymrad på huvudet mot den lilla.

— Jaså, sade Ester förtrytsamt.

Annie gick ut i salen, där hon ställde sig vid skänken och sysslade med något, som Ester inte såg.

— Jaså, upprepade hon, härmande Esters röst. Vad du lägger in mycket i ditt jaså. Du tror, att jag inte har något annat att göra än att gå och promenera med det där barnet. Min dag är helt och hållet upptagen, snälla du. När man ännu inte är trettio år, har man sina nöjen att sköta. Tänk vad jag skulle förebrå mig, när jag blir gammal, om jag inte hade några minnen att sitta och snusa över.

Hon syntes i dörren igen med ett glas i handen.

— Skall du ha en droppe? sade hon till Ester.

— Dricker du konjak så här dags? frågade Ester litet orolig.

— Ja, när jag är förkyld, svarade Annie.

Hon tömde glaset.

— Jag har en katarr, som aldrig går över, fortsatte hon, och så fryser jag.

Ester satt tyst. Detta var något nytt, eller också hade hon aldrig märkt det förr, hon var ju så sällan hos svägerskan. Den lilla slet sig ur Esters armar.

— Jag med! Jag med! jublade hon och hoppade fram mot sin mamma.

— Var så god, sade Annie och lät barnet dricka ur de få droppar som voro kvar. Ester blev ond.

— Är hon också förkyld? utbrast hon häftigt.

Men då hon såg upp på svägerskan, hade det kommit en ny glans över denna. Blicken skimrade bakom de långa mörka ögonfransarna. Hon sköt ut barnet ur rummet och kom fram och satte sig hos Ester.

— O, du vet inte hur jag har det! sade hon till Ester och betraktade henne oavbrutet med glänsande ögon, där pupillen vidgat sig och svartnat. Albrekt grälar på mig. Han tycker att jag dansar för mycket — men han älskar mig inte. Där har du hemligheten i en liten ask! Han tycker inte, att jag sköter hemmet. Men kan jag hjälpa, att jungfrurna flytta? När han älskade mig, sade han, att det var deras fel, och att jag var en ängel, som stod ut med dem, men nu skylles allt på mig. Och har jag inte rätt att roa mig? Han dansar ju också. Och han säger att jag flirtar. Du milde! Rösten blev åter så där tjock, som om

hon höll på att falla i gråt. Jag låter dem inte komma mig för nära. Jag försäkrar. Jag älskar bara Albrekt. Tänk, först när vi voro gifta, gick jag och bar en liten fin sidenpåse i en snodd om min hals. Vet du vad det var i den? Det kan du inte gissa. Det var jord, du, jord, som jag borstat av hans grova militärstövlar. Jag kysste den mark han trampade på. Här kommer teet.

Den bastanta flickan kom in med en bricka, som hon satte ifrån sig med en duns på bordet framför dem. Annie höjde ögonbrynen.

— Tekopparna gå sönder, anmärkte hon.

Den andra muttrade något och gick igen. Annie såg skrattande på Ester, medan hon sysslade med teet.

— Där ser du, hur jag har det, Ester lilla!

Ester smålog motvilligt. Hon kände sig illa berörd. I detsamma ringde det i telefonen i salen. Annie sprang dit. Hennes röst lät med ens livad, porlande av undertryckt skratt. Ett långt samtal utspann sig med någon, som hette Ivar. Slutligen sade Annie:

— Ja, jag kommer klockan fyra, och ringde av.

— Det var Ivar Lundstedt. Han ville, att jag skulle komma ned på Cecil, sade hon och slog sig åter ned vid tebordet.

Ester tänkte efter.

— Var du inte förlovad med en Lundstedt, innan du gifte dig med Albrekt? sade hon tvekan.

— Jo visst, tänk så bra du minns! Det var just den här Lundstedt — Ivar heter han.

Ester såg häpen på henne.

— Och nu är du tillsammans med honom? frågade hon nästan misstroget.

— Ja visst! Varför inte? Vi äro de bästa vänner i världen nu. Vi säga alltid, att vi skulle aldrig trivts så bra ihop, om vi inte hade haft den brutna förlovningen bakom oss.

”Stackars Albrekt”! tänkte Ester ofrivilligt. Hon mindes hur han strålat, då han presenterat sin fästmö för henne. Och nu . . . jungfrur, som flyttade huller om buller, före detta fästmän, som ringde i telefonen. Det gick runt i Esters huvud. Hon såg på sitt armbandsur.

— Jag måste gå nu, sade hon. Tack för teet.

I detsamma omslöts hon av ett par armar, och en stark lukt av puder, parfym och konjak omsvepte henne.

— Ack, lilla du, hörde hon den jollrande rösten. Du är väl inte stött på mig. Du är så rar! Jag brukar kalla dig ”Heliga Ester”. Du är så stilig! Inte ett dugg lik andra! Var nu inte ond på mig. Jag älskar Albrekt!

Ester gjorde sig fri. Hon kunde inte låta bli att skratta. Hennes förmiddag var ändå inte helt och hållet förstörd.

Men då hon åter gick nedför gatan, tänkte hon bara på Annies ord: ”Man måste ha minnen.” Vad hade hon, Ester?

VI.

Det hade blivit en vana för Krister och fröken Steen att nu de soliga förmiddagarna flytta ut sina stolar i trädgården och småpratande sitta bredvid varandra. Ynglingen, som inte hade några jämnåriga att vara med, fann snart med den instinktiva själviskheten hos helt unga personer, att han kunde ha både nytta och trevnad av fröken Steen. När han var tillsammans med henne, kände han sig ha ett oerhört värde. Det var nytt och intressant. Hennes små omsorger behagade honom, och hon pysslade inte omkring honom på det där betonat moderliga och ängsliga sätt, som ofta är så retsamt.

Hon var försynt. Utan ett ord gick hon efter dagens tidning, om hon förstod, att han inte hunnit läsa den, och hon stack en kudde, ofta sin egen, under hans huvud utan något prat därom. Det fanns många små tjänster, hon kunde göra honom, ibland såg han dem inte ens. Då fröken Steen var tillsammans med Krister, stängde hon inte in sig i sitt vanliga pansar. Hon pratade med honom utan att oupphörligt lägga märke till hans ord eller misstänksamt vädra efter någon ohövlighet från hans sida. Han var inte lik de unga gossar hon hade träffat på herrgårdarna.

Saken var den, att Krister var van vid kvinnor. Han var enda pojken av fyra syskon, och han hade

varken någon nyfikenhet eller hätskhet gentemot kvinnan, så vanliga hos unga män i hans ålder. Han hade sett dem tillräckligt. Det fanns ingen av deras hemligheter, han inte hade reda på. Redan i barnkammaren och det med flickorna gemensamma sovrummet, som bibehölls tills han blev över tio år, hade han kommit underfund med dem och på samma gång om sin egen betydelse. De voro varelsor med runda armar och ben, utan muskler, vita grodor, som hoppade och pladdrade. Han hade muskler och var en senig liten krabat, och han tyckte att systrarna voro löjliga. När den äldsta förlovade sig, betraktade han fästmannen med en smula förakt.

Systrarna kommo inte ofta och hälsade på honom ute på pensionatet. De voro upptagna av hushållsskolor och kurser, av nöjen och baler. Inte heller saknade Krister dem. Han läste mycket, mest romaner. Historia, som brukar roa vid den åldern, intresserade honom inte. Där fanns verkligheten, krigets och hjältarnas verklighet, och han drog sig undan den med en smärtsam förnimmelse av, att han själv aldrig skulle få spela med i sådana äventyr. Men med en egendomlig brist på logik älskade han romanernas kvinnor. Här fanns ingenting av barnkammarens luft: de vita grodorna försvunno, i stället framträdde högre väsen, i stånd att skänka oanad sällhet. Han slukade dem, dessa böcker, som mellan ett par pärmar pressa en underbar kvinnokropp och ha förmåga att åt läsaren giva en uppriven känsla av egen erfarenhet. En kameliadam, en Nana, en Anna Karenin. Särskilt var

det Nana. För denna skolpojke, som trodde sig känna kvinnorna och redan föraktade dem en smula, höjde sig Nana, skymmande en hel horisont med sina gungande former.

Hon var skräckinjagande, luften omkring henne ångade av fräna dunster, det späda fjunet på hennes läpp retade till kyssar. Krister var viss om det — en sådan kvinna skulle han aldrig träffa: där voro syst-rarna, där var en och annan flickbekantskap, där var Ester, vacker, men alldeles utan Nanas tjusningskraft, och där var fröken Steen, vassnäst och mager.

Det invalidliv han förde, uppmuntrade honom än mer till detta eggande fantasispel.

Med boken i handen var han lycklig, glömsk av små förtretligheter och sin egen kropps svaghet. Naturligtvis försökte han också skriva själv. Finns det någon ungdom, som före fyllda aderton år icke skrivit vers? Alla äro då poeter. Största delen av mänskligheten tycks vara född till diktare, om man skulle döma av de hopade fullskrivna papperslap-parna i gymnasisternas lådor. Hur sorglig blir inte sedan utvecklingen: grosshandlare, direktörer, torra jurister! Kan man i något av dessa uppsvällda och alldagliga ansikten finna en gnista av gossens skönhetsdyrkan och flammande åtrå?

Krister gjorde något märkvärdigt. Han lånade fröken Steen Nana. Fröken Steen hade inte läst många romaner. Hon hade hållit sig till de historiska böckerna, därför att dem hade hon nytta av vid undervisningen. Hon hade också läst några rekommenderade

av jungfrurna på landet, böcker av Runa, översättningar från tyskan, små berättelser, som hon tyckte voro idiotiska. Romanlitteraturen var för henne ett helt och hållet okänt land. I och med Nana kastades hon ut i dess gungande fly. Hon blev förfärad, tjusad och hisnade så, att hon var nära att kräkas. Om Krister fattat henne i benen och plötsligt ställt henne på huvudet, skulle verkningen icke blivit större. För henne var Nana fullkomligt otrolig. Fröken Steen hade ingenting att jämföra med. Den enda fattiga upplevelsen i hennes eget liv hade varit en ung bokhållare, som hon svärmat för, men han hade inte brytt sig om henne. Nu ställdes hon inför erotiken som naturmakt, en vulkan, som vilket ögonblick som helst kunde flamma upp och svepa en hel värld i lågor. Otaliga gånger rättade hon på sin pincené då hon läste denna märkvärdiga bok. Såg hon inte fel? Var det möjligt? Fanns det en sådan tillvaro? Och så kunde hon släppa boken. Armarna hängde slappa utefter hennes sidor, och hon stirrade framför sig. Mitt i den dygdiga kvinnans harm mot den okyska, som drar männen till sig som en magnet, kände hon en saknad, bitter, snärtande som piskrapp: "Mig har ingen älskat. Jag vet inte vad det är." Hon var ett par och fyrtio år och det var Nana, kärlekskvinnan, som ställde denna sanning, förut anad men aldrig som nu så skrämmande, för hennes ögon. Hon hatade Nana, men hon läste om henne med något av den fattiges snyftande ödmjukhet, då han slickar upp smulorna från den rikes bord.

Krister lånade henne andra böcker. Också dem studerade hon med misstro. Hennes eget liv syntes så tomt inför de spännande händelser och märkvärdiga öden, som upprullades för henne. Förgäves sade hon sig, att böckerna icke återgävo det verkliga livet. En inre röst skrek emot. Just så var det — måste det vara. Hon hade bara aldrig fått komma med. I själva verket voro de lika okunniga om livet både Krister och hon: skolpojken, som redan trodde sig känna det, och fröken Steen, som visste med sig, att hon aldrig levat. Romanerna blevo föreningsbandet mellan dem.

Om förmiddagarna, då de sutto ute i solen, talade de halvhögt om vad de läst. Krister talade mest. Fröken Steen var ännu för blyg och hade svårt att uttrycka sig. När fru Åström, vilkens fönster var beläget ovanför deras huvuden, hörde deras röster, brukade hon småle för sig själv. Alla tyckte det var så rörande, att Krister ägnade sig just åt fröken Steen. Krister förstod det inte riktigt själv. Det var hon som lånat honom vilstolen och sedan kommit och satt sig på en pinnstol bredvid honom. Det var så det hade börjat. Själv skulle han aldrig tänkt på att närma sig henne. För svaga naturer blir allt så lätt en vana. När det gått några dagar, visste han redan med sig, att han skulle blivit på dåligt humör, om hon inte kommit och satt sig bredvid honom efter lunchen. Det var också så bekvämt för honom. Saknade han något, behövde han inte resa sig och gå efter det. Fröken Steen gick.

I fröken Steens rum hade det blivit en tom plats där vilstolen stått, men hon hade inte ens brytt sig om att ställa något annat där. Det var så trevligt att veta, att Krister begagnade hennes vilstol. Själv hade hon aldrig suttit i den. För henne var Krister, liksom romanerna, något alldeles nytt. Halvvuxna pojkar hade hon alltid varit rädd för. De hade hårda röster, och de voro obarmhärtiga i sina skämt. Hon hade ofta råkat ut för deras glada lynnen och hade inte kunnat försvara sig. Hon trodde, att Krister var så vänlig, därför att han var sjuklig. Men han hade tankar också, tankar som förbluffade henne. Själv hade hon inte hunnit tänka mycket under sitt liv. Hennes enda allt uppslukande rädsla för att man skulle såra henne hade dragit till sig alla hennes känslor. Och så blev hon ständigt sårad, och man trampade på henne. Krister hade mycket att säga om sådana saker som världsåskådning, livets mening och dylikt, stora ord, som ungdomar äro så ivriga att förklara. Han var i de åren, då man är så viss om att finna lösningen på allahanda gåtor, som senare i livet visa sig omöjliga att lösa.

Fröken Steen hade aldrig drömt om något sådant som att man borde ha en världsåskådning. Det förtjuste Krister. Han vände sig i vilstolen, så den stånkade, för att kunna se fröken Steen i ansiktet på samma gång som han talade om sin världsåskådning för henne. Han var en lidelsefull ateist, och han ryckte ned alla himmelns heliga och kastade dem andfådd för fröken Steens fötter. Prästerna föraktade han. Han

förklarade, hur sköna de sista orden i Goethes Werther voro: "Arbetare buro honom till graven, ingen präst läste över honom." Förstod fröken Steen de orden? De inneburo en förkastelsedom över allt det hyckleri som tiderna igenom bedrivits framför altare och gravar.

Fröken Steen hade inte läst Werther. Hon kunde inte förstå. När hon flätat sitt hår till natten, brukade hon be en aftonbön. Hon var inte säker på, att Gud hörde den. Ingen hade någonsin hört på henne. Men hon läste bönen, därför att hon som barn lärt sig att göra det. För en ensam människa, som hon, borde bönen haft sin betydelse som tröst och som läkemedel, men fastän hon alltid utövat religionen, hade hon aldrig förstått den. Hon var väl för jordbunden och trött. Tankarna lyfte sig inte mot det blå. Hon var ingen svala, bara en liten myra med ett strå. Men att det fanns någon, som trotsade Gud, det var också förfärligt. Gud måste ju finnas, eljes blev allt så oförklarligt. Hon tänkte inte på, att hon aldrig sökt förklaringen på någonting.

— Har ni inga släktingar? sade Krister plötsligt en dag.

Han hade satt sig till rätta i vilstolen och lutade huvudet bakåt, så att han kunde se upp i den blå himmeln. Små vita moln, duniga och mjuka, flögo där uppe och flockade sig ibland samman, som om en massa ulliga huvuden stuckit ihop sig. Det var något förtroligt och vänligt med dessa moln och på något sätt hade de givit honom tanken på, att fröken

Steen borde ha hyggliga släktingar, som pysslade om henne. Ofrivilligt ryckte han till litet. Fröken Steens röst lät så obehaglig.

— Jo, jag har en syster, sade hon.

— Nå? frågade Krister.

— Hon ser riktigt bra ut, fortsatte fröken Steen. Hon är gift med en köpman och bor i Eskilstuna.

Varför bor ni inte hos henne då? sade Krister tanklöst med blicken på de små duniga molnen.

— Hon bad mig aldrig, mumlade fröken Steen. Hon har sitt. Mannen är förmögen. Det är han, som bekostar största delen av min vistelse här.

Krister teg. Han förstod, att han aldrig borde frågat. Detta var en av de många förödmjukelserna i fröken Steens tillvaro, kanske en av de bittraste och svåraste att fördra. Denna syster hade aldrig behövt göra någonting. Hon hade blivit tidigt gift. Nu satt systemen där med ett par barn i ett vackert hem, medan fröken Steen, som strävat och arbetat i hela sitt liv, hade ingenting. Hon tog emot pengar av den lyckliga familjen. Det var ju så snällt av dem att ge, men det var svårare att vara tvungen att ta emot. De föraktade henne och tyckte, att hon misslyckats. Hon visste det, och ändå berodde hon av dem. Alla de små obehag, som följa med en sådan ställning, kände hon väl till. Hennes fingrar riktigt stelnade, då hon skulle skriva och tacka för någon ny försändelse.

— Jag skall betala igen, brukade hon säga.

Men hon visste ju, att hon aldrig skulle kunna det. Dessa pengar, som betydde mycket litet för svågern,

ty han var en frikostig man, tyngde fröken Steen desto mer. Det ämnet aktade sig Krister hädanefter att beröra. Då voro romanerna lämpligare att dryfta. Han roade sig åt fröken Steens naiva förvåning över vad hon läst. Ibland berättade hon för honom på sitt torra sätt en hel historia, vilkens invecklade trådar hon förgäves sökt reda upp.

— Det är så konstigt! sade hon.

Då skrattade Krister. Hon blev inte stött över hans skratt. Sedan förklarade han för henne, att just så måste det gå, det var alldeles riktigt. Hon lät honom hålla på. Det var så roligt, att någon försökte förklara något för henne. Ibland såg hon tankfullt på hans ansikte. Hur gammal var han? Snart aderton år! Och då räknade hon efter. Om hon gift sig vid ett par och tjugu år kunde hon ha haft en sådan stor son. Hon kunde varit hans mor — mor till den där stora vackra gossen. Inför denna tanke syntes romanernas händelser henne obetydliga.

Det hade blivit ljusare och vänligare i luften kring fröken Steen dessa dagar. Hon väntade inte mera på, att man skulle bjuda henne av assietterna vid måltiderna, beredd att känna sig sårad över att man förbigick henne. Det var bara ett av de små yttre tecknen på, att fröken Steens förkrympta själ började öppna sig långsamt och försiktigt.

VII.

Tyra kom gående över Gustav Adolfs torg med små snabba steg. Under filthatten, neddragen i pannan, syntes hennes svarta ögon, spanande och djärva. Klockan var åtta på kvällen, och det var ännu inte riktigt mörkt. Över Strömmen vilade ett ljust töcken, genomsilat av de blanka blixterna från lyktorna på kajen. Det var i början av april, och luften var syrlig och litet ljum. Nu började kyrkklockorna slå åtta. Rymden darrade av deras ljud. Utanför Operan stannade Tyra. Någon kom emot henne. Det var den unga studenten, som hon några aftnar förut hade dansat med.

— Jag är så glad att ni kom! sade han.

Han var rödblommig som en barnunge och med ett par glada, blå ögon. Hon räckte honom handen litet nonchalant.

— Vart skall vi gå? sade hon likgiltigt.

Han blev orolig. Vad ville hon? Var hon pretentiös? Han hade inte så mycket pengar, att han kunde bjuda på supé. Men hon löste genast problemet.

— Vi kunna ju sitta på Feith, föreslog hon.

De började tysta promenera framåt gatan. Tyra var på dåligt humör. Doktorn hade inte ens sett åt henne denna dag. Hon visste, att han var missnöjd

med henne. "Om han vore vänlig mot mig, skulle jag inte fara in till Stockholm", tänkte hon och fick tårar i ögonen. Den känsla hon hyste för Stefan var kanske inte kärlek, inte så stort som det, men rymde tillräckligt i sig för att fylla hennes dagar. Den var blandad med nyfikenhet, begäret att få genomskåda en man, som hon tyckte tillhörde en annan ras än hon själv. Däri låg tjusningen, som Stefan hade för henne, men där fanns också en spirande ömhet efter någon, som stod över henne, och längtan efter att bli smekt av ett par vita händer, som inte hårdnat i arbetet. Studenten, Fredrik Holm hette han, gick och tittade på henne från sidan. Han var förälskad i henne. De hade dansat tillsammans en hel kväll. Hennes smidiga kropp hade rört sig mot honom, och hans eget ansikte hade varit nära hennes kind. Men nu när hon hade den mörka promenaddräkten och hatten neddragen i pannan, kände han inte riktigt igen henne. Visserligen hade hon varit klädd så där också, när han följt henne hem på kvällen, men då hade hon haft kappan uppknäppt, så att den röda blusen välld fram, och kinderna hade blossat efter dansen. Det skulle bli bättre, när de väl sutto på konditoriet. Han ville se henne igen i ljusskenet. Men när de kommo fram till konditoriet, ville hon gå vidare.

— Jag har inte lust, sade hon, ännu försänkt i tankar på den bedrövlige förmiddagen.

Han blev litet missnöjd. Strandvägen låg mörk framför dem, det var inte mycket folk ute. Han försökte sig på ett samtal, men hon svarade fåmält och

icke en enda gång såg hon upp. Detta började verkligen illa. Plötsligt längtade han hem. Han hade ett rum hos en gammal fru. Rummet, som eljes inte tycktes honom särskilt trevligt, strålade nu framför honom med sina fyllda bokhyllor, med den breda ottomanen och skrivbordet. Varför hade han också sprungit ut på gatan för att möta denna främmande flicka, som han inte visste något annat om, än att hon hade plats hos en läkare? Under en lykta stannade hon.

— Ni har visst tråkigt! sade hon och såg leende på honom.

Det var ett av dessa plötsliga omslag, som gjorde henne så förtjusande. Han hade märkt denna outhärliga växling i ansiktsuttryck också på danslokalen. De svarta ögonen glittrade nu emot honom. Det föll honom in, att han kunde be henne komma upp till sig. Nyss förut skulle han inte vågat det, men där hon nu stod med lyktljuset över ansiktet, såg hon inte ut som om hon skulle säga nej till något förslag.

— Jag tycker inte, att det är något särskilt roligt att gå så här, sade han. Vill ni inte titta upp till mig en stund?

Han riktigt darrade. Alltjämt småleende såg hon upp till honom under hattbrättet.

— Jo visst! sade hon.

När de en stund senare gingo uppför trappan i ett hus på Karlavägen, kände han sig litet förlägen över sin oväntade seger. Men han var glad över, att han hade egen ingång. Han hade särskilt hållit på, att han skulle ha egen ingång.

— Vad skall du ha den till? hade hans mor ängsligt frågat.

Då hade han blivit förargad.

— Jag måste vara ostörd, hade han svarat.

Hans far, borgmästaren, hade lett förstulet och deras ögon hade mötts.

Nu stego han och Tyra in genom dörren. Han vred på det elektriska ljuset och gick genast in för att lägga till rätta böckerna på skrivbordet och skjuta skärmen för tvättbordet, så att hon skulle finna det trevligt. Tyra tog av sig hatten och kappan i den lilla trånga tamburen och såg sig flyktigt i spegeln. När hon kom in i lampljuset, blev han återigen överraskad av hennes utseende, liksom han blivit det första gången han sett henne. Denna släta vackra panna, ansiktets fina oval, som avslutades av den runda hakan, de vita, välvda ögonlocken, varunder ögonen blänkte fram stora och svarta . . . Hon slog sig ned i soffan.

— Röker ni?

Han räckte henne ivrigt sitt cigarrettfodral. Nej, hon ville inte ha . . . Då tände han själv en cigarrett och drog ett djupt andetag. Han visste inte riktigt, hur han skulle bemöta henne. Det var något visst överlägset hos henne, som om hon tyckte, att han var en pojke, och ändå kunde hon inte vara äldre än han, högst tjugutvå år. Hon steg upp igen och gick fram till bokhyllan.

— Är ni intresserad av böcker? frågade han.

— Ja, svarade hon, nu åter butter.

Hon tänkte på doktors bokhylla, där hon brukade få låna vad hon ville. Det hade aldrig fallit doktorn in att intressera sig för hennes smak eller att vägleda henne. Sålunda hade hon läst allt möjligt, men huller om buller, så att det mesta hade lämnat ett kaos kvar i hennes hjärna. Från sidan kastade hon en förstulen blick på den unge mannen. Vad han verkade snäll och hygglig! Bestämt skulle han kunna säga henne vilka böcker som voro lämpliga att läsa, så att hon kunde bli bildad. Där var målet! Det hade givit sig självt i den miljö, som hon det sista året vistats i: att bli jämbördig med doktorn eller åtminstone komma så långt, att han ville samtala med henne — liksom han talade med fina damer sådana som fru Befverfeldt. Medan Tyra städade doktors rum eller öppnade för hans patienter, grubblade hon hela tiden över detta. Hon hade snabb uppfattningsförmåga, nästan intuitivt såg hon vad som fattades henne. Redan hade hon hos doktorn tillägnat sig ett sätt att vara, detta, som studenten tagit för överlägsenhet. Hos en fin flicka skulle han aldrig lagt märke till det.

Hon böjde sig ned för att läsa namnen på böckerna. Blusen stramade över höften, en spänd linje, som lät ana kroppens vackra rundning under kläderna. Den unge mannen rörde sig oroligt. Han tyckte, att han fått en eldslåga i sitt rum, hettan slog upp mot hans ansikte från platsen, där Tyra stod i sin röda blus. Han gick efter en liten butelj punsch och en karaff, som han hade stående i ett skåp. Då hon fick se punschen gav hon till ett förtjust utrop och satte sig

åter på ottomanen, njutningsfullt smuttande på sitt glas utan att skåla med honom.

— Här är mycket trevligt, sade hon.

— Berätta något om er själv! bad han.

Han hörde hur tafatt det lät. Här satt han och konverserade som med en familjeflicka på en bal. Men han kunde inte komma sig för med något annat. Det var något hos henne som höll honom på avstånd. Det hade varit så olika på danslokalen. Fastän de inte kände varandra, hade de i dansen lutat sig mot varandra. Varje rörelse av hennes kropp hade meddelat sig åt honom, och denna dans, som i mjuka böljeslag drivit henne upp mot honom, hade varit orsaken till att han blivit förälskad i henne.

— Berätta något om er själv! upprepade han nästan mekaniskt.

Det hade blivit alldeles tyst. Då såg han på henne. Hon var blek i ansiktet, huvudet höll hon litet nedböjt.

— Jag har ingenting att berätta, sade hon slappt men hennes ögon tycktes se in i något förflutet.

Och han förstod plötsligt, utan att han visste varför, att hon var intressant och att det fanns något hos henne, som det var mödan värt att finna ut, Hon var inte lik andra flickor ur den samhällsklass hon tillhörde. När han hade bett henne komma upp till sig, hade han haft en bestämd tanke, och då hon svarat ja, hade han blivit häpen som när något alltför snabbt och oväntat gott ramlat över honom. Men nu insåg han att han alls ingenting vunnit och att hon följt med honom upp, bara för att hon tyckte det var trå-

kigt att sitta på ett konditori. Han tyckte bättre om henne för det — på ett annat sätt. Det lättvunna lockar inte.

Bland hans kamrater på Högskolan var det för närvarande på modet att djupsinnigt studera människor, att rent psykologiskt se på olika tillvarelseformer och öden. Det var egendomligt att märka, att de så kallade "fallna" kvinnornas öden här erövat det största intresset. Snart cirkulerade i kamratkretsen de mest underbara berättelser från den undre världen. Man sökte med allvarliga miner ut grund och orsak, man spekulerade som över ett schackproblem: om inte det eller det inträffat, om inte just den pjäsen flyttats, vad hade då hänt? Här satt nu en liten kvinna, som inte kunde räknas precis till denna kategori, men vilkens liv helt säkert innehöll en historia. Det gladdde den unge studenten. Han skulle taga del av hennes öde, kanske ingripa i det. Men medan han tänkte detta, kände han vilken fysisk dragningskraft hon utövade på honom. När hon talade — när hon rörde sig. En het fläkt av kvinna slog emot honom. Han vågade inte flytta sig över till ottomanen utan satt kvar mittemot henne och rökte, och som genom ett töcken såg han hennes svarta ögon glänsa.

Tyra lutade sig tillbaka mot kudderna. Fastän hon inte tittade sig om i rummet, uppfattade hon ändå allt omkring sig: den handsyddu duken på bordet, en tavla på väggen mittemot, som föreställde en munk i sin cell med handen om en fjäderpenna, guldets på böckerna, som dunkelt glänste från hyllan, den

vackra askkoppen av glaserad lera . . . Ja, hon hade vetat det genast, den där unga pojken hörde till samma krets av människor som doktorn: han själv, fastän så ung, och sakerna omkring honom vittnade därom. Om Stefan Norelius och den unga studenten träffades i sällskapslivet, skulle de skaka hand som ett par bröder. Hon tyckte om den tanken. Det förde henne på något sätt närmare doktorn, att hon här i studentrummet bemöttes som en fin dam.

Det ringde på dörren. Med ett utrop av förgelse kastade Fredrik Holm cigaretten ifrån sig och gick mot tamburen. Tyra satt lugnt kvar, och med ett litet småleende tog hon cigaretten, som hamnat bredvid askkoppen och var nära att bränna duken, och släckte den försiktigt. Det var en av Fredriks kamrater. En kall vind från trappan drog in i rummet och skingrade rökmolnen. Han ville genast gå. Men Tyra som stigit upp hejdade honom genom att säga att hon ändå nu måste fara med tåget. Fredrik Holm presenterade sin kamrat, en storväxt yngling, och han kände en skymt av triumf, då han såg den andres häpna och beundrande min.

Tyra tog strax avsked. Hennes kavaljer förstod, att hon inte ville stanna, och gjorde därför inga försök till övertalning. När han hjälpte henne på med kappan, frågade han henne, om de inte kunde träffas snart igen. Han kände sig misslynt och förargad över deras avbrutna afton. Då vände hon sitt ansikte mot honom. Den röda munnen var så nära hans. Han kunde inte låta bli! Med en liten flämtning kysste han henne.

Bara ett ögonblick kände han hennes läppar mot sina, så vek hon snabbt undan och gick ut genom dörren utan att säga något, och han kom in till kamraten igen med en känsla av förvirring. Inom sig undrade han, om hon blivit ond på honom.

VIII.

Doktor Stefan Norelius hade sin mottagningsdag i staden. Tyra i sin nätta blå bomullsklänning och vitt förkläde öppnade för patienterna. I mottagningsrummet prasslade tidningarna mellan de väntandes händer.

Doktors dubblett låg på Norrlandsgatan. De förbiilande vagnarna och bilarna kommo fönsterrutorna att skallra. Hela huset föreföll att sakta skakas framåt. Lutade man sig framåt, blev förnimmelsen av att det var huset som flyttade sig ännu starkare genom åsynen av strömmen av människor och fordon. Det var alldeles, som när man befinner sig på ett tåg, som stannat, och en hel rad av vagnar sätter sig i rörelse på spåret bredvid och man är säker på att det är ens egen vagn som flyger framåt.

Det ringde på dörren. En mycket elegant dam med ett par blå ögon som skimrade och en fin doft av parfym omkring sig steg in. Tyra brukade i allmänhet känna igen sin herres patienter, men den här damen hade hon inte sett förut. När hon tagit av sig pälskappan och den mjuka hatten, gick hon fram till spegeln, fångade upp en liten puderdosa ur sin väska och pudrade sig med allvarlig min. Hon hade slätkammat, kortklippt hår, som väl passade det pikanta ansiktet, vilket, nu vitt som en clowns, återgavs i spe-

gelglaset. Med en tunn näsduk slog hon lätt av det överflödiga pudret, och åter spred sig en sötaktig doft i rummet. Tyra såg efter henne, när hon gick in i mottagningsrummet. Hon var alltför elegant. Stefan Norelius fångade en glimt av henne, då han öppnade dörren för nästa patient, och han undrade flyktigt vem hon kunde vara, men glömde henne strax därpå.

En stund senare stod hon i dörren till hans rum. Hon mumlade hastigt sitt namn, i det hon räckte honom en kall, fuktig hand. Han erinrade sig genast att Esters bror hette så. Strax därefter nämnde hon också mycket riktigt Ester.

— Doktorn bor ju där ute vid pensionatet, sade hon, det är min svägerska som har det.

Nu mindes han att han måste ha sett henne någon gång. Men hon hade säkert inte varit där ute på flera månader. Hon satt nedsjunken i länstolen vid skrivbordet och såg på honom med överläppen litet uppdragen, så att de vita tänderna blottades. Därpå började hon tala. Hennes sedvanliga läkare var bortrest och hon måste ha ett recept. Då hade hon kommit att tänka på honom, doktor Norelius. Han frågade vem som var hennes läkare. Sådana där saker voro ömtåliga. Han ville inte taga en annans patient. Hon nämnde namnet på en läkare. Det var inte någon av de mera anlitade. Stefan visste att han hade liten praktik.

— Vad är det för ett recept? frågade han, oroligt gnuggande händerna.

Då började hon leta i sin väska. För säkerhets skull

hade hon tagit med sig sitt gamla recept: doktorn behövde ju bara skriva under det. Hon kom fram med ett litet hopskrynklat papper. Nervöst slätade hon ut det, innan hon räckte det åt honom. Stefan uppfattade receptet i ett ögonblick, det var en morfinlösning. Med en min av ovilja lade han det ifrån sig.

— Brukar ni ta morfin? sade han.

Han kunde inte fånga hennes blick.

— Ja, svarade hon hastigt, nästan andfått.

Därpå dränkte hon detta "ja" i en ström av ord.

— Jag har en liten flicka, sade hon, hon är tre år nu. Det var efter det jag fått henne, som jag började. Jag hade ofta sådana häftiga smärtor i magen, så att jag skrek högt. Doktorn, som förlöst mig, gav mig morfin några gånger. Sedan ville jag ha mer, ni förstår — man måste! Men han ville inte ge mig mer. Han sade att det var skadligt. Du milde! Jag gick till en annan. Han gav mig! Han trodde, att jag var morfinist och därför fick jag. Ni vet, morfinister få alltid — alltid! Det lindrar. Man blir så belåten. Jag tar ju så litet — knappast något alls, bara litet var dag. Man behöver det precis, som man behöver äta, när man är hungrig, bara för att hålla sig i form. Ni förstår! Nu har jag ingenting. Min man grälar på mig för att jag är på dåligt humör om dagarna. Han vet ingenting, och han skulle i alla fall ingenting begripa. Vill ni inte ge mig? Det vore så vänligt. Ester har talat om er.

Doktorn hörde på henne med rynkade ögonbryn. Om han gav henne nu, skulle hon komma igen. Han

ville det inte, men då han såg på henne, mötte han hennes bedjande ögon, skimrande som bakom en slöja av svarta ögonfransar. Han tyckte att hon var mycket intagande. Genast märkte hon hans förändrade min. Hon kände så väl sin makt. Alla brukade ge efter för henne. Det var hon bortskämd med. Hon tyckte att denne doktor Stefan Norelius såg utmärkt trevlig ut. Om hon oftare rest ut till Ester, kunde hon blivit bekant med honom, och då hade det gått lättare att få morfin.

— Om inte jag ger er, sade doktorn långsamt, kommer ni att skaffa er det på annat sätt. Hos någon annan. Kan ni inte vänta till dess er ordinarie läkare kommer tillbaka?

Hon skakade leende på huvudet. Redan visste hon att han givit vika, och därför brydde hon sig inte ens om att svara. Han tog hennes handled och kände på hennes puls, räknande slagen. Det var inte något fel på den.

— Varför är ni aldrig ute hos er svägerska? sade han plötsligt. Ni skulle ha nytta av lantluft. Jag tycker att ni ser klen ut.

Då höjde hon skrattande på ögonbrynen.

— Där är inte roligt, utbrast hon. Ett tantpensjonat! Ingenting för mig! För övrigt hinner jag inte.

Inom sig undrade han, vad hon kunde ha att göra.

— Er man borde veta det här, sade han kort.

Hon böjde sig fram mot honom. Ögonfransarna darrade. Stora tårar rullade utför hennes kinder. Hon

grät. Det kom så hastigt, att han blev helt överrumplad.

— Jag vill inte att han skall veta det, mumlade hon. Jag som annars är så slarvig glömmar mig aldrig i fråga om morfinet. Han är ju borta hela dagarna. Han är officer, ni vet. Jag glömmar aldrig morfinsprutan framme, därför anar han ingenting. Detta måste jag ha för mig själv.

Stefan kände medlidande med henne. Långsamt tog han fram ett papper för att skriva ett recept. Han hade erfarenhet av sådana där fall. De voro alltid så hopplösa. Patienterna tycktes aldrig förstå faran. De levde insvepta i sin lögn och knäckte sanningen om sig själva genom att döva livsnerven. Morfinet, som gav dem stegrad livslust och illusionen av hälsa, drev deras självbedrägeri till fullkomlighet. Han skrev ut receptet och kastade det gamla i papperskorgen. När hon tog emot det, log hon åter som en liten flicka, som väntar något gott.

— Jag skall inte uppehålla er längre, sade hon. Vad är jag skyldig?

Stefan Norelius nämnde sitt vanliga pris. Väskan öppnades igen. Hon började ivrigt leta i den. En näsduk drogs upp och ett fint moln av puder skakades ut. Slutligen såg hon förbluffad på honom.

— Se där! Jag visste det! Jag sade er ju att jag var slarvig. Nu har jag glömt pengarna.

— För all del! Det gör ingenting, sade han artigt.

Men när hon försvunnit genom dörren, stod han ett ögonblick tveksam. Han hörde tamburlåset knäppa

efter henne. Då gick han beslutsamt fram till telefonen, tog katalogen och letade rätt på den läkare hon nämnt. Därpå ringde han upp numret. En manlig röst svarade. Det var den ifrågavarande själv. Stefan smålog litet. Han sade sitt namn.

— Jag hade nyss en dam här, en fru Hillgren. Hon trodde att ni var bortrest.

Han hörde den andres röst.

— Å, fru Hillgren! Jag ville inte ge henne mera morfin, det var hela saken. Jaså, hon gick till er då!

Stefan kände sig obehagligt berörd av något i den andres röst. Efter ett par ord ringde han av. "Om hon kommer igen, skall jag säga henne det", tänkte han. Hon lurade mig ändå inte. Men han var litet förargad på sig själv för att han givit efter för fort. Han undrade, om han borde tala med fru Befverfeldt. Men så slog han bort tanken. Han tyckte inte om att förråda en patient.

IX.

Denna afton var Stefan bjuden på middag i staden. Han klädde om sig i sin dubblett, där han hade smokeningen hängande. Hela tiden föresvävade honom förmiddagens samtal med fru Befverfeldts svägerska. Nu hade hon fått sitt morfin. Och vad gjorde hon nu? Hon hade gråtit så plötsligt. Aldrig hade han sett en kvinna brista i gråt så oväntat. Och hon hade inte snyftat ens, det var bara dessa klara tårar, som runno utför kinderna. Tyra hade gått. I våningen ovanför hörde han någon spela piano. De spelade alltid där uppe. En gång hade han tänkt klaga, men så brydde han sig inte om det, eftersom han ju inte bodde här. Han borstade sitt ljusa hår framför spegeln och såg på sitt ansikte utan att se det, helt och hållet upptagen av sina tankar. Skulle han inte ha skrivit ut receptet? Men då hade hon ändå fått det av någon annan. De voro så oförtrutna, dessa människor. De visste inte om några hinder, därför att ingenting fick hindra dem. Det ringde i telefonen. Stefan tog luren. Det var en dam som talade med en tjock, litet suddig röst. Stefan fick fråga om ett par gånger, vem det var, så svårt var det för honom att uppfatta vad hon sade.

— Det är fru Hillgren, hörde han då rösten säga. Ni ringde förstås till den där andra läkaren. Ni måste

förlåta mig, jag fick en sådan lust att prata med er och be om ursäkt. Det var klart, att ni skulle försöka få tag i min ordinarie läkare. Ni trodde mig inte. Har ni inte ringt?

— Jo, det har jag, sade Stefan litet strävt. Han blev ond.

— O, nu är ni arg på mig! Var inte det. Jag...

Hennes ord överröstades av tonerna från en jazz-orkester. Doktorn lade ned luren. Hon måste ha befunnit sig på en restaurang. En sådan idé också att telefonera till honom så strax efter. Kanske hade hon hört sig för hos den andre och fått vetskap om deras telefonsamtal. Med en känsla av att han på något sätt gjort sig löjlig, fullbordade han sin klädsel.

Ett par minuter senare gick han nedför gatan. Månskäran framträdde på himmeln över träden i Kungsträdgården. Den såg ut som ett hemlighetsfullt tecken på en mur. Stefan kastade en flyktig blick på den och tände en cigarrett. Middagen var hos en av hans bästa vänner, docenten i fysik Ansgar Ryd. De hade visserligen endast känt varandra ett par år. Men redan första gången de träffats hade de råkat i ett intressant samtal, Stefan kom inte längre ihåg vad det rört sig om, och så hade de fort blivit vänner. Ansgar var gift med en von Düben, en godsägaredotter från Östergötland, med vilken han inte föreföll att ha något annat gemensamt än det vid första anblicken allmogektiga i bägge deras utseenden samt deras lilla son, ett desto älskligare barn på sju år. Men den sympati Ansgar Ryd inte fann i hemmet tycktes han ha funnit

i vänkretsen. Han hade massor av vänner, alldeles oförskyldt, syntes det ofta Stefan, då han varken gjorde något egentligt för att vinna dem eller för att behålla dem kvar. Men de hyllade sig ändå till honom. Han hade en stark naturs rent suggestiva makt. Stefan mindes, hur ful och underlig han först hade funnit den lille bredaxlade mannen med det klotrunda huvudet, tättklippt och snaggat, vilket kom honom att se ut som en finmig skolpojke. Men det första, nästan motbjudande intrycket försvann när han började tala, ögonen strålade klarblå, djupa, med en öm blick som hos en kvinna, läpparna skildes åt i ett vackert leende, som lyste upp de fula och klumpiga dragen. Stefan, som eljes inte var snabb att öppna sig för vänskap, hade mycket snart blivit intagen av honom. Han var ofta bjuden till deras hem vid Drottninggatan. I den stora våningen hade värden stängt av ett par rum, som han hade helt och hållet för sig. Ibland tog han emot sina vänner där utan att ens föra dem in till sin fru. De sutto då uppe hela natten, fördjupande sig i whisky, tobak och ändlösa diskussioner.

När Stefan steg in i tamburen, slog en ljum doft av blommor emot honom. På bordet framför spegeln stod en konstnärligt formad lerkruka fylld av hyacinter. I salongen fann han värdinnan ensam. Hon bläddrade i en bok, likgiltig för rösterna från det angränsande rummet.

— Jag tar emot gästerna här, sade hon. Ansgar vill nödvändigt hållas i herrummet.

Det var tydligen något de diskuterat om, innan de inbjudna anlände.

Fru Sigrid Ryd hade en klänning av skotskt siden på sig. Det lingula håret, som i sin strävhet och glanslöshet påminde om en bondkvinnas, var tillbakaborstat från pannan och sammanvridet i en hård knut i nacken. Det var, som om detta hårda tag i nacken också stramat till figurens och ansiktets linjer och givit hela hennes utseende något träaktigt, nästan livlöst. Stefan var en av de få av mannens vänner som hon tyckte om. Det var också med en för henne ovanlig förtrolighet hon vände sig till honom.

— Stefan kan gå dit in, sade hon. Det är bara en dam som ännu fattas.

I herrummet kom Ansgar Ryd emot honom med glänsande ögon och i upprörd sinnesstämning. Stefan, som så väl trodde sig känna honom, blev förvånad över att se honom sådan. Han växlade några vänliga ord med Stefan, oupphörligt blickande mot dörren. Stefan fortsatte runt rummet, hälsande på de andra. Han smålog åt att de alla dragit sig in till värden. Han visste så väl, hur det hade gått till.

— Kom hit och se på det här, hade Ansgar ropat.

Kanske hade han visat en fotografi eller en nyutkommen bok, sak samma vad, ingen hade gått tillbaka till salongen igen. Han hade hållit dem fångna med sitt samtal, i hemlighet triumferande över att han hade fått rätt: det var i rökrummet man borde ta emot gästerna.

Med den bara armen över en hög karmstol och lutad

mot ryggstödet stod den vackra fru Ebba Stjernhjelms, redan innan middagen sugande på en cigarrett. Hon var helt klädd i svart, men en persisk schal kastade en ranka av gyllene och prunkande blommor över hennes axlar och ned till klänningsfållen. Hon räckte Stefan sin hand med en fast tryckning. Hennes man, kaptenen, stod godmodigt leende i hennes närhet och hörde på författaren Reinhold Renström, som beskrev sin senaste köpenhamnsresa. De båda herrarna vände sig mot Stefan och hälsade, men han hann icke tala med dem, ty från andra sidan av rummet ropade en dam på honom. Det var professorskan Mölling, svägerska till justitierådinnan.

— Jag måste höra, hur min svägerska mår, sade hon. Hon kommer ju aldrig in till staden, sedan hon hamnat på det där pensionatet.

Stefan nickade åt en av Ansgar Ryds kamrater, docenten Örne, den enda av gästerna som han inte ännu hälsat på och som nu förde en livlig konversation med värden; så började han tala med professorskan. Klänningen föll vårdslöst kring hennes storvuxna gestalt, det breda ansiktet med en djärvt krökt näsa och ett par plirande ögon var nästan manligt, men vid tinningarna dinglade ett par lockar, som verkade ditklistrade och som hjälplöst och kvinnligt ljuvt fläktade, när hon svängde på huvudet. Hon var känd som en utmärkt ryttarinna, och sittande till häst med höga blankskinsstövlar och den breda midjan inpressad i en åtsittande ridrock tedde hon sig som en gammal militär. I sällsksapsdräkt föreföll hon

besvärad i sina rörelser, och slog hon sig ned i en stol, höll hon knäna utspärrade, som hon var van från sadeln, då hon pressade benen mot hästens sidor. Nu började hon utfråga Stefan om sin svägerska.

— Vi råkades ju inte så ofta förr heller, hon är ju så mycket äldre än jag och vi ha ingenting att tala om med varandra, men sedan hon flyttat till landet träffas vi aldrig.

— Res ut till henne, föreslog Stefan leende.

I detsamma kom han att tänka på att det rådet hade han också givit fru Hillgren. Förmodligen skulle dock inte Ester Befverfeldt vara honom tacksam för att han på detta sätt sände gäster till pensionatet.

— Professorn är inte här? fortsatte han för att byta om samtalsämne.

— Nej, sade professorkan. Han går ju aldrig bort på middagar. Jag har ridit i skogen i dag, tillade hon hastigt, också hon genast hoppande över till ett annat ämne. Vet ni vad, våren är snart här. Jag hörde det, då hästarna satte hovarna i marken. Var och en har sina säkra kännetecken på att våren är i annalkande. Jag vet det, när jag travar i terräng och märker, hur tuvorna suga åt sig hästhovarna, så att det smackar efter dem, eller då jag kommer ut på ett gärde, som är mjukt som en matta.

Någon stod i dörröppningen. Det var en ung flicka. Fru Ryd syntes bakom henne. Värden gick hastigt fram och bugade sig onödigt djupt. Därpå förde han henne omkring bland gästerna. Ingen kände henne förut. Det var en ung ryska.

— God dag, god dag, sade hon snabbt med en behaglig röst till var och en som hon hälsade på.

Hon var liten och graciös med ett vackert, fågelliknande ansikte, där ett par svarta stenkolsögon glittrade. När hon hälsat, blev hon stående mitt i rummet bredvid värden. Hon var klädd i något ljusgrått och mjukt, en skogsduvas fjäderskrud. Värden talade med henne, och som han hade för vana, när han blev ivrig, gestikulerade han livligt. Men Stefan, som såg den beundrande blicken, tyckte, att Ansgar endast lyfte händerna mot den unga flickan i extatisk hänryckning.

Nu gingo alla ut i matsalen. Stefan hade fått fru Stjernhjem på sin lott. Bordet var som alltid hos fru Sigrid Ryd prytt så att det gjorde ett tungt och pompöst intryck: massiva silverpjäser, en stor ostindisk vas fylld med röda tulpaner, som nästan liknade rosor, och gammaldags vinkaraffer på spegelbrickor. Vårdinnan konverserade med kapten Stjernhjem, men då och då såg hon på sin man, och hennes ansikte fick ett förbryllat uttryck som om hon grubblat över hans uppslupna lynne. Denna hans sinnesstämning meddelade sig snart till gästerna. Värden tystnade mitt i en mening, då han hörde ett friskt skratt från bordsändan. Det var den ryska flickan som skrattade. Hon kastade huvudet tillbaka, så att den vita halsen svällde och blev bred. Bredvid henne satt Reinhold Renström. Med ett förälskat leende lutade han sig tätt intill henne, så att hans mun nästan berörde hennes skuldra. Ansgar gav honom en vredgad blick, men mötte endast ett par uppspärrade tro-

skyldiga ögon. Stefan iakttog henne från sin sida av bordet. Hon kunde inte vara mer än tjugu år, och det kortklippta håret, tillbakastruket från den vackra breda pannan, kom henne att se ännu yngre ut. Hennes snabba rörelser, hennes sätt att skjuta fram huvudet, som när en fågel får syn på ett korn att picka upp, ögonens blänkande kast, allt hade något främmande och egendomligt tjusande över sig. Professorskan talade fortfarande om hur hon förnam våren under hästarnas hovar. Hon lutade sig mot värden med sitt lustiga leende, väl uppfattande att han hade sina tankar på annat håll.

— Så gräsligt opoetiskt, sade Reinhold Renström plötsligt. Ni påstår att ni känner våren, därför att det säger "smack, smack" under hästarnas hovar. Våren skall man ana i luften, i skyarna, de första blåsiporna, hjärtats oro. Det är traditionellt. Ni finner det i varenda roman. Och så kommer ni med ert "smack, smack".

— Det hörs att ni inte rider, svarade professorskan, i hemlighet njutande av att han så där intimt utan vidare kallade henne för "ni". Den som rider får en särskild känning av marken. Man blir god vän med den och rättar sig omedvetet efter dess olika stämningar. Ibland, vackra kalla dagar, kan den vara alldeles glashård. Det klingar av den. Låter inte det poetiskt heller? Nu förefaller den så belåten — i ett ljuvligt upplösningstillstånd.

— Jag köpte krokus i dag, sade fru Stjernhjelms

vid Stefans sida. Nu ha de det i alla blomsteraffärer. Jag tycker så mycket om krokus.

Men Reinhold Renström talade med professorskan.

— För övrigt, sade han, vad väntar ni er av våren? Varför tala vi alla så hemlighetsfullt om att nu kommer våren? Jag vet inte hur många människor som sagt det till mig de här dagarna. Nu kommer våren! Bah! Vad är det som är så hänförande i det! Man ser fläckarna på sina och andras kläder mycket tydligare sådana här dagar. I går mötte jag en herre, som spatserade mitt i solen på Hamngatan. Det var en gammal fin herre, men hans rock skiftade i grönt. Han sade mig att den blir grön varje vår. Det var precis, som om han talat om gräsmattan i sin trädgård. Inte heller tänkte han på att skaffa sig en ny rock.

— Säg inte något ont om våren, inföll värden med handen kramande om sitt glas, i det han såg på Renström, som om han nu funnit ett tillfälle att tillrättavisa denne. Vet du varför vi alla tala så hemlighetsfullt om våren och äro så ivriga att peka på de små rörande kännetecken, som berätta för oss, att naturen vaknar? Därför att vi vänta att något då skall hända oss också, eftersom det sker under med träden och marken. Det är alltsammans!

Han lyfte sitt glas som för att skåla men satte det åter tillbaka. Stefan såg på fru Ryd, men hon hade blicken fästad på jungfrun, som nu bar omkring fisken.

— Somliga följa med flyttfåglarna, sade nu Örne.

Jag mötte Carlings i går. De foro i höstas och nu komma de hem för att vara här under våren och sommaren. Sedan resa de igen. I julas plockade de rosor vid Rivieran. Där var så varmt, så att de sutto hela dagen vid havsstranden.

— Då veta de inte, hur det känns att längta efter någonting, svarade Ansgar.

Det föll Stefan in, att hans vän hela tiden talade till den unga ryskan. Det var, som om hon förstätt det. En lätt rodnad hade stigit upp på hennes kinder. Stefan vände sig till fru Stjernhjelm. Han hade kommit att tänka på, att han kunde fråga henne om fru Hillgren. Albrekt Hillgren var vid hennes mans rege- mente. Hon småskrattade litet, då hon hörde namnet.

— Ja, jag känner henne, sade hon. Varenda en känner Annie Hillgren. Hon tar våra män ifrån oss.

Men hennes blick på sin man visade, att hon för sin del inte var orolig.

— Såå? sade Stefan frågande.

— Har ni också råkat ut för henne? skämtade fru Stjernhjelm. Mannen tycker jag om, det är något så reelt och hyggligt med honom. Det kan man inte precis säga om Annie. Men nog är hon ganska inta- gande.

Stefan Norelius tänkte på hur hon suttit nedsjun- ken i hans länstol på förmiddagen och sett på honom med den där skimrande blicken i ögonen. Då kom han att titta mot dörren till serveringsrummet. Den stod en smula på glänt och i springan skymtade ett par nyfikna ögon och ovanför dem en lingul tott av hår.

Det var lilla Sven Ryd, sonen i huset. Stefan nickade åt honom, men genast drog sig huvudet förskräckt tillbaka. Stefan mindes, hur han själv som liten stått i serveringsrummet, då föräldrarna hade middag. Det hade sin tjusning att stå där och kika in i salen, fastän jungfrurna alltid smågrälade och man fick hårda knuffar, när man kom i vägen. Där luktade gott av mat från köket. Redan begagnade tallrikar med rester av sås eller geléklickar voro undanslängda på hyllorna, i några glas på en bricka fräste vichyvattnet, som skulle tagas in till mellanrätten, och inifrån salen hörde han detta sorl av röster, som tydde på fest. Där brukade särskilt vara en herre, en god vän till hans far, vilkens röst, alltid höjande sig över de andras, han kände igen. Han tyckte också det var roligt att titta på barnjungfrun, som sådana dagar även fick hjälpa till vid bordet, hur försiktigt hon böjde sig fram mellan gästerna med ett stort fat balanserande på var hand. Det var spännande att följa hennes gång mellan smokingar och nedlutade nakna halsar.

Värdinnan skålade med Stefan. Han nickade mot henne, som om han ville säga, att hon inte skulle vara orolig. Hon hade alltjämt denna förbryllade min, som han iakttagit hos henne vid början av middagen. Då han satte ned glaset, överraskades han av att Ansgar betraktade honom litet spefullt.

Man talade nu om en teaterpjäs som nyss givits. Stefan hörde förstrött på. Hans blick fängslades åter av den ryska flickan. Renström var tydliggen också intresserad av henne. Stefan undrade, om hon koket-

terade, men han trodde det inte. Alldeles säkert var hon helt och hållet sig själv, och det var det som verkade så tilldragande. När och hur hade Ansgar träffat henne? Han hade aldrig nämnt hennes namn för Stefan.

— Hjältinnan i stycket är falsk, grundfalsk, hörde han Ansgar säga. Ingen verkligt ung flicka bär sig åt som hon. När en helt ung flicka älskar, griper hon inte till vilka medel som helst för att vinna den älskade. Sådana konstgrepp lämnar hon åt de erfarna och litet gamla, de som redan levat, kanske havererat många gånger. Hon gör det inte, därför att hon vanligen alldeles omedvetet känner med sig, att hon har något som inga konstgrepp ändå nå upp till, ett oskuldens behag. Det är hennes gåva, och med den segrar hon. Det där förstår vilken enkel människa som helst, och ändå tror författaren att han kan lära oss något annat.

— Du har rätt, sade Renström, det låter bara så fänigt, när du säger det.

— Jag fann alltsammans förfärligt roligt, sade professorskan. Och ändå tycker jag alltid, när jag sitter på teatern, att det inte är riktigt rätt att titta in i andras förhållanden som genom ett nyckelhål. Man får drag i ögat av det.

— Professorskan är så finkänslig, yttrade kaptenen leende.

— Ja, jag är det, sade hon. Men det är intressant at se hur andra ha det. Jag förstår då, hur invecklat

det är att leva. Riktigt märkvärdigt! Hemma hos oss går allt så stillsamt till!

Hon tog för sig av ett fat, som bjöds omkring. Det var sparris, vars långa, fuktigt glänsande stjälkar lågo halvt begravna under en konstfärdigt viken ser-vett. Åter hördes den unga ryskans skratt. Det var något så smittande i det att alla logo.

Middagen var slut. I salongen bars kaffet omkring. Den lilla gossen kom in och hälsade.

— Känner Stefan inte Anna Rovnin? sade värdinnan till Stefan.

— Nej, sade han. Hon ser söt ut.

— Ja, hon är mycket söt. Vi ha träffat henne borta ett par gånger, och nu ville Ansgar nödvändigt bjuda henne hit. Hon och hennes familj kommo till Sverige under kriget. De ha förlorat sina pengar som alla andra. Den här flickan går och lär sig dansa. Jag har sett henne, hon dansar riktigt vackert. I kväll har hon tagit med sig hit en rysk dräkt. Jag bad henne göra det, så att vi skulle få se henne. Ansgar är så förtjust.

— Det skall bli roligt, sade Stefan.

Ansgar Ryd stod borta i ett hörn av salongen och pratade med Anna. Med handen om faderns arm såg Sven upp på den vackra unga flickan. Ansgar sköt honom emot henne, så att gossen snuddade vid hennes kjol.

— Har du sett fröken Rovnins lustiga halsband, Sven? frågade han.

Sven höjde blygt handen och fattade i det långa halsbandet, som hängde ända ned till Anna Rovninas

knän. Det var sammansatt av stenar i alla färger, somliga glänsande, andra matta, liksom slocknade. När gossen fingrade på halsbandet, böjde sig den unga ryskan framåt för att han riktigt skulle kunna se. Hennes axel berörde ett ögonblick Ansgars arm. Han såg längtande på de brokiga stenarna, som runno genom gossens händer.

— Ni har en riktig sagoskatt, sade han, och nu blickade han rätt in i de tindrande ögonen.

— Ja, mumlade hon.

— Vad sade er kavaljer till er vid bordet? Ni tycktes ha roligt.

— Å, svarade hon, jag minns inte, men han var så lustig. Skall jag dansa snart? Jag har dräkten med mig.

— Å nej, ni skall väl sitta litet först. Ni är road av dansen?

Medan han talade, tyckte han, att hans egen röst lät grov bredvid hennes ljusa med det lustiga tonfallet, som gav varje ord en oväntad och främmande klang. De satte sig ned i soffan. Sven sprang fram till sin mamma, som borta vid salongsbordet underhöll sig med professorskan och fru Stjernhjelm.

— Ja, jag älskar att dansa, sade hon. Jag tycker att fötterna flyga i kapp med hjärtat, som slår så fort.

Hennes blick irrade omkring i rummet för att slutligen fästas på Ansgar Ryds ansikte. Uttrycket däri skrämde henne. Han hade vänt sig ifrån det andra sällskapet för att riktigt kunna se på henne, och han brydde sig inte om att dölja vad han kände: den

upprörda sinnesstämning, som behärskat honom, medan han väntade på att hon skulle komma, hans glädje, då hon steg över tröskeln till hans rum, hans svart-sjuka under middagen, hans längtan att få vara i hennes närhet, röra vid hennes halsband, snudda vid hennes kjol, alla dessa olika känslor tycktes återspegla sig i hans ögon och gjuta en glans över hans ansikte. Han stödde hakan i handen för att hejda läpparnas skälvning.

Med snabba rörelser slätade hon över sin klänning, så reste hon sig upp och gick ifrån honom. Stefan, som betraktat dem, tyckte att det såg ut som en flykt. Han mötte henne, då hon var på väg mot salongsbordet.

— Jag har hört, att vi skola få se er dansa, sade han.

Då såg hon upp på honom med ett litet oroligt leende. Ansgar Ryd kom långsamt fram till dem, och de började alla tre prata. Skyggt gav hon honom en blick från sidan, men det hon sett i hans ansikte, som skrämt henne, var nu utplånat.

Vid de första tonerna från pianot skyndade herrarna, som tagit sig ett parti kort i Ansgars rum, till dörren. Damerna sutto redan i salen. Det var professorskan, som spelade en gammal bojardans. Salsbordet var undanskjutet. Vid ena ändan av rummet stod den unga flickan, som klätt på sig sin ryska dräkt. Herrarna slog sig ned, endast Ansgar stannade i dörren. Förut hade man tyckt, att Annusjka Rovnina var förtjusande i sin grå klänning, men nu förstod man,

att denna dräkt var den enda som passade henne, den enda, som fullt framhävde ansiktets skönhet och den graciösa gestaltens linjer. Det var en rysk adelsflickas lysande och glittrande dräkt hon bar, med hög ädelstensprydd "kokosjnik" över pannan och under den knäkorta kjolen koketta stövlar med röda tofsar och höga röda klackar.

Hon satte handen i sidan och höjde den andra över huvudet; så började hon dansa. Det var en typisk "russkaja". Klackarna smällde i golvet, hon virvlade runt, krökte hastigt knäna så att hon nästan satt på golvet, medan hon med ursinnig fart arbetade med benen, alldeles lik en ryckande och sparkande spratteldocka, till dess hon åter höjde sig och med stolt hållning kom svävande fram över golvet. Hela tiden log hon med hopknipna läppar ett litet hemlighetsfullt leende, liksom hade en länge efterlängtd och kär röst viskat något i hennes öra.

Stefan såg sig omkring på de andra i sällskapet: Sigrid Ryd i sin skotska sidenklänning med det lingula håret och de stela dragen, Ebba Stjernhjälm som lagt av sig schalen och visade en korrekt svart sidenklänning, som i uringningen lät en vit fyrkant av halsen bli synlig, professorskan vid pianot med knäna och benen avtecknande sig under sidentyget klumpigt och ograciöst. Den lössläppta ryska flickan i sin färgrika dräkt fick i denna omgivning något av troll över sig. Hon kom susande fram med den ryska steppens klagande, eggande melodier efter sig. Klänningen fladdrade, stövlarna blänkte, en sten i den praktfulla

huvudbonaden sände plötsligt en lång blixtn från sig. Hon blev svårförståelig som en främmande ras, en främmande stam äro det. Var kom hon ifrån? Vem var hon egentligen? Då Stefan sett henne sitta vid middagsbordet med glittrande ögon eller som nyss, när hon orolig och skrämnd lyfte ansiktet mot honom, hade han inte anat detta temperament, detta sjudande blod. Det var, som om hon med den grå klänningen kastat av sig civilisationen och nu berusad av den för henne så välkända melodien och av klirret från dräktens smycken och tofsarnas klatschar mot stövlarna känt sitt eget lands fröjder och längtan stiga inom sig.

När hon slutat, klappade alla i händerna. Hon måste dansa mer. Man trängdes omkring henne för att beskåda dräkten och stövlarna. Hennes svarta ögon glittrade, och hon svarade på allt, leende och andfådd efter den häftiga rörelsen. När professorskan slog an några ackord på pianot, såg Stefan mot dörren. Ansgar Ryd var försvunnen. Ett ögonblick undrade han däröver, men glömde honom i nästa stund för dansen. Hon orkade inte med mer än att än en gång dansa russkajan, sedan försvann hon för att ta av sig dräkten.

Stefan fann sin vän i rökrummet, där han var sysselsatt med att lägga en patience. Hans ögonbryn voro bistert rynkade.

— Den gick inte ut, sade han och lade händerna över den utbredda kortleken. Du såg henne, fortfor han därpå, och Stefan uppfångade i hans ögon den

där ömma blicken, som alltid föreföll honom att blotta den andres inre.

— Ja, svarade Stefan allvarligt, hon är underbar.

— Inte sant, det är som två alldeles olika människor, utbrast Ansgar. Den unga kvinnan, oerfaren, oskyldig, bara med den det sällsammas charm, som ofta ett för oss främmande utseende äger, och så denna yra, dansande flicka som har ruset och lidelsen i blodet. Jag blev kär i dem båda. Jag älskar bägge två.

Han viskade de sista orden utan att se på Stefan.

— Tänk då på var du är, varnade Stefan honom.

— Var jag är? upprepade Ansgar Ryd. Tror du inte att jag tänker på det i varje ögonblick? Jag är här hemma — i mitt eget hem — och hon är också här! Det var därför jag yrkade på, att hon skulle komma hit. Jag ville se ett litet märke av hennes höga röda klack i mitt golv, jag ville luta mig tillbaka i stolen och veta, att just här har hon suttit, eljes skulle jag kunna tro, att hon vore en fantasi ur min egen hjärna.

— Det kan ju ändå inte leda till någonting, sade Stefan och betraktade uppmärksamt sin vän.

— Jag vet inte, sade den andre litet svävande. Och för övrigt, vad menar du med det? Hör du inte, hur cyniskt det där låter? Jag är över fyrtio år, och jag har fått mitt: hustru, barn, arbete. Jag vet hur långt jag kan nå på min bana, vilka mått av huslig lycka, som komma att falla på min lott. Livet är så väl ordnat för mig, och ändå önskar jag, att den där höga röda klacken ville sparka till alltsammans, så att alla de

välordnade dagarna rullade omkring som byggbitarna i en leksakslåda.

Fru Sigrid Ryd stod i dörren. Stefan reste sig hastigt. Med ett uttryck av otålighet kastade Ansgar ifrån sig korten.

När doktor Stefan Norelius den kvällen tog tåget hem, voro hans tankar så ivrigt sysselsatta med vad som förefallit under aftonen, att han inte märkte Tyra, som åkte ut med samma vagn. Inte förrän de båda stigit ur vid stationen och börjat gå vägen framåt till villan, fick han syn på henne.

— Tyra! sade han misslynt. Så sent!

Hon kom fram till honom.

— Jag hann inte med förra tåget, mumlade hon urskuldande och fortsatte vid hans sida.

Han såg på henne, där hon gick bredvid honom. I hans öron hamrade ännu den ryska dansen. Hon mötte hans blick.

— Jag önskar, att doktorn inte vore ledsen på mig, sade hon.

Han smålog. Missnöjet med henne hade försvunnit. De sade ingenting mer, men omedvetet rättade hon sina steg efter hans, och denna flicka, som gick bredvid honom i mörkret, föreföll honom plötsligt hemlighetsfull. Han tyckte nu att Tyra påminde om ryskan, och han tänkte på hur hon brukade stå i hans rum, sysslande med hans skålar och instrument. Också i hennes ögon hade han varsnat detta brännande, dunkla, som lät en ana att det fanns en dold kraft, vilken skulle springa upp vid ljudet av en efter-

längtd välkänd melodi. Den svaga oro han ofta på sista tiden erfarit, då Tyra stigit in i hans rum, blev nu till något bestämt, en frestelse, ett begär att komma henne nära. Dansen, den eggande ryska musiken, vinet han druckit, allt hjälpte till att skärpa denna hans känsla. Men han bemödade sig om att inte ens snudda vid Tyra.

Då de stodo i det skarpa elektriska ljuset i tamburen, gav han henne en hastig blick. Hon hade tagit av sig hatten, som om hon blivit alltför varm, hennes kinder voro röda, ögonen strålade mot honom. Han förvånade sig över hennes skönhet. Han nickade kort åt henne och gick uppför trappan till sitt rum.

Men där uppe blev han sittande vid sitt skrivbord i den tysta villan lyssnande till ljudet av hennes steg, den knarrande dörren, som hon stängde efter sig, och strax därpå den svaga knäppningen, då hon slog igen sitt fönster.

X.

Kokerskan och Tyra trivdes inte ihop. Kokerskan hette Hanna Svensson och var en präktig människa, som skött doktors hushåll i många år, och som de flesta, vilka stannat länge på en plats, var hon frispråkig och sade gärna sin mening oförblommerat och rakt på sak. Nu gällde det Tyra. Hon hade aldrig gillat, att Tyra så utan vidare fått plats hos doktor Norelius. Man kunde ju tycka, att det var snällt av doktorn att ta flickan till sig efter hennes mors död, men man borde också tänka på rekommendationer och betyg, och Tyra hade ingendera. Dessutom klädde hon sig för grant. Den där röda blusen stack Hanna i ögonen. Och så dansade hon i staden. Av sådant följde aldrig något gott.

Stefan kände inte till flickans historia, men det gjorde Hanna. Hon hade hört sig för hos grannarna i den lilla kåken, där Tyra och hennes familj bott. De hade haft åtskilligt att säga. Flickan hade redan vid femton år varit i lag med en karl, en inneboende, som sedan hade tagit anställning i staden. Grannarna hade vetat det bestämt, fastän något barn inte blivit följden. De tyckte inte om Tyra. Hon hade haft en del platser, men aldrig trivts. Det var en orolig varelse. När doktorn anställde henne, vistades hos just hemma

en tid för att hjälpa den klena modern med strykningen. Hanna lyssnade till dessa historier och lade det ena till det andra. Men hon teg, därför att hon visste, att det inte var värt att komma till doktor Norelius med sådant, men när Tyra nu började vara utesent om kvällarna, fattade Hanna sitt beslut och gick upp till doktorn för att tala med honom.

Det var ett par dagar efter middagsbjudningen hos Ryds. Hanna fann doktorn i hans rum, och han lyssnade med oväntad uppmärksamhet till vad hon hade att berätta. Var det detta han sett i de svarta ögonen? frågade han sig besviken. Ingenting annat! Det var en vanlig historia, trist och grå som det smutsiga huset, där han första gången mött Tyra. Han sökte skipa rättvisa inför Hanna. Tyra hade sina förtjänster. Hon var mycket ordentlig med alla sina sysslor, och han kunde inte gärna köra av henne nu. Och han skämtade litet med kokerskan på ett sätt, som han visste roade henne och som åter försatte henne i gott humör.

Men när hon avlägsnat sig, tänkte han närmare på vad han fått höra. Han genomgick flickans historia, sådan han kunde föreställa sig den, och nu blev den tragisk. Detta barn hade fått sin första lärdom om kvinnans bestämmelse av arbetaren, som tagit henne som ett tillfälligt byte, vilket omständigheterna fört i hans händer. Det hade skett henne orätt och hon hade varken kunnat försvara sig eller fullt förstå det skedda. Förmodligen hade hon inte haft någon förnöjelse alls. Vinsten var helt och hållet på den andres

sida. Stefan såg åter för sig rummet, där Tyras mor låg och kämpade med döden. Det var inte stort, och det låga fönstret släppte inte in mycket ljus. I detta rum hade hela familjen bott och dessutom arbetaren som förfört Tyra. Stefan kunde inte ens föreställa sig hur det skulle vara att sova i ett sådant rum, fullpackat med människor.

Medan han satt och tänkte på detta, kom Tyra in. Hon sysslade en stund vid skåpet, så vände hon sig plötsligt mot doktorn.

— Hanna har varit här och pratat, sade hon och betraktade honom med dystra ögon.

— Ja, svarade Stefan och mötte stadigt hennes blick, men jag brydde mig inte om vad hon sade.

Ett ögonblick såg Tyra förvånad ut, så vände hon sig åter mot skåpet.

— Det var väl den där gamla historien, kan jag tro, mumlade hon. Den hänger efter mig överallt. Jag förstår inte, vad folk finner för konstigt i den.

— Den var sorglig, tycker jag, sade Stefan med en obestämd känsla av att han kanske var på fel spår.

Hon kom fram till skrivbordet.

— Varför det? frågade hon, och ögonen blänkte till. Jag blev varnad för honom, min mor också, men hon måste ju förtjäna, och vi hade det uselt. Hon var glad åt slanten han gav i inackordering. De sade, att det var en dålig människa. Jag tyckte om honom, och jag tror inte, att han var sämre än andra. Varför skulle jag då vara ledsen över vad — vad som hände?

Han var så god mot mig. Ingen har varit sådan mot mig. Allting blev så helt annorlunda därigenom.

Detta var så olika mot vad doktor Stefan Norelius väntat, att han inte visste vad han skulle säga. För henne hade det således varit en lycka. Den där mannen hade aldrig rövat henne, hon hade givit sig åt honom, och nu förstod hon inte, att denna handling skaffat henne dåligt rykte och att man därför såg på henne med onda ögon. Man hade varnat henne. Hon hade inte lyssnat, och så fick hon stå sitt kast. Stefan reste sig och gick fram till henne. Han stod och såg ned på det mörka huvudet.

— Ni var ju bara ett barn, sade han, och åter kände han samma frestelse, som ett par kvällar förut kommit över honom.

Hon rodnade häftigt.

— Det var jag visst inte, utbrast hon. Jag var sexton år, och jag visste vad jag ville.

— Men inte ville ni väl det onda? sade Stefan, förvirrad av de glimtar av henne själv, som oupphörligt skymtade genom hennes svar.

— Det onda?

Nu betraktade de svarta ögonen honom med en undrande blick.

— Varför skulle det vara något ont? Han var så god mot mig. Jag tyckte om honom.

För henne var detta tydligen tillräcklig förklaring på det skedda. Att tala med henne om att en ung kvinna skall spara sig, till dess den rätte mannen kommer och för henne in i äktenskapet, vore i sanning

förspilld möda. Stefan var viss om att ett sådant språk skulle hon inte förstå; och åter såg han för sig det fattiga rummet, där hela familjen hade bott. Men när han mötte de mörka ögonens blick, insåg han dock, att hennes fall, som han inom sig kallade det, inte så mycket berodde på de vidriga förhållanden, vari hon levat: hennes blod hade vaknat tidigare än andra unga flickors, och även om hennes älskade funnits långt borta ifrån hemmet, skulle hon, när den stunden kommit, gått till honom hela den långa vägen.

Detta korta samtal med Tyra, tillika med det som Hanna berättat, gjorde att Stefans tankar oftare än förut sysslade med henne. Han såg henne komma och gå i hans rum, lägga i ordning hans saker, borsta av hans kläder. Det lätta prasslet av hennes klänning, ljudet av hennes brådskande steg över golvet, hennes lågmälda svar eller plötsliga skratt, allt band honom vid sig och lät honom erfara den tjusning, som det ofta upprepade och angenämt vardagliga stundom får för en ensam man. Nu förvånade han sig över att han under den tid som gått icke lagt märke till henne mera, och han förklarade det för sig så, att han förut just för hennes utseendes skull undvikit att komma i närmare kontakt med henne, väl vetande att han då lätt skulle kunna bli förälskad. Men den dagliga samvaron och hans ständiga behov av hennes hjälp gjorde i längden denna metod att strängt hålla sig på avstånd omöjlig.

Vetskapen om hennes förflutna förde honom i tankarna närmare henne. Förut, då han trott, att hon

var en oskyldig flicka, hade han känt sig stå i ett visst ansvar för henne, men detta ansvar hade nu med ens lyfts ifrån honom. Hon var ingen oskuld. Hon kände till sinnenas lust, liksom han själv gjorde det, och hade bakom sig de erfarenheter, som samlivet mellan man och kvinna ger. Om hon varit en gift kvinna eller en änka som Ester, skulle han inte mycket brytt sig om att grubbla över henne, men det att hon var en ung flicka eggade hans fantasi. En flicka, som en gång givit sig, var enligt hans mening värlös mot frestelsen, därför att hon inte längre hade något att skydda. Hennes kropp var redan utlämnad till männen. Hon var märkt. Det första famntaget gjorde henne till en av dessa tidigt invigda, som tyckas stå naturen och jorden närmare än andra. De äro icke olyckliga, men ständigt feberaktiga, sträckande sig mot nya sällhetsstunder, med muskler beredda att slakna och lemmar beredda att famna.

Obestämt kände Tyra dagarna efter sitt samtal med doktor Norelius, att han gav akt på henne. En gång ertappade hon honom med en blick, som drev upp blodet till hennes kinder. Doktorn å sin sida bemödade sig om att hon inte skulle varsna, att det blivit någon skillnad i deras förhållande till varandra. Han talade mycket litet med henne och gav som vanligt order om de olika saker, som skulle utföras; men utan att han själv visste det, fingo hans ögon helt oväntat en öm glans, och i själva befallningen låg som en förstucken bön,

XI.

Våren började nu lämna synliga tecken på att den var i verksamhet. Späda, ljusgröna strån stucko upp ur den svarta myllan i pensionatets trädgård, och trädens knoppar svällde stora och klibbiga i solen.

Fru Gina Åström brukade alltemellanåt klaga över att det inte hände något på pensionatet. Hon märkte ej den breda flod, som dag och natt för en underström av små tilldragelser och spännande händelser med sig. Där människor finnas, där finnas också händelser. De behöva inte vara stora, ofta äro de ej ens synbara, men de finnas så visst som att livet är en flod, som ständigt flyter vidare allt fortare och fortare. Ur denna flod söka de gamla bärga sina minnen. Ängsligt plocka de famnen full av dem. De andas på dem för att få dem att dofta och brinna för andra gången. Om man en stilla kväll hade kunnat, likt en ande, förflytta sig från rum till rum i fru Befverfeldts pensionat, skulle man funnit den ena efter den andra av hyresgästerna sysselsatt med den kära leken med sina minnen. Av minnena bygga de gamla upp en hel stad. I den staden trivas de, gatorna och torgen känna de igen, i fönstren se de idel bekanta ansikten. Här få längesedan döda åter liv. De skynda leende emot en och trycka ens händer.

Långa kjolar svepa frasande över gatstenarna, getingsmala liv vaja med bräckligt behag, stora hattar med vita plymer skugga älskade ansikten.

Denna stad, minnenas, följer med genom alla år. Den bildar en bakgrund till vars och ens liv, växer, fylles av människor, till dess den slutligen i en slocknande solnedgångs glöd för den döendes öga ter sig som den plats det är svårast att skiljas från, skapad som den är av en levnads smärta och fröjd.

Gästerna på fru Befverfeldts pensionat hade kommit över den ålder, då man väntar sig något av livet, de hade det mesta bakom sig, alla utom Krister. Så blevo minnena det deras tankar förnämligast dröjde vid. Herr Moustik hade sina böcker, som han i timmar förtjust kunde sitta och bläddra i. Han hade själv för länge sedan givit ut ett par prydliga små band om insekternas liv. I dessa volymer funnos hans livs stora ögonblick. De voro en riktig tummelplats för hans lyckligaste och segerrikaste stunder. En vacker avbildning av en fjäril, som med sina glänsande fläckar på vingarna upptog en hel sida, kunde föra till honom den ljuva doften av den längst försvunna sommardag, då han fångade den. Han inandades den nästan svedda lukten av ängsmark, som hela dagen upphettats i solen, och såg blommor och strån böja sig för hans varsamma händer, när han krypande på alla fyra letade efter det praktexemplar han nyss sett fladdra över ängen. Strån och gräs slogo ibland tillsammans över honom, där han låg orörlig med hörsel och syn spända till det yttersta, och han tyckte

att denna markernas gröna värld slöt sig omkring honom, drog honom ned till sig i en öm smekning och lät honom insupa kraft av jordens egen varma must. Fastän han var jägaren och således en inkräktare, kände han, att han ändå mottogs som en vän. Liksom en skicklig musiker ur orkesterns toner kan utleta varje särskilt instruments tongångar: violoncellens, violinens, flöjtens, kunde herr Moustik ur allt det surr, som en varm dag stiger upp från ängen, särskilja och igenkänna varje insekts olika ljud, från den spröda klangen, som frambringas av syrsans lycksaliga gnidande med frambenen mot varandra, till humlans vresiga brummande.

Han hade tillbringat dagar och veckor i naturen. I början av hans giftermål hade hans hustru följt med honom om somrarna. De hade hyrt in sig på något litet pensionat på landet i England, och där hade han lämnat henne, medan han ofta varit borta flera dagar i sträck, förande med sig matsäck och ett tält att sova i. Hon hade behandlat honom överseende, som om han varit ett barn och hans forskning den lek som mest roade honom. Aldrig hade hon kunnat förstå, att den vetenskap han med sådan passion bedrev var något mer än lek, var en längtan hos honom att tillägna sig naturens hemligheter och att få höra dess hjärta slå tätt intill sitt eget.

Nu var han snart en gammal man, och han skulle icke kunna göra om sin ungdoms bedrifter, men de levde ju med på varje sida av hans böcker. Andra kunde kanske inte läsa sig till dem. Men bakom en

torr anteckning som: "Jag fann denna insekt på ett fält i Lincolnshire" låg dagars arbete. Just för att finna denna speciella insekt hade han fått upprätta ett helt system. Långa timmar på dagen hade han, då han visste att insekten fanns i närheten, legat orörlig tryckt mot en grästuva med domnande ben och armar, och på kvällen, när solen gått ned, hade han lyst på varje grässtrå med sin lykta och sedan under nätterna frusit i ett tält, medan slättens fuktdunster svepte in genom de tunna tygväggarna. Det var under sådana utflykter han hade lärt sig tålmod. Man kan få vänta timme efter timme på att något skall inträffa, och till sist kanske man ändå väntat förgäves. Då blir det att börja omigen. Ljudlöst flyttande sig framåt med en hemlig önskan att kunna utplåna sin kropp, bara vara ögon och öron, kunde han tillbringa hela dagen inom ett helt litet område av en äng eller ett fält, till dess han tyckte sig känna varje blomma och varje tuva. Detta tålīga, uppmärksamma väntande hade så småningom satt sin prägel på hans utseende och personlighet.

— Du ser ut, som om du vaktade något, brukade hans hustru gycklande säga, när de någon vinterkväll gingo hem från en tillställning.

Då log han för sig själv. Det låg så nära till hands för honom att likna hustrun vid en fjäril. Såg hon inte ut just som en av de grannaste, med det smala ansiktet tittande fram mellan två stora vingar av glänsande guldhår? I samlivet med henne kom det tålmod han lärt sig ute på ängarna och fälten honom

väl till pass. Ibland om nätterna, när han inte kunde sova, tände han ljuset och betraktade kvinnan, som slumrade bredvid honom. Hans ögon fingo då samma iakttagande, uppmärksamma uttryck, som de brukade ha ute i naturen. Vem var hon, denna varelse bredvid honom? De mörka ögonfransarna darrade mot kinden, och genom den halvöppna röda munnen kom en svag fläkt. Då stödde han sig mot kudden och låg stilla, liksom när han tryckt mot en tuva på ängen iakttog en fjäril. Och liksom hans öra då hade uppfångat ljudet av insekternas surr, hörde han nu hennes röst, som han hela dagen hört den, retsam och överlägsen. Han kunde inte förstå henne, fastän han dag efter dag iakttagit hennes vanor och lyssnat till hennes tal.

När han slutligen måste resa, följde hon honom icke. Han förstod att hon var^e trött på honom. Barnet lät han henne behålla. Så skildes han från henne. Han tyckte, att han hade lämnat henne på en blommande engelsk äng. Ibland om nätterna vaknade han upp vid att han i drömmen förnam hur ett par oroligt fladdrande fjärilsvingar snuddade mot hans ögonlock. Då mindes han i en snabb sekund de förödmjukelser den vackra kvinnan berett honom. Men han blev aldrig bitter. De läror naturen inpräntat hos honom räddade honom därifrån.

På fru Befverfeldts pensionat trivdes herr Moustik väl. Nu sedan han blivit äldre, orkade han inte längre ägna sig så mycket åt insekterna: han fick nöja sig med människor. Mellan honom och justitierådinnan

rådde en viss vänlig förtrolighet. Han lånade henne sina böcker, och hon sökte intressera sig för dem utan att lyckas. Hennes rum var belamrat med porträtt. Det var barn och barnbarn, som trängdes på skrivbordet, på hyllorna och sekretären. Hon var den enda av gästerna som hade egna möbler. Två rum voro fyllda av saker från hennes gamla våning. Så hade hon sina minnens stad i mera synlig måtto omkring sig. Det tunga draperiet, vilket hon själv som ung fru broderat och som hängt framför justitierådets dörr, släpade nu framför hennes, över den röda stoppade soffan sträckte ett par svanar sina vingar på en duk i gobeläng, och pendylen, som med silverklar stämman mätt ut kvarter och timmar i hennes gamla hem, stod nu muntert och högljutt tickande på mahognybyrån.

I dessa ytor av mahogny eller valnöt, blanka både av nötning och polering, hade under årens lopp många händer speglat sig. När fru Mölling böjde sig över salongsbordet, tyckte hon sig ännu skymta glidande skuggor som återspeglingen i ett ostört vatten av händelserna på stranden runtomkring. Hon såg sin mans händer med de breda tummarna, när han makligt sugande på sin cigarr lade aftonpatiencen, de gled oöver ena sidan av bordet, och varje kort gav en eftertrycklig smäll ifrån sig. Barnens händer visade i den blanka bordskivan var och en sin karaktär: Stures trubbiga naglar, Madeleines små skära skålar, Elisabeths utspärrade, snåla fingrar. Här hade barnen suttit, där mannen, hon själv i soffan med sitt handarbete.

”Vi äro en familj”, hade hon då tänkt, stolt seende från den ena till den andra. Hon kände så starkt, att barnen voro hennes, att hon hade velat breda ut armarna och gömma dem alla tätt intill sig, liksom hönan gömmer sin kycklingkull under vingarna. Ibland föreföll det henne otroligt, att dessa små, som en så lång tid levat av henne och hämtat sin näring endast från henne, nu själva skulle taga maten från tallrikar och ute på gatan vara utsatta för andra människors blickar och ord.

Och nu hade de blivit stora. De hade egna familjer, och hon, modern för dem allesammans, som icke tyckt att hennes famn varit nog bred att rymma dem, satt om aftnarna ensam och stirrade ned på salongsbordet, inbillande sig se skuggningen av deras händer i den blanka skivan.

Ett år hade justitierådinnan bott hos den äldsta dottern, som var gift med en välbeställd universitetslektor. Man ville inte lämna henne åt sig själv, eftersom hon var klen och nervös. I början hade hon trivts utmärkt. De hade små söta barn. Ibland tyckte hon att det var hennes egna, som åter blivit små. Men snart förstod hon, att man ansåg att hon skämde bort dem. Det var till exempel modernt att barnen skulle få ligga och skrika, sedan de lagts för natten. Ingen brydde sig då om dem, de fingo skrika sig i sömn, om det behagade dem. Det skulle vara så uppfostrande. Men justitierådinnan stod inte ut därmed, och när hon så rusade in i barnkammaren och ryckte upp den lilla skrikhalsen för att gunga honom av och an

på sin arm, möttes hon av protester från modern. Det gick inte an att vänja barnet vid att bli uppmärksammat, dessutom sade läkaren, att det inte var bra för barnets hjärna, om man oupphörligt gungade och skakade det. "Så många nätter jag vaggat dig av och an", tänkte den gamla. "Tog din hjärna skada?"

Men hon sade det inte högt. Barnen skulle inte heller få äta för mycket godsaker. Men mormor kunde inte motstå ett par blanka, tiggande ögon. Hon kunde inte hjälpa det — karamellerna måste fram!

Hennes dotter blev ledsen på henne, och så förstod hon, att hon, som uppfostrat sina egna barn så gott och kärleksfullt hon kunnat, rentav ansågs förstöra dessa små. Hon visste att hon gärna skulle få se på, det till och med fordrades att hon skulle göra det, ty utan en vithårig mormor i bakgrunden, blir ej bilden av den lyckliga familjen fullständig, men hon fick inte handla. Det var då hon fattade, att hon var överflödig, och drog sig tillbaka. Alla redde sig lika bra utan henne. Hon var inte outhärlig. Men hon hade varit outhärlig. En liten tid ännu hade hon velat behålla illusionen om att allt var som förr, men det hade ingen förstått. En varm och klibbig barnhand, som sökte hennes, en mjuk kropp, som tryckt sig mot hennes bröst, medan ett par sömniga ögon blickat upp till henne, tassandet av små steg på gången, ett kiknande lustigt skratt, alla dessa saker i förening hade hjälpt till att förleda henne till den tron, att hon än en gång var en ung mor. Men alltför snart blev hon tagen ur villfarelsen. Alla hade varit

både snälla och älskvärda mot henne och velat att hon skulle stanna hos dem, men nu visste hon, att hon måste vara ensam. Hur underligt det kan låta, men mahognybordet och de andra sakerna tröstade henne i någon mån, mildrade den skräck hon känt, då det visat sig att hon var överflödig. De voro ett med hennes förflutna. Liksom hon hade de känt tyngden av lätta barnakroppar och ibland fått fläckar av en smutsig barnhand. De voro hennes minnens stad.

Nej, fru Åström, som klagade över att ingenting hände, gav icke tillräckligt akt på människorna omkring sig. Hon var för livlig och gjorde själv för stora åtbörder för att hinna uppmärksamma andras små rörelser. Eljes kanske hon till exempel lagt märke till de små tilldragelser, som dag för dag förvandlade fröken Steen. Fru Åströms eget öde hade varit så tragiskt och skrymmande, och hon tog gärna det till måttstock, då hon skulle mäta och jämföra andras öden. Därför var en sådan person som fröken Steen, i vilkens liv yttre knalleffekter och händelser hade så liten plats, knappast intressant i fru Åströms ögon. Vad hände då med fröken Steen?

När en lem i många år varit oanvänd, brukar det värka i den, då den åter tvingas att fungera. Den knakar, den vrider sig, blodet arbetar stötvis och tungt och vållar idel smärta. Det var något sådant som försiggick med fröken Steen. Hennes känsloliv hade väckts och det gjorde ont. Först hade hon ingenting känt. Hon hade endast njutit av de soliga förmiddagarna tillsammans med Krister. Men en

kväll kunde hon inte somna. Hon låg och stirrade ut i mörkret, och så hade tankarna kommit. Det var först det, att när hon blickade tillbaka, var det så många år, som rasslande likt en hop lastade godsvagnar rullade förbi hennes inre syn. Så många! Hon höll på att bli gammal — var hon inte redan gammal? I jämförelse med Krister var hon det säkert. Där kom det första stinget, den första lilla vridningen. Hon spratt till av smärtan. De tankar, som läsningen av romanerna väckte till liv och som då vållat en flyktig ilande förnimmelse, kommo nu tillbaka. Hon hade inte levat. Som en grå råtta hade hon suttit och gnagt i ett hål, ruvat i skymning, kikat fram än här, än där, men bortschasats, skrämpts på flykten av ett hårt ord eller en brutal rörelse. Livet hade hon sett underifrån. Hon skulle aldrig komma upp i det, smekas av vänliga blickar, livas av dåraktiga och glättiga ord. Och så hade det hänt. Hon hade själv utfört den oerhörda handlingen, hon hade placerat sig i solskenet bredvid den unga gossen: en vassnäst och bister gammal fröken på en pinnstol. Där var det andra stinget. Just så måste han sett på henne.

Fröken Steen stirrade ut i natten med svidande ögon. Men så mindes hon hans röst. Så förtrolig! Han hade pratat med henne utan att en enda gång såra henne och göra henne ledsen. De hade båda pratat, och fröken Steen hade redan första dagen, denna soliga dag, då våren anades i vindstötarna, bekänt för honom sin misstro till människorna. Åtmin-

stone föreföll det henne nu efteråt, som om hon i en ström av ord talat om sina missöden och sin ängslan, sitt förfelade och förkrympta liv. I själva verket hade hon ju yttrat mycket litet till den unga gossen, som dåsande i länstolen förstrött lyssnat till henne. Men nu i mörkret förstordes allt. Minnena från den där första tiden fyllde rummet. Den ena lilla episoden efter den andra dök upp, och bakom dem alla visade sig Kristers ansikte, leende, litet trött, med den fylliga röda munnen halvöppen.

Efter den där natten, då de första smärtorna i den uppvaknande lemman givit sig till känna, fortsatte de nästan rytmiskt och med ökad styrka. Krister och fröken Steen blevo goda vänner. Men denna vänskap, som icke vållade den unga gossen någon oro, endast tjänade till att göra det bekvämt och trevligt för honom, gav fröken Steen ångestkänslor. Varför? Krister skulle säkert inte förstått det. Små vänskapsförbindelser, förtroenden, trevligt småprat, allt det där kände han till och hade många gånger prövat. Fröken Steen hade ingen erfarenhet därav. Hur skulle hon kunnat ha det? Hon hade alltid varit den underlägsna, blivit kommenderad, sedd över axeln till och med av småbarnen i de familjer där hon varit. Vid måltiderna visade sig Krister uppmärksam mot henne. Det föll sig alldeles naturligt för honom. För varje sådan liten vanlig uppmärksamhet mindes hon dörrar, som slängts igen mittför näsan på henne, händer, som sträckts förbi henne, klumpiga skämt med hennes värdighet som guvernant. I denna dager framstod Kris-

ters artighet som något underbart, alltför otroligt för att verkligen vara menat åt henne.

Men hur skall man beskriva ett sinne som vaknar? Där rymmas tusen motsägelser och nycker svåra för utomstående att fatta. En ung flicka i övergångsåldern är ofta obegriplig, men hon glider dock ganska lätt in i det liv, vartill hon vaknat upp. Hon har ungdomens mjukhet och smidighet. Men den, som hunnit över de fyrtio åren och vilkens hjärta och sinnen först då på allvar börja röra på sig, hon — ja, hon är utsatt för en tragisk händelse, ett naturens misstag, och proceduren kan icke försiggå utan ångest och plågor.

Hur tafatt är man inte i början! Man sitter i tankar, hör rentav ej, då den där vänliga rösten talar tätt intill en, därför att man inte förstår att talet är riktat till en själv. Då rycker man till, ser upp, rodnar. Skrattade man? Ja visst! Man har inte skrattat på mycket länge så där glatt, nästan flickaktigt. En hand snuddar vid ens egen. Den är stor och kraftig, men mjuk som ungdomens händer äro. Ett begär att låta sin egen hand försvinna i den där andra stiger upp inom en. Men då knäpper man hårt händerna i knäet. Det är ett huvud alldeles bredvid en, som oroar, det är håret, som faller ned över en bred gosspanna. Man vill stryka hän över det där håret, bara ett tag, bara så man känner de mjuka hårstråna kittla mellan fingrarna. Knogarna vitna, så hårt kramar man sina händer i knäet. Nu möter man sin egen bild i spegeln. Var man verkligen så ful? Äro då rynkorna så omöj-

liga att utplåna? Skall blicken alltid döljas bakom de blanka pincenéglasen, som knipa till näsan? Då sticker det i bröstet, då rycker det i hjärtat, tårarna rinna, det fula ansiktet blir ännu fulare i en sorgsen grimas. Han kunde vara ens son. Kvinnan var skapad till att föda. Men man födde icke. Aldrig skall man på sina armar få känna tyngden av ett barns kropp. Man är en igentorkad brunn. Är det längtan efter ett barn, som rör sig i det svidande sinnet? Är det denna längtan, som får famnen att öppna sig, eller är det längtan efter en man? Men han är ju ingen man, bara en gosse. Och armarna falla åter slappa utefter sidorna.

Krister märkte ingenting. Han lärde sig att tycka bra om fröken Steen. Det talades litet därom i pensionatet. Då log han överlägset, godmodigt, som en, den där gör vad han har lust till och böjer sig för en tillfällig nyck — om det så också gäller en litet egen gammal fröken.

XII.

Ester hade dessa första riktiga vårdagar oupphör-
liga blyxtlika små visioner av sin barndoms garderob.
Hon var omgiven av människor. Då borde hon ju
inte känna sig ensam. Men hon vände sig än till den
ena, än till den andra med sitt vackra intagande
leende, längtande efter att få känna sig i förtrolig
gemenskap med dem alla, men förtroligheten kom
inte. De voro allesammans artiga och vänliga mot
henne, men som man är artig och vänlig mot en
främmande människa. Ester lockade aldrig av frö-
ken Steen det glada skratt, som ljud från Kristers
och hennes platser i trädgården, inte heller lånade
herr Moustik henne sina böcker, vilka han så gärna
lämnade åt justitierådinnan, som dock skämtsamt kla-
gade att hon ingenting begrep av insekternas liv. Var-
för kunde inte Ester vinna denna förtrolighet? Fatta-
des det henne något? Många aftnar, då hennes gäster
samlades kring salongsbordet efter middagen, grubb-
lade hon häröver, uppmärksamt betraktande var och
en. Hon tänkte inte på att hon aldrig själv gav några
förtroenden. Ingen ger utan att få något i stället. I
gengäld för sina egna förtroenden skulle hon fått
de andras.

En afton kom doktor Stefan. Han hade försummat Krister en tid, emedan han själv haft mycket att göra, men Krister tycktes ju inte heller ha behövt honom. Doktorn blev ett ögonblick stående i salongsdörren utan att någon märkte honom.

Han omfattade allesammans med en snabb blick, såg dem, som man ser in i ett rum på en scen, där de deltagande samlat sig i grupper och genom sin placering ge en antydan om vilka som intressera sig för varandra och vilkas fortsatta spel kan vara ägnat att sätta parketten i spänning. Liksom han sett dem den där morgonen i solskenet i trädgården, lade han nu åter märke till Krister och fröken Steen. Krister visade fröken Steen några fotografier ur ett album, och hon böjde sig fram mot honom, ivrigt, nervöst, med ett egendomligt leende. Justitierådinnan i en mörkbrun sidenklänning, mager och högaxlad, stod vid den öppna spisen och lyssnade till herr Moustik, som ivrigt samtalade med henne, under det att han sträckte fram händerna mot brasan. De långa fingrarna, genomskinliga och vinröda i brasskenet, sågo icke ut, som om de hörde till honom, de gungade osäkert upp och ned som urklippta figurer i ett skuggspel. Vid den stora flygeln i hörnet spelade fru Åström en soldatvisa, där ett tema med trumvirvlar just kom fram, men hon spelade det dämpat, så att man i stället tyckte sig höra det avlägsna trampet av en soldattrupp. Ester satt ensam i soffan i färd med att slå i kaffet. Hon lyfte den tunga silverkannan och såg i detsamma mot dörren.

— Å, doktorn! Välkommen! utbrast hon.

Han gick fram till henne.

— Jag ville endast höra, hur det stod till, sade han bugande sig.

Med något av glad förväntan mötte hon de grå ögonen. Hon hade just i det ögonblicket längtat efter att någon skulle komma fram och sätta sig bredvid henne.

— Nu måste doktorn dricka kaffe med oss, sade hon.

Stefan hälsade på de andra. Krister såg kryare ut, än vad doktorn sett honom på länge. De andra togo sina kaffekoppar och gingo tillbaka till sina platser. Fru Åström ställde sin kopp ifrån sig och fortsatte att spela lika dämpat som förut, ackompanjerande de andras röster. Stefan satte sig bredvid Ester. Han såg sig omkring. I skenet från lampan med dess rosenröda broderade sidenskärm föreföll det honom, som om hela rummet log ett belåtet leende, stolarna öppnade breda famnar, kuddarna pöste inbjudande, en stor tavla på väggen gav en vid utsikt över en bergsslutning med vita fjälltoppar uppstickande i fjärran. Stefan tyckte, att hans egna rum nu i minnet tedde sig torftiga och kala, en ensam mans rum, utan alla de småsaker, som en kvinna alltid låter regna ned över bord och hyllor. Ester sköt till honom kaffekoppen.

— Vet ni, jag har nyligen hört er prisas! sade hon.

— Av vem då? frågade han och tog blicken från rummet, nu uppmärksam betraktande Esters ansikte.

Hon log litet och lät skeden muntert klinga mot koppen.

— Det var min svägerska, fru Hillgren. Hon måtte varit uppe hos er för att få recept på järnpiller, och hon tyckte ni var så utmärkt som läkare. Ja, vad var det hon sade . . . Ester gjorde ett litet uppehåll, tveksam över uttrycket i doktors ögon. Tycker ni inte om att jag talar om era patienter? tillade hon hastigt.

Stefan sänkte blicken. Han tänkte på fru Hillgrens röst, bedjande, enträgen och åtföljd av de övertalande blickarna från ett par underbara blå ögon. ”Jag skall ge henne järnpiller nästa gång”, flög det för honom.

— Er svägerska är aldrig här, sade han utan att svara på Esters fråga.

Ester blev röd. Hon bad aldrig svägerskan komma, därför att hon visste, hur denna skulle göra narr av dem allesammans här, härma dem, reta dem.

— Jag har inga nöjen att bjuda henne på, suckade hon.

— Det vore bättre för hennes hälsa, om hon inte roade sig så mycket, anmärkte Stefan.

Han undrade ett ögonblick, om han skulle förråda fru Hillgrens hemlighet. Men varthän skulle det leda? Ester kunde i alla händelser inte bota henne för morfinet.

— Och hur går det med Tyra? frågade Ester vänligt.

Stefan spratt till. Han hade glömt, att han talat med Ester om henne. Nu kände han det, som om någon närgånget blickat in i hans ögon för att läsa

hans dolda tankar. Men strax därpå bannade han sig för att han var orättvis mot Ester. Han mindes nu, att han själv klagat över att Tyra kom sent hem om kvällarna. Ester kände inte till något mera om Tyra, än vad han själv berättat, och om hon hade kunnat titta in i hans rum, skulle hon endast ha sett en ung tjänsteflicka, som raskt och vant ordnade med hans läkarattiraljer. Ingen annan än han visste att denna unga kvinna blivit hans frestelse, att hon för honom var något hemlighetsfullt och att hennes läppars båge och hennes kropps mjuka linje dagligen gåvo honom sällsamma och oroande budskap. Ester, som inte kunde ana hans tankar, väntade på svar. Han såg rodnande upp.

— Å jo, Tyra sköter sig nog.

— Och är hon inte mera borta så länge om kvällarna? smålog Ester.

Han ryckte förlägen på axlarna. Hennes fråga kom hans egna kvällar att plötsligt verka löjliga, det vill säga de kvällar då Tyra var i staden. Han väntade på henne, hur löjligt, bara för att han inte kunde somna, förrän han hört knäppningen i hennes dörr och den svaga smällen, då hon stängde sitt fönster.

— Kan inte den äldre, kokerskan, hålla efter henne? fortsatte Ester.

— Nej, de passa inte alls ihop, mumlade Stefan.

— Så tråkigt! Det är alltid så besvärligt med tjänstefolk.

Ester lät lugn och praktisk. Det var som om hon ställde allt på rätt plats. Tyra skulle hållas efter av

kokerskan — och tjänstefolk . . . Åter såg han ut över rummet. Krister och fröken Steen kommo fram till bordet. I fröken Steens ögon dröjde ett skimmer. De började alla fyra prata. Stefan beskrev den unga ryskans dans. Han hade ej träffat Krister, sedan han var hos Ryds, och nu måste han berätta om middagen där. Även justitierådinnan blandade sig i samtalet och frågade efter sin svägerska. Men det som intresserade Krister var att höra om den lilla ryskans dräkt och dans.

— Ä, den som hade fått se henne! utbrast han och vände sig till fröken Steen.

Stefan såg på fröken Steen. Hon fick ett ögonblick ett nästan virrigt uttryck, och hon svalde mödosamt, som om något ont plågat henne. Krister talade mycket sällan om de nöjen han måste försaka på grund av sin sjukdom. Men när han gjorde det som nu, var det som om han aldrig tänkte på annat — som om en längtans källsprång brustit lös.

Husan tog ut kaffebrickan. Hon hade en vit krusad krans av stärkt tyg på håret, och hon rörde sig nästan ljudlöst. Stefan gjorde åter en jämförelse med sitt eget hem: denna korrekta företeelse och hans gamla Hanna, som traskade omkring med knarrande skor och det stripiga håret då och då tillbakastruket av en flottig hand. Helt säkert var Ester en utmärkt humor. Hon hade nu ett handarbete i knäet. Det var ett stycke siden, som, när hon höll upp det framför sig, föll över hennes klänning, rikt broderat i många skiftande färger. Stefan lyfte på handarbetet.

— Vad skall det bli? frågade han.

Hon såg på honom över sömnaden.

— En kudde till soffan, svarade hon.

Stefan höll ännu tyget mellan sina fingrar. Nu lutade han sig fram liksom för att närmare betrakta de konstfärdigt fullbordade figurerna, men i själva verket insöp han den doft av blomma, som följde med alla Esters kläder och saker. Han kände sig plötsligt intagen av henne, liksom den där gången på tåget, då hon sagt någonting om att hon inte kunde hjälpa honom med Tyra, eftersom hon inte var husmor i hans hem. Den svaga doften, som hennes kläder utandades, omvärvde honom med den hemlika ro och stillhet, som tycktes behärska hela detta rum. Kanske för första gången var Ester mycket nära en orolig och het panna, som skulle velat hämta styrka genom det milda trycket av hennes hand. Men hon visste ingenting därom.

Senare på kvällen, då Stefan för länge sedan gått och de andra voro på sina rum, dröjde Ester ensam i salongen. Hon plockade i ordning på bordet, sköt stolarna rätt, stängde locket till flygeln. Det lyste ännu i brasan. Hon rörde om i den, och glöden föll tillsammans med ett svagt klirrande. Ovanpå hörde hon Krister gå ett par slag av och an i sitt rum. Vad hans ögon lyst, då doktorn talat om ryskan och hennes dans! Hon hade inte lagt märke till fröken Steens förvirring. Så rodnade hon långsamt. Hon tänkte på hur doktorn böjt sig över hennes knä för att se på

hennes handarbete. Med en liten suck vek hon ihop broderiet och lade det i sykorgen.

Men på sin väg genom den mörka salen och hallen och uppför trappan till sitt rum smålog hon för sig själv, leende mot de grå ögonen, som ett par gånger under aftonen så oväntat mött hennes med ett nästan bekymrat uttryck.

XIII.

Fru Befverfeldt satt inne i sin bror Albrekts rum i hans våning på Östermalm. Han hade bett att få träffa henne, och hon hade rest in på morgonen. Annie var utgången. Den bastanta flickan, som öppnade, hade knipit ihop munnen på ett barskt och föraktligt sätt, och här gick nu Albrekt fram och tillbaka på golvet och såg uttråkad och förargad ut.

— Hon skall flytta, sade han med en gest mot dörren, genom vilken flickan just försvunnit. Hon dricker — naturligtvis, höll jag på att säga. För ett par dagar sedan kunde vi knappast ruska henne vaken, så tungt sov hon, och hon var röd i ansiktet och lukade sprit, så det var ingenting att misstaga sig på.

— Så sorgligt, mumlade Ester.

Hon betraktade sin bror. Han var klädd i uniform. Ansiktet med den smala näsan och den blodröda fyliga munnen, moderns ansikte, var blekt och trött, som om han sovit illa.

— Ja visst.

Han ryckte på axlarna, också deras mors karaktistiska åtbörd då något misshagade henne.

— Annie var säker på flickans böjelse för sprit i samma ögonblick hon trädde över tröskeln. Annie tycks ha en viss förmåga att pejla folks djup. Nå ja!

Men varför i fridens namn anställde hon henne då?
Kan du begripa det?

Ester skakade på huvudet.

— Och varför — varför skola vi alltid få de förfärligaste exemplar i vårt hem? Jag tycker ibland, att allt vad jag rör vid verkar klubbigt och smutsigt efter deras händer. Stockholms värsta slödder passerar genom köksdörren, genom hela våningen och så ut igen. Ingen stannar, som väl är, länge. Och vid middagen, då jag kommer trött hem från kasernen, underhåller Annie mig med jeremiader över pigorna. ”Vi ha otur”, säger hon. Men varför ha alla andra tur? Inte har du sådant tjänstefolk, och inte hade vi det i vårt hem. Och Annie är misstänksam. Hon river om i deras lådor, när de äro ute, tittar bakom byråar och soffor. Alltid hittar hon något. Då kommer hon in med det till mig, nästan triumferande. I vanliga fall bryr hon sig inte alls om sina saker, de ligga slängda överallt, ibland på golvet, men det hon hittar i jungfrukammaren, som de snappat åt sig från hennes rum, det riktigt snyftar hon av glädje över att ha fått igen. Oftast är det obetydligheter, en gammal halsduk, en näsduk med Annies initialer bortsprättade. Om jag ville ge Annie en sak, som hon skulle riktigt sätta värde på, skulle jag först låta jungfrun stjäla den.

— Du överdriver då också, sade Ester leende.

— Nej, minsann! Nu är det så att jag måste upp till Norrland på övningar. Vet du, att det skall bli en ren semester! Riktigt skönt! Men jungfrun skall

ju flytta, och det är inte lätt att få en ny. Jag vill inte ha Annie gående här ensam med lillan. Kunde inte du...?

Ester gjorde ofrivilligt en avvärijande rörelse. Hon tänkte med förskräckelse på att få Annie ut till pensionatet.

— Det vore så vänligt av dig, om du toge emot henne! Albrekt satte sig vid skrivbordet och såg med dystra ögon på Ester.

— Jag tror inte, att Annie skulle uppfatta det som en vänlighet, sade Ester. Hon kommer inte att trivas. Det skall vara mera mondänt, om det skall passa henne.

— Å nej, du vet inte hur rar och anspråkslös Annie kan vara.

Ester smålog åt hans nya överdrift.

— Saken är den, fortsatte han litet forcerat och med höjd röst, att jag har ont om pengar. Ingenting räcker här i huset. Och ändå är jag rädd för att Annie tar på kredit. Ja, hon har en riktig passion för att ta på kredit. Hon tycker att hon får det till skänks då. Och hon tänker aldrig på att det som tas på kredit också måste betalas. Och nu ha vi ont om pengar, trots de saker bodarna äro vänliga att skänka min fru. Hos dig skulle Annie kunna leva billigare än här.

— Snälla du, avbröt Ester honom. Naturligtvis tar jag emot Annie. Det är bara det, att jag inte tycker, att hon skall komma mot sin vilja.

— Jag talade med henne i går, sade Albrekt. Det föreföll inte som om hon hade något emot det.

— Då är ju saken avgjord.

Ester hade en känsla av obehag, men hon ville inte göra Albrekt mera bekymmer. Han såg ut att ha tillräckligt tråkigt ändå. Det slog i tamburdörren. Strax därpå steg Annie in i hatt och kappa. Hon hade händerna fulla av paket och blommor. Då hon fick se Ester, kastade hon alltsammans i en stol och kom fram och kysste Ester på kinden.

— Lilla rara du, sade hon smeksamt. Så länge sedan vi hade den äran!

— Ester och jag hålla på att tala om att du skall flytta ut till pensionatet, sade Albrekt, då Annie snudade med sin mun vid hans ansikte.

Annie spärrade upp ögonen.

— Jaså, det igen! skrattade hon. Inte far jag ifrån Stockholm på våren. Denna gudomliga stad! Jag skall laga maten själv och bo kvar i våningen. För resten kan jag inte lämna skraddarn. Jag måste prova!

— Du kan ju fara in och prova ibland, föreslog Ester lamt.

Annie samlade ihop sina blommor och höll dem framför ansiktet. Hennes ljusblå ögon fingo ett nästan exalterat uttryck.

— Tänk dig, Ester, sade hon, en smultronfärgad dräkt med breda slag och en hatt i samma färg! Jag har just varit och valt hatten.

Ester såg på Albrekt. Hans min hade klarnat, och

han lutade sig tillbaka i stolen med ett muntert uttryck i ögonen.

— Du kommer att bli förtjusande, sade han. Men du kan ju spatsera i den där dräkten i höst också.

Hon flög honom om halsen, blommorna föllo i kaskader över skrivbordet och ned på mattan. Ester böjde sig snällt ned och plockade upp dem. Under tiden hörde hon Annies jollrande röst.

— Ack, du hyggelige pojke! Jag trodde du skulle bli arg för att jag beställt en ny dräkt. Jag riktigt bävade. Nu far jag ut till Ester. Du kommer att få brev från den lantliga idyllen. Jag skall vara så artig mot tanterna — mum-mum-mum.

Hon kysste honom, som om hon mumsat på en stor tårtbit.

När Ester gick därifrån, var allt uppgjort. Annie och lillan skulle flytta ut inom en vecka.

XIV.

Annie kom ut till pensionatet som det blivit bestämt. Det vill säga först kom lillan med sin mormor. Annie hade litet att göra i staden just den dagen, men hon skulle resa ut senare på eftermiddagen. Mormor höll lillan ömt tryckt i sin famn. Hon släppte henne inte ens, när de kommo in i huset. Från rum till rum gick hon, följande Ester, som på hennes begäran genast visade henne hela stället. Fru Stevens var klädd i en mörkröd sidenklänning med en kappa av svart sammet ovanpå. Hatten hade lillan skuffat på sned, vilket kom den gamla damens ansikte med de fryntliga rynkorna och den trubbiga näsan att se helt putslustigt, nästan litet ekivåkt ut.

Hon märkte aldrig att hatten satt på sned. Sedan hon inspekterat lillans rum och barnflickan, som Ester skaffat, åt hon lunch, alltjämt med hatten halvande nedåt ena örat. Hon hade tagit av sig den svarta sammetskappan och visade nu ett knubbigt bröst, där ett par uniformsknappar sutto som brosch. Knaparna hade hon fått av Albrekt. Ester hade inte träffat henne många gånger och kände sig litet förvånad över de förtroenden, som under hela måltiden strömmade från fru Stevens' läppar. De andra hörde roade

på, och var och en bildade sig helt obetänksamt ett omdöme om Annie, som några helt flyktigt sett. Fru Stevens gav Ester goda råd om hur Annie skulle bemötas.

— Annie är så känslig, sade hennes mamma och såg sig omkring. När hon var liten, grät hon jämt. ”Vad gråter du för?” frågade jag. ”Det vet jag inte”, svarade hon. Och jag tror verkligen, att hon inte visste det. Hon är mycket känslig för vänlighet. Alla människor göra henne också komplimanger. De unga officerarna på Albrekts regemente...

— Vill inte tant ta litet av såsen? sade Ester milt.

— Tack skall du ha! Vad är det i såsen? Svamp! Nej tack, inte för mig! Var så god, justitierådinnan! Svamp vågar jag mig aldrig på. Jag läste häromdagen i tidningen att ett helt middagssällskap insjuknat i magkramp, alldeles förskräckligt skall det ha varit. Men det är sant, det var visst inte svamp, det var en hummerlåda. Man kan inte vara nog försiktig, när man äter borta. Apropos det, snälla Ester, vill du inte varje morgon ge Annie en kopp havrevälling? Jungfrun kan ju gå upp med det. Det fick hon alltid, då hon var skolflicka, och jag brukar fråga henne, så ofta jag är där, om hon dricker välling om morgnarna. ”Ja då, mamma lilla”, säger hon, men jag är ändå inte säker på det.

— Nuförtiden vilja ju alla vara så smala, sade fru Åström. Jag har hört om flickor, som suga på citroner i stället för att äta. Det ger dem magsår och botar således för all framtid mot fetma.

Men huvudet med den halkande hatten vändes inte ens åt fru Åströms håll.

— Ja, det var vällingen det, fortsatte Annies mamma oförtrutet. Glöm inte det! Och så, lilla du, håll efter henne, så att hon inte tröttar sig för mycket med barnet! Låt barnflickan ta hand om lillan, eljes sitter Annie hela dagen hos henne. Det är ju så vackert med denna moderskärlek, jag var likadan själv i min blomnings dagar. Men det tröttar — det tröttar.

— Jag är rädd för att Annie kommer att finna det tråkigt här ute, sade Ester.

— Ja visst. Det är just vad jag sagt henne. ”Du kommer att få förskräckligt tråkigt”, sade jag senast i går. Men hon skrattar bara. Man skall tänka sig! Hon som alltid är så uppvaktad! Häromdagen, när jag var där, kom en stor bukett med röda rosor, en riktig brudbukett. Inte ett kort följde med. Det var riktigt romantiskt; men sådant är hon van vid.

Krister bjöd artigt fröken Steen av en assiett, hans ögon lyste av munterhet.

— Likadant var det i Norrköping, fortsatte fru Stevens. Skolpojckarna följde henne hem om middagarna. Hon hade en hel svans efter sig. Under hela skoltiden behövde hon aldrig själv besvära sig med sin skolväska. Alltid fanns det någon liten beundrare, som bar den åt henne. Herregud, vad denna unga kärlek, som inte vet om något ont, är vacker!

— Ja, Annie är mycket söt, mumlade Ester och gav husan en vink att hon skulle bjuda kaffet.

— Söt, det räcker inte, sade fru Stevens stolt. Hon har karltycke. Det är något som drar!

Alla vid bordet sågo upplivade och glada ut. De ville höra mera om Annie. Men nu kom lillan ned för att ta adjö av mormor, innan hon lades att sova middag. Hennes vänliga blå ögon sågo förvånade på sällskapet.

— Är hon inte näpen? sade fru Stevens och tog henne på sitt knä.

Hon gav henne sockerbitar doppade i kaffet. Fröken Steen lutade sig fram mot henne, men den lilla blev skrämnd och började skrika. Då tog mormor henne på armen för att bära upp henne i övre våningen. Från hallen hörde de hennes röst:

— Så ja, lillan, inte gråta! Skrämde den otäcka människan henne? Mormor skall inte låta några fula, gamla tanter titta på lilla raringen.

Fröken Steen såg ledsen ut.

Fru Stevens for, men Annie kom inte förrän med sista tåget. Ester, som satt uppe för att ta emot henne, hann bli både ond och frusen, innan hon äntligen hörde snabba steg på gången. Hon öppnade dörren. Där stod Annie med ett par paket dinglande i snodder i handen. Hon var het om kinderna.

— Kommer jag sent? sade hon och tog av sig kappan. Ett par av mina bekanta ville nödvändigt bjuda på supé. Det är förargligt, att man i alla fall måste gå ifrån så tidigt för tågets skull, och jag hade inga pengar till att åka bil ut.

Hon sjönk ned i gungstolen i hallen och började

gunga upp och ned. Kjolen gled upp och visade ett par ljusa skimrande silkesstrumpor till knäna.

— Ja, så är jag då här, pratade hon och sträckte, alltjämt ivrigt gungande, fram sin hand mot Ester. Mamma har ju varit här med ungen. Jag hoppas, att hon roade er, mamma menar jag. Det är otroligt, vad hon kan prata, men rar är hon. Vill du ha konfekt? Jag fick en hel ask med mig.

Hon grep ett av paketen och löste upp det. Ett kort föll i golvet. Ester tog upp det. Där stod med stora bokstäver: "Litet snask till Tuttan." Annie skrattade, när hon läste det.

— Det är Ivar, sade hon förnöjt. Han kallade mig alltid Tuttan, då vi voro förlovade. Han vet, att jag är galen i sötsaker. Se här!

Hon stoppade en chokladbit i Esters mun och valde sedan med omsorg ut en kanderad frukt åt sig själv.

— Skall du inte lägga dig nu? frågade Ester och steg upp för att sätta haken på dörren till natten.

Gungstolen tvärstannade.

— Inbillar du dig jag brukar lägga mig så här dags? De ha ju knappast hunnit släcka första gången på restaurangerna än. Men för all del! Jag kan ju ta en rolig bok och ligga och läsa i.

Hon reste sig och började titta på bokhyllan i hallen.

— Där finns verkligen en detektivroman. Jag trodde att du bara skulle ha högtidliga böcker. Den här tar jag. "Ett skott i natten." Hu, så hemskt! Jag kommer inte att våga släcka ljuset sedan.

Hon samlade ihop sina paket och följde Ester upp för trappan. Uppe på sitt rum blev hon förtjust i Esters anordningar. Ester hade gjort sig mycket besvär med att få rummet någorlunda i Annies smak. Det hade hängt ett par vita gardiner för fönstren, nu hade Ester satt upp ett par undergardiner i rosa, som gävo rummet en behaglig färg, också lampan hade hon klätt med ett stycke rött siden. Annie kramade henne.

— Så rart av dig, utbrast hon och lade därpå ”Skottet i natten” på bordet.

— Lillans rum är bredvid ditt, och barnflickan sover där, så du behöver ej vara orolig för henne, sade Ester.

— Ja, ja det är utmärkt...

Annie började packa upp sina nattsaker ur väskan.

— God natt då! Jag hoppas att du kommer att sova gott här, fortfor Ester. Vill du något, så bor jag mitt emot.

En varm mun trycktes mot Esters kind.

— God natt, lilla vännen, mumlade Annie med en röst, som redan lät vällustigt sömnig.

Men när Ester höll på att somna, ryckte hon till vid att hennes dörr öppnades. Det elektriska ljuset upplyste rummet. Innan hon riktigt kunde göra sig reda för vad som hänt, tryckte sig någon, vilt snyftande, mot henne. Ester reste sig på armbågen. På knä vid hennes säng låg Annie i pyjamas av något solgult sidentyg och grät.

— Men snälla Annie, sade Ester så vänligt hon i sitt yrvakna tillstånd förmådde. Vad är det med dig?

— O, jag är så rädd. Jag är så rädd, jämrade hon sig.

Hon snyftade så att hon nästan skrek. Ester blev i sin tur förskräckt. Hon sprang ur sängen efter vatten. Men den andra ville inte ha. Hennes kropp skakade spasmodiskt.

— Jag är så rädd! upprepade hon oupphörligt. Ester visste inte vad hon skulle göra.

— Det är väl boken, som skrämt dig, framkastade hon.

— Nej då, jag har inte ens börjat på den, försäkrade Annie.

Hon lyfte upp ansiktet. Stora tårar rullade utför hennes kinder.

— Men drick litet vatten. Ester räckte fram glaset igen.

— Har du inte något vin?

— Jo, nere i salen. Jag skall gå efter, svarade Ester och svepte om sig sin morgonrock.

Men medan hon letade efter en butelj vin i salskåpet, tänkte hon på hur trött Albrekt sett ut. Nu förstod hon orsaken. Då hon kom upp igen, stod Annie mitt i rummet med händerna i pyjamasrockens fickor. Hon såg ut som en spenslig gosse med det slätkamade, kortklippta håret och de vida, välpressade långbyxorna. Begärligt tömde hon ett stort glas vin. Tårarna hängde kvar i hennes ögonfransar, överläppen darrade.

— Nu går jag, sade hon och slog snabbt i ett glas till. Får jag ta med mig det här?

Nu log hon litet med färg på kinderna. Ester följde henne in i hennes rum. Då Annie kröp ned i sängen, observerade Ester boken på nattduksbordet. Den låg uppslagen, tydligen redan halvläst.

XV.

Annie stod i hallen på väg att gå ut. Hon såg på klockan.

— Jag skall gå över till doktorn, sade hon med ett litet knipslugt leende.

Ester och fru Åström, som voro sysselsatta i hallen med att vattna växterna och plocka vissna blad från dem, tittade förvånade upp.

— Det är hans mottagningstid nu. Jag såg det på hans grind i går, fortsatte Annie.

— Är du sjuk då? undrade Ester oroligt.

— Nej, bevars, men jag var ju hos honom i staden, som jag talade om för dig, och han bad mig komma igen, så att han fick se om hans piller gjort mig gott. Jag har knaprat i mig dem nu. Kom och hämta mig, är du hygglig, så ta vi en promenad sedan.

Ester tvekade.

— Ja, det kan jag ju göra, svarade hon långsamt.

Annie stängde dörren. Fru Åström och Ester stodo och sågo efter henne över sina blommor. Nu hade Annie varit på pensionatet i ett par dagar, och alla tyckte om henne. Hon hade inte alls visat sig obehaglig eller uttråkad, som Ester fruktat. Mot damerna var hon översvallande vänlig, och hon gav Krister och herr Moustik muntra blinkningar.

— Där går hon, sade Krister, som spatserade med fröken Steen på gångarna i trädgården. Tycker ni inte, att hon är förtjusande? Hennes mamma hade rätt. Hon är inte bara söt, det är något visst...

— Karltycke, sade fröken Steen lakoniskt och blickade efter den smärta gestalten, som nu skymtade mellan träden upp mot doktors villa.

När Stefan öppnade dörren till sitt mottagningsrum, såg han strax fru Hillgren sitta där tillsammans med ett par små bondgummor och en pojke från handelsboden, som led av struma. Han skrattade för sig själv.

— Nu är hon här igen, mumlade han i komisk förtvivlan. Och vad skall jag ta mig till med henne?

Och medan han lyssnade till gummornas långrandiga förklaringar, kunde han inte låta bli att tänka på Annie. Hon hade verkligen lurat honom grundligt: först med att hennes förre läkare varit bortrest, vilket ju genast visade sig vara osanning, och sedan med historien om att hon varit morfinist så länge som tre år. Stefan hade för endast några dagar sedan träffat hennes läkare och talat med honom om fru Hillgren. Denne hade berättat hur hon lurat honom på samma sätt som nu Stefan, vilket hon ju också antytt för Stefan. Efter några gånger, då doktorn pressat henne hårt, hade hon tillstått att hon endast brukat morfin ett par månader. Således hade hon nu endast hållit på därmed omkring ett halvår. Stefan hade förvånat sig över att den andre läkaren fortsatt med att ge henne recept. Men då Stefan gjort en fråga därom, hade hans kollega endast skakat på huvudet och sagt

med ett mystiskt leende: "Ni känner henne inte. Försök själv får ni se!" Och så hade Stefan inom sig beslutat, att om fru Hillgren komme tillbaka, skulle han göra sitt bästa att vänja henne av med morfinet, en uppgift som han, ifall hon varit verklig morfinist, skulle ha överlämnat åt ett sjukhus. Nu sedan han visste, vilken jämförelsevis kort tid hon begagnat giftet, ansåg han också att det fanns gott hopp om att hon skulle kunna hejdas på sin farliga väg emot ett fördärv, vars djup hon helt säkert ej blickat ned i.

Efter en timme, då gummorna och pojken med struman fått tala med doktorn, var det Annies tur. Hon var litet blek och föreföll nervös.

— Jag bor hos Ester nu, sade hon, när hon hälsade på Stefan.

— Ja, jag vet det, svarade han muntert. Vill ni ha järnpiller?

— Nej, jag vill ha nytt recept, inföll hon djävt.

Doktorn gick ett slag över rummet. Hon satte sig i en stol och fingrade på sin väska. Nu stannade han framför henne.

— Ni har narrats för mig, sade han, inte bara om er läkare. Ni har ju inte använt morfin längre än några månader.

Men om han trott att hon skulle bli slagen, därför att han visste sanningen om henne, blev han missräknad. Hon såg upp skälmaktigt leende.

— Jaså, ni har tagit reda på det nu, sade hon med ett tonfall av naiv flickunge. Jag var riktigt stolt över att kunna föra er bakom ljuset. Ni såg så klok ut.

Stefan ryckte förargad på axlarna.

— Det skall inte ske mera, avbröt han henne. För övrigt måtte jag varit blind den där gången. Ni har ju inte alls morfinistens utseende. Men om ni framhärdar i det, fortsatte han, kommer ni att förändra utseende. Jag har sett fall... Ni måste akta er.

— Ingenting är mycket värt, svarade hon svävande.

— Det säger ni nu. Ni kommer inte att säga det en gång, då intet kan skydda er mot ohyggliga plågor och ångest, eftersom läkemedel inte längre bita på er, därför att ni blivit inpregnerad av giftet. Ni ser inte faran, men jag ser den. Låt mig hjälpa er.

— Ni vill rädda mig, sade hon med en misstänksam blick.

Han såg på henne och ömkade henne i sitt hjärta.

— Jag tänker dra er ur elden, sade han.

— Så energisk ni låter, mumlade hon matt.

— Hör på, återtog Stefan, att vänja av er skall inte bli så svårt. Därtill fordras en smula god vilja, det är alltsammans. De andra, de, som kommit långt, brukar man skicka till sjukhus, men er åtar jag mig, om ni bara tillåter mig. Nu skall ni få litet morfin, men spara på det, för ni kommer inte att få mer på en tid. Nästa gång får ni mindre, och så minska vi ransonerna undan för undan, till dess ni ej behöver något alls. Vistelsen här på landet kommer att göra sitt till, och luften skall stärka er.

Då Stefan yttrat att hon nu skulle få mer morfin, hade hon lystrat till med glänsande ögon. Detta var

ju huvudsaken för henne. Förmaningarna tänkte hon ej fästa sig vid.

— Bra, sade hon kort. Var god och ge mig det där morfinet då.

Stefan log och skrev ut ett recept. Han hade velat tala mer med henne, men ansåg att det ej tjänade något till. Om bara en liten tid skulle han ha större inflytande över henne. Om ingenting hjälpte, finge han väl rådgöra med hennes man. Men han hade gott hopp.

Annie stoppade hastigt receptet på sig.

— Ester är nog där ute nu, sade hon. Jag bad henne hämta mig.

”Hon tror att jag intresserar mig för Ester”, for det genom Stefans hjärna. Sannerligen begagnar hon inte alla medel som stå till buds. Men han blev glad, då de kommo ut i mottagningsrummet och Ester reste sig från soffan.

— Ja, nu har doktorn mig också här, sade hon leende.

— Men inte som patient, och det gläder mig.

Han såg på hennes ansikte, som hade en vacker varm färg.

— Vill ni inte dricka te hos mig? fortsatte han. Det skulle vara roligt för mig.

Han förde dem med sig ned i tamburen för att de skulle få ta av sig kapporna. Tyra kom fram och hjälpte dem. Hon höjde inte ögonen. Hennes blida madonnaansikte hade intet uttryck. Stefan kände sig obehagligt berörd av detta slutna ansikte, som kom

så nära Esters vita nacke. Men intrycket förflyktigades, då han visade de båda damerna omkring i sitt hem.

Ofta få de föremål, som man i allmänhet knappast tittar åt, därför att man blivit så van vid dem, ett nytt och festligt skimmer över sig, då man visar dem för andra. Stefan hade några gamla saker efter sin mor. Nu gladdde han sig åt att Ester genast upptäckte dem. Hon beundrade en sekretär, vilken stod i rummet innanför salen, som förut varit hans mors rum, men som Stefan nu förvandlat till bibliotek. Ester strök med varsam hand över den buktiga ytan.

— Ser du, Annie, sade hon. Är den inte vacker?

Annie sköt leende fram sitt huvud. Hennes goda lynne hade kommit igen. Hon såg strålande ut.

— Jag borde ha andra gardiner, sade Stefan och kastade en bedrövad blick på de urblekta gröna, som hängde framför fönstren. Säg mig, vad skulle det vara för färg?

Ester gav rummet en granskande blick. Där funnos en del vackra möbler, och väggarna voro klädda med böcker, men ändå gjorde rummet i sin helhet ej något hemtrevligt intryck. Alla saker stodo rakt och korrekt, och på bordet lågo papper, kniv och ett par prydliga illustrationsverk i rät vinkel mot varandra. Hon gick fram till fönstret och såg sin egen trädgård på andra sidan vägen. Så nära vi bo varandra, tänkte hon. Hon vände sig mot de andra.

— Hur skulle det vara med blå gardiner? sade

hon. Klarblå, som fru Åströms klänning. Det ger en vacker dager i rummet.

— Häng upp fru Åström, föreslog Annie.

— Nej, skämta inte nu, sade Ester. Jag såg sådana gardiner på en utställning häromdagen.

— Doktorn är alldeles förskräckt, skrattade Annie. Han kan inte föreställa sig, hur det skall bli. Herrar kunna det aldrig. Visar man en herre en halvfärdig klänning och beskriver sina fantasier om hur den skall se ut som färdig, så skakar han med förtvivlad min på huvudet. Han är alldeles säker på, att man kommer att uppträda i underklänning med ett skycke virat om höften och några band hängande ned på magen. Ni ha ingen kombinationsförmåga.

— Ett så långt ord, sade doktorn. Jag vet alldeles givet hur fru Befverfeldts gardiner komma att ta sig ut. Var skall jag köpa dem?

Ester tänkte efter.

— Jag kan skaffa dem åt er, sade hon hastigt.

— Det blir charmant, utbrast Annie. Vi skola sätta upp dem också. Ni behöver bara stå och titta på.

Stefan gav henne en blick. Skimret i hennes ögon bedrog honom inte. Innan hon hunnit sticka sista knappålen i gardinens veck, skulle hon i ersättning begära mera morfin av honom.

— Så snällt av er, sade han emellertid. Här ha vi teet.

Det var Hanna som bar in teet. Hon hade i sista stunden skjutit undan Tyra för att på nära håll få beskåda de båda fruarna. Hennes nytra ansikte sken

upp, då Ester hälsade på henne. Ute i köket sade hon sedan till Tyra:

— Jag känner på mig, att den där rara frun kommer att bli gift med doktorn. Jag har haft mina aningar hela våren.

— Hon med örhängena och parfymen? frågade Tyra retsamt.

— Äsch nej, inte den stumpan. Men fru Befverfeldt, det är ett präktigt fruntimmer. Jag hörde de talade om att hon skulle sätta upp gardiner i doktors rum.

Tyra såg drömmande framför sig.

— Jag kommer inte att städa upp efter dem, sade hon, och i detta mystiska uttryck lade hon in all sin ovilja mot den andra.

Ester serverade teet. Stefan räckte fram sin kopp. Han betraktade handen som höll tekannen, en fast hand med skära runda fingertoppar. Annie ville inte sätta sig. Hon gick av och an i rummet, då och då läppjande på sitt te. Hon pratade.

— Blå gardiner. Äro ni alldeles säkra? En herre bör ha cigarrbruna, tycker jag. De bo ju faktiskt i sina cigarrlådor. Det gör Albrekt åtminstone. Jaså, doktorn röker cigaretter. Tobaksfärgade då, det blir detsamma. Du milde, så fånigt. Jag har rosa. Det är så klädsamt för en kvinnas hy.

Stefan hörde på detta tal om gardiner. Han skratade.

— Jag vill ha blå — blå — blå, ropade han till mitt i fru Hillgrens forsannde ordström.

Han kände sig munter och till freds. Ester var förtjusande. Icke förrän nu, då hon sjunkit ned i hans soffa, hade han lagt märke till vilken vacker soffa det var. Den gav henne stöd för ryggen utan någon kudde. Den svällde själv ut, mjukt och behagligt stoppad, inbjudande till vila, och karmstödet av mahogny smög sig linjerent efter Esters arm.

— Sitt där. Sitt kvar, mumlade han, döljande sitt ansikte bakom tekoppen.

Bara hon ville leende sitta där framför hans tebricka i evighet, fyllande hans kopp med den heta, doftande drycken, skulle de tankar, som kvällar och nätter anfäktade honom, säkert vika undan. Annie tog en kaka till.

— Varför bor inte doktorn i staden? sade hon. Ni skulle ha en elegant våning där och bli läkaren på modet.

— Hur blir man läkaren på modet då? frågade Stefan road.

Annie höll manande upp kakan i luften.

— Jag kände en läkare en gång. Inga namn! Jag är diskret. Han blev läkaren på modet, och den lyckliga ställningen bibehöll han ett par år, vilket är en lång tid. Han var nervläkare, biktade själar, ni förstår. Men i början blev det ingen fart på hans praktik: gamla gummor, en och annan förläst yngling, enklare folk. Ingen piff på det hela. Då kom en dag en av den finare societetens damer till honom. Hon hade sökt alla läkare i Stockholm, nu tänkte hon pröva denne. Somliga kvinnor ha formlig vurm på att gå

till läkare. "Gå på skylt", kallas det visst. Nå, hon var nervös, så det förslog. Hon riktigt skvatt och ryckte. Hennes förnämsta onda bestod i att hon inte kunde sitta på teatern utan att må illa. Hon tog alltid ytterplatser, satt nära korridordörrarna, så att hon fick drag i nacken, tuggade på lugnande medel, ingenting hjälpte. Min doktor funderade en stund. Så fattade han sitt beslut.

"Jag går med grevinnan en kväll, om ni tillåter", sade han.

Hon såg granskande på honom. Han hade ett trevligt utseende och ett behagligt sätt. Det var inte något fel på honom. Så gingo de båda på teatern. Under första akten var grevinnan lika nervös som vanligt. Sedan blev hon lugn. Bara hon vände på huvudet, mötte hon den unge doktors ögon. Hon tänkte: "Här finns ju en läkare. Det är inte farligt." Det hjälpte. Hon sade sedan till alla sina vänner att den där doktorn hade suggererat henne. Strax blev han överlupen av patienter från hela den finare världen. Detta var nytt, det var originellt. Alla bådo doktorn om en "helafton". Det fanns många nervösa, flera än man kunde tro. Men den doktorn såg ju heller inte illa ut. "Jag har min läkare med mig", sade man och presenterade honom för sina bekanta. En dam tålde inte musik, en annan kunde inte göra en bilfärd utan suggestion, och doktorn suggererade. Det räckte en liten tid. Han hyrde en elegant våning och slutade att följa med sina patienter. "I afton skall jag tänka på er", sade han i stället. "Det gör samma nytta." Naturligtvis

fick han också andra patienter, sådana som ledo av svåra åkommor och varken hade lust för teater eller bilfärder. Och dessa patienter stadgade hans rykte. Han var en stor filur.

Stefan log.

— Någon sådan läkare känner inte jag, sade han.

— Å, det är bara för att ni läkare hålla ihop! Alla äro ni utan vank och lyte. Ett härligt släkte! Kom, så gå vi, Ester, du svimmar, om jag pratar längre.

Ester reste sig ur soffan. Genast tyckte Stefan att soffan föll ihop — förlorade sina konturer och sitt behag.

— Vill ni inte ha mera te? frågade han i hopp om att åter få henne att sätta sig ned.

Men Annie hade nu gripits av nervös oro. Hon drog Ester i armen. Receptet i hennes väska sög. Efter ännu en stunds småprat togo de båda damerna avsked. Stefan följde dem ut i tamburen. Tyra kom inte på hans ringning. Hanna underrättade honom i en högljudd viskning från köket att Tyra gått ut i ett ärende.

Sedan Stefan öppnat ytterdörren för sina gäster, gick han tillbaka till fönstret i biblioteket. Annes och Esters hattar skymtade ett ögonblick över staketet, då de försvunno in i pensionatets trädgård.

XVI.

Krister lekte med den lilla flickan Inga. Det var en lek, som var bekväm för honom själv. Han satt i sin vilstol och kastade en stor grant färgad boll nedåt trädgårdsgången. Inga sprang efter bollen och kastade den tillbaka till Krister. När den inte nådde målet, rultade hon själv efter den. Hon hade mycket roligt. Ibland skrek hon av skratt. Ofta rullade bollen i alla möjliga kroker och hamnade på gräsmattan eller i en buske. Ingas röda klänning, översållad av små vita prickar, pöste muntert ut, och då hon ovigt bockade sig ned efter bollen, visade sig ett par vita byxor med spetsar kring de knubbiga knäna och två små tjocka ben i yllestrumpor. Annie hade en stund suttit och sett på leken från sitt fönster. Nu böjde hon sig ut och ropade:

— Herr von Block är så ensam. Var är fröken Steen i dag?

Krister tittade upp. Solen stack honom i ansiktet.

— Hon for i morse till staden för att uträtta ärenden, svarade han.

— Jag kommer ner.

Strax efteråt var hon där, klädd i en trikåklänning av en bjärt grön färg med en vid krage kring halsen och en knuten rosett med fladdrande ändar. Hon såg

inte äldre ut än en skolflicka. Hon satte sig på en gungbräda, som blivit utflyttad. Den granna bollen kom nu studsande. Hastigt tog hon fatt den och kastade den på Krister. Han fångade den i luften och såg på henne med bollen tryckt i sin famn. En sötaktig doft av puder hade följt med bollen. Hennes läppar lyste röda.

— Pass på, ropade hon muntert, lillan väntar.

Krister lät bollen rulla utan att se på lillan, som borta i hörnet av gräsmattan stod med framsträckta armar och tindrande ögon.

— Hurudant är det i Stockholm nuförtiden? Det var så länge sedan jag var där... Krister suckade lätt.

— Härligt, utbrast Annie. Har ni dansat på Cecil? Jag brukar gå där. Det är en sådan utmärkt orkester.

— Jag har bara varit på Cecil ett par eftermiddagar, sade Krister. Jag vågar inte dansa.

Hon gav honom en ömkande blick och sköt ut munnen.

— Raska dig, unge, ropade hon till Inga, som på egen hand börjat rulla bollen än till den ena sidan av gången, än till den andra.

Bollen kom åter rullande. Annie sprang upp och tog fatt den. Sittande på huk och med plirande ögon gav hon bollen en knuff tillbaka till den lilla flickan. Men bollen fick denna gång för stark fart. Den for i väg till andra sidan av trädgården. Lillan gav till ett skrik och hoppade efter den. Den röda klänningen såg nu på avstånd också ut som en boll, bara en litet

större, som lätt och studsande förföljde den mindre bollen. Annie satt alltjämt på huk framför Krister. En längtan glimtade till i hans ögon. Han böjde sig fram med utsträckta händer.

— Tag fast, så lyfter jag er upp.

Genast lade hon sina händer i hans. Men då han försökte lyfta upp henne, tumlade hon framåt, ögonblicket efteråt hade hon raskt rest sig, men han hade känt den lätta tyngden av hennes kropp mot sina knän.

— Det gick inte för att ni satt i stolen, skrattade hon. Inga! Inga!

Hon rusade ned i trädgården efter sin flicka. Him-meln var blå, ljus blå som den är om våren. Ett lätt soltöcken svepte över marken och kom gräsmat-tornas bleka gröna och buskarnas djupare färg att frestande skimra. Krister reste sig inte. Han kände sig upprörd som vid läsningen av en kärleksroman. Nu kom Annie tillbaka. Lillan gungade på hennes arm. Hon kysste henne och sträckte fram barnet mot Krister.

— Farbror också kyssa lillan, sade hon smeksamt.

Krister kysste Inga, hastigt, nästan blygt. Det lilla ansiktet hade en smak av ljum mjölk och en doft av rosenblad. Barnflickan syntes på trappan.

— Se här, tag henne, sade Annie.

Den lilla började genast skrika. Hon ville inte in. Men Annie lät henne bäras bort. Nu satt Annie på gungbrädan igen. Foten i den nätta skon vippade upp och ned.

— Nu blir ni nog snart frisk, sade Annie för att muntra upp Krister.

Krister följde med blicken den oroliga fotens rörelser.

— Jag vet inte, sade han litet trumpet.

Så log han sitt intagande leende.

— Ibland tror jag att jag ändå har det bättre än ni.

— Hur vet ni?

— Å, jag vet. De friska äro som små murmeldjur, de gräva och böka i jorden och se ingenting för sanden, som rinner dem i ögonen. De må bra. De känna ingenting. Men jag, som sitter stilla, har roligt åt skyarnas lek på himmeln. Det är som att från stranden se vita segel fara förbi. De andra hinna ju ej titta upp. De äro så friska, och först måste de gnugga sanden ur ögonen.

Krister flyttade sig litet i stolen och lutade huvudet tillbaka mot kuddarna. Annie gav honom en beundrande blick.

— Poet! sade hon leende.

De sutto tysta. Marken framför dem var hårt tilltrampad, glatt som ett golv. Senare skulle det köras grus till gångarna, hade Ester sagt. Annie fick en idé.

— Jag skall visa er de sista dansstegen, sade hon.

Krister vände sig ivrigt mot henne.

— Ja, gör det.

Annie var aldrig så till sin fördel, som då hon dansade — kanske därför att hennes nervösa lynne

vaggades till ro av dansens invanda, sig oupphörligt upprepande rörelser.

— Jag kan vissla melodien.

Hon började vissla en av de populäraste dansmelodierna som varje gatpojke drillade denna vår. Hon dansade långsamt, för att Krister skulle uppfatta stegen, men då hon märkte, att han bara såg på hennes gestalt, icke på hur hon flyttade fötterna, föll hon alltjämt visslande in i det vanliga jazztempot. Impulsivt sträckte hon ut armarna och tryckte dem åter mot sitt bröst, som om hon fångat någon, huvudet lutade hon på sned, i fantasien låtande det vila mot en manlig axel. Fullkomligt vanemässigt, nästan omedvetet, lade hon i sina rörelser in den slappa åtrå, det glidande lättsinne, som den moderna dansen uppenbarar och idisslar.

Krister kände sig plötsligt retlig. Han ville ropa till henne att hon skulle sluta, men med blicken hängde han fast vid henne, medan den framvisslade melodien knackade som små hårda fingrar mot hans panna. Då öppnades grinden. Han såg ditåt. En stel figur i svart kappa kom uppför gången. Det var fröken Steen. Annie, som inte märkte henne, stötte emot henne och stannade andfådd.

— Du milde, utbrast hon med blossande ansikte. Jag gjorde er väl inte illa?

— Nej, svarade fröken Steen kort.

— Tack så mycket för dansen, ropade Krister och klappade i händerna.

Fröken Steen gick fram till honom.

— Här äro kragarna, som jag lovade köpa, och hon lät ett paket falla i Kristers knä.

Men han fick inte tid att tacka henne, hon var redan på väg in. Uppkommen på sitt rum kastade hon av sig hatt och kappa och sjönk ned på en stol. Från trädgården hörde hon Annies röst. Fröken Steen noppade och drog i de nya handskarna, som hon skaffat sig i staden. Hon såg ned på händerna. De föreföllo alltför löjliga med handskarnas halvutdragna fingertoppar.

— Varför kom hon hit? mumlade fröken Steen.

Med en sorgmodig grimas slog hon händerna för sitt ansikte. Hon hade köpt litet choklad åt Krister i staden. Han tyckte om sötsaker. Framför hennes slutna ögon dansade ännu Annie. Och med ens visste hon det, detta hon kände var kärlek: kärlekens marterande svartsjuka, kärlekens svidande hunger. Hon älskade. Hon hade vetat det länge utan att förstå. Nu var det säkert, kanske det enda vissa i hennes fattiga liv. Och så fylldes hon av en stor glädje; den syntes henne så stor, därför att hon aldrig erfarit den förr. Hon älskade. Hennes liv var inte längre så smått och futtigt. Så var hon då lik andra kvinnor, inte en ensam gammal fröken, en kuriositet. Hon försjönk i tankar, som hon ej skulle kunnat forma till ord.

Gonggongen ringde. Fröken Steen lyfte upp huvudet. Hon hörde någon komma uppför trappan. Hennes dörr var inte riktigt stängd. Någon tog i dörrvredet och öppnade dörren till hälften. Det var Krister. Deras ögon möttes tvärsöver rummet, som för till-

fället tycktes vara ett kaos av påsar, paket och ytterkläder. Krister hade aldrig varit i fröken Steens rum. Nu steg han in utan att be om lov. Fröken Steen drog hastigt av sig de nya handskarna.

— Ni sprang er väg så fort, sade Krister litet förlägen. Jag ville tacka er för besväret med kragarna.

Fröken Steen hade stigit upp. Hon ville fråga, hon ville säga till honom: "Tycker ni att jag är efterhängsen? Plågar jag er? Är ni trött på mitt sällskap?" Men ingenting av detta kom över hennes läppar. Gonggongen ljöd för andra gången.

— Vi måste skynda oss ned till lunchen, sade då fröken Steen med en liten suck av lättnad.

XVII.

Stefan hade varit i staden hela dagen. Mottagningen hade dragit länge ut, och sedan hade han ätit middag på en restaurang. Nu var klockan sju på kvällen, och han stod på Sturegatan och visste inte, om han skulle bestämma sig för en teater eller fara hem. Han började långsamt promenera upp mot Karlavägen, rökande en cigarrett. I vårskymningen lyste gatan framför honom vit med ett nästan fosforescerande sken. Det vita skenet gav åt gatan något stilla och helgat, trots bilar och spårvagnar, som då och då rusade över den. Det var ett moln uppe på himmeln, som sände ned detta ljus, likt en väldig skål av bländande alabaster lutade det sig sakta åt sidan och tömde över staden en genomskinlig flod av kvarglömt solljus och kyliga dimslöjor.

Stefan kom upp till Karlavägen. I planteringen stodo trädens kronor ljusgröna. Det doftade av nya löv, och en syrlig kvällsfukt spred sig från de innersta grenarnas dunkel. Stefan fortsatte sin promenad på Karlavägen. Han kunde inte besluta sig för vad han skulle göra. Det var, som om det klingat i den fallande skymningen omkring honom. Tusen små späda klockor svängde sina kläppar i trädens grenar, i rabatens täta gräs, ja hängde i rader på skymningens

spända silvertrådar. Blanka fönster på ömse sidor av gatan speglade i sig de grönskande träden. Icke en lampa var tänd innanför dem, ingen människa sågs röra sig. Dagens jäktande rörliga liv var över, kväl-lens oro med dess hets efter förströelser hade ännu inte begynt.

En barhuvad flicka sprang över gatan alldeles förbi Stefan. Hon vände ett leende ansikte med ett par glittrande ögon mot honom; så uppslukades hon av en portgångs mörker.

Ofrivilligt stannade Stefan. Han hörde bara ekot av hennes lätta fotsteg inifrån portvalvet. Så tystnade också det. Vad dolde sig i denna skymning, vilka hemligheter ruvade den över?

När lyktorna började tändas, försvann ändå icke den blida trånad, som snärjt Stefan. Människor myllrade fram inom lyktornas ljuscirklar. De rörde sig framåt två och två, viskade, logo. Fönstren strålade upp, skuggor fladdrade bakom tunna gardiner. Från en våning ljöd dansmusik, en grammofon skrek inifrån ett kafé.

Stefans tankar började flyga. Ett ansikte dök upp i hans minne, blekt, med ett bönfallande uttryck, höjde det sig mot honom. Varför tänkte han på det nu? Det var en patient, en ung gosse, som dött i mars. Var det våraftonen, som redan tycktes ha slocknat bakom honom, som väckt minnet till liv? Gossen hade dött lugnt, medan de förtvivlade föräldrarna gripit efter hans händer, som om de försökt hålla honom kvar. Stefan, som så ofta var i närheten av

döden, hade aldrig så obevekligt känt dess verklighet och ofrånkomlighet som då. Kanske var orsaken den, att den döende var så ung, kanske var det föräldrarnas nästan vilda förtvivlan över att mista sitt enda barn.

Stefan trodde inte som gossens föräldrar på att de skulle återförenas en gång. Livet var avklippt, kroppen skulle multna, nya släkten skulle hänsynslöst trampa över den lilla graven, där den unga gossen, en gång en faders hopp, vilade. Tron på en uppståndelse var väl endast uppblåst av en lidande mänsklighets vansinniga självförhävelse, som ej ville tänka sig att ett ljus, tänt på Vår Herres befallning, skulle tillåtas att brinna ner och förintas. Så ansåg Stefan. Men denna vårafton tycktes honom det levande livets gränser suddas ut, blåna bortom verklighetens berg och där bortom övergå nästan omärkligt i ett underbart land, som kastade obestämda kylande skuggor över marken han trampade. Att drömma, att vara vaken, att vara död, att vara levande — säg, var gick väl gränsen? I den bleka skymningen nyss skulle han icke kunnat säga det, och nu, då människorna likt svarta vålnader döko upp inom lyktornas ljusringar och försvunno igen, visste han det icke.

En herre och en helt ung dam gingo förbi honom och nickade åt honom utan att stanna. Han ryckte till, och hans sinnesstämning kastade genast om. Det var Ryd och den ryska flickan. De hade åter försvunnit i mörkret. En längtan flammade till inom honom. Hade den ryska flickan givit sig åt Ryd?

Var hon redan hans? Men han tänkte inte på den ryska flickan. Han tänkte på Tyra. I dag efter mottagningen hade hon bett att få ligga kvar över natten i dubbletten på Norrlandsgatan. Hon hade förut fått löfte om att vara ledig följande dag för att fara till en släkting i Södertälje. Hon ville resa med ett tidigt tåg, och det var besvärligt att från villan komma in till staden på morgonen. Naturligtvis fick hon för Stefan stanna i Stockholm över natten. Vad gjorde hon nu? Var fanns hon? Stefan började granska varje par han mötte. Han var så säker på, att Tyra just nu gick så, som dessa unga flickor, arm i arm med en man. Den ena efter den andra passerade tätt förbi honom på Strandvägen. Han såg röda munnar, ömma leenden, mjuka kinder, tindrande ögon. I gatans halvmörker, i skenet från lyktorna upptäckte han inga fula drag eller simpla miner. Ögonblickets lycka, värmen från älskarens arm gav varje flicka, även den fula, ett skimmer av skönhet. De voro på väg till ett rum med en mjuk soffa, eller kanske endast till en undangömd plats under något nyutslaget, dof-tande träd på Djurgården. Han ville gripa åt sig en ur högen, en kvinna, redan uppeggad av sin älskades smekningar, med läppar leende skilda åt, beredda att möta hans kyss. Vad skulle det göra henne, om det var Stefan eller någon annan? Åtrån brann, dess låga skulle slicka åt sig varje begärelse den mötte på sin väg, låta den sjunka i ett hav av gnistor, förtäras, brinna ut. Efteråt skulle de se på varandra med blanka ögon.

— Vem är du? Jag känner dig icke. Farväl.

Stefan bet sig i läppen. Det var alltjämt Tyra han tänkte på. Men han tvekade att taga henne. En aning sade honom att hon utan mycket motstånd skulle bli hans. Men sedan? Skulle han inte än en gång erfara den skräck, som en gång förut skakat honom. Skulle inte också hon stelna, bli kall i hans famn? Han älskade henne inte. Efteråt ville han henne ingenting. Stundens lust kunde inte räcka över de döda timmar, som skulle följa. Tyra kom honom alltid att bittert erinra sig den franska flickan. Det var något hos henne, kanske något ödesbestämt, en sensualism, som fanns där för dess egen skull, utan högre mål, förbunden med jorden, med allt som rörde sig och växte, fett och gott som myllan, glödande som den underjordiska elden under berget.

Stefan kastade ifrån sig cigarretten med en suck. Han märkte, att han ibland tyckte, att Tyra var lik Ryds ryska flicka, ibland kvinnan från Paris, ibland åter en dam han mötte på gatan. Bilden av henne, som han bar inom sig, tycktes flyta omkring överallt, stundom stelnande till ett ansikte ur vimlet, så att han ryckte till och trodde sig se Tyras drag där de icke funnos. Han var ingen eremit. Han hade ägt andra kvinnor efter den lilla fransyskan utan att straffas, som den gången, för sin erotiska egoism. Men Tyra, nej, hon skulle bereda honom smärta, lidelsen skulle bli till bett, icke till smekning, om den ej stelnade i kyla och död. Borde han inte nu ta tåget hem? Det var så omöjligt att besluta sig i kväll.

Han gick in på en biograf. Det var aftonens andra föreställning, som redan börjat. När ljuset tändes, upptäckte han på en bänk framför sig Annie Hillgren i en charmant promenaddräkt. Bredvid henne lutade sig en herre mot hennes axel och läste på programmet i hennes knä. Han hade en frappant profil och ett rödlätt, friskt ansikte. Som om Annie känt, att någon betraktade henne, vände hon på huvudet och mötte Stefans ögon. Då nickade hon vänligt och log. Medan figurerna på den vita duken dansade och mördade, svimmade och kysstes i hastigt tempo till tonerna av orkestermusiken, vilken dövade åskådarens öron som ett jämnt och dånande vattenfall, fortsatte Stefans tankar att vrida sig. Där var nu Annie Hillgren, snuddande vid mannen bredvid sig, obekymrad om sitt rykte, med morfinsprutan i fickan till hands, om ledsnaden eller tröttheten skulle gripa henne. Förmodligen hade hon aldrig tvekat mellan rätt och orätt, passion eller andlig kärlek. Hon hade tagit emot vad som räckts henne och njutit därav. Och Ryd, som Stefan nyss mött med Annusjka — gjorde de icke alla detsamma: kramade i sin famn stundens lycka, väl vetande att den i nästa ögonblick kolnad skulle falla till marken. Varför skulle då Stefan driva omkring en sådan vårkväll ensam och med ett sinne, som trånade? Han lutade sig fram och betraktade skådespelet, som rullades upp framför honom. Alltid detsamma här som i livet — evigt, oföränderligt detsamma. Tröttnade då ingen på detta passionens ledmotiv, som envist som böljan

mot stranden gick genom allas öden? Alltid skulle det fängsla: längtan, saknad, svartsjuka, kval, himmelsstormande fröjd — detta svall av känslor, som är lidelsens och kärlekens kännetecken. Stefan såg på de vita, uppåtriktade ansiktena omkring sig. Ja, dessa människor kände igen sig själva. Den där flickan med den sjaskiga, skära tyllhatten och de grova händerna, hon var hjältinnan. Han såg det i hennes ögon, det gjorde ingenting, att hon ej hade klänning av guldspets och pärlcollier värd en förmögenhet, hon visste ändå vilka tankar, som rörde sig bakom den sköna kvinnans panna, då hon såg på mannen, hon kände till de sensationer, som vibrerade under hennes vita hud. Detsamma, alltid detsamma, den älskade mannen må vara en kryddbodsadonis med pomaderad lugg, en grovarbetare med smuts i varje por av sin hud, eller en hög diplomat, en millionär.

Den kyliga luften slog emot Stefans ansikte, då han kom ut på trottoaren igen. Fru Hillgren försvann nedför en tvärgata med sin arm i den där mannens. Klockan slog elva i ett närbeläget kyrktorn. Stefan måste fara hem. Men han gick inte till stationen. I stället började han gå mot Norrlandsgatan. Han ville se, om det lyste ur ett fönster, om hon var kommen. Nu stod han på motsatta sidan av gatan framför sitt hus. Ja, där lyste det — i hans våning. Hon var där, och han stod här nere på gatan. Situationen var löjlig, ohållbar, dum. Han sade det till sig själv, men han gick inte upp. Samma känsla av drömlighet och överklighet, som behärskat honom förut på aftonen,

intog honom också nu. Ljuset från hennes fönster brände mot hans ögon. Det minnet skulle han bära med sig: en gata med mörka husrader och ett glimmande fönster... De flesta människor ha ett sådant minne. Längre fram i livet dyker det åter upp en skymmande vårkväll, detta lysande fönster, innanför vars rutor allt det som ens sinnen trånade efter dolde sig. Stefan gick inte upp. I hans fantasi var deras korta kärlekshistoria redan genomlevad: extasen, smärtorna, det ömkliga slutet. Han hade redan ägt henne, sammansmältningens ögonblick inträffar ju alltid långt innan det i verkligheten sker; upplösningen anas, redan då åtrån vaknar. Men inom honom stack en längtan efter att återupprepa detta ägande, att skynda uppför trappan och sluta henne i sin famn. Han var säker på, att hon med strålände ögon skulle se på honom och viska: "Du kom ändå igen." Också hon visste att de redan tillhört varandra, att allt endast nu skulle bli en förnyelse av något, som en gång skett.

Stefan ryckte till. En man snuddade förbi honom och såg upp mot honom med en drucken, fladdrande blick. I dessa ögon, rödkantade och dimmiga, varseblev Stefan återspeglingen av ljuset uppifrån fönstret. Han blev ond, som om man ryckt ifrån honom något. Den druckne, som fortsatte sin vacklande promenad, ibland på trottoaren, ibland i rännstenen, hade en stråle av ljuset i sina ögon. Han gick bort med det — utan att veta det. Så skulle de alla, så länge hon inte var hans, ta bort en liten bit av henne, en liten del.

”Det är väl dock för någon mans skull hon så ofta far in till staden”, tänkte Stefan och mindes kärleksparen han mött på Strandvägen. Han rörde sig icke. Han blev stående på trottoarkanten, till dess den upplysta fönsterrutan plötsligt blev svart. Då gick han, skrattande åt sig själv. Han kom ej med tåget, utan fick ta bil hem till villan.

XVIII.

Annie ringde i telefon från Operakällaren. Hon hade begärt numret till pensionatet, och medan hon väntade på att komma fram, gläntade hon på telefonkioskens dörr. Från kaféet hördes musiken. Genom dörrfönstret såg Annie fröken i cigarrkiosken sälja cigarretter åt ett par herrar i kavaj, som voro på väg till kaféet. De sade några skämtsamma ord åt flickan med den blonda peruken, innan de fortsatte.

— Det var Reinhold Renström, mumlade Annie. I detsamma fick hon sitt nummer. Ester svarade själv. Klockan var elva på kvällen.

— Glömde ringa förut, sade Annie muntert i luren. Jag blir borta i natt. Var inte chockerad. Jag är bara bjuden till Ivar. — Ja visst, där äro flera andra. Hur kan du tro? Ja, jag ligger i våningen över natten. — Tack skall du ha!

Med ett litet skratt hängde hon åter upp luren. Ute i tamburen pudrade hon sig framför spegeln. Hon hade en ljusröd klänning, som hängde rak över höfterna, och om halsen en mårdboa. Mårdens lilla vassa huvud med de tindrande svarta stenkolsögonen stack fram vid den vita halsen.

När Annie kom in igen i kaféet, reste sig Ivar Lund-

stedt leende för att låta henne slippa förbi till platsen i soffan.

— Nå, du stannar väl hos oss, sade han med en självsäker och myndig röst.

— Ja visst, svarade Annie och tände en cigarett.

Hon nickade åt Reinhold Renström, som slagit sig ned vid deras bord. Han var mycket elegant i ny, ljusbrun vårkostym. Med sitt vanliga förälskade leende böjde han sig mot den lilla fru von Maast, som sög på en champagnecobbel. Hennes man, löjtnanten, hade skjutit sin stol från bordet, så han kunde se de dansande, som mittpå golvet rörde sig i en vid ring av sammanflätade armar och ben. Annie vände sig mot damen, som satt bredvid henne i soffan.

— Baby, sade hon. Varför dansar du inte?

— Jag vill inte, sade den andra högtidligt. Min man är uppe i Norrland, då skall väl inte jag dansa med andra.

— Pu, utbrast Annie och blåste ut ett rökmoln. Du är hemsk, Baby, oförfärdig. Du kommer att kola av i hyckleri. När din man kommer hem, säger du så dygdigt: "Jag har inte dansat." Nä-nej. Men vad gör du i stället? Du *sitter* och flirtar. Det är mycket värre. Upp med dig, Baby!

Hon kallades "baby" av alla. Det var en fet dam, gift med en major vid regementet. Där hon satt i sitt soffhörn i guldgul sidenklänning med kortklippt, färgat hår, som lät nackens välmående veck bli synliga, och med glittrande bruna ögon i ett runt ansikte liknade hon, trots sin bredd, en stor docka, en sådan som

man bara behöver luta litet tillbaka, för att hon skall sluta ögonen. Ivar Lundstedt såg på Annie. Hon märkte hans blick och knep ihop ena ögat över sitt glas. Men han hade en allvarlig min. Då han ännu var löjtnant vid samma regemente som Albrekt Hillgren, hade han varit förlovad med Annie, nu var han kapten i reserven och ägnade sig uteslutande åt affärer. Han såg emellertid ut som en militär med sin raka hållning, sin friska färg och korrekta klädsel. Annies man, som naturligtvis hade reda på att hon som blott sexton-, sjuttonåring varit förlovad med Lundstedt, brydde sig ej om att hon nu efter flera år åter börjat vara tillsammans med honom. I Annies ogenerade och öppna flirt med sin förre fästman såg han rentav ett bevis på, att hon ej hyste några ömmare känslor för denne — att hon endast fortsatte en lek som för länge sedan var utagerad och mistat sin spänning. Annie begagnade sig av hans lättrogenhet.

Plötsligt blev hon nervös av Ivar Lundstedts blick. Hon svängde sin boa runt halsen, så att mårduvudet kom i nacken.

— Vad ser du på? sade hon förtretad.

— På dig!

— Du milde, *du* måste väl ha sett mig förr.

— Ja, det har jag, sade han långsamt .

Men så slog han plötsligt om.

— Titta på studentskorna, utbrast han småmysande.

Det var en hel klass nyblivna studentskor som samlats i ena ändan av salen vid ett långt bord. Nu hade de rest sig upp för att sjunga studentsången. Deras späda flickröster läto så svaga i det stora kaféet, där röken hängde i tunga moln. De hade vita klänningar, och på huvudet buro de den vita mössan. Somliga fäktade med en smal spatserkäpp. Ett par medelålders herrar i frack, tydligen lärare, smålogo hult från övre kortsidan av bordet. Orkestern ackompanjerade artigt sången. Alla ansikten voro riktade mot den vita klungan av flickor. I salen började man gnola med, grova basröster blandade sig med de ljusa flickrösterna. "Inga sorger än — i våra sinnen bo." Hela salen sjöng med. Gamla herrar lutade sig röda i ansiktet tillbaka i sina stolar och brummade den gamla sången, som väckte så många minnen. "Och den ljusnande framtid är vår." Åt skogen med flickungarna, framtiden hör oss till! Man glömde att åren redan voro genomtröskade, man var åter student, och våren, den underbara, stod ljusblå och fylld av löften utanför fönstren. Nu skulle man strax bryta upp från kaféet, där alla skålar tömts, och gå hemåt med studentmössan på nacken och ansiktet vänt mot tågande skyar. En vit natt, den första, den enda, en natt som är nära att brista mot ens överlyckliga hjärta, en natt som aldrig kommer åter. Hurra! skreko studentskornas glada röster.

— Hurra, stämde Reinhold Renström in.

Han hade rest sig, när studentsången börjat. Han var inte riktigt nykter, och han såg ledsen ut.

— Härliga ålder, mumlade han och sjönk ned på stolen igen.

— Så oskyldiga de se ut, de kära barnen, sade Baby. De ha hela tiden druckit kaffe och ätit glass.

— De äro förtjusande, sade Reinhold Renström drömmande. Ingen enda är tjugu år.

— En bukett vitsippor, grymtade löjtnanten.

— Äsch, sade Annie, det där om vitsippor står i vartenda tidningskåseri dessa dagar, kunde ni inte hitta på något bättre?

Musiken stämde åter upp en jazz. Par om par började dansa. Vid studentskornas bord höll en flicka tal för lärarna. Annie dansade med Ivar. Han sade tätt i hennes öra:

— De komma alla hem till mig i kväll. Du också!

Det röda örhänget fastborrat i den lilla örsnibben klirrade och svängde.

— Jag far ut igen i morgon bitti, mumlade hon.

Hon hade i detsamma en vision av daggfrisk morgon, fuktigt ren med blanka, solbelysta blad, och hon tyckte, att luften i kaféet plötsligt kändes kvalmig. Hennes kind blev kritvit. Hon stödde sig bättre mot armen, som förde henne. Runtomkring sig hörde hon trampet av de andras fötter mot golvet, nej, de trampade inte heller, de tassade och gledo framåt i mjuka skor.

— Varför ser du inte upp? sade hennes kavaljer.

Nej, hon ville inte titta upp. Hon kände det där rödlätta, myndiga ansiktet så väl. Hon behövde ej se på det. Han brukade kyssa henne, nu också, mycket

på sista tiden. Det var så lustigt — som om de voro förlovade på nytt. Reinhold Renström dansade förbi dem på ledlösa ben och med fru von Maast tryckt tätt upp mot sig. Nu hurrade studentskorna igen. Annie skrattade till och lyfte på huvudet. Hon såg bort mot musikestraden, en svart italienare, som spelade första fiol, anförde med egenkär min orkestern.

— Jag sparkar till hans fiol, sade Annie, sparkar högt, så han trillar baklänges och spräcker skallen. Tror du inte det skulle sjunga i den också då, en utdragen ton, som höll danstakten? Hon hade sådana idéer ibland.

— Vem? Var? sade Ivar förskräckt och tittade över vimlet av de dansande.

— Dumbom, svarade Annie och gav honom ett lätt slag på axeln.

När de kommo tillbaka till sitt bord igen, började musiken packa in sina instrument för att gå. Alla reste sig från sina platser vid borden. Det började bli glest i kaféet. Studentskorna sutto nu tysta. En av deras herrar gjorde upp räkningen med kyparen.

— Nu, sade Ivar Lundstedt, kommer ni hem och dricker ett glas hos mig.

Annie smålog. Han hade tydligen inte bjudit dem i förväg, som han antytt för henne. Baby tryckte ömt hans hand.

— Det är så sent, så sent, mumlade hon sömnigt. Alla voro hågade att följa med upp i Ivars våning.

— Maast får laga supé åt oss, sade Ivar, medan

han granskade notan. Han är van från fältmanövrerna.

I dörren ut till bilen stötte Renström emot en av de små studentskorna, som stod och väntade på sina kamrater, vilka i tamburen ännu voro sysselsatta med att ta på sig ytterkläderna.

— Du är en lilja, en ros, en nyutslagen kalk, sade han med samma min av trötthet och leda, som han haft ett par timmar. Hon drog sig förvirrad tillbaka.

— Reinhold, kom då, ropade hans sällskap otåligt från bilen.

Uppe i Lundstedts eleganta våning vid Sturegatan kände sig alla genast hemmastadda. Efter värmen och röken i kaféet var det skönt att komma till de svala rummen, vilkas fönster stodo öppna mot Humlegården. Löjtnant Maast fördes ut i det lilla köket, och förråd av ägg och skinka, smör och bröd togos fram. Damerna dukade beskäftigt bordet i salen och sprungo fram och åter med tallrikar och glas.

— Ni tycker om det här, sade Reinhold Renström och fångade Annies arm, då hon löpte förbi med några glas.

— Ja, sade hon med glittrande ögon. Sådana här improviserade supéer, då man får göra allt själv, är det trevligaste jag vet.

— Å, mumlade Renström. Det är för att ni tror att det är något bohemiskt med det. Ni känner er genast i släkt med artister och författare. De göra så

där, tror ni, duka på en bordsända med omaka tallrikar och en blomruska mittpå.

— Nej, släpp mig, skrattade Annie. Hjälp!

Renström hade hastigt kysst hennes kind. Hon skyndade fram till bordet med glasen. Baby satt redan där och åt med fundersam min tjocka skivor av schweizerosten som hon dragit till sig. Nu kom löjtnant Maast med ett par stora tallrikar skinka och ägg.

— Inte ett ägg är sönder, se bara, sade han stolt. Alla slogo sig ned.

— Det här verkar söndagsfrukost, anmärkte Ivar Lundstedt.

— Å, det är så gott, utbrast Annie. En snaps, lilla Ivar!

Brännvinsflaskan gick laget runt. Annies kinder blossade. Hon pratade oupphörligt utan att någon riktigt hann uppfatta vad hon sade.

Renström, som satt bredvid henne, utbrast plötsligt:

— Tyst nu, Annie, och låt mig tala.

— Vi äro inte du, sade Annie och lyfte sitt glödande ansikte mot honom.

— Jo, nu äro vi det. Du dricker precis lika mycket brännvin som jag, så vi kunna anse oss som bröder.

Annie skrattade utan att låta sig bekomma.

— Skål då, sade hon och tömde sitt glas utan att se på honom.

— Är det ingen som märker, att vi äro ena riktiga barnungar allihop? fortsatte Renström.

— Du pratar, muttrade Baby och högg sig en ostbit till.

— Jag skall bevisa det, envisades Renström. Vi voro trötta allesammans på Operakällaren, trötta och övermätta, vi åto ju sen middag, eller hur, men icke förty sitta vi nu här. Varför? Därför att vi äro barnungar — ingenting annat. Vi kunna inte sluta. Vi hålla på i det oändliga, hela natten, om det så gäller, bara för att ingen mamma eller barnjungfru hämtar oss. Och allesammans äta vi och tro att vi ha en förfärlig aptit, och egentligen äro vi inte hungriga alls. Men barn göra likadant på sina kalas, stoppa i sig med ögon som stå på skaft. Den värsta barnungen är väl Baby, titta så hon plockar i sig ost, inte för att det smakar henne, utan för att det är så livat att pilla på osten och skära fyrkantiga bitar.

Här släppte Baby kniven med låtsad förfäran.

— Vad du är ogentil, Reinhold, sade hon och tor-kade fingrarna på sin lilla spetsnäsdud.

— Han har rätt, ropade Annie. Men jag är stormförtjust att ingen barnjungfru kommer och hämtar mig, då skulle jag lägga mig på golvet och sparka och skrika. Minns ni på julgransplundringar, hur man genom salsdörren kunde se barnflickorna sitta i rader i tamburen och vänta? De voro så skräckinjagande, därför att de representerade vardagen, det tarvliga matoset satt ännu kvar i deras kläder, och de kommo hemifrån, där det inte var fest utan tyst och tråkigt, precis som vanliga dagar.

Hon avbröts av att grammofonen sände ut en pärlkaskad av toner. Ivar Lundstedt hade satt på en skiva. Alla hade hela aftonen dansat på Operakällaren, nu

fortsatte de. Men endast en liten stund: någon knackade med en käpp i våningen under dem.

— Så där ja, sade Ivar Lundstedt, det var kirurgen, som bor under mig.

Fru Maast såg på sitt armbandsur.

— Klockan är ju bara halv två, sade hon missnöjt.

— En del av mänskligheten måste ju sova också, anmärkte Renström.

Men Ivar Lundstedt sköt upp dörren till salongen. Det hade varit tänt i matsalen, men nu syntes en grå och töcknig morgondager smyga sig in genom salongsfönstren.

— Hu, det är ju morgon, sade Annie med en rysning, och medan Ivar tände det elektriska ljuset, drog hon ned persiennerna för fönstren. Men anblicken av dagern hade fått dem alla att frysa. Grogglasen kommo fram.

— Vi gå och lägga oss nu, sade Baby. Det är ju morgon.

Men Ivar ville inte höra talas därom.

— Det är kanske inte värt att dansa mer, sade han, de äro så noga här i huset. Men ni kunna väl ändå vara kvar en stund till.

Han satt på karmstödet av Annies stol och talade med henne. Hon lutade nacken mot hans arm och drack då och då små hastiga klunkar ur sitt glas.

— Stanna en stund efter de andra, sade han lågt.

— Ja, svarade hon med tjock röst och log litet osäkert mot honom.

Löjtnant Maast övade trollkonster. Han höll en enkrona i handen och lät den försvinna för att strax

åter visa att han hela tiden haft den liggande i handen. Baby var mycket intresserad, men fru Maast, som sett detta konststycke många gånger, hade en uttråkad min. Samtalen började avstanna, man var trött och ville ändå inte låtsas om det. Ivar satt hela tiden på Annies stol, de andra lyfte då och då glasen mot varandra.

— Nej, adjö nu, Ivar, sade slutligen Baby energiskt.

Ivar försökte inte längre hålla dem kvar. Ute i tamburen, där alla voro upptagna med att finna sina hattar och kappor och där avskedstagandet kom de dödade sinnena att åter livas, märkte ingen att Annie ej följde med.

Först då de gått ett stycke ropade Baby:

— Men vad blev det av Annie?

— Hon skulle visst hämta något där uppe, svarade Reinhold Renström och blinkade diskret mot Baby.

— Aha, sade löjtnant Maast.

Och därmed var Annies öde i hennes vänners tankar åtminstone för den natten avgjort.

Uppe i Ivar Lundstedts våning stod Annie mitt på salongsgolvet i sin ljusröda klänning. Ansiktet var åter blekt, men ögonen skeno blå och stora. Hon lät sig långsamt glida in i hans armar, som han sträckte mot henne. Han kysste henne häftigt.

— Där, där, mumlade hon leende och vände än kinden, än munnen mot honom.

— Du kysser mig ju inte, sade han barskt och höll upp. Hennes ögonlock voro halvslutna.

— Jag orkar inte, mumlade hon.

Då släppte han henne och gick bort till bordet och tog en cigarrett. Hon sjönk ned i soffan. Han kom fram till henne efter att ha tänt cigarretten.

— Tror du, jag låter mig nöja med det här? sade han.

— Vilket då? log hon.

— Det här, jag vet inte vad du kallar det, lek, flirt, fortsatte han häftigt. Du låtsas ge och behåller ändå allting. När vi voro förlovade, då var du ju så ung, jag ville inte ta mer än du gav, jag hoppades ju också på, att du skulle bli gift med mig. Men nu . . . Har du då inga känslor själv? Brinner du aldrig? Jag har hört folk tala om dig. Du har rentav dåligt rykte. Man säger, att du haft älskare.

Han skrattade strävt:

— Ha de andra också nöjt sig?

— Du förolämpar mig inte alls, Ivar, sade Annie leende. Jag tycker inte illa om kyssar. Hon lutade sig fram och såg på honom. Allt som eggjar och retar och kommer en att drömma om tillvaron av en ännu ljuvligare sensation är mig kärt. Just när jag kysser dig, tror jag att den där underbara upplevelsen, då njutningen når sin kulmen, finns, jag suckar efter den, men inom mig vet jag, att kyssarna bedra mig, att de inte hålla vad de lova, att vad som sedan följer gör en nykter och förargad, pinar ens sinnen, liksom vi nyss, då vi kommo ut från ljuset i salen, ryggade tillbaka, när vi möttes av den grå morgondagern.

Hon talade hastigt med flytande tunga, som om hon fått nytt liv. I själva verket hade hon hunnit med

en spruta morfin, under det Ivar ute i tamburen tog farväl av sina gäster.

— Menar du att du inte har något nöje av det? sade Ivar.

— Ja visst.

— Men då går du ju omkring och bedrar folk. När du räcker fram den där röda munnen, inger du mig övertygelsen, att också du är fylld av passion. Hela din kropp talar om det.

— Jag kan inte hjälpa det, mumlade hon.

Han lade långsamt ifrån sig cigarretten.

— Jag älskar dig, sade han. Var hos mig i natt.

Då skrattade hon högt:

— Ja, visst vill jag stanna.

— Men du blir inte min, brusade han upp.

— Varför skulle jag...? sade hon och fingrade på borddukens fransar.

— Du är sämre, sämre än de andra, utropade han. Det är ju en fördärvads perversa lek med erotiken. Du drar till dig och stöter ifrån dig, allt för ditt nöjes skull. Den sunda naturen fordrar upplösning också på ett kärleksrus, reaktionen måste ju komma, och den kommer med själva extasen. Men du — du tvingar känslorna att balansera, att hålla sig kvar, du smakar aldrig extasen, därför att du tröttar ut dig långt dessförinnan.

Han tystnade, ty hon hörde på honom med glänsande ögon och ett njutningsfullt leende.

— Jaså, det där behagar dig tydligen, sade han kort.

— Du är orimlig, Ivar, viskade hon. Du vill tvinga mig till något, som är mot mitt väsen, och det är väl om något perverst.

De sutto tysta, han i ena soffhörnet, hon i det andra. Genom en springa i persiennen kom den grå dagern obevekligt silande trots ljuset, som brann i takkronan. Annie såg på Ivar. Tårarna runno utför hennes kinder, hon snyftade trött. Han drog henne intill sig.

— Men vad är det då? frågade han.

— Jag vet inte, mumlade hon. Jo, du förstår mig inte. Alla ni andra komma med så förståndiga skäl, varför det är så eller så. Bara jag . . . jag har inga skäl. Jag kan inte reda upp något ordentligt. Allting är bara som ett töcken. När jag är glad, fast jag vet inte om det är glädje, då skrattar jag, och när jag är ledsen, fast jag vet inte heller om det är sorg, då gråter jag. Jag gungar upp och ned. Jag har ju hem, jag har ett barn och en man, då skulle jag väl vara fullvuxen nu.

Hon rynkade lätt ögonbrynen.

Han visste inte, om hon var uppriktig, och han kände sig underligt osäker på henne. Den hetsiga stämningen, som härskat nyss mellan dem, hade plötsligt slagit om. "Man kan inte förändra henne", tänkte han, "hon måste få vara sådan hon är."

— Skall jag gå hem nu, sade hon.

— Nej, svarade han och strök lätt över det släta kortklippta huvudet. Jag skall ge dig ett par kuddar och en filt, så kan du ligga kvar på soffan.

— Å, då slipper jag gå hem. Jag är så rädd att vara ensam i våningen.

Han gick efter kuddarna och filten och ordnade allt åt henne. Med en liten suck lutade hon sig mot kudden och slöt ögonen.

— Vill du släcka, mumlade hon sömnigt.

Med en liten självvironisk känsla av att han var bra enfaldig, som lät kommendera sig, släckte Ivar takljuset och gick in i sitt sovrum. Men han lade sig inte utan blev sittande i en av de djupa skinnstolarna och stirrade framför sig. Han hade fått igen den unga kvinna, som han en gång för så länge sedan förlovade sig med. Denna Annie var ju ej ett spår olika den, som en vår lovat att älska honom. Jo, där fanns en nyans han inte riktigt kände igen, men han visste ju heller inte om morfinet. Var han glad att hon kommit tillbaka? Nu låg hon där inne på hans soffa och sov, medan han satt och frös i en stol. Vännerna, som varit hos honom, skulle bara veta. "Nu har Annie en älskare igen", gick ryktet. Och varje gång hade helt säkert detta rykte om hennes älskare varit lika felaktigt som nu. Men kanske det inte var så felaktigt. Gav hon sig inte varje gång ändå? Lät hon inte mannen vara medlet till hennes njutning och tillfredsställelse? Dessa halva förhållanden, denna halvutlämnade dygd, som gåvo henne själv och hennes handlingar ett försåtligt skimmer av oskuldsfull flickaktighet, var i själva verket något mera föraktligt än om hon berusad av livslust låtit man efter man taga sig helt. Han hade haft rätt nyss: hon var en bedragerska, hon

tycktes till och med ha lyckats bedraga sig själv. Svindlade hon inte i erotik, obekymrad om de verkliga värden, som måhända oupphörligt sjönko till botten? Han tänkte hit och dit, stungen av den för honom själv nedsättande förnimmelsen av att han, trots allt vad han visste om henne, var förlorad till henne. Hennes rörelser, hennes röda mun, den skimrande blicken bakom ögonhåren upphörde icke att locka honom. Han drömde därom, när han efter en stund föll i sömn i sin stol, medan Annie själv sov i det ljusnande rummet, allt under det att en solstrimma ängsligt darrade i det halvtömnda glaset bredvid henne.

XIX.

Annie hade kommit tillbaka med förmiddagståget. Ester, som hälsade på henne nere i hallen, sände en lång blick efter henne, då hon gick uppför trappan i sin skrynklade aftontoalett. Hon kom inte ned till lunchen, hon hade hälsat att hon ville sova. Det var en härlig dag, varm och solig. Men Ester hade ett betryckt utseende, medan hon gick i sina vanliga göromål på förmiddagen. Hon tänkte på Annie. Tidigt på morgonen hade Ester ringt till Annies bostad för att be henne göra några uppköp, innan hon for ut. Men ingen hade svarat. Det hade bara knäppt i telefonluren. Kunde det vara möjligt, att Annie ej legat hemma i natt, och skulle hon förneka det, om Ester frågade henne? Varför skulle Ester alls plåga sig med detta? Men för Albrekts skull måste hon vaka över svägerskan. Slutligen då hon utifrån trädgården, där Inga lekte, såg, att Annie åter dragit upp sin rullgardin, gick hon upp till henne. På Esters knackning svarade Annies röst glad och utsövd:

— Stig in.

Annie låg i sängen med armarna under huvudet och tittade upp i taket. Så hade hon nu legat länge utan att kunna besluta sig för att stiga upp. Trädet utan-

för det öppna fönstret kastade ett växlande spel av skuggor och sol på väggen framför henne.

— Är du mycket trött? frågade Ester och satte sig på en stol.

Annie vände leende på huvudet.

— Jo, det må du tro, svarade hon glatt. Och huvudvärk har jag också. Vi voro hos Ivar i natt — alla de vanliga. En kirurg, som bodde under, knackade med en käpp i taket. I Operakaféet var en skock studentskor, de sjöngo, du skulle bara hört dem, det lät som "bä, bä, vita lamm" och "Jungfrun gick till ki-i-llan".

— Jag ringde i morse till dig och ingen svarade, sade Ester med lätt bävande stämma. Hon kände sig litet förlägen.

Den andra svängde hastigt runt.

— Så du säger det där, log hon. Det ligger en hel värld av frågor och undran i din röst. Du milde, Ester, utbrast hon så, då hon såg uttrycket i Esters ansikte. Du tänker väl inte komma med moralpredikningar?

— Var du inte hemma då? sade Ester lågt.

Annie skakade på huvudet:

— Nej du, jag har inte satt min fot i våningen. Trodde du verkligen att jag skulle ha lust att ligga ensam i den där övergivna och tilltänkta våningen?

— Du sade, att du skulle göra det, invände Ester.

— Du milde, jag säger ett och menar kanske hundra andra saker. Jag låg kvar hos Ivar.

Ester satt stilla. Hon blev ond inför detta fräcka erkännande.

— Förklara dig, sade hon kort.

Annie stödde sig på armbågen och tittade på Ester under lugg.

— Bevare mig! Är du ond? Inte behöver du ta illa vid dig. Ivar och jag äro goda vänner, det måtte du väl nu ha reda på, och jag fick ligga på hans soffa. Det var inte så värst bekvämt, men jag somnade i alla fall.

Ester hade rest sig:

— Och vad tror du Albrekt skulle säga, om han får veta det?

— Kan du inte sätta dig igen? bad Annie. Albrekt får väl inte veta något, om inte du talar om för honom. Och du gör inte det, lilla raring! Jag kunde ju sagt till dig, att jag lagt av luren för att inte bli störd, eller något dylikt, det finns tusen små fina lögnar, som se ut som sanningar, speciellt gjorda för sådana tillfällen som detta. Men varför skulle jag narras, då jag ej har något att dölja?

— Har du inte något att dölja då?

Ester var förvirrad, hon visste inte vad hon skulle tro. Men innerst misstrodde hon den andra, som låg där och kastade sitt kortklippta huvud än åt ena, än åt den andra sidan av kudden.

— Nej, varför det? Jag stannade kvar i Ivars våning, för att jag tyckte det var kusligt att gå hem till mig. De andra märkte inte, att jag ej följde med dem.

Annie förteg dock en obehaglig episod, som inträffade då hon och Ivar på morgonen stego ut ur porten. I detsamma hade nämligen en kapten vid Albrekts

regemente, en riktig skvallerbytta, händelsevis gått förbi och gjort honnör, i det han förvånad och småskrattande betraktade dem båda.

— Och nu, fortfor Annie, inbillar du dig allt möjligt, lilla Ester? Du är gammaldags — jag menar inte, att jag är så fasligt modern, att jag inte inser, att det ej är fullt juste för en dam att ligga kvar i en ungarlsvåning över natten i stället för att gå hem. Men du har fördomar, gamla fina fördomar, det förstod jag genast. Till exempel anser du nu, att jag begått en otrohet mot min man, att jag helt enkelt *måste* gjort det, bara för att jag varit hos Ivar i natt. Nej, neka inte, du är full av sådana fördomar! Egentligen äro ni förfärligt omoraliska, ni gammaldags hederliga kvinnor — om man kinesar hos en herre en natt, kan det inte gå av för mindre än ett äktenskapsbrott. Nehej du!

Och Annie kastade sig skrattande tillbaka i sängen.

— Jag bryr mig inte om dig eller vad du gjort, sade Ester ond. Jag tänker på Albrekt.

Annie satte sig upp i sängen och såg med runda ögon på Ester.

— Nej, du bryr dig inte om mig, sade hon och hennes bleka ansikte fick med ens en hög rodnad. Vem bryr du dig egentligen om? Albrekt? Å nej. Har du då hans förtroende? Har du en aning om hur han ser på saker och ting.

Annie nästan stammade i sin iver att finna något att reta Ester med, och som tanklösa människor ofta

göra träffade hon nu rent instinktivt svägerskans ömtåliga punkt.

— Du får aldrig någon människas förtroende, utropade hon hett. Inte mitt, inte Albrekts, inte de gamla gässens där nere. Du lever ju inte med. Hur skall jag förklara det? Du är på något sätt avskuren från jorden, du hör inte dit, för du har inga rötter. Märker du inte, att de till och med hellre prata med en sådan tossa som jag än med dig, du ger dem ingen känsla av att de ha något gemensamt med dig. Och ändå har du ju varit gift. Du måste ha erfarenheter av människor, men du har skilt dig från dem.

— Tyst, sade Ester lågt.

Hon var inte ond längre. Stormen, som skulle gått ut över Annie för hennes dumma uppförande, hade vänt sig mot Ester. Hon kände att den andra, som pratade så fort och slungade ut så många ord, hade sagt något förfärligt — förfärligt, därför att det måste vara sant. Det var ju så. Hon, som törstade efter att hjälpa andra, blev själv alltid ställd utanför. Hennes moderliga sinne var på något sätt sterilt. Ingen behövde det. Det värkte inom henne av sorg. Hon ville springa sin väg, gömma sig och slå händerna för ansiktet.

Annie, som märkte den oväntade verkan hennes ord haft, ångrade sig redan. Hon steg ur sängen och stod nu stum och förvirrad och såg på Ester.

— Jag menade inte något, mumlade hon. Du blev så ledsen!

— Ja, sade Ester.

Nedifrån trädgården hördes lillans skratt. Grenarna utanför fönstret svängde, tunga av löv, prasslande av och an.

Ester reste sig.

— Du kommer väl ned till middagen då? sade hon utan att se på Annie.

Annie tålde inte denna stämning av outtalade tankar.

— Ack, var inte ledsen på mig, sade hon.

Hon hörde till dem, som ha lätt för att komma med ordet "förlåt". Hon sade det också nu med mild stämma och armen om Esters hals. Ester gav henne en blick. Hon kunde inte heller vara ond på Annie.

Annies nattliga äventyr, hennes trohjärtade försäkringar om att det hela ingenting betydde, Esters egen misstro, allt försvann för svedan i det sår Annie nyss tillfogat henne. Hon kunde inte sätta sig till doms över Annie. De voro så olika varandra, och Ester var ju enligt Annies försäkran så fjärran från livet.

— Ja, adjö så länge då, sade Ester hastigt.

Hon gick ned i trädgården. Från en bänk, som låg i skuggan av ett stort träd, betraktade hon Inga, som borta i solskenet byggde en stuga av små stenar. Fröken Steen och Krister sutto som vanligt framför byggnaden, och från verandan hördes justitierådinnans och fru Åströms röster. För första gången hade Ester en stark känsla av att hon rett in ett helt stort hus för främmande människor. Huset hade de gjort till sitt. Det var ju bara som det skulle vara, det var ju menat åt dem. Men på samma gång hade de skjutit undan

henne själv. En atmosfär av gamla minnen härskade överallt. Det var icke Esters minnen, hon hade ingen del i dem, det var de andras. Alla hade de lyckats göra sig hemmastadda. Stegen efter deras fötter hade redan börjat nöta trösklarna, fönster och dörrar, som för ett par år sedan blänktes nyreparerade och putsade, behövde snart målas om.

Ester smålog litet, då hon märkte, att hennes tankar började löpa i den vanda fåran, tyngda av praktiska omsorger. Hon styrde och ställde för sina gäster, bestämde maten, såg till att ingenting fattades i sovrummen, satte blommor i vaserna, nöp i gardinerna, så att de hängde rätt. Hon var en idealisk hushållerska, ingenting annat. Vad hade hon haft för högtflygande drömmar om att få lätta ensamhetens börda för andra ensamma? En romantisk idé, något i stil med det som stod i de goda böckerna, som hennes gamla barnsköterska läst. De behövde henne inte alls, dessa pensionatsgäster, lika litet som de förra, som icke stannat så många månader. De hade i stället sällat sig till varandra. Krister och fröken Steen tycktes ju på denna korta tid ha blivit förtrogna vänner, och fröken Steen hade ändå hela den tid hon förut varit hos Ester visat sig så stel och otillgänglig.

De tre äldre, herr Moustik, justitierådinnan och fru Åström, utbytte förtroenden, mindes gemensamma vänner, som de letade upp ur det förflutna, och funno varandra i samtal om sin ungdom. Inte ens herr Moustiks oroligt fladdrande fjärilar hade ju sökt sig väg till Ester.

Ester greps ett ögonblick av en darrande, hoppfull tanke, att felet inte låg hos henne själv utan hos de andra. De voro säregna människor. Alla hade de på något sätt blivit misräknade på sitt liv, och så hade de dragit sig tillbaka till ett eller två rum i Esters pensionat. Utanför familjen, lösslitna från de band som i det mänskliga samhället betyda så mycket, kände de sig nu som tillhörande en hemlig orden: de ensammas orden. Inifrån sina fönster spejade de misstänksamt på dem, som drogo förbi på landsvägen, och i sitt hjärta avundades de dessa, att de gingo med armarna omslingrande varandra. Kanske trodde de också, att Ester hörde till de andra, och förstodo ej, att hon var lika ensam som de, ja ensammare, eftersom de funnit en tillfällig tröst i samvaron med detta lönnliga samfunds bröder och systrar. Men så mindes Ester Annies ord om, att det var hon som inte hade några rötter i jorden, att det var hon, som levde till och med skild från sina minnen och som därför ej kunde ha något gemensamt med pensionatsgästerna, vilka dock voro levande människor.

Då sjönk Esters hopp. Hon visste nu hemligen vad priset var för att hon skulle vinna de andra: det var inte bara att söka sina rötter till jorden, gemensam för alla, hon måste också utlämna sig själv, gräva fram sitt ensamma, längtande hjärta och låta dem bita i det. Det var så man vann dem, de ville lukta sig till ens blod, för att förbrödringen skulle kunna ske. Men var hon inte även främmande för sitt hjärta, liksom för människorna? Hon, som längtade efter män-

niskor och hatade och fruktade ensamheten, kunde icke nå fram till någon, därför att hon icke ens kände sitt eget hjärta. De flesta leva ett helt liv utan någon kännedom om sina innersta önskingar och tankar. Rent mekaniskt röra de sig i den yttre periferien, obestämt förnimmande hjärtats avlägsna bultande. De förefalla sunda och naturliga, riktiga idealfigurer, därför att de så sällan råka i konflikter, men en stund skall alltid komma, då de upptäcka sin brist och förtvivlade förstå, att de alltid rört sig alltför långt borta från sitt hjärta för att ens kunna nås av dess darrande, varma ström.

Ester kände aningen om detta vakna inom sig. Och hon blev rädd. Hon såg upp. Någon hade sällat sig till Krister och fröken Steen där framme vid byggnaden. Hon kände igen honom. Det var doktorn. Nu pekade Krister åt det håll, där Ester satt. Stefan Norelius vände sig om och gick nedför gången. Han hade ingen hatt. Solen lyste på det ljusa håret och den bara pannan.

— God dag, fru Befverfeldt, sade han, när han kom fram till henne. Krister tycks ju hålla sig kry.

Hans lysande grå ögon mötte hennes, och hon kände sig med ens lättad, som om han med sin ankomst ingripit och räddat henne från något.

XX.

Den där dagen, då Stefan kommit till Ester, när hon fylld av grubbel suttit ensam på bänken i trädgården, hade något inom henne stuckit till. Blicken ur de grå ögonen väckte en känsla, som hon förvånad tyckte sig ha erfarit förr — för länge sedan. Först hade hon smått road och litet förvirrad skrattat däråt. Men medan hon gick i sina dagliga sysslor, växte denna stämning av glad oro inom henne.

Det var en förnimmelse, som hon kände igen från sina allra första flickår. Hon gjorde sig till slut reda för vad det var. Som alla unga flickor hade hon haft lätt för att svärma för någon: än var det en lärarinna, som hon beundrade, än en skådespelare, än en herre, som hon träffat på en bal och som utan att yttra många ord, bara genom sitt uppträdande eller sina vackra ögon gjort ett outplånligt intryck på flickhjärtat. Detta svärmeri hade icke mycken förbindelse med verkligheten. Föremålet omgavs med ett skimmer av rosiga drömmar, naturligtvis utan att ha en aning därom själv. De senare åren hade Ester ej känt någon benägenhet att svärma för någon. Hon hade väl haft allvarligare saker att tänka på, måhända gjorde också hennes erfarenheter av livet och människorna sitt till, att hon ej hade så lätt att råka i

hänryckning. Men i dessa dagar fann hon, att hon just gick och bar på något liknande flickårens svärmeri. Och det gällde Stefan.

Hon hade alltid tyckt bra om honom. Han var enligt hennes åsikt en behaglig människa, naturlig och älskvärd, en man, som man skulle kunna lita på, om det behövdes. Men den vaknande känslan hade ingenting att göra med dessa egenskaper, som hon anade funnos. Svärmeriet är ju ofattbart, flygande, utan kropp, lik en fladdrande, spetsig svalvinge mot den blå himmeln som skymtar förbi ens av solen bländade öga, innan man hinner uppfatta något så massivt som en hel fågel.

När Ester tänkte efter, måste detta ha börjat redan den där kvällen, då hon kallat på doktor Norelius för Krister och han hade suttit på Kristers sängkant med skenet från taklampan över sin panna och sitt ljusa hår. Men då hade hon ej förstått det. Hon sökte inte jaga bort dessa tankar. Tvärtom välkomnade hon dem nu ivrigt, glad över att i dem finna en förströelse och en tillflykt undan den svidande ensamhetskänslan.

Vad som föll sig helt naturligt för just Ester att beundra stod nog i ett visst samband med Stefans val av yrke. För henne, som drömt om att få hjälpa människor och att mottaga förtroenden, måste ju läkaryrket ha ett skimmer av idealitet över sig. Här om någonsin skulle man väl komma nära människohjärtat, skulle man kunna lindra och hejda lidanden och sorger. Hon tänkte inte på alla läkare, som blivit rena affärsmän och som slutligen taxerade

sina patienter, som affärsmännen sina kunder, efter hur mycket pengar de kunde ta in på dem, inte heller erinrade hon sig andra, som låtit sitt yrke urarta till rena slentrianen. Flickårens drömmar blossade upp och tände en strålring av ljus kring Stefans läkargärning. Hon kände den icke alls, hon visste bara med sin nyvaknade svärmiska envishet, att den måste vara fylld av kärlek och uppoffring.

Men det besynnerliga var att alla dessa funderingar, denna känsla, som gjorde henne sådant nöje, ändå liksom uppstått ur intet. Om någon annan än Stefan just då kommit i hennes väg, hade han blivit föremålet för hennes känslor. I grunden var det endast hennes otillfredsställelse och hennes hunger efter sympati, vilka sträckte sig efter någon, som kunde mätta henne. Dunkelt anade hon också detta, men utan att det på något sätt dämpade hennes glädje.

En dag påminde Annie henne om, att de borde gå till doktorn och sätta upp gardinerna: Ester hade nu skaffat de där blå gardinerna och Stefan hade vid något tillfälle leende sagt, att han hoppades hon skulle hålla sitt löfte.

En eftermiddag gingo Ester och Annie alltså åter till Stefans villa. De småpratade under vägen muntert med varandra. Sedan den där gången Annie varit borta över natten hade Ester icke berört denna händelse vidare. Annie, som verkligen varit litet orolig för att Ester skulle bli obehaglig mot henne, hade till sin förtjusning märkt, att Ester i stället visade sig vänligare och mer tillmötesgående än förut. Detta till-

skrev Annie sin egen charm och storartade övertalningsförmåga, icke anande något om de krafter som satts i rörelse inom Ester.

Tyra, som öppnade dörren, underrättade dem om att doktorn farit på ett sjukbesök. Men detta behövde ju inte hindra dem. Tyra fick hämta en stege och några sysaker, och de började genast sitt arbete.

— Har du lagt märke till den där flickan, Ester? frågade Annie lågt, då Tyra lämnat rummet utan att erbjuda sin hjälp.

— Ja, svarade Ester, vad är det med henne?

— Hon är ju en riktig skönhet, mumlade Annie.

Det tyckte nu inte Ester. För övrigt intresserade hon sig inte nämnvärt för Tyra. Hon fäste det luftiga tyget på gardinstången i små jämna, smala veck. Annie klättrade upp på stegen och satte sig överst på den. Hon tittade leende ned på Ester, som nu satte i de sista nålarna.

Efter en stund var Ester färdig. Hon slätade på vecken, jämkade litet här och där och reste sig upp.

— Äntligen, sade Annie, då Ester räckte henne gardinen.

Ingen av dem hörde, att Stefan kom in i rummet. Han stannade i dörren och betraktade Esters uppåtriktade ansikte. Det slog honom, att hon såg ut som en ung frisk bondvinna med det blå bomullstyget böljande över sig; hennes hår hade färg av sädesfälten, och i hennes ögon speglade sig en sval vårhimmel.

I detsamma mötte han Annies leende min.

— God dag, doktorn, ropade hon.

Ester nickade också åt honom.

— Nej, se så vackert! sade Stefan.

— Ja, inte sant? svarade Annie. Hon såg snabbt från den ena till den andra, så vände hon ryggen åt dem och började sätta upp gardinstången.

Doktorn närmade sig Ester.

— Det var snällt av er att komma hit, sade han, oavbrutet betraktande henne.

Hon rodnade lätt.

— Det var roligt doktorn tycker om gardinerna, sade hon endast.

En flik av det blå låg ännu över hennes axlar. Stefan rörde lätt vid det.

— Jag har slutat, ropade i detsamma Annie. Hon kom ned till dem.

— Lyft bort stegen, kommenderade hon doktorn. Beundra nu effekten!

— Rummet har ju blivit ett helt annat, sade Stefan lågt.

Han hade samma känsla som föregående gång Ester varit hos honom. Det var hon, som gav honom denna förnimmelse av att hela rummet var förvandlat. Hon behövde bara sätta sin fot in i det, för att han skulle veta, att detta rum, som efter hans mors död tyckts honom kalt och ogästvänligt, med ens åter fått en fläkt av hem över sig.

— Jag måste gå nu, sade Ester. Plikten väntar.

Hon log och räckte doktorn handen.

— Kom igen en annan kväll, bad han. Låt oss ställa till en supé och ha det trevligt.

— De blå gardinerna tycks ha en briljant effekt, inföll Annie menande.

Stefan stod ett ögonblick kvar, då tamburdörren slagit igen efter de båda damerna. Så hörde han någon springa uppför trappan.

Han öppnade dörren. Det var Annie.

— Jag glömde... sade hon litet andfådd.

— Var så god och stig på.

De gingo åter in i rummet. Annie gav de nyupp-satta gardinerna en blick, liksom hämtande mod av denna ljusblå härlighet, så vände hon sitt blossande ansikte med de skimrande ögonen mot Stefan. Hennes överläpp drogs upp. Det var något av djur — av katt hos henne.

— Jag ville så gärna... började hon.

Stefan avbröt henne ohövligen.

— Jag vet, vad ni vill, sade han. Ni behöver inte säga det.

Hon slog ned blicken, fingrarna vred sig nervöst om varandra.

— Man måste minska. Jag kan inte ge er mer nu. Jag sade ju, att ni inte skulle kunna få något mer på en tid, tillade Stefan med en suck.

Hon lystrade till.

— Ack, nu tror ni, att jag passar på, just när jag har hjälpt er, för att ni inte skall kunna vara oartig nog att neka då, utropade hon, blottande sin innersta mening.

Stefan skakade på huvudet.

— Jag tror ingenting, svarade han.

— Jo, jo, fortsatte hon ivrigt. Ni tycker att jag är en sådan egoist, en sådan — drummel . . . Hon skratade till åt sitt eget uttryck. Men det är inte alls så. Jag tycker om att se Ester och er tillsammans. Märker ni inte, att jag hjälper er — bara skjuter på litet. Å, nu har jag pratat tungan av mig.

Hon bet sig i fingret, sneglande på Stefan.

Han stirrade häpen på henne.

— Vad menar ni? utbrast han. Men i detsamma han gjorde frågan, förstod han henne.

— Å, ingenting, mumlade Annie. Jo visst, jag tycker att ni och Ester — ni — ni passa så charmant ihop, tillade hon med naiv oförskämdhet.

Stefan kände en stark lust att ruska henne. Den ljuvliga, nästan poetiska stämning, som gripit honom då han nyss förut stigit in i rummet och funnit Ester där, försvann med ens.

— Ni vet inte vad ni säger, sade han hetsigt.

Annie var klok nog att inte komma med något mer. Hon ångrade litet att hon pratat.

— Jag går väl då, sade hon med mjuk röst.

Stefan svarade ej. Han stod och såg på henne. Han förvånade sig en smula över att han, trots det att han var ond på henne och att hon tröttade ut honom, ändå inte kunde finna henne helt osympatisk.

Det var faran med att vara bekant med Annie, man kunde inte bara skjuta henne åt sidan som en vanlig person, vilken man inte vidare vill bekymra sig om.

Alla hennes vänner hade känt detsamma. Det fanns ögonblick, då man tyckte henne vara fräck, dum, rentav idiotisk, men något visst hos henne, som inte heller kunde kallas charm, förförde en, just när man hade lust att banna henne. Kanske den skimrande blicken bakom kransen av svarta ögonfransar, kanske något bestickande i rösten: det var omöjligt att förklara.

— Ni ger mig ingenting? frågade hon på samma mjuka sätt.

Hon kom mycket nära honom och lade inställsamt sin hand på hans arm.

— Ni fick ju alldeles nyligen, svarade Stefan strävt.

— Å, det var så litet.

Men Stefan ville inte låta beveka sig den här gången.

— Sätt er här, sade han, så skall jag förklara det för er.

Hon satte sig vid bordet och såg på honom med stora ögon.

— Ser ni, sade Stefan och slog sig ned mittemot henne, ni har redan hållit på för länge med giftet. Även om ni inte tagit så stora doser, så tycks ni leva i ett ständigt rus, som oupphörligt spädes på. Något sådant kan ej fortgå i längden. Ni . . .

Men hon avbröt honom.

— Å, ni kunde ju så lätt skaffa mig lindring, sade hon bevekande. Ni behöver ju bara göra ett par streck på papperet med pennan. När jag har lagt mig om kvällarna, nu, när jag är utan morfin, blir jag iskall av skräck. Det sticker i kroppen, det suger. Jag vill slita och riva i något för att få ro. Det är likadant

nu, jämt, när jag inte har morfin. Och när jag har det . . . Å, ni vet inte — ingen vet. Det är, som om jag lyftes upp. Själva luften jag andas fyller mig med glädje. Jag tycker att alla äro så snälla mot mig — de älska mig. Ingenting irriterar längre. Hela världen glider framåt på mjuka sammetsstofflor.

Stefan satt tyst. "Det där är nu hennes patos", tänkte han. Hon är ytlig, pratsjuk, en riktig flicksnärta, men blotta ordet "morfin" gör henne nästan lyrisk.

— Ni är oförsiktig, sade han högt. Ni blottar er för mycket. Det tillstånd ni beskriver kommer mig att tänka, att ni ändå borde föras till ett sjukhus.

Hon flög upp. Hon var som en fågel, som fastnat med vingarna i ett osynligt giller och ångestfullt söker göra sig fri.

— Inte det, mumlade hon. Jag vill inte.

— Men lyd då mig, sade Stefan lugnt. Ni måste försöka. I dag får ni inte mer. Men om några dar, och håll ut den lilla tiden, skall ni få litet till. Jag är säker på att det skall lyckas. Ni är ju ung och har inte hållit på så länge.

— Min förre läkare ville också rädda mig, sade Annie. Han ville att jag skulle hålla upp genast. Det finns visst olika metoder?

— Ja, det finns många, sade Stefan leende.

— Men varför skall ni bråka? utbrast Annie retligt. Jag mår ju eljes utmärkt bra. Det är bara, när jag är utan morfin, som jag blir på dåligt humör. Så snart jag har det, är jag vid ypperlig hälsa. Det

visar ju just, hur nyttigt och oundgängligt det är för mig.

— Nå, vill ni försöka göra som jag säger, sade Stefan.

Ett ögonblick mötte hennes ögon hans. Han såg en blytlik ingivelse födas i dem, men han fattade icke av vad slag.

— Ja, ja visst, jag måste väl, sade hon.

Hon vred åter fingrarna kring varandra.

— Ja, ja, ja, skrek hon plötsligt till.

Så reste hon sig med generad min.

— Ni måste ursäkta mig, sade hon och räckte Stefan handen. Jag är så nervös.

Han följde henne ut.

— Vi träffas väl snart igen, sade han.

— Så snart som möjligt, ropade hon och sprang nedför trappan.

XXI.

Under de närmast följande dagarna efter det Ester och Annie satt upp gardinerna tänkte Stefan oupphörligt på de ord den senare så tanklöst utslungat. Fanns det någon mening i dem? Kunde det vara så, att han och Ester "passade ihop", som Annie uttryckt sig? Hade han inte ofta sista tiden tänkt detsamma själv? Han behövde bli gift. Han saknade en hustru. Kanske skulle ingen bättre än Ester vara lämplig därtill. I dessa hans funderingar fanns inte mycket av den erotiska känsla, som väl helst borde finnas i tanken på en blivande motpart i äktenskapet. För Stefan hade Ester ej ett spår av den sensuella charm, som gjorde honom så het, så snart han närmade sig Tyra. Men å andra sidan saknade han den inte hos Ester. Han trivdes med henne, hon gav honom en stark känsla av hemtrevnad och sund glädje. Och detta var väl framför allt något, som man borde söka hos sin hustru.

Dessa tankar togo för en tid bort hans känslor för Tyra. Åtminstone trodde han så. Han upphörde att lyssna efter hennes steg i våningen inunder. Han hörde inte längre hennes skratt eller hennes röst. Och bara för detta var han tacksam mot Ester. Med Tyra ville han ingen förbindelse. Det skulle vara en olycka för honom själv.

Med all makt sökte han sålunda samla sina tankar på Ester. Det var inte svårt. Bilden av henne, där hon stått vid hans fönster med det blå bomullstyget svallande över sina axlar, skymtade oupphörligt för hans inre syn. En sådan kvinna skulle hans mor gillat. Den tanken gladde honom. Han hade också en aning om att Ester själv hyste ett visst intresse för honom. Sådant känns i luften. Ibland blev han dessa dagar långa stunder sittande vid sitt skrivbord, blickande över till pensionatets trädgård. Ester var där ofta, hennes blonda hår glänste mellan de gröna löven. Han såg också Annies lilla flicka. Ester böjde sig över henne och lyfte henne upp i sin famn. Då log Stefan litet. Och när Ester med en moderlig åtbörd tryckte barnet mot sitt bröst, skymtade han i ett avlägset fjärran hägringen av en kommande lycklig tid.

En dag ringde Stefan från staden ut till pensionatet och frågade, om inte Ester och Annie ville följa med honom på teatern på kvällen. Dramatiska teatern hade ännu inte stängt för säsongen, och där spelades för närvarande en engelsk komedi, som ansågs rolig. Annie och Ester tackade med förtjusning. De skulle möta honom utanför teatern strax före åtta. Men när Stefan kommit dit och stod och väntade på dem, fick han se Ester stiga ut ur en bil utan Annie i sitt sällskap. "Det blir bara Ester och jag", tänkte han förtjust, alldeles glömsk av att han hade en parkettbiljett också till fru Hillgren i sin ficka.

Ester kom honom till mötes litet bekymrad.

— Annie har fått huvudvärk, sade hon brådskande.

Hon for in till staden redan på middagen efter att ha lovat att möta mig här. Men när jag nyss för säkerhets skull ringde till hennes bostad, klagade hon över att hon hade en så svår migrän, att hon omöjligt kunde gå. Hon hälsade och bad så rysligt mycket om ursäkt. Nu hade ni väl redan skaffat biljett åt henne?

— Det gör ingenting, sade Stefan muntert. Men för att ni ej skall vara ledsen, så kan jag försöka att få lämna igen den i luckan. Den går nog åt. Det är ännu en hel kö där inne i vestibulen.

Men inom sig tänkte han, att det var en av Annies vanliga nycker. Förmodligen hade hon blivit ond på honom, på grund av att han inte velat ge henne mera morfin.

Ester hade en ljus klänning på sig, och medan hon hastigt ordnade sitt hår framför spegeln i korridoren, stod Stefan på avstånd och betraktade henne. Hon fick syn på honom i spegelglaset och rodnade lätt. Andra damer trängdes omkring henne. Hon såg ståtlig ut ibland dem. Hennes axlar höjde sig över de andras.

En fläkt av värme, blandad med parfymångor, slog emot dem, då de stego in i den nästan fullsatta salongen. De funno sina platser. Ljusen slocknade. Ridån gick upp.

Det var en av dessa salongspjäser, där de uppträdande, kostymerade till lorder och societetsdamer, genom flera akter underhålla varandra i små föredrag, som hopplöst treva efter en poäng. Där fanns en odåga, en rolighetsminister också, som alla skrat-

tade åt, och en hovmästare naturligtvis, som öppnade dörrarna för gästerna med en förnäm min, som om det var han som ägde huset.

Ester gick mycket sällan på teatern. Därför roade henne allt. Hon skrattade med, blev helt röd i ansiktet av förtjusning.

Stefan förvånade sig över denna glättiga naivitet, som han inte väntat hos henne. Den rörde honom. Han visste inte, hur Ester med all sin praktiskhet, med huvudet fyllt av hushållsbekymmer längtade bort från det vanliga, om också bara för en liten stund. I kväll hade hon föresatt sig att ha roligt. Hon var lyckligt fri från alla slags syrliga litterära synpunkter och roade sig åt skådespelerskornas eleganta toaletter, interiörernas anordning, ja hela den atmosfär av överklassigt dagdrivarliv, som scenen framför henne utandades.

Under mellanakten gingo de upp i foajén. Här stötte Stefan samman med Ansgar Ryd och den lilla ryskan. De stodo sida vid sida i ett hörn och granskade de förbipasserande under Ansgars skämtsamma anmärkningar.

— Vi äro ute och roa oss, sade Ansgar, då han tryckte Stefans hand. Min hustru och son ha farit till landet, och fröken Rovnin har varit så vänlig att ta hand om mig för i afton.

Stefan presenterade dem för Ester. Han tyckte att Annusjka Rovnina såg spensligare ut, än han mindes henne. Här i den stora foajén, fylld av vandrande

människor, var hon ännu mycket mer lik en liten fågel.

Men då han mötte hennes glänsande ögon, såg han en eld brinna där inne, fladdrande, orolig, sändande små smala flammor omkring sig.

Ester och Annusjka närmade sig varandra. Och plötsligt föreföll det Stefan, som om Ester var ett stort block, hugget ur någon klippa, överklätt visserligen med något ljust och lätt, som hade vårens färgton men som ändå inte kunde ta bort det massiva och tunga, det överlägset, rofyllt vilande.

Han skrattade hemligt åt sin liknelse. Den syntes honom så förträfflig, då han nu såg den blonda, ståtliga kvinnan bredvid den lilla eldslågan. Men tanken gav också en viss flyktig osäkerhet åt hans känslor för Ester. Varför kunde hon inte vara som andra fylld av liv, sprittande aningar, häftiga impulser? De flesta kvinnor han träffat hade varit sådana. Ingenting massivt, ingenting av vila över dem, och själva denna oro, dessa ständiga nycker, som skapade en retande förnyelse åt deras uppenbarelser, spreda sig över till männen och gävo dem denna sugande åtrå, som, även när den ej blir tillfredsställd, är nerven i allt mänskligt liv.

Det ringde till nästa akt och sällskapet skildes för att återvända till sina platser. Stefan gick efter Ester nedför trappan. Han såg hennes rygg, hennes starka skuldror, halsens vackra fasta linje. Nej, hon var icke något stenblock, utan helt enkelt en idealisk kvinnofigur, en blivande maka och moder utan vank och

lyte. Han kände sig litet skamsen för sitt oupphörliga jämförande. Det var som om han valde och vrakade, en finsmakare, som icke kunde finna något gott nog åt sig. Han visste ju ej ens, om hon skulle vilja ha honom. Varför då dessa dumma spekulationer?

Då det hela var slut och alla strömmade ut för att trängas kring garderobdiskarna och få sina ytterplagg, möttes de fyra igen. De blevo stående vid dörren till salongen. Ansgar ville nödvändigt, att de skulle gå ut och supera. Stefan Norelius märkte, att han var vid festligt lynne och såg, hur han som något helt naturligt och självskrivet stack sin arm under Annas — liksom om han varit hennes herre och man. Stefan vädjade till Ester, som småleende stått och hört på dem.

— Skulle fru Befverfeldt ha lust? frågade han.

Litet irriterad iakttog han, hur också Ansgars blickar flögo mellan dem, granskande Esters utseende, värdesättande deras eventuella känslor för varandra. Ester svarade ja. Så foro de till Operakällaren. De fingo ett bord vid fönstret på glasverandan. Utanför skymtade Strömmen. Ett svagt ljud av dess brus trängde in. Det förde en stämning av sommarnatt på landet in i restauranglokalen. Man kom att tänka på en gammal mjölnarkvarn vid en fors, där den tjocka mjölnaren sov tryggt bland vita duniga mjölsäckar och ett kvarnhjul som stannat.

Ester hade inte varit ute och superat på länge. Hon hade hållit sig på landet och ej bekymrat sig om

Stockholm annat än när hon måst fara in och gå ärenden. Men dessa expeditioner hade hon helst avslutat mellan ett par tåg. Hennes forna umgängesvänner tycktes ha glömt henne, då hon så sällan hälsade på dem, och att komma ut till pensionatet hade aldrig fallit någon in. Nu fann hon alltsammans nytt och lustigt, de många borden med snövita dukar, kyparna som sprungo av och an med händerna fyllda av lockande karotter: röda humrar som i sitt tunga överflöd läto klor och huvuden hänga utanför assietterna, efterrätter av glass eller kaka artistiskt arrangerade, vinbuteljer, vilkas korkar sprungo upp med smällen av ett skott.

Hon såg på Ansgar Ryd och mötte hans ögon. De hade en nästan extatisk glans. Först hade hon blivit förbluffad över det klotrunda huvudet och det snaggade håret. Hon tyckte att han hade något av dvärg: detta tunga gammalmanshuvud på en spenslig kropp verkade nästan skrämmande. Men det gick henne som alla andra, hon blev intagen av honom.

— Stockholm om våren är en underbar plats att vara på, sade han till Ester, medan hans blick oupphörligt återvände till Anna Rovnin, som samtalande med Stefan.

— Ja, sade Ester leende.

— Men har ni stannat i staden någon hel sommar? fortsatte han. Det brukar jag göra ofta. Det är en vila, en ro här då, som man inte ens kan finna på landet. Trots resande och turister som fylla gatorna är det, som om staden sov bakom nedfällda persien-

ner, medan träden tyngda av grönska viska med varandra. Förlåt mig, men jag blir poetisk, när jag tänker därpå.

— Du talar som en bok, sade Stefan uppmunt-
rande.

En kypare satte fram tallrikar med snabba, tysta rörelser och bjöd sedan omkring fågeln, som de beställt, men Ansgar lät sig inte störa.

— När jag om sommarmiddagarna ser alla dessa, som rusa för att hinna med skärgårdsbåtarna, sade han, tycker jag att de äro bra dumma. Och när den sista båten lagt ut och slamret av den sista propellern dött bort, då känner jag mig alldeles ensam i hela staden. Inga vänner att skaka hand med, inga bekanta, som man måste lyfta på hatten för! Å, det är härligt! Bara de älskande paren äro kvar, och dem känner jag inte. Framemot kvällssidan, då musiken spelar från restaurangverandorna, dyka de upp i parkerna. Det är den fattigare stadsbefolkningen, de som inte ha råd att fara till landet. Detta är deras sommarnöje. Flickorna äro bleka om kinderna, och vore det full dager, skulle man kanske se, hur nötta deras kläder äro och att de ljusa strumporna, som lysa så förförligt i skymningen, blivit solkiga; men nu då de komma fram ur trädens skuggor med en lyktas ljus över sina ansikten, likna de små backanter med vinlövskransar kring sina huvuden. De skratta och viska med sina kavaljerer. Jag tror att de sitta inne med stora hemligheter — åtminstone *en* stor hemlighet: den att kunna ge illusionen av en skönhet och lycka,

som inte finns, men som dock värmer för några korta stunder i en mörk och kvällsfuktig park.

— Det är tydligt att man måste vara i staden i sommar, inföll Anna Rovnin muntert — för illusionens skull. Hennes ögon tindrade.

Men Stefan, som här vid bordet betraktat henne närmare, fann att hon varken såg så glad eller frisk ut, som han först tyckt. När hon inte log eller talade på sitt ivriga sätt, fick munnen ett drag av vemod och ögonen en nästan sorgsen blick. Färgen kom och gick hastigt på hennes kinder, och vid tinningen bultade det i en liten blå åder av hjärtats snabba hammarslag.

— Ja, även jag tycker om att komma in hit om sommaren, sade Stefan. Jag har mottagning då också — patienterna äro av en annan sort än de, som besöka mig under den övriga delen av året. De rika ha farit ned med sina krämpor till badorterna eller burit upp dem till fjällen. Nu är det portvaktsgumman, som fått "reumatisten", eller gubben med fågelhandeln i huset mittemot, som går och dras med ett eller annat. Jag tycker bättre om dem än om vintersäsongens patienter. De här äro originellare. Portvaktsgumman är rent fantastisk. Du skulle tycka om henne, Ansgar. Hon är stor och fet, en riktig koloss, men med ett par de allra vänligaste små ögon, som blinka och klippa och lyssna. Själen har satt sig i dem, föraktande den otympliga kroppen, som är full av reumatism. Hon har ett stort intresse, ett slags lek, som sysselsätter henne. Hon har talat om det för mig. I sin lilla glugg

har hon ett papper, på vilket hon ritar ett streck för varje ny människa som går in genom porten. På det sättet räknar hon in dem. Gårdens folk bryr hon sig inte om att sätta upp. Det är bara främlingar hon håller räkning på — alla dessa som under en dags lopp öppna den tunga porten — det är ju en hel massa: springpojkar och stadsbud, mina patienter, besökande till andra våningar, underliga figurer, som vilja bjuda ut papper och kuvert och säkerhetsnålar, eller andra som köpa upp gammalt skrot, tiggare, vilka hon måste avvisa, ibland uppbördsmannen, någon gång rentav en detektiv, om det varit något trassel i huset. Men tro inte att hon intresserar sig för alla dessa olika fysionomier som dagen i ända snudda förbi hennes lucka. Å nej, hon är ingen filosof, det är något annat. Hon har funnit ut, att var tredje person frågar henne om något. Hon räknar på sitt papper ett, två . . . nu kommer han! Och med ett välvilligt leende öppnar hon sin lucka för den tredje. Andra portvaktsgummor se ut, som om de bleve arga för att man besvärar dem. Men hon är glad, därför att hennes räkning stämmer. Hon påstår att det aldrig slår fel med den tredje. Jag är rädd att hon fuskar litet och inbjudande sticker ut huvudet för denna tredje, som enligt hennes åsikt bör fråga. Men hon svär att hon ej gör det. Det ger spänning åt hennes dag, detta. Det liksom kortar av den. Jag förstår henne.

— Och så säger du, att hon inte är filosof, log Ansgar. Hon har funnit ut ett sätt att fördriva tiden

på och att på samma gång göra nytta. Det är väl det vi alla sträva efter. Hur banalt det än låter. Och så glider tiden oss ur händerna snabbare än allt annat. Ni ha väl läst *Alice in the Wonderland*? Hattmakarn berättar för Alice, att Tiden blivit ond på honom för att han sökt förkorta den med en visa. När han började sjunga visan, rusade någon i hans sällskap upp och ropade: "Han dödar Tiden. Mördare! Nacken av på honom!" Den som vill döda tiden skulle själv lida därför. Det är radikalt, men riktigt. I våra dagar finns det många sådana mördare, men straffet väntar väl också på dem.

— Stackars lilla portvaktsgumma, mumlade Stefan. Din logiska bevisföring har gjort henne till mörderska.

Ester hörde på dem. Hon drack av drycken som satts fram. Den hade en sval, men litet besk smak, och röda körsbär gungade på dess yta.

I detsamma fick hon se Annie komma in genom dörren, följd av Ivar Lundstedt, som Ester genast kände igen. Ester hoppades att doktorn inte skulle få syn på henne. Hon riktigt skämdes å sin svägerskas vägnar. Först sade Annie återbud till teatern för att hon var för dålig att orka gå, och sedan visade hon sig ute på restaurang! Esters glada sinnesstämning stördes litet av denna upptäckt. Med en suck av lättnad lade hon märke till att paret fick ett bord långt ifrån dem.

Hon betraktade skyggt Stefan. Icke på många år hade hon känt sig så ung som i kväll. Det var så

längesedan någon på detta sätt tagit hand om henne, hört sig för om hennes tycken, hållit dörrarna öppna för henne, lyssnat på henne. Hon hade en känsla av att Stefan gjorde allt detta med nöje, icke bara för att vara artig. Skulle han vara den som kunde förlaga hennes ensamhetskänsla? Hennes ögon fingo ett uppmärksamt uttryck. Stefan kände det instinktivt och vände sig mot henne. Deras blickar möttes, och de rodnade glatt, som om de två plötsligt kommit i hemligt samförstånd. De började prata lågt, förtroligt, medan Ansgar lutade sig närmare den lilla ryskan, viskande ett par ord, vilka fingo hennes ögon att stråla mot ett förflutet minne, allt under det att hennes små händer liksom grepo efter det, som om en osynlig knippa blommor dalat ned över bordet.

När supén var slut, gingo de upp på terrassen. Här i denna skymning, som bröts av bågslampans sken, stillades orden, blevo rösterna mera dämpade. Trånen som vårnatten väckte flöt ut i dunklet och blandade sig med Strömmens vågor, så att bruset därnedifrån tycktes genljuda i hjärtana, stigande till rop efter ett oupphinneligt något, som var lika omöjligt att gripa som diset över vattnet och de uppdykande och försvinnande ljusreflexerna i dess svarta djup.

— Jag är så glad, att ni ville komma med mig i afton, sade Stefan lågt till Ester.

Hon blickade ut över Strömmen, hennes läppar darrade litet.

— Jag har haft en så rolig afton, svarade hon.

Den lilla ryskan skrattade högt åt något Ansgar

sade. Hennes pärlande skratt löste med ens den trollbundna stämningen för de fyra vid bordet. Musiken, som hittills varit tyst, började spela. Det var Rigoletto. Ansgar gnolade lågt: "Ack, som ett fjun så lätt..." Men Stefan tyckte att Ester åter växte och svällde till dess hon likt ett tungt block vilade mot soffan. "Ack, som ett fjun så lätt..." Vad var det för en tyngd, som låg över Ester och som ständigt gjorde att han till hennes nackdel måste jämföra henne med andra kvinnor: Tyra, Annie, den lilla Rovnina och vad de nu hette? Och denna afton, som han reserverat för Ester, endast för henne, och som ju också tjänat till att föra dem närmare varandra, slutade med att hans tankar åter fylldes av Tyras bild. Den ensamma damen där borta hade Tyras drag: de tunga ögonlocken, det blida madonnaansiktet. Och nere på gatan gick en ung flicka snabbt mot kajen, åter Tyra, hennes hållning, hennes gång. Han strök sig lätt över ögonen för att skjuta undan dessa bilder.

Ester stirrade bort mot trappan. Annies leende ansikte dök upp där. Hon kom rätt i ljuset från orkestern. Hennes ansikte var vitpudrat, så att hon liknade en dödssjuk, men i detta vita glödde den röda munnen. Hon fick syn på Ester, och medan hennes kavaljer skaffade ett bord, gick hon ogenerat fram till Ester och Stefan. Stefan blev icke förvånad, han tog den lilla heta handen som räcktes honom och hörde på hennes ursäkter.

— Mår ni bra nu då? frågade han med en blick på hennes ansikte.

Jo, tack hon mådde utmärkt nu. Hon lät Stefan presentera de andra för sig och gick så ifrån dem efter att ha givit Ester en liten klapp på kinden, för att hon ej skulle se så förebrående ut.

— Ni ursäktar henne väl? Ester vände sig mot Stefan. Hon tyckte hon borde säga det.

Stefan ryckte lätt på axlarna.

— Henne ursäktar man ju allt, sade han endast.

De visste båda hur sant detta var.

När Ester och Stefan senare foro hem med tåget, funno de Annie före dem inne i vagnen. Hon tittade buttert upp på dem, som om hon väntat bannor, men då de icke sade något om aftonen, blev hon åter munter. Med glittrande ögon blickade hon från Ester till Stefan och anmärkte, att Ester såg charmant ut. Och i allra bästa lynne kommo de alla tre fram till sin station.

Stefan sade farväl till de båda damerna vid deras grind. Men ännu medan han hörde deras steg, då de spatserade uppför sandgången, spratt han till vid ljudet av en annan grind, som öppnades och stängdes. Det var hans egen, och han såg Tyra långsamt gå upp mot hans villa. Hade hon farit ut med samma tåg, utan att han lagt märke till henne? Långsamt gick han upp till sin bostad, följande den unga flickan. Vid stora trappan vek hon av mot köket. Hon vände helt litet på huvudet, och han tyckte sig uppfånga blicken från de svarta ögonen.

Så försvann hon, och Stefan fortsatte in till sig.

XXII.

Fröken Steen hade fått sin syster, fru Sundling, till sig med morgontåget. Systemen hade förut i brev underrettat om sin ankomst. Hon skulle bo på hotell i Stockholm några dagar, och i hennes resplan ingick också en förmiddag på Befverfeldtska pensionatet. Fröken Steen hade inte varit mycket glad åt tanken på fru Sundlings besök. De voro främmande för varandra numera, hon berodde av sin förmöget gifta syster, om vilken hon yttrat sig så bittert till Krister.

Hon stod emellertid vid stationen då fru Sundling kom. Denna hade blivit tjockare på det år som gått, sedan de sist sågo varandra. Fröken Steen märkte det med ett slags förbittring. "Övergödd", mumlade hon för sig själv. Den rödblommiga fru Sundling skyndade fram och fick en nästan rörd blick i sina ljusblå, litet utstående ögon, då hon upptäckte fröken Steens magra figur på perrongen. Med översvalande hjärtlighet omfamnade hon henne. "Vi äro dock systrar", tänkte hon, "och om den bättre lottade kan dela med sig av livets goda åt den, som fått det sämre, så mycket lyckligare!" Men fröken Steen, vilken tyckte sig känna den andras smältande självgodhet och förnjöjelse genom kappan, som fylld

av granna broderier slöt sig om hennes feta kropp, stelnade till och drog sig omilt undan.

— Du är dig då lik, sade fru Sundling litet surt. Är du inte glad att se mig?

— Jo, för all del, välkommen, svarade fröken Steen pliktskyldigast.

När de kommit upp i fröken Steens rum, där fönstren stodo öppna till den vackra trädgården, började fru Sundling syna allt med närgångna blickar.

— Här har du ju det bra, sade hon till sist och tog av sig hatten framför den ovala spegeln. Stäng, snälla du, bad hon sedan, det drar så på mig.

Fröken Steen stängde fönstret med hopknipen mun.

— Och du själv, fortsatte den andra och ställde sig i all sin bredd framför systemen. Du har då inte blivit fetare på den här tiden. Men det är något — du har förändrat dig... Å, nu ser jag — håret!

Då rodnade fröken Steen. Hon hade verkligen satt upp håret på ett annat sätt. Det var ett tafatt försök av henne att bättra på sitt utseende, att locka fram något mjukt drag i det kantiga ansiktet med den stora vassa näsan. Fru Sundlings muntra, litet medlid samma blickar sade henne nu, att hon alls icke lyckats, att hon fortfarande inför denna var den gamla kantiga, äldre systemen, den fula ankungen som aldrig kunde förvandlas till någon skön svan.

Hon bad sin syster att sitta ned. De talade trögt med varandra. Men sedan fröken Steen gjort ett par frågor om barnen, behövde hon inte säga mycket mera. Den andra hade fått upp sitt favoritämne, och

medan hon berättade om sina små, deras egenskaper, hur mycket de växt, enfaldiga lustigheter de yttrat, vad den eller den personen sagt om dem, satt fröken Steen och stirrade framför sig, orörlig, förlamad av en oändlig bitterhet.

Den där bitterheten var såret, det ständigt blödande, som aldrig ville läkas. Det revs upp på nytt vid åsynen av anförvantens rödblommiga, förnöjda ansikte, vid ljudet av hennes flödande tal om sitt eget. Medan denna frodiga dam suttit i sitt goda hem med man och barn, välbärgad och välkonserverad, hade fröken Steen drivit ute på vägarna i regn och storm. Hos onda människor hade hon bott, sitt hem hade hon fått söka sig var hon kunnat komma åt, alltid tillfälligt, aldrig hennes eget, inte ens bädden hon vilade på hade varit hennes. Löjlig hade hon tett sig i sin snäva värdighet, som ingen brytt sig om att akta. Och om hon nu fått ett par års frist, var det endast för att hon sedan skulle kunna återta sin kamp på nytt. Hon såg på fru Sundling, som satt där och svälldes över sin skatt, den husliga lyckan, barnen. Det var hennes — hennes, man förstod det på varje ord hon yttrade. Och inom fröken Steen skälvde tanken på att hon inte hade någonting som kunde kallas hennes eget.

Då hörde hon någon tala alldeles nedanför fönstren. Det var Krister som lekte med fru Hillgrens lilla flicka. Fröken Steen rätade med ens på sig. Den välkända rösten trängde fram till hjärtat. Och hjärtat darrade till, fylldes med en mäktig ton, som steg

upp i bröstet, det stackars gammalflickbröstet, som aldrig fått vidga sig i en mans famntag. Var hon verkligen så beklagansvärd? Fanns det inte något, som var hennes? Jo, hon visste det! Det fanns, det var där nu — i rummet — osynligt för den andra, men för fröken Steen mer levande och verkligt än allt annat. Det var leenden, ämnade för henne, vänliga, förtroliga ord, tryckningen av en hand. Hade hon glömt det? I samtalet med systemen hade detta nya skjutits åt sidan, men bara för ett ögonblick. Nu fyllde det henne åter. Hon behövde inte säga sig vad det var. Hon visste det ju. Sedan den där dagen, då fru Hillgren dansat för Krister i trädgården, hade hon burit på denna hemlighet, känd endast av henne själv. Plötsligt avbröt hon den andras ordström. Bakom pincenéglasen blänkte hennes ögon.

— Du talar så mycket om ditt, jag har också — —

Men då hon såg fru Sundlings förvånade min tystnade hon.

Hennes syster hade ändå aldrig förstått henne och skulle inte heller nu förstå. Men under dagens lopp växte inom fröken Steen en längtan efter att äntligen få tala ut. Denna plötsliga längtan efter att få öppna sitt hjärta förbryllade henne själv en smula. Dessa blyga och bittra, i vardagslag stumma människor gå omkring bland de andra, de världsvisa och fåfängliga, som rykande vulkaner, i vilkas innandömen utbrottet sakta förberedes och mognar. Somliga hinna aldrig till ett utbrott, vilket är väl för dem, ty då detta kommer, rusa de i väg i galenskap, deras tankar

och känslor, så länge dolda och nedtryckta, ha mistat alla proportioner, formade till ord te de sig som van- skapliga figurer, liknande dem som kastats upp ur ett eldsprutande berg och vilka sedan som kalla och förstelnade lik bli liggande runtomkring dem. Ju starkare personligheten är, ju större blir förödelsen. Fröken Steen hörde inte till de starkaste, men då utbrottet kom, som överraskade både henne sjäv och systemen, tycktes hon förvandlad till en annan, en ny varelse, om vilkens tysta liv ingen haft en aning.

Harmen mot fru Sundling blev för varje timme som gick större. Fröken Steen visste, att hon hade denna fyrkantiga människa, som kacklade likt en värpande höna, att tacka för mycket. Det gjorde inte situationen bättre. Den andras överlägsna hjärtlighet blev henne olidlig. Vid lunchen märkte hon att systemen bemötte även de andra pensionatsgästerna med en smula medlidande, fast betydligt dämpat. Bevars väl, de stodo över henne i samhällsställning, änkan efter ett justitieråd och hustrun till en selfmade man, en enkel köpman, voro ju inte jämbördiga. Men en annan avgrund än klasskillnaden skilde dem åt. Fröken Steen förstod att hennes syster ansåg också de andra för olyckliga varelsor, ensamma människor, som intet hem hade att omgärda sig med. Ett eller ett par rum på ett pensionat, det var ju som att bo i en inrättning med samma regim för alla. "Stackare", tänkte hon säkert, "de måste nöja sig därmed, ensamheten är ett tungt kors och varför icke straffdomen över ett förfelat liv."

Efter lunchen promenerade de i trädgården. Det

var en vacker dag med solsken över allt det gröna, och blommorna, som skjutit upp ur rabatterna, lyste i granna färger. Krister gick bredvid fröken Steen. Han var på ett briljant humör och pratade livligt. Han såg inte längre så gossaktig ut. En kostym, som han fått från staden, kom hans axlar att synas bredare och kraftigare och midjan smärtare än förut. I hemlighet roade han sig kungligt åt fröken Steens syster: hennes småstadsaktiga klädsel, hennes löjligen svada och enkla uppträdande. Då han jämförde fröken Steen med denna matrona, stadgades han i sin åsikt om att den förra icke bara var en dam, som han kunde vara med, utan att hon även var fullkomligt fri från all slags kvinnlig vulgaritet och viktighet. Han hade ju förstått det ganska snart trots hennes frånstötande uppsyn och högfärdiga blickar.

När fru Sundling åter stod uppe i fröken Steens lilla rum, sade hon:

— Det där var ju en nätt gosse, riktigt artig och väluppfostrad! Så tråkigt det måste vara för honom att bo här ute.

Fröken Steen svarade ej. Hon hade ställt sig vid fönstret och såg ut över trädgården. I hennes bröst arbetade det. Hon drog ett par djupa andetag för att lätta tyngden, men det hjälpte icke. Om en stund skulle hennes syster fara med tåget. Kanske träffade de inte varandra igen på ett år. Inom fröken Steen värkte ett våldsamt begär att få tala, att få slunga sin hemlighet i ansiktet på systemen, så att denna, när hon reste ifrån henne, skulle bära med sig vetskapen om

att hon ändå inte var den misslyckade varelse, endast värd förakt och medlidande, som man alltid trott. Hon måste — hon ville tala. Bröset kändes plötsligt lätt. Det som tungt och mödosamt arbetade där inne steg upp till läpparna. Vit i ansiktet vände sig fröken Steen mot systemen, vilken lugnt satt tillbakalutad i en bekväm stol.

— Du — du, började hon stammande.

Hennes röst var grumlig, oigenkännlig. Och så var utbrottet där. Till en början stirrade fru Sundling häpen på den smala figuren vid fönstret, och instinktivt grep hon med båda händerna om stolens armstöd, som om hon väntat att golvplankorna skulle ryckas undan hennes fötter och hon själv dragas ned i ett okänt och hotande djup, sedan blev hon sittande tyst med öppen mun, lik en väldig padda, som förstenad väntar på att ett tåg skall köra över hennes välskyddade gömställe.

— Du — du sitter där, sade fröken Steen med denna främmande, grumliga röst, som hon själv icke kände igen. Det är, som om du lindat in dig i tjocka schalar den ena över den andra, runt, runt din kropp har du virat dem, men jag skall veckla upp dem. Du har slagit omkring dig ditt hem, din förmögne man, dina barn . . . Jo, jag tackar jag, det värmer, det känns gott och skönt! Och från ditt omhölje blickar du ut på de andra, de som frysa, de som inte ha några schalar, de som hukande krypa omkring längs vägarna. Du blir bara ännu varmare, när du ser de andra, och du tror att det är din godhet som värmer

och stiger upp som vatten i ögonvrårna. Å nej, du är inte god! Du bara svettas i dina schalar. Se, nu vecklar jag upp dem, nej, akta dig, håll inte fast, titta så tunn du blir! Aj, aj, fryser du? Vänta, det är något jag vill se, något, som jag anar . . . O, nu kom det fram! Är det verkligen du, den där lilla tunna larven? Lik en mal satt du längst inne och åt på ditt eget omhölje. Du betade på din man, dina barn, ditt hem, allt det du omgav dig med och som gjorde dig så stor och präktig. Utan dem är du ingenting, och du vet det, inom dig vet du det, och därför talar du så vitt och brett om ditt, ditt — ditt. Ibland kan det också hända, att du glömmer, att du bara är en liten mal. Då pöser du ut ännu mer. Hu, du är förfärlig! Men du är min syster. Och nu komma vi till mig. För dig var jag bara en stackare, som gick på vägar-
na och frös, en varelse, vilken du fick vara god emot för att du skulle känna dig ännu mera tillfreds i ditt schalpaket. Och så såg du ned på mig, därför att jag inte hade några schalar att svepa mig i. Men det har hänt mig något. Se på mig! Du kan tryggt göra det, jag har inte något tjockt och skyddande omhölje som du. Jag var alltid ful, och jag blev inte vackrare. En torr och tråkig gammal mamsell. Du vet inte, hur det är att ständigt vara föraktad, när man inte blir alldeles bortglömd. Jag vet det. De sticka mig ännu, alla hånfulla och överlägsna blickar jag fått. När man blivit van att alltid gå sist, tappar man slutligen bort sig själv i de andras breda fotspår, som så tryggt och lugnt löpa före en. Jag blev ingen — jag försvann,

trycktes ned, det enda inom mig som levde var smärtan över att vara en sådan, som alla hånade. Med den kom jag hit. Jag var ond och bitter, och ständigt fick jag nya sår, också här på pensionatet. Tyst, stör mig inte! Låt mig säga detta till slut.

Fru Sundling hade gjort ett försök att avbryta. Hon hade velat resa sig upp kanske för att gripa den andra i armen, men hon sjönk åter ned. Den grumliga rösten fortsatte:

— Ständigt var det någon, som sårade mig. En gick före mig i dörren utan att be mig om ursäkt, en annan tog för sig av en karott på bordet mitt framför mig utan att först fråga mig, om jag ville ha. Det var inte handlingarna, obetydliga i sig själva, vilka på nytt och på nytt revo i mina gamla sår, det var tanken, som beskäftigt var där och viskade i mitt öra: "Se, de åsidosätta dig igen, de tycka att du ingenting är, en nolla, och därför ha de ingen hänsyn som för andra!" Jag har föraktats, och kanske var jag föraktlig. Den, som tyst som en skugga glider fram genom livet utan att någonsin våga låta sig fyllas av en verklig känsla utom den av förbittring, är måhända föraktlig. Hör du, att jag nu talar om det som var? Jag är inte sådan längre. Det var det, som du måste veta, så att jag skulle slippa se dig gå ifrån mig uppblåst av ditt gamla överlägsna medlidande. Jag älskar, ja, jag älskar. Det är smärta det också, men det är en smärta, som gärna får såra mig till blods. Det gör detsamma, vem jag älskar . . . Jag säger inte hans namn till dig. Han bryr sig inte om mig annat än som en god vän. Det

gör ingenting. Förstår du, det gör ingenting. Men jag sträcker ibland mina armar mot himmeln och tackar för att jag blivit en människa.

Fru Sundling ryste till och rörde sig oroligt i stolen. Fröken Steen hade böjt sig fram mot henne. Nu talade hon lågt, fort, som om hon kände att krafterna, vilka samlat sig inom henne till utbrott, snart skulle vara slut, och som vore hon ängslig för att hon kunde sjunka ned igen i sin gamla tystnad innan hon hunnit säga allt:

— Vet du hur en sådan känsla som min är? Det vet du inte? Vilken triumf för mig, den ständigt underlägsna, att sitta inne med en vetskap, som aldrig kan bli din! Den jag älskar är ung, han är mycket yngre än jag. Så kunde jag vara hans mor — så kunde jag vara hans älskarinna. Vet du vad det betyder: en tvåfaldig lycka. I den lyckan blir till och med min ålder en välsignelse. Jag skulle kunna vagga honom på mina knän, som ett litet barn — mitt barn — och sedan låta honom somna mot mitt sköte, medan jag ströke hans hår, salig i vetskapen om att dock vara mer än mor, en kvinna, som kan skänka vällust.

— Du är tokig! Sluta då, ropade den andra förfärad. Hon hade blivit högröd i ansiktet.

— Vänta, sade fröken Steen. Du måste inse, att jag inte är föraktlig, att också jag är en kvinna. Jag har fått del av sakramentet, fastän jag var den obedydligaste av alla. Kärleken rymmes i en skål, som svävar i rymden, bara vi nå den med våra läppar, genomströmmas vi av detta heta fluidum, som skapar

smärta och lycka. Utan den drycken förbli vi djur, som gå med nosarna mot marken och vädra. Men när vi druckit ur skålen... Å, då... Vi förvandlas, allt förvandlas, själva smärtan är skön och utan tagg.

— Nu reser jag min väg, sade fru Sundling och steg upp. Gud skydde dig, du är utan allt förnuft.

Utbrottet var över. Fröken Steen sjönk ned på en stol med bleka kinder och sammanpressade läppar. Hon hörde knappt på den andra, vilken nu hämtat sig. Lösryckta ord som: ”Är det den unga gossen där nere?”, ”du har pratat så du ser ut, som du skulle svimma”, ”ett sådant spektakel”, ”jag måste med tåget”, snuddade förbi henne, men hon uppfattade dem ej. Inom henne brände nu skammen liksom förut bitterheten, skammen över att ha förrått sitt innersta, och vissheten om att ändå inte ha nått det hon velat nå: en smula förståelse.

Och när dörren slagit igen efter den upprörda systemen, som måste springa för att hinna till stationen i tid, lutade sig fröken Steen stilla fram mot spegeln. Extasen hade runnit ut i sanden, och hon såg ett blekt ansikte med en stor vass näsa och ögonen gömda bakom pincenén. Det var hennes eget ansikte, och det liksom gav henne igen hennes triumferande ord nyss. Men nu gävo orden ett hånfullt gäckande eko ifrån sig. Och fröken Steens huvud sjönk ned i händerna, som sökte hon ängsligt skydd, lik en fågelunge, som vid de första djärva, men dock så osäkra vingslagen fallit ur boet och nu längtar tillbaka till det obemärkta nästet och även till huggen och betten från de andra ungarna.

XXIII.

Somliga människor sprida ständigt oro omkring sig. De veta icke av sig själva. Men deras huvuden äro fyllda av små intriganta planer, av vanvettiga önskningar, av flyktiga hugskott, vilka de ofta låta komma till ord och handling, som väcka mycken förtret och undran. En än aldrig så opålitlig, ja medvetet lögnaktig och elak människa kan dock ofta bibehålla ett visst lugn inför andra, det ligger ju i hennes intresse att bevara skenet, men dessa orosspridare äro sammansatta av flygande sinnesstämningar, vilka oupphörligt skifta färg och form. Det är icke så svårt att genomskåda dem. Lättare än andra låta de överrumpla sig och sträcka då genast vapen, älskvärt småleende. Men den plats, den må förut ha varit aldrig så lugn och fridfull, där de för tillfället slå sig ned, blir genast ett oroscentrum, utan att någon i början kan förstå orsaken.

När Annie vistats en tid ute på pensionatet, började Ester längta efter att bli befriad från henne. Visst var hon vänlig och snäll mot allesammans, mer än Ester någonsin vågat hoppas, men hon fick ändå Ester att leva i en ständig ängslan för att något skulle hända. Det låg i luften omkring Annie, detta, som man bäst skulle kunna uttrycka i orden: "Akta er, nu flyger

jag till väders!" Hon företog ofta resor in till staden och kom hem sent om kvällarna. Sedan den där gången Annie varit borta hela natten, vågade Ester inte mer fråga, vad hon haft för sig. Hon förstod ju att svägerskan var tillsammans med Ivar Lundstedt. "Bara det inte blir skandal", tänkte hon, väl vetande, att hon ej skulle kunna förhindra den. Så var det Krister. Annie flirtade med honom, fast han i hennes ögon bara var en pojke. Det var omöjligt för henne att låta bli att flirta. Och Krister visade sig intagen av henne. Ester såg hur detta alltmer pinade fröken Steen. Det var i själva verket Annies flirt med den unga gossen, som först gjorde henne uppmärksam på hur illa det stod till med fröken Steens hjärta. Annie påpekade det också för henne.

— Men låt då Krister vara, sade Ester allvarsamt.

— Pu, hade Annie svarat. Inte vill du väl påstå, att det kan vara nyttigt för en stilig ung man att överlämnas åt den där mamsellens omsorger?

Men det som mest oroade och retade Ester var att Annie ej kunde låta bli att ständigt hänsyfta på ett blivande parti mellan Stefan och Ester själv. Annie visste inte vad takt och finkänslighet ville säga, i det fallet var hon lik gamla fru Stevens, eller kanske ännu mer en fnittrande skolflicka, som blir yster då en kärlekshandel är under uppsegling i hennes omgivning.

— Jag vill ha en läkare i familjen, sade hon ibland.

Men hennes mening med dessa ord låg djupare än Ester kunde ana. Att binda Stefan vid sin familj an-

såg Annie skulle vara detsamma som att få morfinet på närmare håll. Vad läkaren nu nekade henne, skulle det kanske falla sig svårare för svågern att hårdnackat svara nej till. Annie hade fått mera morfin av Stefan, men mycket litet, eftersom han ju så småningom ämnade vänja henne av därmed. Lösningen hade gått åt på några dagar. Det tillfälliga uppehållet, som Stefan tvingat henne till, hade gjort henne glupsk. Nu var det slut, och hon vågade inte be om mer. Då fick hon ett infall och satte det genast i verket. En eftermiddag, när Stefan var utgången, ringde det på dörren i doktors villan, och då Tyra öppnade, stod fru Hillgren där.

— Är doktorn inne? frågade Annie.

Hon visste, att han icke var det, ty bara för en stund sedan hade hon från sitt fönster sett honom gå ned mot stationen. Tyra svarade artigt, att doktorn rest in till staden.

— Så förargligt, sade Annie och steg in i tamburen. Jag har fått så förfärligt ont i en arm, jag vet inte vad det är, men det värker förskräckligt.

— Det är bara jag hemma, sade Tyra.

Kokerskan hade nämligen ledigt på eftermiddagen. Annie hade väl reda därpå. Men det var just Tyra hon ville träffa.

— Tyckte ni gardinerna blevo bra? sade hon med sin jollrande, smeksamma röst till Tyra. Kan jag inte gå in och titta på dem ett tag? Jag är inte säker på, att vi fäste vecken tillräckligt jämnt.

Tyra öppnade dörren och följde en smula förvånad

efter fru Hillgren in i rummet. Den unga flickan fick en snabb känsla av att den andra ville henne något, fastän hon ej förmådde fundera ut, vad detta kunde vara. Inne i rummet blev Annie stående mittpå golvet, kisande upp på gardinerna. Hon hade en vacker klänning på sig, med spetsar och bårder, frappant elegant för denna eftermiddagsvisit, och hon doftade av någon fin parfym. Det var samma parfym, som Tyra lagt märke till, då fru Hillgren första gången kommit på doktors mottagning i staden. Annie svängde plötsligt runt. Ögonen glänste oroväckande.

— Jag ger sjutton i gardinerna! sade hon och satte sig på en stol. Jag har så ont i armen.

Tyra stod avvaktande. Hon undrade, vad som nu skulle komma. Medan fru Hillgren med ett överdrivet uttryck av smärta i sitt vackra ansikte långsamt gned sin arm, betraktade Tyra henne med en blick av motvilja. Det var fru Befverfeldts svägerska. Allt, som rörde Ester, väckte Tyras instinktiva motvilja. Doktorn hade på sista tiden inte låtsat om Tyra, och detta visste hon berodde på Esters inflytande över honom. Hon förstod mycket väl vart det skulle leda: Ester skulle bli "doktorinnan Norelius", och Tyra helt enkelt köras på porten. Och ändå skulle doktorn hos henne, om han blott ville det, kunna finna en ömhet, som den fina blonda fru Befverfeldt aldrig ens kunde drömma om att ge honom. Tyra var medveten om detta, och den vissheten drev upp hennes hat mot de där damerna, vilka, det kände hon pinsamt med sig, i alla avseenden stodo över henne.

— Säg, sade Annie och böjde sig fram mot Tyra, uppmärksamt betraktande henne. Skulle ni inte kunna lämna ut någon medicin åt mig, eftersom doktorn är borta?

Tyra ryckte till.

— Doktorn har mycket litet hemma, svarade hon, och för övrigt får jag inte ta fram något, om han inte särskilt sagt till mig det.

Annie såg sig oroligt omkring.

— Men jag har ju sådan värk, kom det ånyo klagande. Ni vet ju att jag är doktors patient, då skulle jag ju kunna få. Varför inte? Efteråt säga vi det till doktorn. Han blir nog inte ond.

Tyra blev nyfiken. Den där damen med de skimrande ögonen ville tydligen någonting. Det var inte bara fråga om medicin — och vad skulle det väl vara för medicin för armen? — det var något annat, som hon hade svårt att gissa. Vad då? Tyra måste veta det! Hon anade redan, vädrande i luften, något otilllåtet och hemligt. Det var inte Annies ord, som väckte nyfikenhet, det var något i hennes sätt, något visst oförklarligt, som om hon vore hungrig och ville ha något att bita i, tänkte Tyra. Men en sådan dam i en sådan klänning, bestänkt med dyrbar parfym, kunde väl inte sakna något här i världen. Det vore för orimligt.

— Jag kan inte ge er någonting, sade Tyra, erinrande sig doktors stränga order.

— Ni är mycket förtjusande, där ni står med era mörka ögon, log Annie. Jag säger det inte för att

muta er, utan för att det styrker mig i min aning, att doktorn inte skulle bli mycket ond, om ni toge er någon frihet, medan han är borta. Ni hjälper ju honom, eller hur? Ni är ett slags assistent till honom, och säkert har ni bättre än han reda på, var de små flaskorna och sprutorna stå.

Tyra drog sig mot dörren, skakande på huvudet.

— Fru Hillgren vill övertala mig, sade hon.

— Ja, utbrast Annie med ens. Det vill jag, och det tänker jag också göra. Vet ni vad det är jag vill ha? En liten flaska morfinlösning, som står uppe i doktors skåp. Se inte så dyster ut, flicka lilla, jag tänker inte bryta upp skåpet, men ni har nog nycklarna till det. Har ni inte? Nå, då hänger det säkert en liten nyckel bredvid skåpet i skymundan. Ja, se det gjorde det! Ni kan mycket väl ge mig den flaskan, doktorn kommer inte att märka det, han har inte flera sådana patienter som jag här på landet. Det finns väl andra flaskor, som likna den där, som ni kan skjuta fram i stället. Det kommer att gå fint. Inte sant?

— Är det för värken i armen? frågade Tyra litet hänfullt.

I hennes hjärna arbetade det. Och plötsligt som i ett blixtljus såg hon klart, vilket ypperligt vapen att såra fru Befverfeldt hon nu fått i sina händer. Fru Befverfeldt hade en svägerska, som stal, som gick och knyckte medicin från doktors hyllor. Vad skulle doktorn tycka om det? Han skulle be Ester hålla reda på en sådan svägerska. Historien borde kasta en på

en gång löjlig och tråkig dager över fru Befverfeldts släkt, ja ställa denna oförvitliga person själv i ett misstänkt ljus. Detta var vad Tyra genast tänkte, och det gav något triumferande åt hennes mörka ansikte. Icke då, icke först, insåg hon, att det bleve hon, som finge sitta emellan, om flaskan saknades. Hennes hat förblindade henne. Nu var hon med på fru Hillgrens tankegång. Tyra skulle visst inte hindra henne. Unga kvinnor som Tyra slå gärna in en dunkel ränning av hämnd och hat i sin kärleks vävnad. Man har trampat på dem, därför trampa de gärna igen. Smutsen från de förbiåkande har stänkt upp i deras ansikten, därför kasta de gärna smuts tillbaka — om de tro detta kan lända dem till nytta. Eljes tiga de ödmjukt.

— Jag har inte mycket lust därtill, sade hon med nedslagna ögon, nu låtsande en tvekan, som den andra förstod redan var överstånden.

— Du milde, viskade Annie hänryckt. Ni hjälper mig! Ni är förtjusande! Kom!

Hon öppnade dörren och var redan i trappan, då Tyra sprang efter henne. På tröskeln till doktors rum stannade Annie ett ögonblick. Det var, som om det intryck av ordning och arbetsamhet, som hela interiören gav, fick henne att draga efter andan: de uppradade böckerna på skrivbordet, instrumenten som glänste på hyllorna i glasskåpet, den vita läkarrocken på en krok vid dörren — en annan värld än hennes egen, vilken hon tänkte göra intrång på, ja stjäla något ifrån.

— Var finns den? sade hon brådskande.

Tyra gick lugnt fram till ett skåp och öppnade det. Nyckeln hängde bredvid. Annie kom fram och tittade över hennes axel. Lukten av hennes parfym flöt omkring i luften. Tyra sände henne en förstulen blick: det fanns då något, som denna dam, till synes lycklig och i Tyras ögon rik, åtrådde så hett, att hon inte ens drog sig för att bönfälla en enkel tjänsteflicka därom. Tyra önskade sig också många saker, men alla dessa var Annie redan i besittning av: god samhällsställning, vackra kläder, bildning, ett fint hem. I Tyras fantasi radade de upp sig, och de tycktes henne som något man kunde ta på, fylla sin famn med, och till och med när de voro så litet konkreta som bildning och samhällsställning, blevo de för henne något man kunde plocka ned från en bokhylla eller ikläda sig som en dyrbar dräkt. Ingenting så litet att det rymdes i en medicinflaska minsann!

Det var Annie själv, som snappade åt sig flaskan och hastigt gömde den. Tyra tänkte inom sig, att hon skulle komma ihåg det. Hon hade inte lämnat flaskan till fru Hillgren.

Annie stod redan leende i dörren.

— Armen har blivit bra nu. Så besynnerligt, sade hon glättigt.

Tyra gav henne en vass blick.

— Kanske värkte den inte förut heller, framkastade hon.

På det svarade icke Annie.

Då Annie gick uppför gången stod Tyra vid fönstret och såg efter henne. Tyra log triumferande.

— Det var hon, som tog flaskan, mumlade hon, och med de orden dövade hon en plötsligt uppstigande oro att hon måhända handlat mot sitt eget intresse.

XXIV.

Herr Moustik kom en förmiddag i juni ned till lunchen, röd i ansiktet och med en ovanlig glans i sina klara, ljusblå ögon. Alla vid bordet sågo genast att det hänt honom något. Med ett försök att se likgiltig ut, bredde han sig en smörgås och tog för sig av vad som bjöds utan att dock yttra ett ord. Men sedan han två gånger hållit på att slå ikull mjölkglaset och i sista ögonblicket hejdat sig i något, som lät som början till ett svagt gnolande, tittade han sig hjälplöst omkring. Från alla håll möttes han av leende och uppmärksamma blickar.

Då sade han stilla:

— Jag har fått ett brev om att min dotter, min lilla flicka, om några dagar skall resa till Sverige och hälsa på mig.

Hans meddelande väckte överraskning. Alla visste, att hans dotter var där ute i England hos modern. Ibland då herr Moustik var förtroligt stämd talade han om henne, och han hade beskrivit henne som en liten gullhårig, graciös varelse med de lustigaste små rosennaglar och trubbiga, mjuka tår. Efter att ha lyckönskat herr Moustik till denna glada händelse sade justitierådinnan betänksamt:

— Men inte kan ett så litet barn resa ensamt, herr Moustik? Om nu inte hennes mamma följer med henne, måste hon väl ha en barnjungfru.

Herr Moustik såg förvirrad upp.

— Men snälla ni, sade han med sin vänliga röst. Hon är ju nitton år.

Då började de skratta.

— Ack, utropade fru Åström, så stark är föreställningens makt. Här ha vi nu alla tänkt på en liten stumpa med flygande hår och skära tår, bara för att herr Moustik aldrig talat om annat, när han nämnt sin dotter. Och jag har ju i alla fall sett fotografi av en fullvuxen, fastän ungdomlig dam på hans skrivbord. Men ändå voro vi nu säkra på, att hon under alla de år som gått alltjämt endast varit fem år gammal. Vi glömma att tiden alls inte står stilla som en gång i prinsessan Törnrosas slott.

Men när fru Åström sade detta, fingo herr Moustiks klara ögon ett sorgset uttryck, och en tanke rev upp honom: att han skulle möta en främmande, en ung person, som var hans barn, men som under tio år levat skild från honom. Han hade aldrig, trots sin längtan efter barnet, kunnat förmå sig att resa tillbaka till England. Förödmjukelsens år, då han ständigt mötts av hustruns överlägsna hån, mindes han på nytt, så snart han velat fatta något beslut i den vägen. Och så hade han stannat i sin ensamhet. Vad var det för en nyck, som kommit hustrun att nu plötsligt glädja honom med detta, som han aldrig vågat be om?

Under de följande dagarna levde den blide herr Moustik i stor spänning. Pensionatets damer sökte på alla sätt vara honom behjälpliga, för att han värdigt skulle kunna mottaga sin unga dotter. Ett rum som stod ledigt ordnades nu till fröken Moustiks rum. Justitierådinnan formade med skickliga händer en liten nåldyna av skärt och vitt siden till toalettbordet. Fru Åström och Ester flyttade om möblerna, för att rummet skulle få ett hemtrevligt utseende, och Annie hjälpte till med att sätta upp ett draperi för dörren. Herr Moustik tackade och log. Hans blickar flögo oroligt omkring. Det var, som om han åter nalkats en äng i sol och med spänd hörsel sökt urskilja en enda insekts surrande bland det stigande brusset av olika röster, som fyllde luften omkring honom. Under nätterna sysselsatte han sig med att blicka tillbaka i tiden för att finna sin dotter. På skrivbordet stod, som fru Åström sagt, ett porträtt taget för ett par år sedan. Det visade en ung flicka i bröstbild. Pensionatsgästerna påstodo, att ansiktet var likt herr Moustiks eget. Hans dotter hade ett par klara ögon och en vek mun. Det var något sprött över henne. Herr Moustiks hustru hade aldrig skrivit något om att dottern var sjuk, men ibland då han mötte porträttets ögon, hade en ängslan farit igenom honom, att hon kanske ej var fullt frisk. Det var något — något obekrivligt i ögonen, i det liksom bedjande uttrycket kring munnen. Vad?

Men nu voro alla sådana aningar glömda. Det var barnet han tänkte på, den lilla flickan med de rosen-

röda naglarna och de knubbiga tårna, som han beskriver för pensionatsgästerna. Om kvällarna, sedan han släckt ljuset, dansade den lilla runt hans säng i mörkret. Ibland föreföll det honom vara en hel ringdans av gullhåriga barn, vart och ett sättande upp ett litet särskilt ansikte, som han väl kom ihåg: den glada flickan, den onda, den leende och förnöjsamma, den sovande, den som lyssnade till sagor . . .

Under alla ensamma år hade han burit dessa minnen med sig pressade intill sitt hjärta, vätta av tårar. Han tyckte bäst om att tänka sig henne som barn. Den andra, den fullvuxna damen, det var ett sådant jättesteg framåt i tiden — tio år. Vad hinner man icke på tio år, hur förändras man ej! Men så drog han trött på munnen. Hade han förändrats under dessa år? *Då* var han ett par och femtio, *nu* ett par och sextio. Fyllde han inte nyss de femtio? Det låg bara en natt och en dag emellan. Nej, tio år! Han var inte förändrad, äldre, tröttare helt naturligt, men i det väsentliga sig lik. Men redan den gången var han ju en gammal man. Då försökte han att i tankarna förflytta sig ännu längre tillbaka i sitt liv. Hur förflöt den där långa tiden efter det man blivit tio år och upp till den respektabla åldern av tjugu? Han mindes det inte riktigt. Barndomen och den första ungdomen förlorade sig för honom i ett töcknigt dis. Men här och där var dimman sönderriven och han såg enstaka bilder målade i grälla färger mot en bakgrund av något böljande och vårligt grönt. De framställde korta och flämtande ögonblick av glädje eller ångest.

En liten gosse ridande på en häst, leende kramande om tömmarna. En grind in till en trädgård, där boningshusets röda tegeltak skymtade mellan grönskan, och vid grinden en ljushårig flicka, som med strålände ögon betraktade en ung man, med en onaturligt grann halsduk. Ja, herr Moustik mindes halsduken nu efter över fyrtio år! Den stod i oupplöslig förbindelse med hans första kärlek. Och åter andra bilder från den tiden lyste i natten och försvunno: rummet, där hans mor låg död, ett ljus vid hennes huvudkudde, som sakta droppade vax ned på spetsarna, utan att någon flyttade undan det, resan över ett stort hav, då känslan av flykt över vassa vågkammar tog bort rädslan från det hotande djupet därunder, en vinterdag på isen, när en av hans bästa vänner drunknat. Och han greps av en visshet om att ögonblicket är det enda, som har någon betydelse, det där bräddfyllda ögonblicket då glädjen eller sorgen slår upp i en flamma, förtärande alla andra känslor och samlande sig till en intensiv förnimmelse av brinnande liv. Ja, de brinnande ögonblicken blänkte som facklor i årens tröstlösa gråa dis, där fotstegen trampade och svett-dropparna föllo.

Dottern skulle bara stanna ett par veckor hos honom, sedan skulle hon fara tillbaka. "Då blir jag ensammare än förut", tänkte herr Moustik. Endast denna korta tid skulle han få känna glädjen av att ha en dotter. Tänk, om han skulle fästa sig vid henne så, att han efteråt inte kunde vara utan henne. Den

tanken föresvävade honom ofta dessa nätter, då han låg vaken.

Äntligen var dagen, då han skulle möta henne, inne. Han for in till Centralstationen. Men han kom för tidigt och fick vänta länge ute på perrongen. Hela tiden var hans blick fästad på skenorna, som blixtrade i solen. På dessa spår av ljus skulle hon komma glidande — hans dotter! Men då det långa tåget med buller och dån rullade in på stationen, blev han förskräckt liksom för en annalkande fara. Något grep tag i hans hjärta och fick det att slå ångestfullt. Folk strömmade ut från vagongerna. Han stod och granskade ansiktena. Skulle han känna igen henne? Den där långa vackra flickan med kameran i en rem över axeln — kunde det vara hon? Nej, nu skakade hon hand med en ung man.

Nå, men den där lilla nätta med det burriga håret, som hade famnen full av slokande blommor? Nej, hon gick bort med en annan dam. Han kände sig glad åt att det inte varit just de där. Någon rörde vid hans arm, och han vände sig hastigt om. Han såg ett ansikte, ansiktet på porträttet, bara blekare, tröttare, än han föreställt sig det i verkligheten.

— Det är ju pappa, sade en röst, som han tyckte sig ha hört en gång för länge sedan.

Hon talade engelska. Han böjde sig ivrigt över henne.

— Är det du, lilla barn?

Hon tog ett par steg ifrån honom för att visa på sina kappsäckar, vilka hon fått nedplockade på per-

rongen. Då upptäckte han, att hon var halt. Gestalten var bred och oproportionerlig, och för varje steg hon tog, vaggade hela kroppen åt sidan, så att armarna ofrivilligt flögo med. Hans ögon fylldes av tårar. Detta hade han inte vetat. Vad hade gjort henne så? Varför hade modern aldrig talat om det för honom?

Hon tog honom under armen, när de gingo ut från perrongen. Armen tyngde på honom. Han sökte gå i takt med hennes gungande steg, men blev förvirrad, så att allt ett ögonblick snurrade runt för honom. Mötet var så olika mot vad han om nätterna föreställt sig, att han inte riktigt kunde bli herre över situationen. Vad skulle man väl säga ute på pensionatet?

Han fick henne och hennes koffertar och kappsäckar placerade i en bil, och så foro de i väg. Förstulet betraktade han ansiktet bredvid sig. Kände han inte igen det? Fanns det inte någonting — där vid munnen, i handens rörelse? Han letade efter modern, efter den gyllene fjärilen, efter detta glittrande, bedårande, som blivit hans olycka. Men han fann det icke.

Dottern vände sig mot honom. Med en liten matt åtbörd strök hon undan håret, som fallit ned i pannan. Då såg han vad han icke sökt: sig själv. De blå ögonen, som nu lyftes mot honom, de smala läpparna, en stramning vid näsroten, allt syntes honom som en kopia av hans eget ansikte, endast finare, mindre, mjukare.

En känsla av häpnad fyllde honom. Han måste se efter noggrannare. Skyggt rörde han med fingret vid dotterns kind. Då log hon. Det var ett soligt, barns-

ligt leende, vilket jagade undan tröttheten och ett sorgset uttryck, som gjort hennes ansikte gammalt. Det var hans eget leende. Han såg att det var det, på samma sätt som man ibland tycker sig märka, hur reflexen av ens egen känsla avspeglar sig i en nära väns ögon.

Var det glädje eller smärta han kände vid denna upptäckt? Den, som länge varit ensam, utan familjeband, som inte är van att höra sig nämnas vid sitt förnamn och som ej på många år lystrat till benämningen "far", för honom ligger det kanske något nästan skrämmande i medvetandet om att det i detta nu vid hans sida sitter en varelse, i vilkens drag och väsen han gjutit en del av sig själv.

Nu tittade hon ut genom fönstret. Hon pekade.

— Vad är det? Vad är det? sade hon och vände sig än åt ena hållet, än åt det andra.

Hennes entusiasm verkade inlörd, turistens, som reser i ett nytt land och måste få så många namn som möjligt inproppade i huvudet, tappande dem i nästa ögonblick.

Det plågade honom att behöva tala ett annat språk än sitt hemlands med sitt eget barn. Det tycktes honom öppna en bred klyfta mellan dem. Förnimmelsen av blodsgemenskap, som nyss skrämt honom, flöt bort igen med de engelska orden, vilka ovigt kommo över hans läppar. Det var ju så längesedan han talat språket. Och återigen undrade han, vad man skulle säga på pensionatet.

— Känner du igen mig? frågade han hastigt.

— Ja, svarade hon lågt, men såg inte på honom.

Svaret hann icke förvåna honom, som det eljes skulle gjort, ty bilen stannade i detsamma vid grinden. Han hoppade ur och räckte henne handen, pinsamt medveten om att pensionatsgästerna nu skyndat till fönstren. Hon steg ned, gungande som ett litet skepp.

En doft av blommor slog emot dem, då han öppnade grinden. Ett ögonblick tänkte han med glädje på, att hon måste komma att känna sig hemmastadd här med alla blommorna. Fru Befverfeldts trädgård var inte olik de engelska trädgårdarna. Hon stannade också.

— *Such a nice place*, sade hon, och åter lyste leendet, hans eget leende, upp hennes ansikte.

Fru Befverfeldt kom ut på trappan och tog hjärtligt emot dem. Hon talade genast engelska med fröken Moustik. I själva verket hade ingen förut tänkt på att hon ej skulle kunna svenska.

— Ni är väl trött efter resan? frågade Ester vänligt.

De gingo tillsammans upp i rummet, som alla varit så ivriga att hjälpa till med att ordna.

Ester gick ned igen och lät sända upp en kaffeblicka. Hon kände sig litet överraskad vid åsynen av denna sjukliga, unga kvinna. Om detta hade aldrig herr Moustik talat.

De andra gästerna kommo emot henne. Alla hade redan sett fröken Moustik, då hon steg ur bilen. Krister och fröken Steen kommo in från trädgården.

— Stackars liten, sade Krister, men han sade det

dystert, som om den andras lyte påmint honom om hans eget invalidliv.

Herr Moustik stod inne i sitt rum, försänkt i tankar. Han mindes icke längre den lilla gullhåriga flickan med de rosenröda naglarna och de trubbiga tårna. Det nya ansikte han nyss sett, märkt av ett lidande, som han icke vetat av, skymde bort den lilla flickan. Han var nu säker på, att modern haft en bestämd avsikt med att sända dottern till honom. Förgäves sökte han föreställa sig sin dotter och sin vackra hustru tillsammans. Det var omöjligt. Hade hon varit snäll mot den lilla? Knappast troligt. Lytet hade ständigt stuckit henne i ögonen — hon, den sköna och grymma, som icke tålde något fult och misslyckat i sin närhet. Han måste höra dottern berätta själv. Den spänning, varmed han motsett dagen, hade sjunkit undan. Ömhet, medlidande, kanske en smula besvikelse var vad han kände.

Vid lunchen nere i matsalen presenterade han Grace. Justitierådinnan var den enda, som inte kunde rådbråka engelska, de andra skämtade över de fel de begingo, men pratade ändå på.

En lätt rodnad hade stigit upp på den unga flickans kinder. Då och då såg hon på fadern med en förtjust blick. Det var tydligt, att hon tyckte om honom. Hon talade icke mycket. Det hon sade lät konventionellt, också det inlärt, sade sig fadern med en viss känsla av otålighet. Modern hade dresserat henne, det var alltför tydligt.

Men på kvällen, då han stod inne i hennes rum

för att säga god natt, lossnade plötsligt det skal av blyghet och konvenans, som hela dagen tycktes ha täckt hennes innersta känslor. Med en liten hängiven åtbörd, som rörde honom, därför att det var något hos honom själv, som besvarade den, något som också hängivet och blygt dolde sig under ytan, slog hon armarna om hans hals och lade sin kind mot hans kind.

— Jag har längtat efter dig, sade hon med en suck.

Och herr Moustik tyckte, att han nu åter efter så lång tid långsamt banade sig väg mellan bugande strån och blommor på en solbelyst äng. Denna mjuka kind, som lutade sig mot hans, var den tuva han så länge längtat efter att få vila sig mot. Dessa ljusblå ögon gåvo honom tillbaka ängens små blomster.

Han drog henne ned bredvid sig.

— Berätta, hur det varit . . . Hela tiden, alla dessa år, sade han.

Då berättade hon om modern, om hemmet. Hon sade ingenting ont om modern, men varje gång hon nämnde henne vid namn, såg hon på fadern med ett oroligt leende, som tycktes säga: "Förstår du? Kan du veta, hur jag haft det?" Och medan hon talade, förstod han vad som låg under hennes ord, det hon inte berättade, men som han såg för sig på samma sätt, som hon själv måste göra det. Det tycktes inte förvåna henne, att modern ej talat om, att hon blivit halt. Hon hade haft en höftsjukdom för några år sedan, och därefter hade hon blivit sådan.

— Jag har levat i skymning, sade hon. Mamma

ville ej veta av mitt lyte. Det måste döljas så mycket som möjligt. I barnkammaren märktes det inte.

Och herr Moustik blev förtvivlad, då han tänkte på detta barn, hans barn, som hållits undan, uppfostrats bland tjänstefolket, därför att det ej kunde lysa bredvid guldfjärilen.

— Men du fanns, sade hon och log. Du var en dockgosse. Han hade en håv att fånga fjärilar med, den hade jag fått av en tant, och en sportmössa. Jag kallade honom inte pappa, han hette herr Moustik, och herr Moustik regerade hela barnkammaren. Han var mycket älskvärd, men respektingivande. Han skrämde oss ofta med att han skulle fara ifrån oss till ett land på andra sidan havet. Men jag lät honom aldrig fara. Jag hittade på tusen saker, som skulle behaga honom, så att han stannade kvar. Och jag lyckades. Jag var glad däråt, ty hade han farit, hade den okända världen, jättemänniskorna från salongen och mammas budoar, slagit ihjäl barnkammarfolket.

När herr Moustik kommit in till sig, var det berättelsen om denna dockherr-Moustik, som hindrade honom från att somna. Av allt det dottern berättat var väl detta det, som smärtade mest. Han såg för sig lille herr Moustik i sportmössa och med fjärlshåv sittande på en stol i barnkammaren, dit den halta flickan undanskjutsades för att ej vara i vägen. Detta var således barnets pappa — den lille herrn med fjärlshåven. För honom gjorde hon sina vackraste konstver och behagligaste miner, för att han i nåder skulle vilja stanna kvar. Det var därför hon genast

sagt, att hon kände igen honom. En dockherre! Och han gisslade sig själv:

— Det är rätt åt dig, du är en dockherre.

Han tänkte på sitt liv de sista åren, en ensams liv utan egentligt arbete, ty han hade inte längre orkat gå ute i skog och mark. Han hade suttit och bläddrat i sina bilderböcker. Det var dockherrns liv: bilderböckerna, den för alltid upphängda fjärilshåven, ja till och med sportmössan fanns där undanslängd i en garderob. Under dessa år hade den sjukliga halta Grace i hans inbillning stått för honom som ett litet behagfullt barn, medan han för henne varit en dockgosse med sågspånskropp och målat ansikte. Herr Moustik vred oroligt på sig. Och på morgonen steg han upp trött och nedslagen.

Men allteftersom dagarna gingo, blev han gladare. Han fann sin dotter förtjusande. Stelheten och blygheten föllo av henne, och hon pratade muntert med honom. De blevo goda vänner. Ofta företogo de utflykter till Stockholm tillsammans. När herr Moustik då gick vid dotterns sida, kunde han förstulet se på henne, iakttagande alla dessa smådrag, vari hon liknade honom. Men nu var han glad åt dem. Det var en egendomlig, stolt glädje, som han aldrig förut erfarit. Och varje kväll, då han kom upp till sig, tänkte han: "Skall brevet komma i dag? Skall hon fordra henne tillbaka?"

En dag kom brevet. Det var vid frukosten, och herr Moustik och Grace utbytte en orolig blick. Han såg, att också hon ängslades. Ville hon inte fara tillbaka?

Han stängde in sig på sitt rum för att läsa brevet i ro. Och när han läst det, blev han sittande stilla. Det tjocka papperet med den upprättstående skrymmande stilen föll till golvet. Han böjde sig icke efter det. Den lilla rest av tillgivenhet han trots allt, nästan utan att veta det, haft kvar för hustrun föll till golvet med brevet.

Vilket känslolöst brev från en mor! Hon talade om barnets sjukdom nu efter alla dessa år. Hon hade inte velat oroa honom därmed, skrev hon. Han log bittert, ty han förstod, att hon varit rädd för att han då skulle kommit farande tillbaka. Nu hade hon ett förslag. Hon tyckte, att Grace kunde stanna hos sin far. Själv skulle hon göra en resa till kontinenten med en väninna. "Grace passar inte att ha med sig på resor", stod det. "Hon blir så lätt trött, stackars liten."

Nej, fjärilen ville lysa utan att någon mörk fläck besudlade vingarna och gjorde dem mindre glänsande. Herr Moustik blev så ond över detta, som hans blida sinne tillät.

Men så slog stämningen om. Var han ond? Förstod han då inte vad det där förslaget innebar? Han skulle ju få behålla sin dotter. Han behövde inte längre vara ensam — en övergiven dockherre med tom fjärilshåv. Men ville hon det också? Långsamt låste han åter upp dörren och gick in till Grace.

Hon satt i soffan med en bok. Men då hon hörde hans steg, tittade hon hastigt upp. Han stod framför henne och såg uppmärksamt på hennes ansikte. Hon var en del av honom själv. De kunde icke skiljas.

— Vill du stanna hos mig? sade han allvarsamt.

Hon log.

— Ack, utbrast hon och reste sig så häftigt, att hennes oviga kropp höll på att mista balansen. Han måste gripa tag i henne för att hon inte skulle falla.

— Jag vill, sade hon. Så blev det ändå herr Moustik, som räddade mig från det hemska jättefolket i salongen och budoaren.

Han slöt henne varligt i sin famn, och i skenet från det ljus, som ögonblicket tände, tyckte han sig se de kommande åren, icke längre tröslöst disiga, såsom de förr föresvävat honom, utan lika stora mjuka vider, från vilka ett ljud nådde fram till honom som ett glatt budskap, ljudet av en liten halt flickas ojämna, tunga steg.

XXV.

Tyra hade fortsatt att på sin lediga tid vara tillsammans med studenten Fredrik Holm. Hon gick sällan upp till honom. De drevo omkring på gatorna, sutto på konditorierna, ibland på en danslokal.

Han var alltjämt kär i henne. Hon gav honom inte mycket av sig själv. Deras vänskap utvecklades inte till något förhållande. Ej heller berättade hon honom sin historia. Ingenting av vad han hoppats, då han först träffat henne, hade således blivit verklighet.

Och ändock höll han fast vid henne. Det var något hos henne som lockade honom. Vad det var kunde han inte säga, han hade nämligen svårt att finna namn för det. Men ibland kysste han henne, hon drog sig inte alltid undan, och då, när han kände henne intill sig, föreföll det honom som om han just i detta ögonblick säkert visste varför han var så förälskad. Den elastiska styrkan i hennes lemmar, huden som han tryckte sin kind mot, så het och så mjuk, de tunga ögonlocken, som ville dölja eller mildra det svarta mörkret i ögonen, den vita pannan, innanför vilken tankar, som han inte kände, ruvade . . . allt detta gav honom svar på hans frågor, men otydliga svar, som aldrig kunde formas i ord. Begäret självt äger inga ord. Driften inom människorna har ej kunnat följa

med i utvecklingen. Den är likadan nu som i tidernas början: stum som ett djur eller rytande som ett uppretat sådant.

En afton i slutet av juni hade Tyra kommit in till staden för att träffa sin vän. Hon ville säga adjö, därför att doktorn lovat henne att om någon tid få ledigt för att fara bort.

De gingo utåt Djurgården. Många människor voro ute. I det bleka ljuset såg man dem röra sig långsamt, utan brådska. Dagen var slut, men den skarpa gräns mellan dag och natt, som mörkret sätter, var utsuddad. Alla dessa lustvandrande visste, att en blid ljus sommarnatt väntade dem: så hade de ingenting att fly undan för. Tyra och studenten promenerade utefter vattnet. Det var inte en krusning på dess yta. Molnen speglade sig där, och från stränderna böjde sig träden fram och doppade sina yttersta toppar i det kyliga blå.

— Jag skall också resa nu, sade den unge mannen. Jag far hem över sommaren. Det är väl bara för din skull jag stannat så länge i Stockholm.

— Jaså, sade hon. Det var ju onödigt.

Han blev ledsen över hennes svar, men ville inte låtsas om det.

De gingo tysta en stund. Nu kommo de in på en liten väg, som tog av åt höger. Den var så tyst och stilla, fjärran från de stora stråken, där alla de lustvandrande trängdes. Träden sträckte ut lummiga grenar, och i skymningen under dem fick det täta

gräset en särskild färg, djupnande nästan till blått. Han tog hennes arm.

— Vad gör du hela dagarna? Hur har du det? sade han med vek röst.

Då började hon tala, fort, som om tankarna trängts i hennes huvud. Han gick och smålog däråt. Vad kom det åt henne? Hon brukade vara så tyst. Men så blev han uppmärksam. Hon talade om historien, hur fru Hillgren bett om morfin.

Livligt beskrev hon hela scenen för honom: hur hon, Tyra, hade anat, att den fina damen ville henne något särskilt, och hur denna sedan ryckt till sig flaskan.

— Det är snygga damer, det där, sade hon föraktfullt.

— Och du gav henne? frågade Fredrik Holm.

Hon stannade plötsligt mittpå gången; hennes svarta ögon lyste.

— Jag gav henne inte, ropade hon till. Det var ju hon, som tog flaskan i skåpet.

Hennes röst lät upphetsad. Detta var något, som hon efteråt tänkt mycket på, och hon hade kommit till den slutsatsen, att doktorn skulle bli ond på henne och inte på fru Hillgren, om han upptäckte att flaskan var borta. Nu misstänkte hon, att studenten såg saken på samma sätt. Det förargade henne. Det som hon tänkt skulle bli ett dråpslag mot fru Befverfeldt hade i stället, det insåg hon nu, vänt sig mot henne själv.

— Det var i alla fall inte rätt av dig, sade hennes kavaljer tveksamt.

— Rätt och rätt, mumlade hon. Jag ville hämnas.

— Hämnas! På vem då? frågade han häpen.

Men då blev hon tyst igen. Hon hade inte lust att tala om doktorn. Den unge mannen såg sig omkring. Aftonen var så vacker. Ljuset föll som i flingor ned mellan träden, vita fläckar blänkte här och där på mossövervuxna stenar och i gräset. Solen hade för länge sedan gått ned, men ändå fortsatte himmeln att lysa över deras huvuden, klar och blå som genomskinligt glas. Han grep tag i henne.

— Stanna, sade han.

Hon vände sitt ansikte mot honom. Han böjde sig ned och kysste hennes mun. Sandgången, träden, gräset, allt gungade för honom, när han åter lyfte upp huvudet. Hon gav honom en lurande blick under lugg. Hon hade inte släppt tanken på hans ord nyss.

— Jag hade rätt, sade hon hastigt.

Han märkte inte blicken, men såg den röda munnen räckas honom, nu frivilligt.

— Ja, ja, viskade han.

— Säg det, sade hon och böjde sig undan.

— Du — hade — rätt, sade han och tryckte åter sina läppar mot hennes.

Hon gav honom en känsla av att hon, om också mycket motvilligt, alltid motvilligt, skänkte efter bit för bit . . . lät erövra sig. Hennes mun var mjuk, het mark, där han plöjde. Den skulle bli hans, helt och hållet hans, om han blott hade tålmod. En hand rörde vid

hans nacke. Den kittlade honom. Den gjorde honom ond, utan att han förstod varför. ”Du — hade — rätt.” Orden, som hon tvingat honom att säga, brände honom nu. Varför ville hon, att han skulle säga dem just när han kysste henne? Det for igenom honom, att hon helt säkert visste, varför han var förälskad i henne. Hon kände sin makt.

De började åter gå framåt. Han tryckte med en skälvning hennes arm, men hon gav honom ingen tryckning tillbaka.

— Jag vill hämnas, sade hon igen.

Han kunde inte förstå, vad hon menade.

— Begriper du inte? Hennes röst lät obehärskad. De där damerna ute vid pensionatet, de äro högfärdiga, skall du tro. De ha fina parfymer, så att luften omkring dem doftar som av blommor, men i deras själar växa minsann inga blommor, å nej! De ljuga och de stjåla. Tror du mig inte?

— Jo — jo, viskade han, ännu vimmelkantig av hennes kyssar.

Han hörde, att hon var ursinnig, och han kände inte igen henne riktigt.

— Jag är bara en tarvlig flicka, fortsatte hon. Jag har inte fått uppfostran, ingenting av allt det, som de andra ha. Men ändå stjåla de, och jag gör det inte.

Det var som om hon krampaktigt bitit sig fast vid ordet ”stjåla”. Han visste inte, vad han skulle säga. Bakom hennes ord anade han en starkare känsla, en drivkraft, som han inte kände.

Det stod en bänk litet längre fram, hon slet sig ifrån

honom och sprang bort till den. Så lutade hon huvudet i händerna och började snyfta. Han satte sig bredvid henne och sökte fånga hennes händer, men hon vred sig undan.

— Du är finare än jag, kom det mellan snyftningarna. Du är en herre, som doktorn, och jag hör till en annan klass. Jag når aldrig upp...

— Vad är det du säger? utbrast han förtvivlad.

— Jo, jo, snyftade hon. Jag hör till en annan klass.

Det gjorde hon, och detta särskilda i hennes väsen, som på honom verkade främmande, därför att han aldrig mött det hos familjeflickorna på bjudningarna hemma hos hans pappa borgmästaren, syntes honom mycket intagande. Men det kunde han inte heller säga henne. Det var ju just över att hon var olika de andra, vilka hon dock föraktade, som hon sörjde.

Inne i parken skymtade han ett par. De gingo långsamt över gräset med armarna omslingrande varandra. Icke långt ifrån dem såg han en ung man och en ung kvinna, som slagit sig ned på en sten. Hon var barhuvad och lutade sig mot hans axel. Nu då han satt stilla tyckte han, att ljudet av ömma viskningar och kyssar steg upp från alla håll av parken. Det gjorde honom svartsjuk på en lycka, som just nu, då Tyra otröstligt grät vid hans sida, föreföll honom så långt borta.

— Jag läser så mycket, sade hon, och nu lyfte hon upp huvudet igen. Jag försöker bilda mig själv. Men ändå — ändå talar han så sällan med mig.

Studenten spratt till.

— Vem? sade han.

Men hon hörde inte på honom.

— Den där andra damen där ute, fortsatte hon sina egna tankar, är så blond och vacker, ja hon är vacker, till och med *jag* ser det, och jag vet, att han tycker det. Jag räknas för ingenting nu. Han kommer att be henne att bli hans hustru.

Fredrik Holm yttrade ingenting. Han förstod nu, att Tyra talade om doktor Norelius. Det hade hon aldrig gjort förut.

— Kom så gå vi, bad han och tog hennes arm.

De fortsatte tysta framåt. Hon hade slutat gråta, men hennes ögon hade alltjämt ett sorgset uttryck. De gingo inåt staden igen. Det hade varit meningen, att hon denna sista kväll skulle ha följt med honom upp, han hade dukat fram litet godsaker på bordet innan han gått, men när de nu stodo utanför porten, ville hon genast skynda sin väg för att hinna med tåget.

— Men det dröjer ju så länge, innan vi träffas. Kom med mig, bönföll han med gråten i halsen.

Aftonen hade varit misslyckad. Där uppe i hans lilla rum skulle hon säkert bli gladare. Han ville göra det så trevligt för henne. Hela denna vandringsmål hade ju för honom endast varit att slutligen få sitta där inne på ottomanen med hennes hand i sin.

Men för Tyra hade det plötsligt gått upp, hur ändamålslösa alla dessa skymningspromenader med den unga studenten voro. Hon ville honom ju ingenting. Hon hade sällskapet med honom, därför att hon inte

kunde hitta på något bättre att företa sig. Det var ju inte honom hon älskade, och hon vred sig nu gång på gång undan, då han ville fånga henne i sin famn. Då förvånade den unga studenten henne med att plötsligt krama henne i sina armar, så att hon kände sig nära att kvävas.

— Jag älskar dig, sade han. Varför leker du med mig?

På det kunde hon inte svara.

— Släpp mig, mumlade hon trotsigt.

— Nej, du skall bli min. Jag vill, att du skall bli min, nu i afton — nu där uppe.

Omedvetet gav hon efter för hans omfamning och tryckte sina läppar mot hans. Hon drömde, att det var Stefan som talade, att det var in i hans famn hon gled, och under ett ögonblick tyckte hon sig smaka den lycka, som borde vara hennes.

Men så slet hon sig lös så häftigt, att han snavade mot väggen.

— Jag vill inte, skrek hon. Hör du det! Jag kan inte! Jag älskar dig inte!

Och innan han hunnit hejda henne, hade hon ryckt upp porten och sprungit ut. Han stod kvar i den halvmörka förstugan, med händerna trevande bakom sig för att få stöd mot väggen. ”Detta var således vårt avsked”, tänkte han och stirrade mot porten, genom vilken hon försvunnit. Men han misstog sig. Bara efter ett ögonblick gled den åter upp, och i det vita skymningsljuset, som föll in från gatan, stod hon där igen. Hon kom fram till honom.

— Vi skola inte vara så dumma, sade hon mycket milt.

Han såg ned på hennes ansikte. Det var förvandlat: leende, godmodigt. Han kunde ej förstå denna förvandling efter att så nyss ha varit vittne till den stormvind som svept över henne.

— Jag går gärna med upp, sade hon. Vi kunna ju sitta och prata en timme.

Då de en stund senare sutto uppe i hans rum framför det dukade tebordet, betraktade han henne tankfullt. Hon föreföll som en snäll liten kamrat just nu, tydligen ville hon inte vara något annat för honom, men med en skälvning erinrade han sig, hur hon alldeles nyss kysst honom med en innerlig värme, som hon aldrig förr värdigats visa honom.

Han måste fråga. Men hans fråga kom mycket tafatt, och han rodnade pinsamt. Hon förstod i alla fall, vad han menade. Ett ögonblick upphörde hon att le.

— Ack, låt oss inte tänka därpå, sade hon hastigt. Och så talade de om annat.

XXVI.

Fru Åström och Ester hade slagit sig ned på verandan. Fru Åström hade blicken riktad mot trädgården, där herr Moustik och hans dotter sutto tillsammans.

— Det var en vacker historia, den om herr Moustik och hans lilla dotter, sade fru Åström till Ester. Där ryms inte den vanliga desillusionen. Han återfann sitt lilla barn från förr, fastän hon förändrat sig så, att han först inte tyckte sig känna igen henne. Se nu, så glada de äro tillsammans!

Herr Moustik hade blivit en annan, en spänstigare och yngre man, sedan Grace kommit. På hösten skulle han lämna pensionatet och hyra våning i Stockholm tillsammans med dottern. Nu for hon in till staden flera gånger i veckan och tog lektioner i svenska. Hon längtade efter att snart kunna tala sin fars språk.

— Ja, då flyttar han härifrån, fortsatte fru Åström att prata. Så tråkigt för justitierådinnan! Jag tyckte också jag hörde något om att fröken Steen snart ämnar återta sitt gamla arbete. Det blir tomt på pensionatet. Men kanske att ni inte hyr ut till några gäster i höst?

— Varför inte det? sade Ester tankspritt. Men hon rodnade, när hon mötte den andras menande blick.

Alla trodde tydligen detsamma som Annie: att Ester skulle gifta sig, fastän de ej uttryckte det med så ogrannläga antydningar, som Annie hade för vana att komma fram med. Fru Åström yttrade heller ingenting mer därom.

— Kanske jag också reser, sade hon efter en stund. Nu har jag varit här så länge, och jag har trivts utmärkt, men jag längtar, ack, ni vet inte, hur jag längtar ut igen.

— Och ändå har fru Åström rest så mycket, sade Ester, som ej riktigt kunde förstå denna längtan bort.

Fru Åström lät arbetet sjunka ned i knäet.

— Ja visst, och därför kan jag inte bli fri från min oro. Jag hör till dem, som veta, att jorden är ett rullande klot. Ni andra, ni som sitta på samma plats jämt, tro visst, att jorden är platt som en pannkaka. Ni känna inte, hur den skakar och darrar som ett framrusande tåg. Men underligt nog kan man inte stå stilla och vänta på, att man skall slungas framåt av farten. Man får själv sätta sig i rörelse. Vi borde inte samla på oss så mycket saker, möbler och bråte, hela hus. En liten påse att bära på ryggen räcker. Vi vore lyckligare, om vi bara vore pilgrimer. Världen är fylld av sköna vallfartsorter, och pilgrimsfärden kan räcka livet ut.

— Det bleve tröttsamt, log Ester.

— O nej, varför det? Det är tröttsammare och tyngre att alltid stå och vrida på kvarnen, där de grå vardagarna pressas fram, en för en. Hu då! Det är ändå besynnerligt, att de flesta aldrig kunna rycka

sig loss. Det är, som om alla vardagarna tryckte dem till marken.

Ester såg på den lilla frun. Det skära ansiktet med de runda blå ögonen och omgivet av det vita burriga håret hade ett oberört, nästan ungt uttryck. Ingen skulle kunna ana, att den lilla damen genomgått en tragisk historia. Och det flög genom Esters huvud en tanke, som helt säkert var ganska nära sanningen: att de där händelserna, som så brutalt ingripit i fru Åströms liv, mannens otrohet, rymning, ja det dödfödda barnet, alltsammans hade på något sätt bidragit till att hålla henne ung och spänstig. Själva sorgen har en spänning, som tjänar till att öppna själen för nya intryck och hindra stillaständets förkalkning. Och som alltid, då Ester tänkte på någon annan, jämförde hon denna kvinna med sig själv. "Jag har ingenting sådant", tänkte hon, "varken en stor glädje eller en stor sorg. Jag blir snart gammal."

Nu syntes Krister och fröken Steen på trädgårdsgången. Han pratade livligt, hon hörde tyst på. Huvudet höll hon framåtböjt lyssnande, som om hon ej ville låta ett enda av hans ord undgå sig. Ester och fru Åström följde dem med ögonen. Så möttes deras blickar.

Var och en av pensionatsgästerna hade sedan en tid börjat uppmärksamt studera fröken Steen. De tyckte, det var något besynnerligt med henne. Det var, som om hon burit på en sorg, som dag för dag åt sig närmare in till hennes hjärta. Man kunde inte heller undgå att märka hennes känslor för den unge

Krister. Alla, utom han själv, voro medvetna därom. Eftersom något så fantastiskt som att fröken Steen skulle bli kär i honom aldrig hade fallit Krister in, förstod han inte heller att tyda hennes blickar eller hennes tystnad.

Annie talade till dem från sitt fönster. Krister vände sig skrattande åt det hållet och ropade ett par skämtsamma ord tillbaka. Han gick i solen, och hans unga ansikte med sitt övermodiga uttryck av en hälsa, som inte fanns, men som bedrägligt tycktes skimra genom den klara, skära hyn, var en alltför stark kontrast till fröken Steens vassa, redan åldrade ansikte. Och som om hon förstått detta, höll hon sig i skuggan och tycktes inte höra på replikerna, som flögo mellan Krister och Annie.

Ester såg över till doktors bostad. I detsamma steg doktor Norelius själv ut på sin trappa. Ester smålog litet. Han gick nedför gången. Nu upptäckte han Ester och fru Åström på verandan och stannade ett ögonblick liksom tveksam, men öppnade så deras grind. Ester hade hållit andan. Ofrivilligt reste hon sig upp, men satte sig genast igen.

— Hur står det till? frågade Stefan, då han kommit upp på verandan. Ni tyckas vara friska här på pensionatet numera och behöva aldrig komma till mig.

Men hans blick vilade på Ester, då han talade.

— Det är ju sommar, sade fru Åström muntert. På sommaren är man inte sjuk.

Krister hade sett doktor Norelius, och han och frö-

ken Steen kommo fram och slogo sig ned vid bordet. Doktorn gav dem båda en hastig blick.

— Krister håller sig också kry, sade han. Det var längesedan vi hörde av någon attack åt hjärtat.

— Ja, det är verkligen roligt, svarade Ester lågt.

Den ständiga vistelsen i lantluften hade stärkt Krister. Föregående söndag hade hans systrar varit ute hos honom, och de hade tyckt, att han nu började bli sig lik igen, sådan han varit innan sjukdomen brutit ned honom. De hade med undrande blickar granskat fröken Steen.

— God dag, doktorn!

Det var Annie. Ingen hade hört henne komma ned.

Då hon tryckte Stefans hand, fick hon en miss-tänksam blick i ögonen. Hon undrade, om han ännu upptäckt hennes tillgrepp, men han log lugnt, då han hälsade på henne som vanligt. Om Stefan inte varit så upptagen av Ester, skulle han säkert observerat Annies oro, men nu märkte han ingenting.

Han lutade sig fram mot Ester över bordet. Hennes händer sysslade med ett handarbete. Alltid var hon upptagen med något, tänkte han. Därför fick han också så sällan tillfälle att se hennes ögon. Men de nedslagna ögonlocken, leendet, som darrade litet kring munnen, tycktes vilja berätta något för honom, bara han vågade eller ville förstå det. Men alltjämt svängde hans känslor för Ester fram och tillbaka. Ibland var han viss på, att hon måste vara den enda, den som skulle kunna ge honom lugn, men åter andra stunder såg han klart, att han inte var förälskad i henne.

I vem var han då förälskad? Den frågan besvarade han ej. Tyra gick ut och in i hans rum som förut och tycktes ständigt vara i hans närhet. Han sköt undan tanken på henne, men ertappade sig ljuva sommarkvällar med att lyssna efter hennes steg eller spanande blicka efter henne, när hon spatserade nedför trädgårdsgången. Nu hade hon fått löfte om en månads semester. Hon skulle resa bort till någon släkting på landet. Det skulle bli bra för honom. Så snart han inte såg henne, borde väl också tanken på henne försvinna.

Annie hade börjat prata. Hon skämtade med Krister.

— Ni håller ju på att åldras, sade hon. Å, då! Nu när ni är bra snart, skall ni börja dansa. Får han inte det, doktorn? Jag kan alla nya steg, och jag åldras inte, jag! Evigt ung!

Och hon gjorde skrattande en grimas mot Krister.

— Ni behöver ju inte ännu börja tala om ålder ens, inföll fru Åström.

Krister mumlade:

— Ni lilla argbigga!

Annie hade givit hans fot en liten spark under bordet. Fröken Steen såg förskräckt från den ena till den andra. Hon hade lagt märke till att Krister förändrades, så snart Annie kom. Han gled ifrån henne. Hon var glömd.

Den andra lockade med tusen lustiga upptåg, med sitt sätt, som föreföll fröken Steen enbart fräckt och utmanande, och dessa ögon, vilkas blickar aldrig tyck-

tes riktade på någon bestämd, utan flackade och flögo, sändande ett oroande skimmer omkring sig.

— Fröken Steen borde också dansa, fortsatte Annie oförtrutet.

Ester blev rädd. Hon såg fröken Steens uttryck. Varför kunde inte Annie låta Krister och fröken Steen vara i fred?

— Jag har aldrig lärt mig något sådant, sade fröken Steen strävt.

— O, är det syndigt? Annie vände sitt leende ansikte mot henne. Ni talar så hårt. På restaurangerna i Stockholm hoppa alla omkring, unga och gamla om vartannat. Det är sista sättet att ta motion.

Fröken Steen svarade inte.

— Vi skulle göra en utflykt en dag, sade Stefan till Ester. Nu på sommaren är det så vackert. Och det finns säkert många platser runtomkring Stockholm, som ni aldrig sett.

Äntligen tittade Ester upp på Stefan småleende, rodnande.

— Det vill jag gärna, sade hon. Hur mår er vän Ryd? Han är aldrig här ute.

— Jag har inte sett honom på länge, svarade Stefan.

Men då han sade detta, tänkte han på den lilla ryskan. Fortsatte hennes kärleksförhållande med Ryd, eller var det redan slut? Han mindes fågelansiktets nästan vemodiga uttryck.

Ett utrop från bordsändan avbröt Stefans och Esters

samtal. Fröken Steen hade rusat upp, och med händerna för ansiktet störtade hon högljutt gråtande in i hallen. Annie såg häpen och litet skuldmedveten ut.

— Vad är det? frågade Ester strängt.

Alla tittade förvånade på varandra. I tystnaden hördes fröken Steen med snabba steg springa uppför trappan.

— Du måste ha sårat henne, Annie, sade Ester.

— Jag vet inte — kanske, mumlade Annie. Jag talade ju bara om att Krister nu borde ut bland människor.

Krister var den, som syntes mest illa berörd av fröken Steens uppförande. Han satt och rullade sin näsduk mellan fingrarna med ett förläget, skamset uttryck. ”Han har förstått”, tänkte doktorn snabbt. De andra sågo också på Krister. Stämningen blev tryckande. Äntligen reste sig Krister.

— Jag får väl gå upp och höra, hur det står till, sade han generad.

Men fru Åström drog ned honom på stolen igen.

— Gör inte det, bad hon enträget. Det är bäst att låta henne vara ensam. Fru Hillgren får väl senare söka försona sig med stackars fröken Steen.

Det var första gången en av pensionatsgästerna högt och inför Krister uttalat någon mening om fröken Steen. Det var sagt i orden: ”stackars fröken Steen”. Hon var värd medlidande, icke det stora medlidande, som verkar värmande, stundom läkande, utan det som inneslutes i en halvt föraktlig gest och det öm-

kande ordet "stackars". Krister satte sig igen. Men över det lilla sällskapet på verandan hade fallit som en skugga. Och när doktorn sade adjö, skingrades också de andra, gående var och en åt sitt håll och medvetna om att något tråkigt var i antågande.

XXVII.

Fru Hillgren kom genom Kungsträdgården. Det var mittpå förmiddagen och i tindrande solsken. I skuggan av de stora lindarna höllo grupper av dagdrivare till, och på bänkarna sutto unga flickor i vita genomskinliga klänningar och viskade med varandra. En liten gosse i kolt stod vid blomrabatten, där rosenträden växte höga, och åt på en stor banan.

Annie hejdade sig ett ögonblick och klappade gossen muntert på huvudet. Gärna hade hon velat slå sig ned en stund, men hon hade stämt möte med Ivar Lundstedt uppe i hans våning och måste skynda sig. Hon var ändå försenad.

De här sista två veckorna hade hon givit vika för Ivar Lundstedts många både allvarliga och skämtsamma föreställningar och blivit hans älskarinna. Hon gick och tänkte på, att hon kände sig varken sämre eller bättre för det. Det hela var för henne av mycket liten betydelse. Det som inte har någon betydelse för en själv, det som man inte ens har nöje av, ansåg hon ej heller kunde hållas för något så stort som en synd.

Om en vecka väntades Albrekt hem. Han måste stanna i staden under sommaren, men Annie hade bjudits av sin mamma att tillsammans med henne fara

till Marstrand. Ester hade lovat att ta hand om Inga. Så ordnades allt på bästa sätt för Annie. Det gjorde det alltid, tyckte hon, knappast behövde hon sträcka ut ett finger för att göra något för det själv.

Stefan hade inte heller märkt hennes tillgrepp i hans medicinskåp. Men då hon ett par gånger mött Tyra, hade flickan sett på henne med så svarta och dystra ögon, att Annie ej vågat tilltala henne. Det var nog bäst att låta den där episoden falla i glömska. Stefan hade lovat henne ett recept på morfin, som hon skulle ha med sig. Det skulle säkert bli tillräckligt, eftersom hon genom att knipa flaskan fått dubbel ranson.

Smågnolande sprang hon uppför trappan till Ivars våning. Hon hade egen nyckel nu, och de enda gångerna, som hon i detta sitt förhållande till Ivar hade en liten hisnande känsla av att befinna sig på otillåtna vägar, var när hon stack in nyckeln i låset. Hon satte alltså in nyckeln långsamt och vred om den med en nästan njutningsfull min.

I tamburen härskade skymning. Alla persienner i det angränsande rummet voro nedfällda, och efter det bländande solskenet nyss där ute föreföll det Annie att vara helt mörkt.

Ivar kom i dörren. Han drog henne genast in i rummet, innan hon ens hunnit ta av sig kappan.

— Låt mig se på dig, du lilla, utbrast han.

— Här är ju mörkt, sade hon, men så svalt!

Då gick han fram till fönstret och drog till hälften upp en persienn. Dagsljuset föll på hennes ansikte,

och hon blinkade och skrattade. Den uppknäppta kappan, hastigt tillbakaslagen, visade hennes vita hals i en spetsig urringning.

Han närmade sig henne igen, böjde henne långsamt bakåt och kysste halsen just där urringningen slutade. Han dök ned i något ljust och mjukt och doftande, en ljum sommarvåg, tänkte han, men det var bara hennes tunna broderade blus.

— Du dumme man, sade hon och skakade litet på sig.

Ivar Lundstedt hade blivit sentimental efter den fullständiga erövringen av Annie. Han var fyrtio år och ansåg Annie ännu vara en liten flicka. Kanske berodde hans känslor också på, att hon syntes honom fullkomligt likadan nu som den tiden, då hon varit hans fästmö.

Annie tyckte, att denna sentimentalitet missklädde hans myndiga person. Hon förstod inte, att hon betydde så mycket för honom. Hon visste ju inte, att hon var hans ungdom. Allt det som hänt honom senare räknade han som ingenting, när han åter tryckte henne i sin famn. Andra kvinnor hade ej kunnat ta bort bilden av hans första fästmö, som nästan varit en skolflicka, då han funnit henne och kysst henne. Den mognade mannen vill inte gärna glömma sådant. Minnet av Annie hade han troget vårdat genom alla år och tagit fram det igen, då livet förefallit alltför trist och människorna alltför lymmelaktiga. Och nu hade det underbara hänt, att den lilla fästmön kommit

tillbaka till hans famn. Han kunde inte hjälpa, att han blev sentimental vid den tanken.

Nu hjälpte han henne av med kappan och hatten. Hon sjönk ned i soffan och började prata hit och dit på sitt lustiga sätt om bagateller, om saker som hänt henne, om att en herre förföljt henne en afton på gatan, om herr Moustiks dotter och om Ester och Stefan.

— Du skall se, att de bli kära i varandra, sade hon. Han är det då säkert. Men Ester vet jag aldrig, hur hon är beskaffad. Allting förefaller så främmande för henne, allt det där som vi andra ta som vardagsmat.

Han lyssnade leende utan att egentligen höra på. Under tiden satt han och såg på henne och tänkte på vilken glädje och lust denna finlemmade varelse med de skimrande ögonen beredde honom. Han dröjde vid hennes röda mun, som sminkstången, vilken hon så gärna begagnade, givit en söt, litet giftig smak, vid kindernas mjuka rundning och den vita breda pannan, där håret föll ned i en jämnklippt lugg, som på en tavla av en galant fransysk dam, vilkens bild han en tid under pojkåren ägnat en svärmisk beundran. Hans blick gled vidare för att fröjdas åt andra skönheter: bröstet som stodo spända under blusen, utan den tyngd och fyllighet som eljes är den mognade kvinnans kännetecken, höfternas strama rundning, de långa benen, vilkas linjer syntes under den åtsittande sommarkjolen. Hon hade överlämnat sig åt honom, och fastän han väl förstod, att detta för henne inte hade samma betydelse som för honom själv, var han

glad åt att de där tankarna, som väckts hos honom den natt, då hon sovit på hans schäslong, för alltid tycktes kvävda. Hon var ingen bedragerska, hon lekte inte med kärleken för sitt höga nöjes skull, hon var hans lilla fästmö från längesedan. Icke heller besvärades han av några samvetsqual för hennes mans skull. Ivar hade varit före honom och hade således första rätten. Det var visserligen en primitiv tanke, som inte hade något att göra med kamratskap och officersheder, men den behagade honom mycket.

Nu bad Annie honom åter dra för fönstret. En sådan dag som denna kändes det svalare, när rummen lågo i skymning. Hon såg ut över salongen och in i salen, till vilken dörrarna stodo öppna. Det var något overkligt över dessa skumma rum. En solstrimma gled tvärsöver golvet och fram till salströskeln, den darrade mjölkvit framför hennes fötter. Hon ville trampa på den, men strax flög den upp på hennes sko, där den bredde ut sig som ett ljust sidenband. Nu började någon spela ovanpå. Det var ett stycke, som hon kände igen men ej visste namnet på, kanske någon gammal dansmelodi.

Ivar hade flyttat sig över i soffan. Han lade sin hand i hennes knä. Det kändes som en tyngd. Då bad hon honom gå efter något att dricka. När han försvunnit, tog hon fram sin morfinspruta, som alltid låg tillreds i handväskan. Hon såg sig hastigt omkring, så vek hon undan kjolkanten och stack in nålen strax ovanför knäet. I detsamma kom Ivar tillbaka, han hade bara vridit upp kranen där ute för att låta

vattnet rinna på ett par flaskor. Annie hann inte ta ut nålen, ty han slog sig genast ned i soffan, och då han såg henne draga i klänningen, grep han skämtsamt efter hennes hand.

— Du lilla, sade han och böjde sig ned och gav hennes knä en hastig kyss. Hon drog snabbt ut nålen, och i samma ögonblick fick han syn på morfinsprutan.

Hans ögon vidgade sig. Han tog om hennes hand och fick den blanka tingesten fram mot sitt ansikte, alltjämt med huvudet böjt över hennes knä. Han kände det, som om han inte kunde räta upp sig igen. Åsynen av den lilla morfinsprutan med sin nål, som stack ut ur hennes krampaktigt slutna hand, tycktes ha en förlamande inverkan på honom. Upptäckten var så oväntad, att han först ej förmådde säga ett ord. Icke heller Annie sade något. Hon hade fått ett litet skrämt uttryck i ansiktet och vred och vände sin hand för att komma loss.

Äntligen slaknade hans grepp. Med en brutal rörelse slängde han undan hennes hand. Sprutan föll i golvet. Han hade hastigt rest sig.

— Är det morfin? frågade han.

Hon såg inte på honom.

— Ja, mumlade hon.

Det fanns ingenting annat att säga. Hon tänkte ett ögonblick på, att hon kanske skulle kunna lugna honom med långa förklaringar om att hon nu höll på att vänja sig av med morfinet, men då hon erinrade sig, hur hon tagit flaskan ur doktors skåp, och

såg Ivars hotande min, hejdade hon sig. Det skulle inte tjäna något till. Nu talade han.

— Bedragerska! sade han. Du var ändå en bedragerska!

Hon försökte le litet.

— Du har så starka ord, mumlade hon.

Men han hörde henne inte. Nu gick han alldeles inpå henne, så att hans knän snuddade vid hennes klänning, men han böjde sig bara ned och tog upp morfinsprutan. Han rullade den fram och åter i sin hand.

— Det är således den här lilla klenoden, som givit mig mina ljuvaste stunder. Den piggar upp dig, inte sant? Det var därför dina ögon glänste. Inte av kärlek, utan av morfin! Du har inga känslor, jag visste ju det, och inte får du mera av den här, men ett surrogat för känslor har den förmodligen givit dig, ett be-
drägligt sken av lycka, som jag tagit för verklighet. Jag var dum, men jag visste ju inte...

— Ack, Ivar, bry dig inte om det, utbrast hon.

— Nej, jag bryr mig inte om det, sade han hårt. Han gick ett par slag i rummet.

— Det är i alla fall förskräckligt, viskade han.

Han erinrade sig, att han känt en ung utländsk affärsman, som var morfinist. Det hade varit något slemmigt förljuget över hela hans person. Annie levde också i lögn, i en stor strålande lögn, som omfattade henne själv, hennes vardagsliv och alla människor hon kom i beröring med.

Plötsligt ryckte han upp persiennerna, så att solskenet strömmade in i rummet, och gick fram till

henne. Han böjde sig ned och synade henne uppmärksamt. Bara för ett ögonblick sedan hade den röda munnen och den vita pannan lockat honom. Nu såg han med vämjelse detta tjockt överpudrade, nästan kritade ansikte, där ögonen i sin omgivning av lätt tuschade skuggor oroligt och förvirrat tittade fram. Hon var inte hans lilla fästmö. En främmande kvinna hade hängt sig om hans hals och viskat ljugande och narraktiga ord i hans öra. Genom den där lilla vassa nålen, som droppade gift i hennes blod, levde hon. Hurudan skulle hon vara den förutan? Förmodligen kunde hon inte längre tala sanning. Liksom hon så länge dolt morfinsprutan för honom, hade hon troligen också dolt mycket annat. Vad då? Vem var hon? Hon måste ha skrattat åt hans naivitet att ta allt för gott.

Men Annie skrattade inte. Hon såg hans förtvivalade min och satt och funderade på, hur hon skulle göra allt bra igen. Den lilla bagatellen med morfinsprutan var ju förtretlig. Nu skulle han inte få så lätt att tro på henne igen.

Hon ville inte skiljas från honom på detta sätt. Det skulle kunna hända, att han i förargelsen gick och skvallrade om detta för andra. Då kunde det nå fram till Albrekt, och så bleve det ett stort spektakel. Hon strök litet tvekande över hans kind, men han drog sig häftigt undan.

— Jag tror inte vi ha mer att säga varandra i dag, sade han och gick fram till fönstret.

Då han vände ryggen till, böjde hon sig kattlikt

mjukt ned och stoppade morfinsprutan, som han åter kastat ifrån sig, i väskan. Hon kände sig säkrare när den inte längre glimmade på golvet.

— Ja, adjö då, sade hon och gick ut i tamburen.

Hon tog sin hatt och kappa och öppnade tamburdörren. Men han rörde sig inte från fönstret. Då gick hon. Hon hade sin lilla plan färdig. Nu skulle han få lugna sig. Sedan om en stund kunde hon ju komma tillbaka. Nyckeln var ännu hennes.

När dörren slog igen, ryckte han till. Han hade verkligen inte trott, att hon skulle gå genast. Med en suck såg han sig omkring. En handske, vit och en smula solkig, låg kvar i soffan. Han stod en stund och vände den i handen. Så tryckte han den mot ögonen. Den pöste ut litet, ännu formad efter hennes hand. Den kom honom att tänka på hennes fingrar, hur de mjuka och ivriga brukade stryka över hans panna och ibland odygdigt tryckas mot hans ögonlock, sättande märken efter sig med en liten vass rovdjursnagel. Hon hade ett sätt att i sina smekningar vårdslöst göra honom illa, vilket han i hemlighet hänryckt tillbad.

Så ryckte han upp sig ur drömmarna och började åter gå fram och tillbaka i rummet. Han älskade henne hurudan hon var, det kunde han ej komma ifrån. Inom honom skrek en förbittrad röst att han blivit narrad, att hon gjorde vad hon behagade, utan att han kunde ändra henne det minsta. Hon brydde sig inte om honom, men inte om någon annan heller. Hon var varken beräknande eller kall eller lidelsefull,

hon var helt enkelt indifferent, utan känslor, kokett och smeksam, då det roade henne en smula att vara så. Han gick ut och stängde till vattenledningen och slog i åt sig ett glas starkt vin.

Men innan han tömt glaset till hälften, hörde han steg i tamburen. Annie stod leende i dörren till köket. Han satte inte ned glaset utan fortsatte att dricka med ögonen på henne. Det var, som om det brännande vinet varit hon själv, hennes leende, hennes röda mun, som han anammade och som nu smälte samman med honom. Hon var framme hos honom, tog glaset och satte ned det på bordet.

— Du dumme man, sade hon, nu med tjock röst, och lutade sig intill honom.

Han hade vin på läpparna. Hon kysste dem ivrigt.

— Du narrar mig, viskade han.

Då han tryckte henne intill sig, kände han den lilla väskan, som hon ej hunnit lägga ifrån sig, mot sin hand. Det låg något hårt föremål i den. Han visste att det var morfinsprutan. Men nu gjorde det honom ingenting. Sådan hon var, förgiftad, lögnaktig och trots allt med ett ljuvt och förledande skimmer av ung flicka över sig, måste han äga henne. Och medan han kysste henne, halvt släpade, halvt bar han henne in till sig.

När Annie ett par timmar senare gick nedför gatan, hörde hon tidningsförsäljarna ropa ut något med hesa röster. Hon lyssnade tankspritt leende till dem. Det var fråga om en ung rysk flicka, som samma dag tagit livet av sig genom att hoppa ut från ett fönster.

XXVIII.

Dagen efter det Annie varit uppe hos Ivar Lundstedt, tog Stefan emot sina patienter i staden. Det var hett och instängt i våningen, och öppnade man fönstret, virvlade dammet från gatan in och slamret av bilar och vagnar och hästhovarnas tramp mot stenläggningen ljödo i hetsigt och oupphörligt stegrat tempo.

Stefan kände sig olustig. Då mottagningen var slut, blev han sittande vid sitt skrivbord med huvudet i händerna. Tyra hade nyligen rest, och han hade lejt portvaktsgumman att öppna. Hennes tunga steg hördes i det yttre rummet, där hon gick och ställde i ordning efter patienterna. Ansiktena, han sett under förmiddagens lopp, trädde åter fram innanför ögonlocken. De grimaserade mot honom, uppsvällda av hettan med tomma ögon och dumma leenden. Men det var ett ansikte, som oupphörligt trädde fram för hans inre syn: det var den lilla ryskans. Han hade läst om den hemska händelsen i tidningen och ända sedan föregående kväll försökt få tag i Ansgar Ryd, men det hade visat sig omöjligt att finna honom.

Medan Stefan nu satt fördjupad i tankar på detta, ringde det på dörren — en kort, häftig signal. Vem kunde det vara så här dags? Han hörde någon tala med gumman. Nu gläntade hon på dörren, men sköts

genast undan av en herre, som hastigt trädde in och stängde dörren efter sig.

Stefan såg förvånad upp. Det var Ryd. Men inte den Ryd Stefan var van att möta, hans ansikte liknade något av dem Stefan nyss blundande sett framför sig: utan uttryck, med tomma ögon och ett förvridet drag kring munnen.

Vännen gick fram till skrivbordet.

— Du har ringt till mig, hörde jag, sade han, men jag var inte hemma i går kväll, jag tycker att jag sprungit gatlopp hela tiden mellan tidningsförsäljare, som skrika ut det förfärliga...

Han sjönk ihop i stolen.

Stefan reste sig förskräckt. Han gick efter ett glas vatten och försökte att få den andre att dricka det. Ryd tog ett par klunkar.

— Annusjka är död, sade han uttryckslost, som om han så ofta upprepat orden för sig själv, att de inte mera betydde något.

Stefan hade svårt att få fram ett ord. Ansgar lutade sig över skrivbordet. Hans klotrunda huvud med det snaggade håret vaggade av och an.

— Hon gjorde det själv, viskade han. Själv! — Hon hoppade ut genom fönstret hemma hos sig. De telefonerade efter mig. Jag kom — — — jag hade aldrig sett hennes föräldrar förr. De nästan kastade sig över mig. De skreko i munnen på varandra, att det var mitt fel — mitt. Och där emellan oss låg hon död.

Han grep Stefans hand, stora tårar runno utför hans kinder.

— Hon sade mig, att hon var så lycklig, utbrast han. Jag visste ingenting. Minns du, att jag den där aftonen, då hon dansade hemma hos mig, önskade att hennes röda klack skulle sparka till mina välordnade dagar, så att de rullade om varandra? Hon har gjort det nu.

Ansgar tystnade ett ögonblick, så fortsatte han ivrigt. Det föreföll Stefan, som om det var vännen en lisa att tala, som om orden liksom tårarna sökte lätta den förfärliga tyngden på hans hjärta.

— Hon var så ung, sade han, så ung i jämförelse med mig. Jag borde vetat bättre, jag med mina fyrtio år. Det var hennes dans, som förtrollade mig, i den var hon kvinna, lidelsefull, med hett blod, jag förstod inte att skilja på den vilda och klagande ryska melodien och hennes eget väsen — jag trodde de voro ett. Musiken inspirerade henne, men i hennes hjärta tände den endast en brinnande aning om livet. Hon var ett barn, och det var barnet jag tog till mig, inte den ryska kvinnan, uppeggad av hemlandets trånsjuka melodi.

Stefan såg på honom.

— Ni älskade varandra, sade han och tänkte i det samma på den lilla ryska flickans vemodiga min, som han uppfångat en skymt av över bordets blommor och glas den glada aftonen på Operakällaren.

Den andre såg framför sig med huvudet stött i händerna.

— Kärlek, sade han. Vad det ordet är missbrukat! Allt får det vackra namnet: brottsliga gärningar och köttets slappt pyrande lustar. "Jag älskar dig", säger man och menar bara, att man vill stryka sig mot en annans skinn. Ändå tror jag inte, att vi ljögo, när vi sade det till varandra. Men det var något fel på min kärlek i alla fall. Den störtade inte om mitt liv med ens. Jag älskade, men jag var för erfaren, för dumt erfaren, för att genast släppa allt vad jag hade för händerna. Det har straffat sig nu. Jag hade mitt arbete, min hustru, min son, jag kunde inte lämna dem, framför allt inte mitt barn, därför kom hon, som jag älskade, att stå på sidan av mitt dagliga liv, i stället för att hon skulle blivit medelpunkten. Vi göra nästan alltid så, vi gifta medelålders herrar. De verkliga känslorna skjuta vi undan, som om vi skämdes för dem. När vi voro helt unga, hade vi inga sådana plikter, som nu dagligen göra sig påmint, därför kunde vi också unna oss den kungliga lyxen att älska och svärma. Men nu — nu gå vi i hemlighet till våra möten och draga väl för gardinerna. Jag har grubblat hela natten, och jag kommer inte till någon riktig klarhet. Men hela tiden gnager mig den tanken, att felet är mitt.

Stefan gjorde en avvärjande åtbörd, om för att trösta eller motsäga, visste han inte själv. Han var för gripen för att komma med några invändningar. Framför honom virvlade Annusjka Rovnin i den ryska dansen med sin höga huvudbonad, sina blankskinnsstövlar med slängande tofsar och huvudet extatiskt

tillbakalutat, som om hon lyssnat till en hemlig, endast av henne hörd melodi.

Men Ansgar måste tala, alla de tankar, som i ensamheten plågat honom, funno nu ord och sökte sig över hans läppar.

— Jag förstår nu, att hon måste ha tyckt, att jag var grym. Snabbare än jag, innan jag ens tänkt över hennes ställning, insåg hon den. Kärleken fyllde hennes liv, men hon märkte att den inte fyllde mitt. En liten fågel var hon, och hon skulle haft ett mjukt och skyddat rede, i stället fick hon söka hålla sig fast på en gren, prisgiven åt alla vindar, och därför föll hon också ned. Fastän kärleken tycktes vara allt för henne, var hon inte mogen för den. Den tog för hårt, hon hade inte krafter att stå emot. Och ändå sade hon mig, att hon var lycklig. Det borde varit jag, som kastat mig ut genom fönstret, förfärad över mitt verk. Men när man kommit litet längre i livet, gör man inte sådant. Kring hjärtat växer en hinna, dess nät och trådar bli allt tätare, så att de starka känslorna inte nå fram. Den unga går med naket hjärta. Hon lyssnar till dess röst, och bjuder det att hon skall dö, så lyder hon. För henne finnes det endast två vägar att välja på — allt eller intet. Men vi äldre, försof-fade, hitta alltid små stigar på sidan eller mittemellan. Dem gå vi och komma aldrig sedan tillbaka igen till den stora skiljevägen. Jag pratar och pratar utan att förstå. Jag borde tiga och lyssna, men jag kan inte. Så snart jag är ensam, ser jag henne så tydligt framför mig.

— Du har inte sovit i natt, sade Stefan och betraktade oroligt sin vän.

— Å nej, jag vet knappast var jag varit. Jag har drivit omkring på gatorna från norr till söder och tillbaka igen, och alltid fann jag mig plötsligt stående utanför hennes fönster, som var öppet. Jag tyckte, att hon andades och att doften av hennes ande nådde mig där ute i mörkret. Då grät jag. En gång, när jag stod där, kom en flicka fram och erbjöd mig sitt sällskap. Hon var förgråten hon också, varför vet jag inte, men tårarna hade gjort ränder i sminket. Hon såg förskräcklig ut, då hon lyfte sitt ansikte mot mig, under en grann och utmanande hatt. Det tröstade mig litet. Jag var halvt virrig, och jag sade med ett slags förnöjelse: "Gråt över Annusjka, det är rätt." Då gick hon. Hon blev väl rädd, kan jag tro.

— Du måste vila, stackars vän, sade Stefan. Han kände sig hjälplös inför denna resonerande sorg.

— Ge mig något då! Det vore snällt av dig.

Stefan gick ut efter sin väska, som stod i tamburen, för att se, om han hade ett par pulver.

När han kom tillbaka, satt Ansgar alltjämt hop-sjunken i stolen, hans tunga huvud hade fallit åt sidan. Stefan såg, att han var nära att somna. Tyst slog han sig ned mittemot sin vän. Nu sov han verkligen. Hans fula dvärgansikte fick i sömnen något barnsligt rörande med de sorgset nerdragna mungiporna och de rödkantade ögonlocken.

För Stefans inre syn döko åter ansikten upp. Men nu var det inte längre patienterna, det var andra

människor han träffat för länge sedan och människor han varit tillsammans med nyligen. Där skymtade kvinnor: fröken Steen och Ester och Annie Hillgren och Tyra. Fanns det en enda bland dessa, som skulle stingas till döds av sin kärlek? Ingen! Jo, kanske fröken Steen. Det nakna hjärtat, som Ansgar talat om, fanns väl inte heller alltid hos de unga. — Tyra? Hade inte hon prövats i elden, hade hon inte blivit övergiven, men fortsatte ändå att leva, frestande nya män med sina svarta ögon och sitt sensuella leende? De benådade, vilka känna lyckan och sorgen till ett övermått, som intet mänskligt sinne förmår bära, voro ett fåtal. Och de voro benådade. Deras timmar voro fyllda av händelser, ty det som försiggick inom dem betydde allt. Så blev deras liv längre än andras, fastän det alltid slutade så fort. Det var inte år man här räknade med utan de tysta klappande minuter, då själen blickar ned i den fördolda källa, varest fjärran stjärnor, som intet jordiskt öga ännu skådat, spegla sig, stjärnor liknande änglars ansikten, vilka sorgset le över att de till sist fått veta livets hemlighet. Det fordrades en händelse som denna för att vi skulle rycka till och komma ihåg, vilka vi voro, att marken vi stiga på är osäker, och att himmeln över oss kan klyvas av en ljungande blix. Vi glömde, vi glömde därför att livets alla små detaljer klängde sig fast som snärjande gräs vid oss. En gång måste vi ha vetat, varför vi blevo till, varför vi satts i rörelse att vandra den långa vägen. Någon måste ha viskat det i vårt öra. Vid själva dödsbranten skulle vi kanske åter komma

ihåg det, och medan vi gled ned i djupet, skulle vi förtvivlade klamra oss fast för att komma upp igen och börja om vandringen, nu sedan vi visste. Vilken grymhet! Mellan dessa två brinnande ögonblick av klaraste visshet, liknande dem, som den sinnessjuke ibland upplever, då han i en ångestfull sekund varnar sitt ömkligen förvridna jag och ser vad han *kunde* ha blivit, lågo de år av glömska och misstag, som voro livet. Vilken dumhet!

Stefan vred oroligt på sig. Han blickade ned i sig själv och såg, att han var som alla de andra. Det förvånade honom, som denna sanning alltid skall förvåna och nedstämna den, som gör ett försök till själv-rannsakan. Hurudan är väl jag? Lik alla andra! Och en blixtsnabb tanke snuddade vid hans hjärna: att hela den mångfald av mänskliga individer, som befolkade jorden, i själva verket kanske endast var *en*, en enda gigantisk varelse, som likt ett växande träd hade fäste i marken, men sträckte sina grenar upp igenom himlarna — ett enda träd med en enhet av bark och mäg och fibrer, som spred sig från stammen ut i de oräkneliga förgreningarna. Kände han inte igen sig i vännen som satt där, i portvakts gumman i gluggen, i tiggaren på gatan, ja till och med i kvinnan — i Tyra?

De voro lika varandra som syskon eller som den ena grenen på ett träd är lik den andra: samma bark, mäg och fibrer i dem alla. Varför är inte jag du eller du jag? Därtill fanns ingen förklaring, hur drömlikt ångestfull den tanken ibland måste gripa en. Du jag och jag du? Men vi voro delar av samma

varelse, av något jättelikt väsende, som en dag skulle störta genom en remnande jord. Därav ofriheten, denna brist på förmåga att handla, att kunna vända om och börja på nytt, som utmärkte nästan alla. Vi sutto fast, hade vuxit in i varandra och kunde inte röra oss utan att släpa alla de andra med. De få, som slitit sig loss, hade förgåtts.

Stefans tankar irrade. Han orkade inte längre hålla dem samman. Nu tänkte han åter på Ester och Tyra. Denna tid, då han vacklat mellan två kvinnor, hade hans entusiasm för sitt yrke och sina experiment på ett oroväckande sätt svalnat. Och åter ertappade han sig med en känsla av glad befrielse över att Tyra rest. Avgörandet av hans öde hade kommit närmare.

Nu rörde Ansgar på sig. Han slog upp ögonen. Medvetandet om sorgen hade icke slocknat i dem under den korta sömnen.

— Jag går hem, mumlade han.

Stefan reste sig. De följdes åt nedför trapporna, men Stefan kunde inte skiljas vid honom på gatan. Han gick med honom upp i hans våning. I salongen var allt överlagt med vita lakan som i ett likrum, men Ansgars rum hade samma utseende som vanligt. Stefan fick honom att lägga sig och ta in pulvren. Sedan gick han tyst ut och stängde dörrarna efter sig.

När han steg ut på gatan igen i den sommarljumma luften och omgavs av stadens bullrande liv, kom åter känslan av kroppslig samhörighet med allt, som levde och andades, över honom. Uppe i det tysta rummet,

där Ansgar sov, hade också Stefans sorger och oros-
ämnen börjat lägga sig till vila, och i ett par glada
flickögon, som nu hastigt mötte hans, där han gick,
varsnade han sin egen hastigt skiftande sinnesstäm-
ning och lättnad över att aftonen trots allt var skön.

XXIX.

Den lilla ryskans död hade på ett särskilt sätt gripit Ester. Det var inte bara det att hon kände sorg över att en så ung flicka, nästan ett barn, tagit sitt liv, det gav henne också en starkare förnimmelse än vanligt av att hon själv stod utanför — helt enkelt var oförmögen att förstå en kärlek så häftig, att den drev den älskande i döden. Hennes känslor för Stefan voro verkligen inte av det slaget, sade hon sig och kände ett slags otålighet mot sig själv. En kärlek i stil med mattans hemslöjdsmonster och borddukens rosengång är vad sådana kvinnor som Ester mäktade. Mannen är endast medlet till det egna hemmet och till barnet. Insatta i hemmiljön blomma de och trivas.

Ester och Stefan träffades ofta dessa soliga sommar dagar, då blommorna lyste i Esters trädgård. Tyra hade rest, Annie hade också farit. Hennes man hade kommit tillbaka till Stockholm, och endast ett par dagar därefter reste Annie och hennes mamma till Marstrand. Ester hade som en aning om att Annie inne i staden beställt sig otaliga eleganta sommartoaletter, vilka varken Ester eller Albrekt någonsin skulle få se. De voro ämnade att tjusa någon flirtande och semesterfirande sportsman eller löjtnant. Den lilla engelskan,

herr Moustiks dotter, kunde nu flera svenska ord. Under den korta tid hon vistats på pensionatet hade alla lärt sig att tycka om den stillsamma flickan. Fru Åström planerade en resa till södern och hade gärna en karta uppslagen framför sig på bordet på verandan, där hon om förmiddagen satt och sydde.

Ester satt också gärna på verandan; från sin plats såg hon över till Stefans trädgård. När han så kom ut genom sin port och promenerade nedför gången barhuvad med det ljusa håret glänsande i solen, visste Ester att han ämnade sig till henne. Hon reste sig rodnande, då grinden där nere öppnades. Fru Åström och justitierådinnan smålogo, och så gick Ester utför trappan och räckte Stefan handen.

De promenerade ofta i pensionatsträdgården. Bakom byggnaden fanns en liten grön berså, och här brukade de slå sig ned. Stefan hade alltid något att berätta från staden. Ester lyssnade småleende med en lycklig glans i ögonen. Mycket sällan, nästan aldrig, häntydde Stefan på sina känslor för Ester eller på framtiden. De gled in i en idyllisk samvaro, skuggad av gröna blad och belyst av sol. Deras röster fingo, utan att de i början ens märkte det, ett förtroligt tonfall. När Ester en dag uppfattade den ömma klangen i Stefans röst, rodnade hon som en ung flicka.

Hon såg mot hösten med något av förväntan. Det bekymrade henne icke det minsta, att några av hennes gäster beredde sig att lämna pensionatet, ej heller tänkte hon på att ta emot nya. De första aningarna blevo så småningom till visshet inom henne, att hon var

nära en stor lycka och att hon snart inte skulle vara ensam längre.

Alla i pensionatet följde denna kärlekshistoria med glada blickar. Endast fröken Steen märkte inte någonting. Hon var så helt upptagen av sina egna tankar. Stefan själv var mycket belåten med sakernas gång. I och med Tyras avresa kände han inte längre det tvång, som hennes närvaro och medvetandet om hennes spejande blickar ovillkorligen pålade honom. Hans gamla kokerska gick omkring honom och myste. På sista tiden hade hon fått för vana att säga så snart det var något som behövde repareras i villan eller köpas till hushållet: "Det måste vi göra till hösten." Den dunkla meningen därmed utfyllde hon med många betydelsefulla nickningar och breda leenden. Det roade Stefan obeskrivligt.

Juli månad kom med en kvav värme, som fick träd och växter att jämmerligt sloka mot marken.

Pensionatsgästerna hade nu så gått upp i intresset för Stefan och Ester, att de nästan glömde bort fröken Steen. Hennes utseende borde eljes ha kunnat oroa dem. Hon hade blivit blek, och näsan syntes sticka fram vassare än förut, som om kinderna magrat. Ett underligt tumult av känslor rörde sig inom henne. Hon kunde inte längre reda ut dem. Värmen, sommarens tunga skönhet, förvirrade henne.

Kristers frimodiga, pojkaktiga vänskap för henne hade fått en liten stöt den där förmiddagen på verandan, då fröken Steen slagit händerna för ansiktet och flytt undan Annies skämt. Det hade gått upp för

honom, att fröken Steens vänliga omsorger om honom och hennes ständiga hjälpsamhet hade sina rötter i något djupare än vänskap, i något ofattbart, bisarrt, som han inte förstått förut och egentligen inte kunde förstå nu heller. När han ibland mötte hennes blick, förnam han en obehaglig känsla, som han knappast själv kunde förklara. Men han bemödade sig ridderligt om att ej låta henne märka något. I denna ridderlighet låg något av medlidande, det medlidande, som den helt unga känner för den, vilkens hår börjar gråna och vilkens hud snart skall skrynklas.

Fröken Steen hade dessa dagar många gånger en känsla av att allt var överkligt. En dimma hade lagt sig framför hennes ögon. I denna rödaktiga, underliga dimma såg hon tingen omkring sig, och på dem alla lyste ett olycksbådande purpurljus, som om en eldsvåda flammade långt borta vid skogsranden.

Och en dag hände det — fort som saker hända i en dröm.

Fröken Steen och Krister hade efter den sena midnatten promenerat i trädgården. Det var en varm afton, och doften från gräsmattor och rabatter steg upp i heta och kvalmiga dunster och gjorde luften tung att inandas. På verandan sutto de andra som vanligt. Fröken Steen gick efter en stund upp till dem och slog sig ned vid verandabordet. Hon lyssnade förstrött till pratet, medan hon vände bladen i en veckotidning. Krister hade stannat i trädgården. Slutligen tog fröken Steen god natt av pensionatsgästerna. Men när Krister ett par ögonblick senare blev synlig på ve-

randatrappan, glad och leende med färg på kinderna efter promenaden, ropade fru Åström:

— Titta, nu glömde fröken Steen sin tidning.

— Jag skall springa upp med den, sade Krister vänligt.

Han skyndade sig uppför trapporna och knackade på fröken Steens dörr. Han hörde henne ropa "stig in" och öppnade. Fröken Steen stod borta vid fönstret, och i den vita dagern, som spred sig från den blanka aftonhimmeln över träden, såg hennes ansikte blekt och sjukligt ut.

Hon spratt till litet, då Krister gick emot henne över den mjuka mattan.

— Å, är det ni? viskade hon.

— Jag ville lämna er tidningen, sade han.

Han lade den på bordet och kom fram.

— Står ni och beundrar trädgården? fortsatte han muntert. Här uppe ifrån fönstren te sig blommorna verkligen riktigt praktfulla. De där röda rosorna — se de äro nästan svarta!

Men fröken Steen gav inte rosorna en blick. Hon betraktade det unga ansiktet bredvid sig. Om hon skulle — om hon vågade stryka bara ett tag över håret. Tanken, så många gånger tänkt, blev henne övermäktig. Och så kände Krister plötsligt en het fumlig hand glida över håret. Han böjde sig inte undan, han vände endast litet på huvudet och såg de blänkande pincenéglasen. Handen, som hon sänkt en smula, höll hon nu framför sig som till försvar. Krister visste inte, vad det var som drev honom, men

i ett nu hade han gripit om den där handen med ett fast tag. I hennes ansikte kom ett undrande ångestfullt uttryck, som om hon väntat, att han skulle slå henne.

Men Krister slog inte. Häpen över att finna sig så nära henne, fattades han av ett slags svindel och hörde sitt hjärta bulta hårt och ojämnt. Nu ville han komma ännu närmare, nu ville han finna ut det där underliga, oförståeliga, som han i dagar sett glimta i hennes blick. Och med en barnslig, djärv åtbörd av nyfikenhet lyfte han bort hennes pincené. Hon stod alldeles stilla med det bleka aftonljuset över sitt ansikte. Ivrigt böjde han sig mot detta ansikte. Det låg naket under hans blick. Det var, som om ett förhänge dragits åt sidan och han först nu sett fröken Steen. Glasen hade förut dolt ögonen. Nu glänste ett par stora djupt liggande stjärnor emot honom. De hade en mild glans. Han vågade inte möta deras blick, glömsk av att han nyss brunnit av begär att få veta deras hemlighet. Men ansiktet, ansiktet! Det var honom välbekant, och ändå så helt och hållet främmande. När hade han varsnat detta ömma leende, denna ofårade höga panna, dessa fina linjer? Hela denna tid hade han varit tillsammans med en okänd kvinna, en vassnäst äldre fröken, med vilkens utseende han blivit helt förtrogen. Men bakom den masken hade alltid, osedda av honom, det behagliga ansiktet och det milda leendet dolt sig.

Han böjde sig närmare. Nu såg han in i ögonen. Hemligheten? — Ja! — De ögonen älskade. De ögonen brunno och bådo. Han hade aldrig förut sett dem. Nu släppte han hennes hand, och hans fria arm gled

om hennes nacke, och knappast förstående vad han gjorde, kysste han hennes mun. Hon stötte honom icke bort genast. Ett ögonblick unnade hon sig att smaka den lycka, som borde varit hennes för tjugu år sedan. Men så ryckte hon sig lös. Detta var ej lycka, det var något som stack och brände, och en viskning steg till ett brus inom henne: hon var en gammal kvinna. Hon visste det nu, och med en oändlig bitterhet såg hon på den unga röda munnen, som skälvde och darade som i gråt.

— Ack, vill ni inte gå nu, viskade hon nästan ohörbart.

Han betraktade henne ängsligt utan att förstå vad som skett henne och honom. Och han kände sig skamsen, som om han begått något otillåtet. Tyst gick han ut ur rummet.

Då fröken Steen skulle sätta på sig pincenén, mötte hon sin blick i spegeln. Som i en dimma såg hon ett rodnande ansikte och ett par blixtrande ögon. Långsamt tryckte hon till pincenén på näsan och vände sig bort. Hon hade skymtat en underbar möjlighet, en glimt av den ungdom, som aldrig blivit hennes. Och hon grät bittert, förkrossad av tanken att för henne allt nu var slut, att hon måste återvända till de grå arbetsdagarna, till människorna, som förödmjukade henne och logo åt henne. Kyssen, som för en annan skulle öppnat en ny och skön värld, hade endast uppenbarat för henne, att hennes kärlek bäst passade att för alltid vara inlåst i hennes eget stackars hjärta.

Och med ett slags kärv beslutsamhet bestämde hon

sig genast för att resa sin väg. Hennes saga var slut. Den hade varit mycket kort, kanske förvirrad och misslyckad. Men längre fram i livet, då såret inte längre ömmade, skulle hon minnas dessa dagar, och för henne skulle de då synas som en lysande skatt, som ett ögonblick skymtat glidande förbi hennes fattiga liv. Ett skimmer från dess ädelstenar hade dock fallit över hennes väg, och en gång skulle hon vara lika glad däråt som om hon fått plocka famnen full med härliga smycken.

Samma kväll när Ester stängt för natten och gick igenom korridoren, ropade någon på henne. Det var Krister. Genast hon kom in i rummet såg hon, att han hade fått ett av dessa svåra anfall, som nu en så lång tid varit borta. Hon sprang ned och ringde efter doktorn. Och medan de båda hjälpte Krister, som låg tyst med sammanpressade läppar, undrade hon, om han kunde varit utsatt för någon sinnesrörelse. Han ville inte tala och skakade bara på huvudet, när de frågade honom.

Men när han blivit litet bättre och de kunde lämna honom, upptäckte Ester, att dörren till fröken Steens rum stod vidöppen. Hon tittade in. Där tycktes allt ligga huller om buller och fröken Steen var borta. Då stego de in. På skrivbordet låg ett vitt kuvert adresserat till Ester. Hon bröt det förvånad. Det innehöll endast några rader. Fröken Steen bad att hennes saker och räkning skulle sändas efter henne till en adress, som hon uppgav. Icke ett ord till förklaring eller avsked, men av jungfrun, som skickades efter,

fingo de veta att fröken Steen gått, medan Stefan och Ester voro inne hos Krister.

— Stackare, sade Stefan medlidsamt, hon älskade honom, och så flydde hon.

— Vad skall det nu bli av henne? undrade Ester.

Men bakom hennes fråga låg en annan, som åter-
speglade sig i hennes ögon, när hon mötte Stefans
blick. I detsamma ropade Krister, och doktorn gick
skyndsamt in till honom. Ett ögonblick stod Ester
kvar och betraktade rummets sorgliga tillstånd efter
det hastiga uppbrottet. Anblicken gjorde henne be-
klämd, och en förskrämd aning om att hennes egen
lycka kanske icke heller var så säker steg för första
gången denna lyckliga sommar upp inom henne. Och
med en liten sorgsen suck började hon lägga i ord-
ning sakerna.

XXX.

Fröken Steens avresa från pensionatet förvånade alla mycket.

De hade hela tiden vetat att hon var förälskad i Krister, de hade till och med varit så säkra därpå, att de slutat att intressera sig för fröken Steens kärlek, men när så bekräftelsen kom på detta sätt, väckte den ändå stor häpnad, utom hos doktorn och Ester. Men som gästerna voro finkänsliga och hyggliga människor, talade de inte mycket därom för Kristers skull. När han efter en dags vila kom ned i matsalen igen, litet blek om kinderna, skyndade sig alla att visa honom små väntjänster, medan de muntert pratade och skrattade om tusen andra ting än just det, som upptog deras tankar. Så gled molnet förbi.

Fröken Steen saknades inte av någon, inte ens av Krister. I hans sinne hade deras vänskapsförhållande lämnat kvar en oviss och beklämmande känsla av, att han varit nära att invecklas i en bisarr situation, som han tydligen alls inte var vuxen. Han återgick till romanerna med en trygg och behaglig förnimmelse av att här vara på fast mark och att de på något vis gåvo honom revansch för ett nyss förlorat spel.

Så gled fröken Steen ut ur kretsen och var försvunnen, utan att man frågade sig, hur hennes liv nu

skulle gestalta sig. Och när hon med svidande hjärta, och ögonlock tunga av många natters gråt, var på väg till en familj på landet, med vilken hon kommit i förbindelse genom annons, för att åter börja sitt tröttsamma liv som guvernant och passopp, hade man redan glömt henne på pensionatet.

I slutet av juli kom Tyra tillbaka. Stefan kände inte någon oro för hennes ankomst. Denna tid hade gjort honom viss på, att det var Ester han tyckte om. För varje dag syntes hon komma honom närmare, han väntade nu bara på ett tillfälle att få säga henne, att han älskade henne. Men samtidigt for ibland en tanke genom hans hjärna: "Kärlek! Jag älskar dig. Vad är nu det egentligen?"

Tyra gick omkring och snokade i huset. Det var, som om hon vädrat doften från en främmande klänning i rummen. Hon såg doktorsns täta besök i pensionatet och drog sina slutsatser. "Jag borde stannat hemma", tänkte hon bittert. Hon hörde, att Annie rest. Doktorn hade inte upptäckt, att flaskan var borta. Hade han då inga ögon? Och Tyra beslöt sig för att säga doktorn sanningen: vilket snyggt fruntimmer fru Befverfeldts svägerska var. Nu var Tyra inte längre rädd för att få skulden. Åter sade hon sig, att det ju var fru Hillgren själv, som tagit medicinen. En eftermiddag, när Tyra höll på att ställa i ordning doktorsns skåp, medan han satt och arbetade vid skrivbordet, vände hon sig plötsligt mot honom och sade med mild röst.

— Doktorn.

Han spratt till och såg upp. Hennes stora svarta ögon hade en särskild glans.

— Säg, fortsatte hon nästan ödmjukt, har inte doktorn märkt, att morfinflaskan är borta?

— Vad menar Tyra?

Han rynkade ögonbrynen. Hon steg längre fram i rummet.

— Jo, sade hon. Fru Hillgren var här en eftermiddag i början på sommaren, när doktorn var ute. Hon tog flaskan.

Doktorn sprang upp från stolen. Hon blev rädd för uttrycket i hans ansikte.

— Då har Tyra lämnat henne den, skrek han.

Så ond hade Tyra aldrig sett honom.

— Nej, protesterade hon svagt. Det var hon, som tog den.

— Men hon visste ju inte, var den fanns.

— Det gissade hon sig till, svarade Tyra fräckt.

Doktorn kom fram till henne.

— Jag har sagt åt Tyra att aldrig ta något ur skåpet utan min tillåtelse.

— Det var ju inte heller jag, som tog den, mumlade Tyra.

Hon kände en stark besvikelse över att doktorn inte sagt ett ord om fru Hillgren.

— Det är detsamma, bröt doktorn ut. Jag kan inte ha en människa i huset, som, medan jag är borta, låter patienterna få medicin. Det kunde ha dödat henne.

— Ja, tänk, sade Tyra, men så lågt, att Stefan inte uppfattade det.

Stefan gick ett par slag i rummet. Tyra stod med sänkta ögonlock. Han gav henne en blick. Aldrig hade han sett henne så lik en madonna som just nu, med det hemlighetsfulla leendet och den släta milda pannan.

— Men varför talade Tyra om det för mig nu, när Tyra dröjt så länge med att komma fram med sanningen?

Då slog hon upp ögonen.

— Jag vet inte, sade hon utan tvekan.

Stefan förstod dock blixtnabbt, att hon hatade de där damerna, som voro hans vänner. Men varför? Innerst inne visste han också det. Men han ville inte tänka därpå. Han måste säga åt henne att flytta. Vad hon gjort var något sådant, som en läkare aldrig borde tolerera. Han ville bestämma sig nu — nu genast. Men när han åter skulle börja tala, mötte han de svarta ögonen. De oroade inte längre med sin glans eller det uttryck av hycklat saktmod han nyss sett i dem, men de gävo honom ändå ett styng i hjärtat. Han kunde inte förklara, vad det var. Nu gjorde han en kraftansträngning och tog ett par steg emot henne för att tala ut. Men så slog han ifrån sig alltsammans med en hopplös åtbörd. Han kunde inte säga något till den där flickan med de svarta ögonen. Så fort han kom nära henne, fick han samma vanvettiga lust, som så många gånger förr behärskat honom: att kyssa henne, att krossa henne i ett stormande famntag.

Han vände sig tvärt om och gick tillbaka till skrivbordet.

— Tyra kan gå nu, sade han kort, i det han lutade sig över några pappersark.

— Menar doktorn, att jag skall lämna huset? sade hon, och han såg inte hennes leende.

— Nej — nej! Visst inte! utropade han.

Hon gick mot dörren. Det var en seger hon vunnit över honom, och hon smakade dess sötma. Och när hon gick ned till sitt rum igen, förstod hon, att hon nu bara hade att bida sin tid.

XXXI.

Gamla fru Stevens gick omkring och stökade litet i Albrekts våning.

Hon hade rest hem från badorten före Annie, som var omöjlig att få med sig. Hon hade nödvändigt velat stanna en liten tid ännu: dansen, flirten och baden fyllde alla hennes dagar. Fru Stevens tänkte på sin vackra dotter och kände sig mot sin vilja litet bekymrad. Alla dessa uppvaktande herrar, som ständigt omsvärmade Annie, gjorde hennes mamma yr i huvudet. Till och med den gamla damen, som så ogärna ville upptäcka något fel hos Annie, märkte att hon koketterade litet väl djärvt. På sista tiden hade hon också haft så besynnerliga nycker. En morgon, då fru Stevens kommit in i Annies rum, hade den unga frun legat spritt naken i sängen, sovande för öppet fönster. Nå, det var ju sommar och varmt ute, så förkyld kunde hon inte bli, men det hade allt sett fasligt besynnerligt ut. En annan gång hade hon kommit upp till middagen på hotellet klädd i baddräkt med en cape kastad över axlarna. Det var förstås bruk nu, att de yngre damerna uppträdde ganska ogenerat i sina eleganta baddräkter, men ännu aldrig hade någon spatserat upp till middagen så klädd. Gamla fru Stevens hade verkligen lyckats över-

tala Annie att gå hem igen och sätta på sig något anständigare.

Fru Stevens gick och småuttrade för sig själv i de tomma rummen, men så kom hon att tänka på lilla Inga, som hon varit och hälsat på ute på pensionatet, och då blev hon genast på glatt humör. Ja, de små barnen! Albrekt skulle väl snart vara hemma. Herrar styrde allt till i rummen, när de voro ensamma, och nog hade fru Stevens lust att säga ett ord till städerskan, som enligt överenskommelse hade att sköta rummen under sommaren. Här låg ju tumstjoekt med damm på byrån.

Den gamla frun drog resolut ut en låda. Jo, det var vad hon misstänkt. Trasiga skjortor och strumpor i en förfärlig oreda. Hon tog upp några stycken och satte sig i salongssoffan och började sy.

En spelande glad dager föll in i rummet, och de vita och förgyllda möblerna med sina storblommiga överdrag togo sig förträffligt ut. Här hemma kunde ju Annie ha det riktigt bra, tänkte fru Stevens med en suck och stödde fötterna mot en rund pall med smäckra ben. Annie var solen i sin mammas liv, det hade hon varit, sedan hon som helt liten kröp omkring på alla fyra och med sitt outtröttliga pladder fyllde rummen. Det fanns två barn till, ett par gossar, men de hade hamnat i Ryssland som köpmän, och fru Stevens hörde sällan av dem. Mannen var upptagen med sina ständigt intrasslade affärer, och så blev Annie helt naturligt medelpunkten i fru Stevens' liv. Det var bara nu på sista tiden, som mor och

dotter inte riktigt förstått varandra. Nå ja, det skulle väl också gå över.

Och Albrekt var en snäll svärson. Litet tråkig, bevars, men hygglig. Annie kunde aldrig fått någon bättre. Men så mörknade det lilla lustiga gumansiktet. Fru Stevens hade på omvägar fått höra om Ivar Lundstedts och Annies förhållande. Det behövde ju inte vara någonting alls. Men det gjorde henne ändå orolig. Det var ju förfärligt oförståndigt av Annie. Man sade, att Annie skulle ha varit hos Ivar en hel natt i våras. Det kanske inte hade så stor betydelse, ty Annie var ett bortskämt barn, som gjorde vad hon ville, men Albrekt skulle bli ond, om han finge höra det. Nu kom visst Albrekt för resten.

När Albrekt från tamburen såg en skymt av sin svärmor tronande i salongssoffan med en hög av hans gamla skjortor och strumpor bredvid sig, slängde han upp officersmössan på hyllan med en förargad åtbörd.

— Nej, se Albrekt lilla, sade fru Stevens, när han visade sig, dammig och trött, i dörren. Här sitter jag.

Albrekt kysste henne pliktskyldigast på kinden. Han tyckte inte illa om henne, men hon retade honom med sitt puttrande tal och sin brist på finhet. Annie var hennes dotter och henne lik i mycket, men Annies elegans och lustiga flickaktighet överskyldde i allmänhet hennes enkla uppfostran och brist på egentlig bildning.

— Jaha, sade Albrekt och slog sig ned på en av

stolarna, Annie har tydligen ingen lust att komma hem. Hon roade sig väl tappert, kan jag tro?

— Ja, ja, sade den lilla gumman brådslande. Nu skall inte Albrekt vara stött på henne. Flickan är ung och behöver lufta på sig.

— Hon har varit ung så länge bara, anmärkte Albrekt.

— Nå, det är väl inget fel heller att vara vacker?

— Om hon nöjde sig med att vara vacker för mig, sade Albrekt med en viss leda i rösten.

— Men inte är det så farligt med hennes koketteri, ursäktade fru Stevens dottern mot sitt bättre vetande. Herregud, när alla herrar äro som galna!

Albrekt smålog matt. På sista tiden hade han hört en del rykten om sin hustru. Kanske var det gamla historier, ty ryktet kommer alltid sist fram till den det närmast rör; men de hade oroat honom. Nu beslöt han att utforska sin svärmor: av Annie själv hade han intet hopp om att få veta något.

— Nå, tant, sade han därför och flyttade stolen litet närmare. Är tant säker på, att Annies flirt inte är något allvarligare, inte rör någon särskild?

Fru Stevens släppte i förskräckelsen strumpan.

— Lilla rara Albrektgossen, sade hon, inte tror väl Albrekt, att Annie är så lättsinnig, att hon menar allvarligt. Hon låter kurtisera sig av vem som helst — *av vem som helst*, det bedyrar jag.

— Och det tycker inte tant är lättsinnigt, sade Albrekt och kunde inte låta bli att skratta.

— Å nej, inte är det väl det. Som nu på badorten:

ena kvällen en löjtnant, som fick varenda dans och som hon sedan promenerade med så länge, att jag höll på att aldrig få somna den natten, för att jag skulle hålla dörren öppen för henne, andra kvällen var det lika väl med en rik direktör. Å nej, så länge hon fladdrar så där, är det inte farligt.

— Men det är inte trevligt för mig, inföll Albrekt. Förstår inte tant det?

— Ack, jo visst förstår jag. Och jag tycker nog, att hon kunde hålla sig litet stilla, men ingen har makt med henne.

— Ja, inte har jag det, mumlade Albrekt ledsen.

— Albrekt har hört något, kan jag gissa, fortsatte gumman och återtog med beskäftig min sitt arbete.

Albrekt betraktade henne uppmärksamt. Skulle han få veta något? Hade hon kanske reda på mera än han?

— Man får ju alltid höra skvaller, sade han.

— Jo jo. Vackra unga fruar få aldrig vara i fred för förtal, lika litet nu som förr i tiden. Jag skall säga Albrekt, att svärmor själv varit uppskattad i sin dar. I synnerhet en gång när jag hade en röd klänning, som verkligen var något extra.

— Nå, vidare? frågade Albrekt otåligt; den röda klänningen kände han till.

— Jag kan tro, att Albrekt hört något om Ivar Lundstedt, kastade hon fram försöksvis.

— Ja, sade Albrekt, som verkligen inte hade hört något just nu om Ivar.

Den lilla gumman såg finurlig ut. Nu gällde det.

Nu skulle hon minsann visa, att hon inte var någon dum person, som inte dugde till annat än att stoppa till hålen på gamla kläder. Annie skulle få orsak att tacka sin gamla mamma. Listen har varit Evas dött-rars privilegium ända sedan historien med ormen. Albrekt hade förstås hört berättas om den där natten hos Ivar, förstode man nu bara att sköta korten, så skulle nog fru Stevens vara kapabel att bevisa, att den natten var de oskyldigas natt, då fåret betade bredvid lejonet och hästen bredvid tigern.

— Kära Albrekt, sade hon och såg vänligt på honom, men som uppifrån en höjd. Annie har ett fel, hon tror alla om gott. Som nu detta med Ivar. Han var ju hennes fästman, när hon inte var stort mer än en skolflicka, och hon själv tyckte inte alls det var besynnerligt, att hon tog upp bekantskapen med honom igen, det har ju Albrekt varit så hygglig att inte heller bry sig om. Men folk pratar. Det förstod hon inte, för att för henne äro alla små rara änglar. Jag är säker på, att hon i denna stund inte har en aning om att den där natten hos Ivar för närvarande kilar omkring i staden som en tusenfoting, som det växer ut nya ben på vid varje anhalt av vägen.

Albrekt höll sig lugn, fastän hans läpp på ett miss-tänkt sätt började skälva, men det märkte inte hans svärmor.

— Såå, sade han blott.

— Jo jo, på det viset är det. Albrekt sade ju nyss, att han fått höra något. Det var väl förvidret, kan

jag tro, så det förslog. Det var väl alldeles naturligt, tycker jag, att Annie inte hade lust att gå tillbaka i den här tysta och igentäppta våningen och ligga och vänta på inbrottstjuvar hela natten. Man vet väl själv, hur otäckt sådant är, och så många historier om inbrott man läser om i tidningen på somrarna sedan. Jo jo, när det är tomt i huset, passa de minsann på. Och fastän jag har min gubbe bredvid mig om nätterna, så slår jag ändå med en käpp under min säng varje kväll, för att jag skall vara säker att det inte ligger någon karl därunder.

— Men hur var det nu med Annie? sade Albrekt hest.

Fru Stevens märkte inte hans upprördhet. Hon var så belåten. Det hela gick utmärkt.

— Ja, Annie, ja, fortsatte hon med samma förnöjda röst. Säg, Albrekt, inte var det väl något farligt, att hon låg kvar hos Ivar, sedan de andra gästerna gått? Det var ljusan dager redan då, så det var inte värre än att vara hos honom på besök en förmiddag. Och nuförtiden springa ju damerna upp till herrar så lätt som helst, och ingen tycker det är något.

Albrekt reste sig så häftigt, att stolen föll omkull.

— Vad menar tant? bröt han ut. Sitter tant och försvarar något sådant? Brukade tant ligga kvar hos ungarlar över natten? Det var då besynnerligt.

Hon såg häpen upp.

— Nej, bevara mig väl, det har jag väl aldrig sagt, sade hon förtörnad.

— Men att Annie gör det, tycker tant är alldeles riktigt.

Han kom tätt intill henne, och hon blinkade förskräckt.

— Nu skall jag säga tant, att den här gräsligheten har jag aldrig hört talas om.

— O, jag trodde Albrekt visste.

Nu föll hela hennes fint sammansatta plan i bitar.

— Nej, jag visste inte ett ord om detta. Jag hade hört ett och annat, men något sådant hade jag aldrig drömt om. Jag har hållit fast vid Annie trots allt hela denna tid, för att jag trodde att hon med alla dumheter hon begick ändå var mig trogen. Men nu —

— Var så säker på att hon är Albrekt trogen än, sade fru Stevens allvarligt.

— Å nej, en hygglig äkta man är jag, men ingen idiot ändå.

— Ack, utbrast fru Stevens, nu åter röd och ivrig. Nu skall Albrekt vara en snäll och förständig gosse, som Albrekt alltid varit. Tänk nu litet på hurudan Annie är. Hon kan vara tanklös och flyga i väg, men elak och syndig är hon inte. Hon vill visst inte göra någon orätt. Jag är säker på, att den där olycksaliga natten hände ingenting, ingenting förbluffande.

— Jaså, det tror tant. När en ung kvinna tillbringar natten med en man, händer alltid något förbluffande, som tant så sött uttrycker sig. Å nej, Annie har hållit mig för narr länge nog. Nu får det bli slut.

— Albrekt menar väl inte, att ni skola skiljas. Det går aldrig väl. Annie tål inte vid det.

Albrekt satt tyst med rynkad panna. Det han nu hört hade ju egentligen inte kommit som någon överraskning, men det sved ändå i hjärtat. Det ringde på dörren. Albrekt reste sig och gick långsamt ut ur rummet för att öppna. Fru Stevens såg ängsligt efter honom. En främmande herre talade ute i tamburen, och Albrekt svarade med sin lågmälda röst. Strax därpå hörde hon Albrekt och den nykomne stiga in i herrummet.

Fru Stevens plockade ihop sina saker för att gå. Hon grät, allting föreföll henne med ens så ödsligt, och hon hade inte någon lust att träffa Annies man mera den dagen. När hon ute i tamburen satte på sig hatt och kappa, hörde hon mumlet av röster inifrån Albrekts rum. Hon undrade, vem det kunde vara, men ville inte titta in och säga adjö, rädd att komma olägligt eller störa. Den sista halvtimmen hade gjort den stackars lilla frun så försynt.

Inne i Albrekts rum satt Stefan. Det var han, som kommit och avbrutit Albrekts och svärmoderns samtal om Annie. Stefan talade också om Annie. Han hade nu suttit där en timme. De båda herrarna hade aldrig träffats förut, och Albrekt stirrade i början på denne främmande man, som visste Annies hemlighet, vilken hon hela denna tid lyckats dölja för honom, hennes egen man.

Men så småningom kände han något, som liknade lättnad. Han drog en befriande suck. En morfinist var inte helt tillräknelig för sina handlingar. Det var en sjukdom, som hade ansvarslöshet och lättsinne i

följe. Han kunde inte hjälpa det: han var glad där-över. Hans lilla Annie måste den sista tiden ha handlat som i en dröm. När hon vaknade upp därur, skulle hon inse sin galenskap och komma tillbaka till honom.

En ny ömhet för henne steg upp inom honom. Han skulle hjälpa och skydda henne. Stinget, som träffat honom, då han nyss hört om Annies förhållande till Ivar Lundstedt, brände inte längre så smärtsamt.

Stefan hade haft mycket svårt att komma fram med sitt ärende, men tanken på att Annie måste räddas och att det var alldeles nödvändigt, att hon skickades till en anstalt, hade drivit honom. Han hade trott, att hans berättelse skulle förkrossa löjtnant Hillgren. I stället fann han sig nu hjärtligt skakande hand med en leende ung man, som självmant hjälpte honom att ordna upp allt på bästa sätt. Albrekt var ej ett spår lik sin syster till utseendet, men det var ändå något i hans sätt, i hans röst, som erinrade Stefan om Ester. Det glädde Stefan, och han betraktade redan Albrekt som sin blivande svåger.

När Albrekt stängt dörren efter doktor Norelius, gick han in i salongen igen för att träffa sin svärmor. Men hon hade för länge sedan gått. Då fortsatte han in i sängkammaren för att äntligen få ta av sig den dammiga uniformsrocken. Han blev tankfullt stående framför toalettbordet. Det var skövlut på alla de puderaskar och crémer och kristallflaskor och borstar, som då Annie var hemma tycktes flöda över alla bräddar, fyllande rummet med en doft av kvinna. Annie

hade tagit alltsammans med sig i kappsäckarna, när hon reste.

Nu steg Annes bild upp framför honom. Han såg henne vid toalettbordet, som hon brukade sitta om söndagsmorgnarna i sin penjoar, vilken alltid var litet trasig, med spetsar som hängde, putsande sina rosenröda naglar. Det var alltid något lättjefullt behag-sjukt i alla hennes rörelser, som om hon, även nu efter så många år, koketterade för sin man. Var hade hon då den där lilla morfinsprutan? Att han inte hade märkt hennes knep! Det var rent förunderligt, att han, som ständigt varit tillsammans med henne, inte haft en aning om, att hon dag för dag förvandlats av det farliga giftet. När hon kom ut från sjukhuset, skulle de börja ett nytt liv. Annie var egentligen en liten god kvinna. Han såg redan längtande framåt mot den avlägsna tid, då de skulle få vara tillsammans i lugn och ro. På Annie kunde ändå ingen vara ond riktigt.

Men plötsligt sjönk han ihop vid sin frus toalett-bord. Han lade huvudet mot armarna, och kroppen skakade som i gråt. Stinget, som träffat honom och som han ett ögonblick velat bagatellisera, rädd för smärtan, hade nu trängt in till hans hjärta. Annie otrogen! Annie Ivar Lundstedts älskarinna! Och äntligen grät han verkligen, som en man kan gråta, då han är obehagad och vet, att han förlorat sin tröttsamma, älskade, opålitliga, bedårande hustru,

XXXII

I slutet av augusti var det Esters födelsedag.

Hon trodde inte, att någon visste om det, och den tvivelaktigt glada hemligheten, att man fyller trettiofem år, har man ju inte heller lust att förtro åt omgivning. Men hur det nu gick till, pensionatsgästerna hade listat ut, att det var Esters födelsedag. När hon på morgonen kom ned till frukostbordet, var hennes stol lövad och flera presenter lågo kring hennes kuvert.

Hon blev både glad och generad. Och så beslöt hon att på kvällen ställa till med en liten extra supé för allesammans. Doktor Norelius inbjöds och även Esters bror, men han ursäktade sig, förmodligen ville han ej komma.

Annie hade nu skickats till en nervklinik, och Ester märkte med oro, hur ledsen och uppriven Albrekt blivit av denna händelse. Ester själv hade haft svårt att förstå det hela. För en frisk människa förefaller det alltid ofattbart, ja dumt, att någon vill förstöra sig med ett gift. Hade hon fått veta om Annies tillgrepp hos Stefan, skulle hon säkert också ha blivit förargad, men detta hade inte kommit fram till henne.

Krister hjälpte Ester på förmiddagen att sätta upp kulörta lyktor runt verandan, Supén skulle dukas där ute.

— Nu bryter snart hela pensionatet upp, sade Krister till Ester, medan de voro sysselsatta med sitt arbete.

Han gav henne en frågande blick. Också han undrade inom sig, om inte Ester och doktorn snart skulle bestämma sig. Krister skulle på hösten fara utomlands, all tanke på att fortsätta skolan var nu uppgiven. Men han drömde om att en annan bana längre fram skulle öppna sig för honom. Han talade ibland om att han skulle skriva till tidningar, men i hemlighet tänkte han, att han en gång kanske skulle kunna skriva böcker.

Fru Åström hade nu bestämt sig för sin resa till Italien, och herr Moustik och hans dotter skulle redan i september flytta in till Stockholm. Den enda, som inte yttrade någon avsikt att lämna pensionatet, var justitierådinnan, och hon var kanske också den enda, som med en smula oro såg kärlekshistorien mellan Ester och Stefan utveckla sig.

Ester svarade inte på den fråga, som låg förstucken i Kristers ord. Hon höll på att ordna blommor i vaser och föreföll att vara fullt upptagen av att välja vackra färgsammansättningar. Men under tiden fladdrade hennes tankar omkring som fjärilar. Hon höll av Stefan och längtade efter honom. Men ändå, varje gång hon såg att han stod i begrepp att yttra de ord, hon trånade efter att få höra, skyndade hon sig att hindra honom från att utsäga dem. En obestämd ängslan, som hon aldrig förut känt, hade dessa dagar gripit henne. Hon visste ej ens vad den betydde. Ett avgörande tyck-

tes henne så stort, så tyngande. Ensamheten hade till sist blivit den mur, varmed hon omgärdat sig. Blickade hon omkring sig, fann hon måhända anblicken av denna mur beklämnande, men det kändes också tryggt att ha den, och tanken på att en annan nu skulle riva ned den och med sina händer nå henne var skrämmande.

Plötsligt såg hon upp. Hon tyckte att någon observerade henne. Ofrivilligt blickade hon över i doktor Norelius' trädgård. Där stod den där vackra flickan Tyra och stirrade in till Ester. Det växte en rad vinbärsbuskar utmed doktors staket, och hon höll på att skörda dem, men då och då rätade hon upp sig och tittade på Ester med svarta ögon. På sista tiden hade Ester ofta träffats av dessa blickar, då hon gått ut från sin grind, när doktorn sprungit över till villan och Ester mött honom på trädgårdsgången. De gjorde henne misslynt, utan att hon på minsta sätt kunde ana deras innebörd.

— Nu är jag färdig, sade Krister och steg ned på verandagolvet.

De stodo ett ögonblick bredvid varandra och sågo ut över trädgården, vilkens grönska redan mörknat, som den gör då den rika blomstringstiden är förbi.

— Varför fara ni alla ifrån mig? utbrast Ester plötsligt med en liten rysning.

Krister gav henne en förvånad blick.

— Jag trodde... jag trodde... stammade han.

Men Ester vände sig rodnande bort från honom.

— Nu måste jag skynda mig att bli i ordning, sade

hon hastigt. Hon samlade ihop avbrutna kvistar och blad i sin famn och gick tillbaka in i byggnaden.

Krister stod kvar, litet häpen över hennes flykt. Då såg också han över till doktors villan och observerade Tyra på andra sidan staketet. I sin röda sommarklänning och med det svarta huvudet bart hade hon tycke av en zigerska. Vid åsynen av henne kände Krister samma obehag som Ester nyss, och som hon utan att förstå varför.

Det blev en munter supé på verandan i den ljumma kvällsluften. Månen seglade upp på himmeln och göt ett skimmer över gångarna och buskarna, till och med trästaketet tog sig i detta ljus ut som ett smäckt galler av guld.

— Vi måste hålla tal, ropade fru Åström, då vinet slogs i.

Alla tittade på doktorn, men han satt försjunken i tankar med blicken på Ester. Hon såg så blond och god ut. Han hade velat ta henne vid handen och leda bort henne från det glada sällskapet till den lilla bersån, där skymningen härskade. Då skulle han säga de ord, som skulle binda henne vid honom.

Som från långt håll nådde honom fru Åströms röst. Nu höll hon tal. Ester hade vänt sitt ansikte mot fru Åström, och nu såg också Stefan på den lilla livliga frun. Hon tackade Ester för att hon gjort det så trevligt för gästerna på pensionatet.

Stefan såg på Ester. Hon log, men det låg smärta i leendet. "Vad tänker hon väl på?" undrade han för sig själv. Nu dracks Esters skål. När Stefan stötte

glaset mot hennes, möttes deras ögon. I det klara, klirrande ljudet, då glasen berörde varandra, tyckte sig Stefan höra en triumferande jubelfanfar för deras egen lycka.

Sedan bordet dukats av, satt man kvar och pratade. Ingen hade lust att gå in till sig. Stefan fick icke något tillfälle att tala ensam med Ester. Men han njöt ändå av aftonen. Det fanns ett hemligt samförstånd mellan honom och Ester, som gjorde, att när de talade till de andra, deras ord ändå alltid voro riktade till varandra.

Stefan talade till Ester och Ester till Stefan. Ibland sågo de snabbt på varandra och smålogo.

När Stefan äntligen bröt upp för att gå över till sig, sade han lågt till Ester:

— Får jag komma i morgon och träffa er ensam?

— Ja, sade hon och log.

Och i detta ja låg redan hennes svar på den fråga han skulle göra henne om några timmar.

Stefan gick uppför gången till sin villa. Vid trappan vände han sig om. Där borta höllo Ester och Krister på att släcka de kulörta lyktorna, vilka svängde en och en lätt i luften, spridande sitt lysande och rökiga sken omkring sig. Så slocknade de.

Stefan steg uppför trappan och öppnade dörren till sitt rum. Han blev förvånad över att finna det ljust. Då upptäckte han Tyra, som satt nersjunken i en stol vid bokskåpet. Hon spratt till, när han kom in, och reste sig hastigt med den uppslagna boken i handen. Så hade han aldrig ertappat henne. Förmod-

ligen hade hon glömt tiden, fördjupad i sin roman. Hennes ögon brunno. De mörka ögonen lyste mot honom.

— Jaså, Tyra är här, sade han litet osäkert.

— Ja, mumlade hon.

Han kom fram till henne och tog skämtsamt boken ur hennes hand. Det var en kärleksroman, och han lade den ifrån sig på det lilla rökbordet. Hans hand snuddade vid hennes nakna arm. Den brände honom som eld. Med ens vände han sig mot henne. Åtrån efter henne, som aldrig slocknat hos honom, slog upp igen. Han kunde icke motstå henne. Han glömde Ester, då han såg detta blida madonnaansikte med de tunga ögonlocken och den röda munnen. En vision av Tyra i sin granna blus lutad över den döda utmärglade modern, skakande henne för att hon skulle vakna till liv igen, dök upp för honom i detta ögonblick. Han tyckte, att han hade varit död hela denna tid, som han motstått frestelsen att vidröra den vackra flickan. Hennes famntag skulle väcka honom åter till livet, hennes mun uttala de ord, som skulle förmå honom att längta efter att fortsätta det.

— Vill du... vill du? viskade han som i ett rus.

Hon måste böja sig fram för att uppfatta, vad han sade. Då tog han henne häftigt intill sig och slöt henne i sin famn. Han drog henne fram mot soffan och lutade henne ned mot kuddarna. Det skymde rött för hans ögon, och han såg icke hennes triumferande leende.

AGNES VON KRUSENSTJERNA

NINAS DAGBOK (1917)

ANDRA UPPLAGAN. 3: 75.

HELENAS FÖRSTA KÄRLEK..... (1918)

5: 75.

EN DAGDRIVERSKAS ANTECKNINGAR (1923)

TREDJE UPPLAGAN. 6: 75.

TONY VÄXER UPP (1922)

8: 50.

TONYS LÄROÅR (1924)

9: 50.

TONYS SISTA LÄROÅR..... (1926)

7: 75.

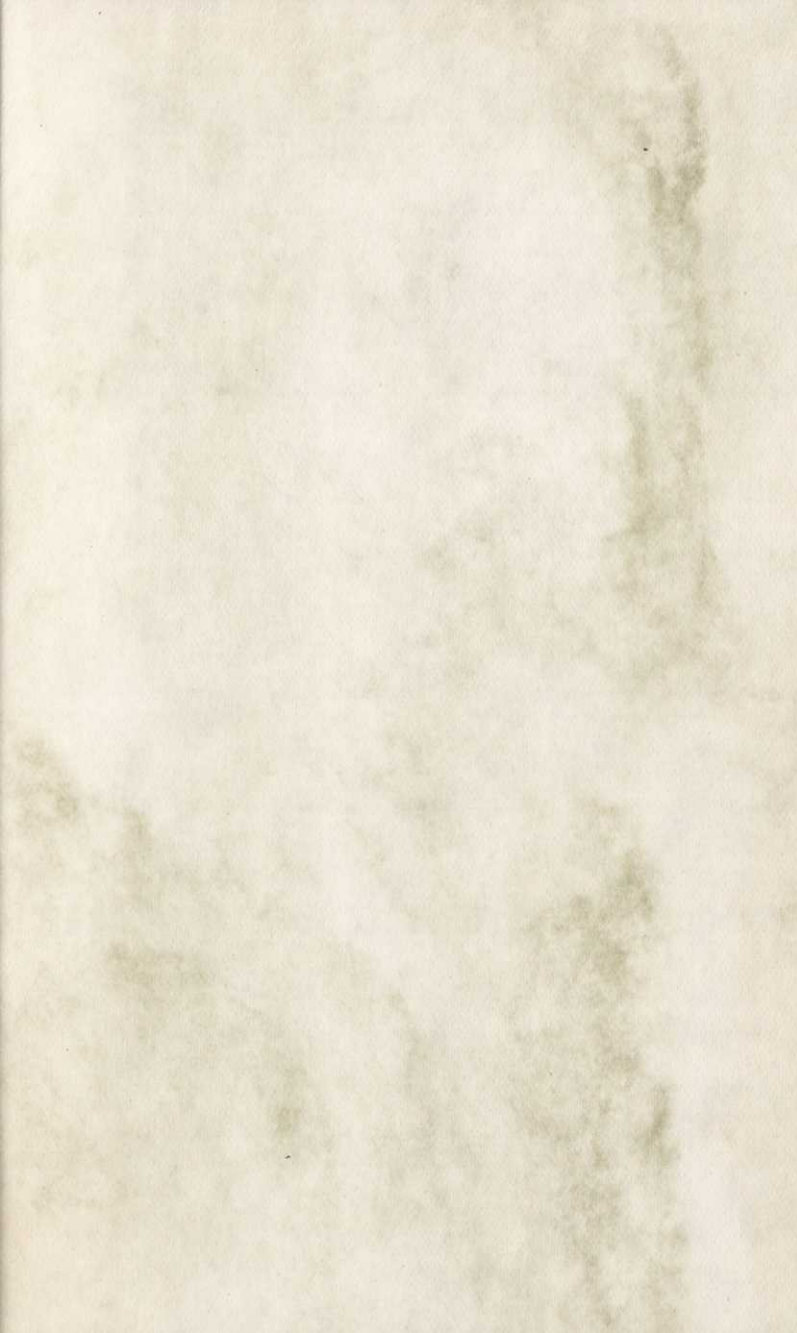
FRU ESTERS PENSIONAT (1927)

7: 50.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

16
antik. list

GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK

6000025818

Göteborgs universitetsbibliotek

